

Ark. Z. 1

Worsbrenne

UTDRAG
AV
DE VIKTIGSTE RUNDSKRIV
FRA VEGDIREKTØREN

VEDKOMMENDE
DET ALMINNELIGE VEGVESEN

SAMT AV NOEN RUNDSKRIV FRA ARBEIDSDEPARTEMENTET
FRA 1880 TIL 31. DESEMBER 1942

UTDRAG
AV
DE VIKTIGSTE RUNDSKRIV
FRA VEGDIREKTØREN

VEDKOMMENDE
DET ALMINNELIGE VEGVESEN

SAMT AV NOEN RUNDSKRIV FRA ARBEIDSDEPARTEMENTET
FRA 1880 TIL 31. DESEMBER 1942

OSLO 1943
NASJONAL SAMLINGS RIKSTRYKKERI

Dette utdrag av de viktigste rundskriv er et utdrag og sammen-
drag av eldre utdrag, således også av cirkulærutdraget av 1928 og av
rundskrivutdraget av 29. desember 1941 — som omfattet tidsrommet
1. januar 1928 til 26. august 1941 — supplert til utgangen av året
1942.

Det omfatter altså tidsrommet fra 1880 til 31. desember 1942.

Det erstatter de nevnte forangående utdrag, forsåvidt angår det
alminnelige vegvesen.

Utdrag av rundskriv som vedkommer automobiltrafikken vil bli
utgitt i et særskilt hefte.

Oslo, januar 1943.

A. BAALSRUD

INNHold

	Side
Innholdsfortegnelse	V
Ord- og sakliste	X
Kronologisk fortegnelse over rundskriv	XIV
Administrasjonsforhold	1
Vegarbeidsdriften	16
Lovgivningen, fortolkninger, avgjørelser ang. erstatningsplikt m. v.	17
Veg- og bruanleggsdrift	32
Hjelpearbeid (nødsarbeid)	39
Personalforhold i alminnelighet	43
Kasserere, regnskapsførsel, arbeidsrapporter	57
Vegoppsynsmenn	66
Arbeidere	68
Trygd (Ulykkestrygd, Sykestrygd, Arbeidsløshetsstrygd)	72
Undersøkelser og planleggelse	74
Vegvedlikehold, vegtilsynsmenn, vegvoktere	81
Vegvedlikehold	81
Vegtilsynsmenn	82
Vegvoktere	82
Ferjer	84
Veglaboratoriet	85
Fortegnelse over rundskriv som ikke er medtatt	86

	Side	Side	
<i>Spesialkart for vegvesenet:</i>			
Rundskr. 4/7 1930	13	Bebyggelse langs vegene og i vegkryss, kfr. bygningslovens § 22. Rundskr. 16/7 1936	22
Vegenes forhold til vassdragsreguleringer. Rundskr. 28/11 1922	13	Bygningsreguleringer: Bygningsdistrikt — bygningskommune. Rundskr. 23/1 1940, 7/7 1939	22
«Dekar» som arealbetegnelse. Rundskr. 24/3 1923	13	Oppførelse av bygninger i utstukket veglinje. Rundskr. 18/2 1920	23
<i>Fortidslevningers fredning:</i>			
Rundskr. 24/8 1906	14	Lasteramper. Rundskr. 15/4 1929, 11/5 1936	23
Beskyttelse av naturforekomster. Rundskr. 8/4 1935, 10/4 1930	14	Kilometerstolper. Veglovens § 30. Rundskr. 14/12 1917	23
Antikvariske interesser ved offentlige bygninger. Rundskr. 10/2 1917	14	Fylkesgrensemerker. Rundskr. 2/1 1933, 7/5 1937, 1/6 1937	23
Eldre signeters oppbevaring. Rundskr. 30/8 1934	14	Gjerder: Ervervelse av grunn. Rundskr. 9/7 1931	23
Gamle bruer: Fotografier og optegnelser. Rundskr. 9/6 1932, 7/6 1933	14	Ulovlige gjerder: Hevd. Rundskr. 5/10 1933	23
<i>Elektrisk kraft til statsinstitusjoner:</i>			
Rundskr. 23/2 1940	15	Gjerder. Veglovens § 34. Rundskr. 10/8 1917	24
<i>Konstruksjon av bygdevegsbruer:</i>			
Rundskr. 29/12 1938	15	Piggtrådloven. Rundskr. 24/3 1941	24
<i>Bedriftsvern:</i>			
Rundskr. 23/7 1941	15	Skade på skog, jord og gjerder. Rundskr. 10/4 1896, 10/9 1925	24, 25
<i>Besøk i bedrifter:</i>			
Rundskr. 7/2 1942	15	Kjørselet utenfor veglinjen. Rundskr. 28/3 1896, 12/8 1920	25
<i>Rapport om flyangrep:</i>			
Rundskr. 9/8 1941	15	Leirtak, stein- og grustak. Rundskr. 23/11 1899, 31/5 1927	25
Vegarbeidsdriften.			
Skjematisk vedtakelse av distriktsbidrag. Rundskr. 9/11 1942, 6/11 1940, 14/10 1940	16, 17	Skade ved vegutstikning. Rundskr. 13/11 1923, 15/9 1924	25
Utgifter til krigsskadede bruer og distriktsbidrag til ekstraordinære arbeider. Rundskr. 6/7 1940, nr. 86 og 87	17	Skade ved feilaktig beregnet vannavløp. Rundskr. 6/11 1924	25
<i>Lovgivningen, fortolkninger, avgjørelser ang. erstatningsplikt m. v.:</i>			
Vegloven. Rundskr. 24/6 1933, 12/ 17 1938	17	Flomskade. Rundskr. 22/3 1924	25
Kommentarutgave til vegloven. Rundskr. 22/5 1937	17	Annen skade. Rundskr. 16/10 1915, 2/11 1921, 29/11 1923, 22/3 1924	25
Skjønn. Rundskr. 2/5 1928, 31/3 1942, 2/12 1942	17, 18	Forskrifter for elektriske anlegg. Rundskr. 19/6 1920, 17/6 1922, 2/7 1940	25
Jurisdiksjonsgrenser ved skjønn m. v. Rundskr. 12/4 1924	18	Områdekonsesjoner. Rundskr. 4/5 1937	25
Lov om bygningsvesenet av 22. februar 1924. Rundskr. 2/8 1929, 1/12 1942	18, 19	Bestemmelser om forholdet mellom offentlige vegger og elektriske ledningsanlegg. Rundskr. 5/12 1935 med endringer av november 1940	26
Forordning om fylkesvegstyrene og forordning om oppnevning av byenes representanter i fylkesvegstyret. Rundskr. 9/12 1941	19	Rundskr. 2/12 1935	29
Nyvalg av representanter til fylkesvegstyret. Rundskr. 5/4 1941, 31/3 1942	19	Vilkår for elektriske anlegg. Rundskr. 15/6 1937	29
Delegering av myndighet. Rundskr. 15/10 1932, 7/3 1934, 16/3 1935, 16/12 1935, 14/5 1937	19	Telegrafloven. Rundskr. 11/1 1910	29
Generelle betingelser for tillatelse til anbringelse av vannledninger, stikkrenner o. l. ved riksvegene. Rundskr. 8/12 1934, 19/11 1936, 21/12 1936, 13/2 1939	19	Vegarbeider i nærheten av telegraf- og telefonlinjer. Rundskr. 8/12 1915, 25/8 1922	29
Tinglysing av ekspropriasjonsforretninger. Rundskr. 8/4 1937, 8/4 1942	20	Skade på telegraflinjer. Rundskr. 22/7 1938, 6/11 1940	30
Gebyr for tinglysing og for patentattester. Rundskr. 10/2 1939	21	Utgifter ved flytning av telegraflinjer. Rundskr. 30/11 1940	30
Grunnervervelse m. v. fra pantsatte eiendommer. Rundskr. 2/2 1937	21	Oppmerking av telefonstolper langs vegene. Rundskr. 15/1 1937	30
Gratis grunnavståelse. Rundskr. 22/9 1927	21	Vegnummerskiltet på telegrafstolper. Rundskr. 14/7 1933	30
Erstatning vedr. materialer m. v. til vegvedlikeholdet. Rundskr. 9/1 1935, 20/8 1937	21	Bruskjønn. Rundskr. 25/1 1915	30
Erstatning for grunnrettigheter. Juridisk assistanse ved skjønn. Rundskr. 31/3 1942, 20/4 1942	21, 22	Vassdragsloven av 15 mars 1940. Rundskr. 19/7 1941	31
Ekspropriasjonsskjønn vedr. eiendommer tilhørende Opplysningsvesenets fonds. Rundskr. 5/8 1940	22	Midlertidig stengning av vegger. Rundskr. 16/5 1929 ..	32
Konsesjonsplikt ved ervervelse av grustak. Rundskr. 11/6 1941	22	<i>Vegvesenets ansvar:</i>	
Regulering av nybygg langs vegene. Rundskr. 15/12 1933	22	Varsel, avstengning. Rundskr. 2/3 1933	33
		Oppstabling, varselsskilt. Rundskr. 11/6 1935	33
		Varselsskilt m. v. innskjerpes. Rundskr. 3/1 1936	33
		Forsiktig med vegarbeidsmaskiner. Rundskr. 28/8 1936	33
		Avsperring og varsling innskjerpes. Rundskr. 17/1 1939	33
		<i>Kreaturtråkk:</i>	
		Rundskr. 11/8 1903	33
		<i>Sprengstoff:</i>	
		Styrke og fenghetter. Rundskr. 26/3 1938	33
		Oppbevaring av fenghetter. Rundskr. 20/6 1938	33
		Rekvisjon. Rundskr. 25/1, 3/2 1939	33
		Sprengstoffkasser. Rundskr. 30/9 1940	33
		Årsberetning fra Sprengstoffinspektøren. Rundskr. 30/9 1940	33
		Gjeldende regler må nøye overholdes. Rundskr. 12/3 1938	33
		Kjøp av sprengstoff. Rundskr. 11/6, 15/6, 16/5 1940, 6/11 1942	33, 34
		Regler for bruk av sprengstoff. Rundskr. 7/1 1941, 21/3 1941, 18/7 1941, 9/6 1941, 25/7 1941, 17/2 1942	34
		Fenghetters tørring og oppbevaring. Rundskr. 17/12 1917	34
		Utbreining av borhull. Rundskr. 24/4 1911	34
		Elektrisk mineantennelse. Rundskr. 11/12 1934	35
		Detektorgalvanometer. Rundskr. 14/2 1924	35

	Side		Side
Illebefinnende ved behandling av sprengstoff. Rundskriv 25/4 1934	35	Skyss- og kostgodtgjørelse ved undersøkelser. Rundskriv 30/9 1902, 7/5 1903	49
Kompressors beskyttelse mot frost. Rundskr. 4/10 1941, 8/11 1941	35	Riksrevisjonens krav ang. skyssregninger. Rundskr. 29/3, 14/7 1927	49
Forsiktighet med malervarer. Rundskr. 15/11 1921	35	Endringer i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. Rundskr. 3/7 1936	50
Forsiktighet med kloralkalium	35	Skyss- og kostgodtgjørelse for ekstraingeniører, teknikere, oppsynsmenn. Rundskr. 8/11 1913, 14/11 1922, 22/6 1933, 27/11 1941	50
Forsiktighet med natriumklorat	35	Vegvesenets biler som befordringsmiddel på tjenestereiser. Rundskr. 7/10 1929, 7/10 1942, 16/11 1942	50
Beplantning av vegskråninger. Rundskr. 9/4 1907, 26/11 1910, 12/7 1920	35	Foreldelse av skyss- og kostregninger. Rundskr. 22/6 1934, 21/12 1937	50
Forsiktighet i grustak. Rundskr. 8/3 1892, 15/11 1933	36	Flytningsgodtgjørelse. Rundskr. 13/8 1925	51
Avstivning ved graving av grøfter m. v. Rundskr. 9/7 1942	36	Aldersgrense, avskjed ved oppnådd aldersgrense. Rundskriv 29/8 1917, 2/10 1920	50
Revegårder. Rundskriv 21/3 1936, 4/10 1938	36	Uttalelser fra Statens Pensjonskasse om ansettelsesforhold o. l. Rundskr. 4/9 1919, 12/12 1923, 24/11 1926, 20/6 1930	52
Standardbestemmelser m. v.	36	Inneholdelse av pensjonsinnskudd. Rundskr. 3/10 1921	52
Sementarbeiders herding. Rundskr. 11/12 1909	36	Enkepensjoner av statskassen. Rundskr. 17/10 1934, 13/6 1935	53
Armert betong og undervannsstøping med fast støpelur. Rundskr. 26/10 1935, 16/2 1933	36	Innbetaling av pensjonsinnskudd for oppsynsmenn og vegvoktere. Rundskr. 9/10, 19/10 1917, 9/3 1918, 20/4, 23/5 1923	53
Leiegodtgjørelse for byggemaskiner m. v. Rundskr. 21/12 1942	36	Innberetning til pensjonskassen ang. beskikkede vegtilsynsmenn. Rundskr. 6/12 1924	53
Følgbredde for hjul og hjulstål med avrundede kanter. Rundskr. 9/2 1940	37	Dyrtidstillegg til pensjonister. Rundskr. 4/2 1941	53
Brakker og telter. Rundskriv 8/6, 9/10 1915	37	Mirlertidig personales lønnsforhold. Rundskr. 23/11 1931	53
Kokketjenesten i brakker. Rundskr. 17/4 1912, 22/3 og 28/11 1917	37	Innmelding av midlertidig personale i Statens Pensjonskasse. Rundskr. 2/6 1931	54
Beskjeftigelse av den faste arbeidsstokk. Rundskr. 25/10 1922	38	Anskøning om pensjon fra ikke pensjonsberettigede. Rundskr. 11/3 1908, 24/11 1911, 4/5 1928	54
Omsetning av brukte redskaper og maskiner. Rundskriv 22/10 1929	38	Kontorholdsgodtgjørelse, telefonsamtaler og telegrammer. Rundskr. 23/2 1900, 17/7 1902, 11/11 1904, 10/3 1905, 24/7 1911, 30/3 1938	54
		Antagelse av slektninger av personalet. Rundskr. 23/1 1936	54
		Ekstrahjelp. Rundskr. 24/4 1930, 7/5 1936, 3/5 1941, 7/5 1937, 18/3 1932	55
		Bevilgning til ekstrahjelp. Rundskr. 19/7 1913, 6/8 1921	55
		Ferier. Rundskr. 7/5 1937, 7/10 1925, 15/11 1927	55
		Arbeidet dag — 1 mai. Rundskr. 4/5 1942	55
		Midlertidige tjenestemenn. Rundskr. 4/3 1922	55
		Permisjon til møter i idrettsøyemed. Rundskr. 10/3 1922	55
		Permisjon til partimessig oppdrag og hirdtjeneste. Rundskr. 4/5 1942, 22/7 1942	56
		Statstjenestemannsforbundet. Rundskr. 29/1 1935	56

Hjelparbeid.

Regnskap for forberedelse av nødsarbeid. Rundskr. 11/2 1921, 21/1 1922	39
Andragende om nødsarbeid. Inntakelse av arbeidere. Rundskr. 26/2, 14/11 1921, 4/7 1923, 6/6 1928, 17/6 1930, 7/10 1936, 16/3 1937, 20/6 1938, 4/3 1939, 9/10 1936	39, 40
Plasering av nødsarbeid. Rundskr. 17/11 1939	40
Distriktsbidrag til nødsarbeid. Rundskr. 1/2 1937	40
Dagsverksbidrag til nødsarbeid. Rundskr. 9/7 1932	40
Nødsmidlenes anvendelse og nødsarbeidets opphør. Rundskr. 29/2 1924, 30/5 1929, 17/6 1930	40
Arbeidsordningen. Rundskr. 28/2 1934, 29/7 1935	40
Lønn i offentlig nødsarbeid (hjelparbeid). Rundskr. 25/7 1935, 24/6 1941	40, 41
Forsørgelsesbyrden. Rundskr. 18/10 1935	41
Attest ang. forsørgelsesbyrden. Rundskr. 4/3 1927	41
Nødsarbeid på sommertiden og bortsettelse av akkorder. Rundskr. 2/8, 18/8 1927	41
Ferieberegning. Rundskr. 15/6 1938	41
Offentlig nødvegsarbeid for heimstavnsløse. Rundskr. 27/5 1937	42
Innstilling av statshjelparbeidet. Rundskr. 23/6 1941	42

Personalforhold i alminnelighet.

<i>Ansettelse i offentlig tjeneste:</i>	
Innenriksdepartementets forordning av 25/8 1941	43
Rundskr. fra Innenriksdepartementet 4/10 1941	43
Lønnsbestemmelser. Rundskr. 1/3 1934, 28/6 1934, 23/4 1937	44
Lønnsregulering for offentlige tjenestemenn. Rundskr. 9/1 1942	45
Forordning av 20 desember 1941	45
Overtidsbetaling. Rundskr. 23/1 1942	46
Utbetaling av personlige tillegg. Rundskr. 26/1 1942, 13/1 1942	47
Utbetaling av personlige tillegg til vegvesens tjenestemenn. Rundskr. 30/3 1942	47
Lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn. Pensjonsinnskudd. Rundskr. 28/2 1942	47
Forordning om arbeidstiden m. v. i offentlig tjeneste. Rundskr. 6/1 1942, 28/2 1942	47, 49
Statstjenestemennenes ekstrarfortjeneste i privat virksomhet. Rundskr. 23/4 1942	49
Offentlige tjenestemenns skyssregninger. Rundskr. 4/12 1934, 13/11 1928	49

Kasserere, regnskapsførsel, arbeidsrapporter.

Ansettelse av kasserere. Rundskr. 4/4 1938, 18/6 1938	57
Kasserergodtgjøring. Rundskr. 11/5 1931, 9/11 1933, 14/11 1934, 20/6 1940	57
Garanti for vegkasserere. Rundskr. 19/1 1909, 7/7 1926, 31/8 1934	58
Garantipoliser for kasserere ved bygdeveganlegg. Rundskr. 8/10 1941	58
Kassererinstruksen. Rundskr. 12/5 1931, 2/6 1936	58
Lensmenn som vegkasserere. Rundskr. 9/4 1921, 5/9 1940, 16/2 1942	58
Anvisning av penger til veganlegg. Rundskr. 6/7 1922	58
Omkostninger ved innfrielse av sjekk. Rundskr. 9/8 1922, 9/3 1926	58
Utbetaling av lønninger til vegadministrasjonen i distriktene. Rundskr. 9/7 1942	58
Oppbevaring av kassebeholdning. Rundskr. 17/3 1921, 28/12 1935, 17/4 1937, 24/2 1938, 17/2 1938	59
Renter av kassebeholdning. Rundskr. 13/1 1930	59
Bilag, kontrakter, kvitteringer. Rundskr. 13/8 1937, 16/3 1938, 6/10 1937, 21/11 1928, 7/2 1934, 14/7 1937	59, 60
Kopinotaer og sekundakvitteringer. Rundskr. 21/9 1937	60

	Side		Side
Feriegodtgjøring. Rundskr. 9/5 1934, 15/5 1936, 17/2 1938, 13/4 1942	60	Begrensning av retten til å bringe arbeidsforhold til opphør. Rundskr. 17/7 1941, 31/8 1942	70
Postering av dekurter. Rundskr. 25/6 1938	60	Arbeidshjelp til særlige samfunnsviktige oppgaver. Rundskr. 1/8 1941	71
Ansvar for feilregning på bilag. Rundskr. 17/10 1924 ..	60	Arbeidsformidling. Rundskr. 11/11 1940, 2/12 1940, 21/2 1941	71
Vegregnskaper. Rundskr. 6/12 1926	61	Lønnsatser for leid bil med sjåfør. Rundskr. 13/2 1942, 5/5 1941, 26/7 1941, 27/6 1941	71
Forskuddsfortegnelse. Rundskr. 29/12 1930	61	Pensjon for vegarbeidere. Rundskr. 22/1 1942	71
Skyssregninger. Rundskr. 3/12 1942	61		
Faste dekker, kontraktavskrift. Rundskr. 23/2 1940 ..	61	Ulykkes- og syketrygd.	
Parselregnskaper. Rundskr. 8/2 1938, 25/3 1941	61	Lønnsoppgaver til R. T. V.: Lastebilkjøring m. v. Rundskr. 19/1 1933	72
Opprettelse av nye kasser. Rundskr. 5/4 1935	61	Lønnsoppgaver til Industriarbeidertrygden. Rundskr. 28/3 1934	72
Frist. Rundskr. 1/6 1928, 26/7 1939	61	Syketrygd. Rundskr. 4/2 1931	72
Kassarapporter. Rundskr. 14/4 1926, 20/6 1929, 14/12 1934	61	Lovbestemte meldinger til trygdekassen. Rundskr. 26/8 1940	72
Antegninger. Rundskr. 30/9 1933, 27/1 1936, 2/3 1935 ..	61	Klasseføring. Rundskr. 15/1 1940, 7/3 1940, 3/5 1941 ..	72, 73
Kassekontroll. Rundskr. 14/4 1932, 1/10 1936, 20/10 1937, 17/2 1938	62	Trygdeplikt for sjåfør som bruker egen bil. Rundskr. 7/5 1941	73
Lønnsoppgaver til likningsvesenet. Rundskr. 17/3 1921, 30/6 1922, 21/2 og 26/5 1925	63	Lov om trygd mot arbeidsløshet av 24 juni 1938 og seinere forordning. Rundskr. 11/2 1939, 24/5 1939, 26/7 1939, 7/3 1940, 15/8 1939, 9/9 1939, 7/3 1940, 18/5 1940, 22/11 1940, 8/2 1941, 3/5 1941, 10/2 1942, 24/3 1942	73
Skattetrekkordningen. Rundskr. 8/10 1936	63		
Forhåndstrekk av skatt for faste vegarbeidere. Rundskriv 30/8 1941	63	Undersøkelser og planleggelse.	
Skillemynt. Rundskr. 17/9 1941	63	Regler for utarbeidelse av forslag til veg- og bruarbeider i Statens vegvesen. Rundskr. 5/11 1941	74
Den nye kassererordning: Tellepenger. Rundskr. 10/10 1941, 19/11 1928	64	Utbedring av stamvegene. Rundskr. 1/4 1937	74
Redskaper. Rundskr. 14/3 1928, 31/7 1935	64	Planer for utbedring av eldre veger og bruer. Rundskriv 3/5 1924	74
Saldo i regnskapsførerenes favør. Rundsk. 1/12 1932 ..	64	Vegundersøkelser langs sjøer. Rundskr. 25/10 1895 ..	74
Salg av gamle brumaterialer. Rundskr. 17/12 1908 ..	64	Hensyntagen til jordas oppdyrking. Rundskr. 9/12 1898, 20/11 1939, 20/7 1933	74, 75
Betaling av utgifter i den termin de er påløpet. Rundskr. 6/11 1936	64	Flomskade ved skogsgrøfting. Rundskr. 31/5 1939 ..	75
Arbeidsrapporter. Rundskr. 31/12 1897, 5/1 1922, 21/4 1942, 4/10 1930, 16/12 1933, 8/6 1938, 2/11 1933 ..	64, 65	Trygging av byggverk mot flom og isgang. Rundskr. 20/11 1942	75
		Fri synslinje i kurver. Rundskr. 16/4 1923	75
Vegoppsynsmenn.		Betegnelse av stigninger. Rundskr. 30/7 1941	76
Utdannelse. Rundskr. 13/12 1920	66	Kurveradier på profilene. Rundskr. 16/2 1924	76
Skyssgodtgjørelsen. Rundskr. 27/11 1941	66	Materialplasser og hensyntagen til motorvogndrift. Rundskr. 15/3 1899, 25/8 1909	76
Kostgodtgjørelsen. Rundskr. 22/6 1933	66	Overhøyde i vegkurver. Rundskr. 30/8 1919	76
Utbetaling av lønnen. Rundskr. 4/1 1935	66	Rekkverk. Rundskr. 29/6 1926	76
Bekjentgjøring av ledige stillinger. Rundskr. 25/2 1928	66	Undersøkelse av bruers trafiksikkerhet. Rundskr. 30/9 1921	78
Regnskapsføring av lønnen. Rundskr. 14/7 1930	66	Bruers bredde. Rundskr. 8/3 1932	78
Innskuddsgrunnlag for midlertidige oppsynsmenn. Rundskr. 16/1 1932	67	Bruers vedlikehold. Rundskr. 21/10 1940	78
Lønn under opphold ved tekniske elementærskoler. Rundskr. 20/7 1921	67	Landkar og pillarer for bruer. Rundskr. 30/11 1942 ..	78
Beskjeftigelse for aspiranter til tekniske mellomskoler. Rundskr. 24/6 1926	67	Belastningsklasse. Rundskr. 14/8 1930, 13/12 1937	78
		Kurver og vegbredde ved jernbanekryssinger. Rundskriv 14/5 1923	78
Arbeidere.		Varselsmerker i plankryssing med jernbane. Rundskriv 27/5 1924	78
Voldgiftsdommen av 30 april 1938. Rundskr. 30/4 1938, 29/4 1939	68	Nøyaktige nivålementer og beregninger. Rundskr. 8/2 1890, 6/4 1898	79
Inntak og tilsetning av arbeidere ved statens vegarbeidsdrift. Rundskr. 3/9 1941	68	Vassdragsnivellelementer til bruk ved planleggelser. Rundskr. 26/3 1925, 1/6 1928	79
Oppsigelse. Rundskr. 29/6 1938	68	Rutepapir for vanskelig terreng. Rundskr. 5/9 1936 ..	79
Særavtaler. Rundskr. 28/11 1938	68	Kopiering av skrivelser, tegninger m. v. Rundskr. 11/11 1929, 18/5 1940, 30/4 1941	79
Feriebestemmelser. Rundskr. 28/9 1940, 8/7 1942	68	Papir for lyskopiering. Rundskr. 5/1 1920	79
Arbeidsbok for vegarbeidere. Rundskr. 23/3 1923	68	Kopiering av Geogr. Oppmålings kart er forbudt. Rundskr. 1/2 1916	79
Garanti for proviant til arbeidere. Rundskr. 29/5 1912	69	Beregning av konto B og E i overslag. Rundskr. 16/6 1905	79
Trekk til husverter for losji. Rundskr. 22/1 1923	69	Utfylling av oversiktstabellen i overslag. Rundskr. 24/2 1914	80
Landhandlergjeld ikke avskjedigelsesgrunn. Rundskriv 1/8 1900	69	Anvendelse av bevilgning til undersøkelser. Rundskriv 2/5 1904	80
Vandreboksamlinger for arbeidere. Rundskr. 26/8 1904	69	Overskridelse av undersøkelsesmidler unngåes. Rundskriv 19/4 1902	80
Bidrag ved dødsfall til arbeideres etterlatte. Rundskr. 24/7 1917, 14/12 1918, 21/7 1942	69	Bergskred. Rundskr. 20/6 1938	80
Fortrinsvis anvendelse av norske arbeidere. Rundskr. 14/11 1917, 25/2 1922	69		
Oppgave over antall arbeidere. Rundskr. 17/12 1934, 21/2 1935	70		
Arbeidervernloven. Rundskr. 9/4 1937, 15/9 1938	70		
Arbeidervernskrifter. Rundskr. 7/6 1935, 18/11 1941, 27/11 1941	70		
Lægeundersøkelse av arbeidere. Rundskr. 7/10 1942, 27/1 1942	70		
Innskrenking av retten til å forlate vegarbeid. Rundskriv 18/6 1941	70		

	Side		Side
Vegvedlikehold, Vegtilsynsmenn, vegvoktere.			
<i>Vegvedlikehold:</i>			
Vegvedlikehold i h. t. veglovens §§ 45, 49, 60. Rundskriv 23/6 1917, 1/11 1920	81	Tjenestetid for ferie. Rundskr. 20/7 1936	83
Regnskaps-spesifisering. Rundskr. 27/4 1917	81	Oppsigelse, aldersgrense, pensjon. Rundskr. 7/7 1937, 17/3 1938, 31/8 1936, 8/6 1942	83
Fylkesvegstyrets kompetanse vedk. bygdevegens vedlikehold. Rundskr. 4/10 1935	81	Statsbidrag til vegvokterlønn. Rundskr. 19/10 1931 ..	83
Veglengder. Rundskr. 8/10 1931	81	Ferjer.	
Årlig oppgave over vedlikeholdsutgifter og lengden av utførte veger. Rundskr. 26/11 1925	81	Opptaking av ferjeinnretninger i riksvegvedlikeholdet. Rundskr. 6/6 1930	84
Bane for syklistene og fotgjengere. Rundskr. 8/3 1934	81	Bygging av ferjekaier og bilferjebruer. Rundskr. 14/9 1939, 26/1 1940	84
Sandstrøing. Rundskr. 13/2 1939	82	Kontroll. Rundskr. 20/9 1930	84
Sledeføre. Rundskr. 8/2 1939	82	Sandstrøing på ferjer og ferjekaier. Rundskr. 5/1 1942, 3/2 1942	84
Lagring av snøploger m. v. Rundskr. 21/8 1934	82	Sikkerheten ved ferjene. Rundskr. 8/12 1942	84
Større materiell ved riksvegvedlikeholdet. Rundskr. 20/8 1942	82	Landgangsordninger. Rundskr. 11/11 1937	84
Forsiktighet ved bruk av klorkalsium. Rundskr. 21/11 1931	82	Veglaboratoriet.	
Riksvegvedlikeholdet. Rundskr. 10/11 1942	82	Innsending av materialprøver. Rundskr. 5/1 1939, 1/4 1939, 18/12 1940, 23/4 1941	85
Snøryddingen 1940—41. Rundskr. 29/11 1940	82	Prøvekasser med sikter. Rundskr. 1/4 1939	85
Ekstraordinært vintervedlikehold 1941—42. Rundskr. 27/10 1941.	82	Arbeidsbeskrivelse for leir- og grusdekker. Rundskr. 19/5 1941	85
Selvantennelse i oljet avfall. Rundskr. 20/12 1932	82	Arbeidsbeskrivelse for faste vegdekker. Rundskr. 26/4 1939	85
Vegrapporter. Rundskr. 14/7 1939	82	Grusveggers bygging og vedlikehold. Rundskr. 28/4 1940	85
Meldinger om trafikkhindringer. Rundskr. 12/11 1942	82	Siktekurver for stabiliserte grusdekker. Rundskr. 9/5 1941	85
Kjøp av grustak av Statens Skogvesen. Rundskr. 5/9 1939	82	Leirgrusdekker. Rundskr. 12/5 1942	85
<i>Vegtilsynsmenn:</i>		Sulfitlut til støvdempning m. v. Rundskr. 10/5 1941 ..	85
Rundskr. 10/6 1929	82		
<i>Vegvoktere:</i>			
Tilsetting av riksveggevoktere. Rundskr. 8/10 1941	82		
Trygdekassen. Rundskr. 9/7 1928	83		

ORD- OG SAKLISTE

	Side		Side
A.			
Administrasjonsforhold	1	Bensintankanlegg	11, 12
Avhending av gamle fagverksbruer	3	Beskyttelse av fortidslevninger	13
Avlevering av veger	7	Beskyttelse av naturforekomster	14
Arealbetegnelse	13	Bedriftsvern	15
Antikvariske interesser	14, 23	Brønner	17, 32
Avkjørsler	16, 19	Bygningsloven	18, 22
Ansvar	24, 25, 29, 30, 33, 35, 36, 60	Bebyggelse langs offentlig veg	19, 22
Anvisning av penger	58	Bygninger i utstukket veglinje	23
Armert betong	36	Bruk av sprengstoff	33, 34, 35
Arbeiderbrakker	37	Beplantning av vegskråninger	35
Ansettelse i offentlig tjeneste	43, 52, 54, 57	Bruskjønn	30, 31
Arbeidstiden i offentlig tjeneste	47	Brakker	3, 37
Ansettelsesforhold	52	Beskjeftigelse av den faste arbeidsstokk	38
Aldersgrense	51, 83	Brukte redskaper og maskiner	38
Arbeidsrapporter	64, 65	Betaling av utgifter i den termin de påløper	64
Ansvar for feilregning	60	Bekjentgjøring av ledige stillinger	66
Antegninger til regnskaper	62, 64	Betaling av lønn	68
Aspiranter til tekniske mellomskoler	67	Bidrag ved dødsfall	69
Arbeidere	38, 39, 40, 41, 60, 63, 68, 69, 70, 71	Begravelsesbidrag	69
Arbeidsbok	68	Betegnelsen av stigninger	76
Ansettelse av arbeidere	71	Betongrekkverk	77
Avdøde arbeideres ferielønn	68	Bruers trafiksikkerhet	78
Anvendelse av norske arbeidere	69	Bruers bredde	78
Arbeidervernskrifter	70	Bruers vedlikehold	78
Arbeidervernloven	70	Belastningsklasse	78
Arbeiderantallet	70	Beregning av konto B og E	79
Adgang til å forlate arbeidet	70	Bergskred	80
Arbeidsforholds opphør	70	Bilferjebruer	84
Arbeidsløshetsstrygd	71, 73	Bekjentgjørelse av ledige stillinger	43
Arbeidsformidling	71	Bistillinger	49, 86
Arbeidere til vedhogst	71	Bibehold av gamle vegstykker	86
Angivelse av kurveradier	75	Brøytebiler ved mobilisering	87
Arbeidsbeskrivelse for leir- og grusdekker	85	Besøk i bedrifter	15
Arbeidsbeskrivelse for faste vegdekker	85	Bruk av lys i garasjer	12
Arbeidshvile på valgdager	86	Bidrag ved dødsfall	69
Ansettelse i ledige stillinger	43, 86	Brujern	1
Arbeidsgivers meldeplikt	70, 86	Brunavn	10
Anleggsmateriell til militærvesenet	87	Bruooverganger over farvann	12
Antall arbeidstimer ved veganleggene	70	Brønngraving	32
Arbeidets dag — 1 mai	55	Beplantning av vegskråninger	35
Avstiving under gravning	36	Biler på tjenestereiser	50
Arbeidsforholds opphør	68		
Avgift til transportformidlingssentraler	2	D.	
Assurans mot brannskade	3	Distriktsbidrag	5, 16, 40
Akkorder	41	Delegering av myndighet	19
Anvisning av penger	58	Detektorgalvanometer	35
Avløpsgrøft	17	Dyrtidstillegg til pensjonister	53
Ansvarsforsikring for biler	4	Duplikatkvitteringer	60
Arbeiderutvalg	86	Dekurter	60
		Døde arbeideres feriepenge	68
		«Dekar» som arealbetegnelse	13
		Dynamitt	34
B.			
Bestilling av bruern	1		
« malerverer	1	E.	
« sement	1	Ekspedisjonsmåte	1
« maskiner m. v.	1	Eiendomsgrenser for vegene	8
« for andre	2	Eldre signeter	14
Betaling av regninger	2	Elektrisk kraft	15
Bortsettelse av leveranser	2	Elektriske ledninger	16, 19, 25, 26, 29
Bruk av norske varer	2	Ekspropriasjonsforretninger	20, 22
Bruk av norske skip	2	Erstatning for vedlikeholdsmaterialer	21
Biler	2, 4, 50	Erstatning for grunnrettigheter	21, 25
Bilgummi	2	Elektrisk mineantennelse	35
Bruer	3, 10, 14, 15, 17, 31, 32, 36, 64, 74, 78	Enkepensjon	50, 53, 54, 55, 59, 73
Brannforsikring	3	Ekstrahjelp	50, 53, 54, 55, 59, 73
Budsjettbehandling	5	Ekstraordinært vintervedlikehold	82
Bemyndigelse til opparbeidelse av veganlegg	5, 6	Evakuering av offentlige kontorer	87
Bygdevegers utstyr	7	Ekstraordinære arbeidere	5, 17
Belastningsskilter	10	Erstatning for skade på jord og gjerder	24, 25

	Side		Side
Erstatning for skade utenfor veglinjen	25		
Ekstraarbeid	46, 49		
Ekstraordinær vedhogst	71		
F.			
Forskrifter for bortsettelse av leveranser og arbeider	2		
Forsikring mot brannskade	3		
Forskuddsvis opparb. av veganlegg	5, 6		
Forskudd på redskapsbeholdningers verdi	6		
Fastmerker	12, 13		
Fortidslevninger	13		
Fotografier av gamle bruer	14		
Fylkesvegstyret	19, 81		
Flyangrep	15		
Fylkesgrensemerker	23		
Flomskade	25, 75		
Flytning av telefon- og telegraflinjer	30, 61		
Fenghetter	33, 34		
Forsiktighet med malerverer	35		
« « klorkalsium	35, 82		
« « natriumklorat	35, 82		
« i grustak	36		
Felgbredde	37		
Ferielønn	41, 60, 68		
Flytningsgodtgjørelse	51		
Ferier	41, 55, 68, 83		
Feilregning på regnskapsbilag	60		
Forsørgelsestillegg	61		
Forhåndstrekk i lønn for skatt	63		
Fortrinsvis anvendelse av norske arbeidere	69		
Fiskere som vegarbeidere	71		
Fri synslinje	75		
Forsørgelsesbyrde	41		
Foreldelse av skyss- og kostregninger	50		
Ferjeinntretninger i riksvegene	84		
Ferjekaier	84		
«Filler» i vegdekker	85		
Faste vegdekker	85		
Forsvarshemmeligheter	86		
Forsendelse av sikkerhetssprengstoff	86		
Flyplasser	86		
Fremmedloven	86		
Forhandlingsrett for statstjenestemenn	86		
Fotografisk kartlegging	87		
Frivillig arbeidskraft	87		
Ferjer	84		
Fullverdiforsikring	4		
Fløtning	32		
Forberedelse av nødsarbeid	39		
Første mai	55		
Feriegodtgjørelse for arbeidere og vegvoktere	60		
Forfremmelse	43		
G.			
Gamle bruer	14, 64		
Grustak	22, 25, 36, 82		
Grunnervervelse	16, 21, 23		
Gjerder	9, 16, 23, 24, 25		
Gebyr for tinglysing m. v.	21		
Grensemerker	8, 9, 19, 23		
Garanti for vegkasserere	57, 58		
Garanti for proviant	69		
Grusprøver	85		
Grusens sammensetning	85		
Grusveger	85		
Gamle vegstykker	86		
Garasjer	12		
Grøfter	36		
Godtgjørelse under mobilisering	86, 87		
H.			
Hjul og hjulstål	37		
Hjelparbeid	39, 40, 41, 42		
Henvendelser til diplomatiet	86		
Helsefare ved anleggsarbeid	34—36		
Havariforsikring	4		
Hevd	23		
Håndlangerhjelp	80		
Husflytning	16		
		I.	
		Innbinding av vegforslag og profiler	11
		Inntak av arbeidere	68
		Isskjæring	32
		Illebefinnende ved behandling av sprengstoff	35
		J.	
		Jern og stål	3
		Jurisdiksjongrensener	18
		Jordas oppdyrking	74
		Jernrekker på stabb	77
		Jordprøver	85
		Jordoppdyrking ved vegvokterboliger	86
		Justering av bensinmåleapparater	12
		Juridisk assistanse ved skjønn	21
		K.	
		Kjøp og salg av biler	2
		Kjøp av trelast og papp	3
		Kjøp av grustak	82
		Kjøp av sprengstoff	34
		Kolonisasjonsveger	5
		Krigsskadde bruer	5, 17
		Kontorrekvisita	10
		Konstruksjon av bygdevegsbruer	15
		Kilometermerker	19, 23
		Konsesjonsplikt	22
		Kjørsel utenfor veglinjen	25
		Kreaturtråkk	33
		Kompressorer	35
		Kokketjeneste	37
		Kostgodtgjørelse	49, 50, 66
		Kontorholdsgodtgjørelse	54
		Kasserere	57—64
		Kausjon for vegkasserere	57
		Kassebeholdningers oppbevaring	59
		Kvittering på lønningslister	59, 60
		Kontrakter	59, 60
		Kopinotaer	60
		Kasserergodtgjørelse	57, 64
		Kassarapporter	61
		Kassekontroll	62
		Kurveradier	76
		Kurver ved jernbanekryssinger	78
		Kapiering av skriv, tegninger m. v.	7, 79
		Kopiering av Oppmålingens karter	79
		Klorkalsium	35, 82
		Kolonisasjonsveger	5
		Kontroll med ferjer	84
		Kontroll med vegdekkmaterialer	85
		Kontortiden	48
		Kjøp av bilgummi	2
		Kjøp av papp	3
		Kvotadelsbidrag	5, 17
		Kulturverdier	14, 23
		Kloakkledninger	19, 32
		Kassebeholdnings renter	59
		Kommentarutgave til vegloven	17
		Kontorinventar	4, 10
		Kubikkberegning	79
		Kontering	79
		Kjemikalier tilsettes vegdekkene	85
		L.	
		Leveranser for Statens regning	2
		Levering av jern og stål	3
		Lov om bygningsvesenet	18, 19
		Løypestrenger	19
		Lasteramper	23
		Leirtak	25
		Legemsbeskadigelse	25, 36
		Lagring av sprengstoff	33, 34
		Lønnsbestemmelser	44, 49, 53, 55
		Lønningers utbetaling	58
		Lensmenn som vegkasserere	58, 62, 63
		Lensmenn som vegtilsynsmenn	82
		Lønnsoppgaver til likningsvesenet	63
		Landhandlergjeld	69

	Side		Side
Lønnsoppgaver til Rikstrygdeverket	72	Oppsigelse av vegvoktere	83
Lastebilkjøring	72	Oppdyrking av jord ved vegvokterboliger	86
Lov om sykeforsikring	72	Overtidsbetaling	46
Lov om arbeidervern	70	Oppvarming av sprengstoff	34
Lønnsoppgaver til industriarbeidertrygden	72	Oppbevaring av bensin i garasjer	12
Lyskopiering av tegninger m. v.	79	Oppsigelsesfrist for ekstrainingiører	54
Lengde av utførte veger	81	Opprykning i høyere stilling	43
Lagring av snøpløger	81		
Landgangsordninger for ferjer	84	P.	
Leireprøver	85	Prisbestemmelser	2
Lønn på valgdager	86	Planer og overslag	5, 76
Lønn under militærtjeneste	86, 87	Portofrihets opphevelse	9
Lønn under nøytralitetsvakt	87	Papir og kontorrekvisita	10
Lønn under opphold ved tekniske elementærskoler ..	67	Portoutgifter	10
Lønnsatser for leid bil	71	Presisjonsnivellement	12
Leirgrusdekker	85	Piggtrådloven	24
Lægeundersøkelse av arbeidere	70	Private veger	16
Landkarr for bruer	78	Personalforhold	43
Leiegodtgjørelse for byggemaskiner	36	Personlig tillegg	47
Lengdenivellement	7	Pensjonsgrunnlag	47
Lys i garasjer	12	Pensjonsinnskudd	47, 52, 53
Levering av jern og stål til tysk forbruk	3	Pensjon for ikke pensjonsberettigede	54
		Permisjon til møter i idrettsøyemed	55
M.		Postering av dekurter	60
Målbruk	1	Provisjon for utbetaling av sjekk	58
Meddelelser til offentligheten	1	Plikt til arbeidsløshetstrygd	73
Malvarer	1, 35	Planleggelse	74
Mønneforgiftning	25, 35	Pensjon for oppsynsmenn	53
Midlertidig stengning av veger	32	Pensjon for vegvoktere	53, 83
Midlertidig personale	50, 53, 54, 55, 59	Pensjon for vegtilsynsmenn	53
Materialfortegnelse	61, 64	Prøvekasse med sikter	85
Meldinger til trygdekassen	72	Passbestemmelser	86
Materialplasser	76	Private telefonanlegg	86
Materialprøver til veglaboratoriet	85	Personalforhold under mobilisering	87
Mobilisering	86, 87	Pensjon for vegarbeidere	71
Militærtjeneste	86	Permisjon til partimessig oppdrag	56
Militær passasje av vegbruer	86	Pillarer for bruer	78
Megling i arbeidstvister	86	Pensjonsinnskudd	52, 53
Meddelelser til Stortinget	86	Plantegning av ferdig veg	7
Mellomriksveger	86	Papp	3
Militærvesenets lån av anleggsmateriell	87	Panteattester	21
Materiell ved riksvegvedlikeholdet	82	Pensjonisters dyrtidstillegg	53
Melding om trafikkhindringer	82	Pengeanvisninger, sjekker	58
N.		R.	
Nivellement av ferdig veg	7	Reklamasjoner	2
Nedlegging av veger	7	Riksveger	5
Navn på bruer	10	Reklameskilter	11, 19
Navn på veganlegg	11	Regulering av nybygg	22
Nivellementer	12, 79	Regler for bruk av sprengstoff	33, 34, 35
Naturforekomster	14	Rekvisisjon av sprengstoff	33, 34
Norske varer	2	Revegårder	36
Nybygg langs vegene	22	Regnskapsførsel	39, 59, 60, 61, 62, 65, 67
Nødsarbeid	39, 40, 41, 42	Renter av kassebeholdninger	59
Norske arbeideres fortrinnsrett	69	Rapportførsel	64, 65
Nattarbeid	70	Redskaper	38, 64
Natriumklorat	35	Regnskapsføring av lønn	59
		Retten til å forlate arbeidet	70
O.		Rekkverksanordninger	76
Opptakelse av nye riksveger	5	Rutepapir	7, 79
Overskridelse av bevilgninger	6	Reiser til utenlandske statsanstalter	86
Omklassifisering av veger	7	Rettleiing ved anleggsarbeid	70
Oppmålingsreglement	79	Rensning av bensintanker	12
Oppbevaring av vegforslag og profiler	11	Riksvegvedlikeholdets materiell	82
Oppførelse av bygninger i utstukket veglinje	23	Riksvegvedlikeholdet	82
Områdekonsesjoner	25	Rabatt	2
Oppmerking av telefonstolper	30	Regnskaps-spesifisering for vedlikehold	81
Oppbevaring av kassebeholdninger	59		
Omsetningsavgift	2	S.	
Overføring av redskap	57	Skjemaer	1, 10, 70, 85
Oppsynsmenns skyss- og kostgodtgjørelse 49, 50, 53, 61,	66	Statens innkjøpskontor	3, 4
Oppsynsmenn	50, 53, 66, 67	Statens eiendommer	10
Oppsigelse av arbeidere	68	Standardformater	11
Oppgave over arbeiderantallet	70	Stedsnavns skrivemåte	12
Overhøyde i kurver	76	Sjøkartverket	12
Oversiktstabell i overslag	80	Samarbeid om nivellementer	12
Overskridelse av undersøkelsesmidler	80	Spesialkart for vegvesenet	13
Oppgave over vedlikeholdsutgifter	81	Sement	1
Oppgave over lengden av utførte veger	81		

	Side		Side
Signeter	14	Tilsetting av arbeidere	68
Salg og kjøp av biler	2	Trekk for losji	69
Skjematisk vedtagelse av distriktsbidrag	16, 17	Trygd mot arbeidsløshet	73
Skade og ulempe	17	Trygdeplikt for sjåfører	73
Snøskjermer	17	Trerekkverk	77
Skjønn	17, 18, 21, 22, 36	Trygdeplikt for vegvoktere	83
Stikkrenner	17, 19	Trafikktelling	86
Skade på skog, jord og gjerder	24, 25	Tankanlegg	11, 12
Skade ved vegutstikking	25	Trafikkhindringer	82
Skade ved vannavløp	25	Trygging av byggverk	75
Skade på folk og fe	25	Teknikeres kostgodtgjørelse	50
Steintak	25	Tysk forbruk av jern og stål	3
Skade ved minering	25, 29	Trappearrangementer	17
Skade på telegraflinjer	29, 30	Tørrlegging	32
Skade i grustak	36	Transport av tømmer gjennom veg	17
Stengning av veger	32		
Sprengstoff	33, 34, 35	U.	
Standardbestemmelser	36	Utskiftningsvesenets oppmålingsreglement	9
Salg av gamle bruer	3, 64	Utbrenning av borhull	34
Skyssgodtgjørelse	49, 50, 57, 66	Undervannsstøping	36
Skyssregninger	49, 50, 54, 61	Utbetaling av lønninger	58
Sekundakvitteringer	60	Ulykkestrygd	72
Skattetrekk	63	Undersøkelser	80
Skillemynt	63	Utbedring av stamvegene	74
Saldo i regnskapsførerens favør	64	Utbedring av eldre veger og bruer	33, 74, 76
Særavtaler med arbeidere	68	Undersøkelsesutgifter	74
Søndagsarbeid	70	Utførelse av leir- og grusdekker	85
Samfunnsviktige arbeidsoppgaver	71	Ulykker ved anleggsarbeid	34—36, 70
Sykestrygd	72, 73	Unganger	17
Sykeforsikringsplikt	73	Ulempeerstatninger	17
Stikkrenner	19, 75	Ulovlige gjerder	23
Synsfelt	75	Underslag	58
Stigninger	76		
Stabbesteiner	76	V.	
Sandstrøing	81, 84	Vegvesenets eiendommer	3
Sledeføre	82	Vegfond	4
Snøploger	82	Veganlegg i kolonisasjonsøyemed	5
Snørydning	82	Veganlegg i sjøbygdene	5
Selvantennelse	82	Vegenes eiendomsgrenser	8
Statsbidrag til vegvokterlønn	83	Vegskiltet	11
Steinprøver	85	Varselsskiltet	10, 11, 19, 33, 78
Stabiliserte vegdekker	85	Vassdragsreguleringer	13
Siktekurver	85	Vegloven	17
Sulfitlut	85	Vann- og kloakkledninger	16, 19
Støvdemping	85	Vegnummerskiltet på telegrafstolper	30
St. Olavs orden til utlendinger	86	Vegvesenets ansvar	24, 25, 29, 30, 33
Streikende arbeidere	70, 86	Vegarbeidsmaskiner	33
Sivile flyplasser	86	Vassdragsloven	31
Statstjenestemenns ekstrarfortjeneste	46, 49	Vegtilsynsmenn	53, 82
Sykelbaner	81	Vegregnskaper	60, 61, 62
Sikkerhet ved ferjene	84	Vegoppsynsmenn	50, 53, 66
Salg av biler	2	Vandreboksamlinger	69
Stål	3	Vegarbeidere til vedhogst	71
Smier	3	Vegundersøkelser langs sjøer	74
Stålbjelkebruer	1, 36	Vegbredde ved jernbanekryssinger	78
Støpejerns gods	36	Varselmerker ved jernbanekryssinger	78
Sementarbeiders herdning	36	Vassdragsnivellelementer	79
Statstilskudd til distriktenes vegvesen	4	Vegvedlikehold	81
Statstjenestemannsforbundet	56	Vegvoktere	52, 60, 82, 83
Sykdomsforfall	48	Veglengder	81
Sjekk	58	Vedlikeholdsregnskapers spesifisering	81
Stamveggenes utbedring	74	Vedlikeholdsutgifter	81
		Vintervedlikehold	82
		Vegstengninger	82
T.		Veglaboratoriet	85
Tilskudd til landdistriktenes vegvesen	4	Vegdekkmaterialer	85
Tjenestemerker	9	Valsing av stabiliserte vegdekker	85
Trelast	3	Vegbanens tverrprofil	76, 85
Taubaner	19	Vedlikehold av stabiliserte vegdekker	85
Tinglysning	19, 20, 21	Veger av militær interesse	86
Turbinørledninger	19	Vegarbeider på krigsskueplass	86, 87
Telegraf- og telefonanlegg	25, 29, 30	Vegledning for arbeid i grustak	36
Telster	37	Vegvesenets tankanlegg	12
Telefonsamtaler	54	Vegkryss	22
Telegrammer	54	Vannledninger	32
Telefonabonnement	54	Vegskråninger	35
Trygdepremie	72, 83	Vegvisere	19
Trekk i lønn for skatt	63	Voldgiftsdommen av 30 april 1938	68
Tellepenger	64	Vedhogst	71

*Telefon ved vegvesen
av 9. jan. 1953.*

KRONOLOGISK FORTEGNELSE OVER RUNDSKRIV

	Side		Side		Side
1890, 8/2	79	1917, 28/11	37	1924, 29/2	40
1892, 8/3	36	« 14/12	23	« 22/3	25
1895, 25/10	74	« 17/12	34	« 12/4	18
1896, 28/3	25	1918, 9/3	53	« 3/5	74
« 10/4	24	« 14/12	69	« 27/5	78
1897, 31/12	64	1919, 23/4	3	« 30/8	14
1898, 6/4	79	« 30/8	76	« 15/9	25
« 9/12	74	« 4/9	52	« 17/10	60
1899, 15/3	76	1920, 5/1	79	« 6/11	25
« 23/11	25	« 19/6	25	« 6/12	53
1900, 23/2	54	« 10/7	12	1925, 21/2	63
« 6/3	69	« 12/7	35	« 13/3	70
« 1/8	80	« 12/8	25	« 26/3	19
1902, 19/4	80	« 30/8	5	« 2/4	1
« 17/7	54	« 2/10	51	« 26/5	63
« 30/9	49	« 1/11	81	« 25/6	6, 11
1903, 7/5	49	« 13/12	66	« 13/8	51
« 17/6	1	1921, 11/2	39	« 10/9	25
« 11/8	33	« 26/2	39	« 1/10	6, 11
1904, 26/2	69	« 17/3	63	« 7/10	55
« 2/5	80	« 6/4	2	« 25/11	9
« 10/6	7	« 9/4	58	« 26/11	81
« 26/8	54	« 13/6	11	1926, 25/1	9
« 11/11	54	« 20/7	67	« 26/1	2
1905, 10/3	79	« 6/8	55	« 25/2	10
« 16/6	13	« 30/9	78	« 9/3	58
1906, 24/8	35	« 3/10	52	« 14/4	61
1907, 9/4	1	« 30/10	10	« 19/5	12
« 3/6	54	« 2/11	25	« 24/6	67
1908, 11/3	64	« 14/11	39	« 29/6	76
« 17/12	57	« 15/11	35	« 7/7	57
1909, 19/1	76	1922, 5/1	64	« 9/7	7
« 25/8	36	« 21/1	39	« 9/8	10
« 11/12	29	« 25/2	69	« 14/9	10
1910, 11/1	35	« 4/3	55	« 11/10	2
« 26/11	7	« 10/3	55	« 24/11	52
1911, 30/3	34	« 16/3	5	« 6/12	61
« 24/4	54	« 21/3	2	« 14/12	2
« 24/7	54	« 17/6	25	1927, 4/3	41
« 24/11	37	« 21/6	6	« 29/3	49
1912, 17/4	69	« 30/6	63	« 11/4	2
« 29/5	55	« 6/7	58	« 31/5	25
1913, 19/7	50	« 9/8	58	« 14/7	49
« 8/11	80	« 25/8	29	« 2/8	41
1914, 24/2	30	« 19/9	6	« 18/8	41
1915, 25/1	3	« 10/10	11	« 22/9	21
« 4/6	37	« 25/10	38	« 15/11	55
« 8/6	37	« 14/11	50	« 23/12	11
« 9/10	25	« 28/11	13	1928, 25/2	66
« 16/10	29	1923, 22/1	69	« 14/3	64
« 8/12	79	« 23/3	68	« 2/5	17
1916, 1/2	14	« 24/3	13	« 4/5	54
1917, 10/2	3	« 16/4	75	« 1/6	61, 79
« 12/3	37	« 20/4	53	« 6/6	40
« 22/3	81	« 14/5	78	« 9/7	83
« 27/4	7	« 23/5	53	« 13/11	49
« 21/6	81	« 15/10	8	« 19/11	64
« 23/6	69	« 13/11	25	« 20/11	7
« 24/7	24	« 29/11	25	« 21/11	60
« 10/8	51	« 12/12	52	1929, 5/1	1
« 29/8	53	1924, 12/1	10	« 7/3	10
« 9/10	53	« 14/2	35	« 15/4	23
« 19/10	69	« 16/2	76	« 16/5	32
« 14/11					

	Side		Side		Side
1929, 30/5	40	1934, 21/8	82	1937, 14/5	19
« 10/6	82	« 29/8	11	« 22/5	17
« 2/8	18	« 31/8	58	« 27/5	42
« 7/10	50	« 25/9	1	« 1/6	23
« 22/10	38	« 6/10	4	« 15/6	29
« 11/11	79	« 8/10	4	« 19/6	4
1930, 13/1	59	« 17/10	53	« 14/7	60
« 1/2	6	« 14/11	57	« 7/7	83
« 10/4	14	« 30/11	11	« 9/7	4
« 24/4	54	« 4/12	49	« 13/8	59
« 4/6	10	« 8/12	19	« 20/8	21
« 6/6	84	« 11/12	35	« 27/8	12
« 17/6	40	« 17/12	70	« 21/9	60
« 20/6	52	1935, 4/1	66	« 6/10	2, 60
« 4/7	13	« 9/1	21	« 20/10	62
« 14/7	67, 78	« 14/1	1	« 11/11	84
« 14/8	78	« 21/1	11	« 12/11	12
« 20/9	84	« 29/1	56	« 23/11	4
« 4/10	65	« 5/2	5	« 13/12	78
« 4/11	7	« 6/2	10	« 21/12	50
« 22/11	1	« 21/2	70	1938, 8/2	61
« 29/12	61	« 2/3	62	« 17/2	59, 60, 62
1931, 8/1	10	« 16/3	19	« 24/2	59
« 4/2	72	« 5/4	61	« 9/3	1
« 12/5	57, 58	« 8/4	3, 14	« 12/3	33
« 2/6	54	« 30/4	5	« 16/3	59
« 9/7	23	« 7/6	70	« 17/3	83
« 8/10	81	« 11/6	33	« 21/3	1
« 19/10	83	« 13/6	4, 53	« 26/3	33
« 21/10	11	« 25/7	40	« 30/3	54
« 21/11	82	« 29/7	40	« 4/4	57
« 23/11	53	« 31/7	64	« 30/4	68
1932, 16/1	67	« 4/10	81	« 8/6	65
« 8/3	78	« 18/10	41	« 15/6	41
« 18/3	55	« 26/10	36	« 18/6	57
« 30/3	1	« 25/11	11	« 20/6	5, 33, 40, 80
« 14/4	62	« 27/11	13	« 25/6	60
« 9/6	14	« 2/12	29	« 29/6	68
« 9/7	40	« 5/12	26	« 12/7	17
« 15/10	19	« 16/12	19	« 22/7	30
« 1/12	64	« 28/12	59	« 15/9	70
« 20/12	82	1936, 3/1	33	« 4/10	36
1933, 2/1	23	« 23/1	54	« 28/11	68
« 19/1	72	« 27/1	62	« 29/12	15
« 16/2	36	« 21/3	36	« 30/12	3
« 28/2	1	« 7/5	54	1939, 2/1	4
« 2/3	33	« 11/5	23	« 5/1	85
« 3/3	1	« 15/5	60	« 12/1	3
« 6/7	14	« 2/6	58	« 17/1	33
« 21/6	11	« 3/7	50	« 25/1	33
« 22/6	50, 66	« 16/7	22	« 3/2	33
« 24/6	17	« 20/7	83	« 8/2	82
« 29/6	10	« 28/8	33	« 10/2	2, 21
« 14/7	30	« 31/8	83	« 11/2	73
« 20/7	75	« 5/9	79	« 13/2	19
« 14/8	10	« 1/10	62	« 4/3	40
« 30/9	62	« 7/10	40	« 1/4	85
« 5/10	23	« 8/10	63	« 26/4	85
« 2/11	65	« 9/10	40	« 29/4	68
« 9/11	57	« 6/11	64	« 23/5	2
« 15/11	36	« 19/11	19	« 24/5	73
« 20/11	11	« 18/12	1	« 31/5	75
« 27/11	1	« 21/12	19	« 21/6	3
« 15/12	22	1937, 15/1	30	« 29/6	4
« 16/12	65	« 1/2	40	« 7/7	22
1934, 7/2	60	« 2/2	21	« 14/7	82
« 28/2	40	« 13/2	9, 81	« 26/7	61, 73
« 1/3	44	« 16/3	40	« 15/8	73
« 7/3	19	« 7/4	4, 74	« 5/9	82
« 8/3	81	« 8/4	20	« 9/9	73
« 28/3	72	« 9/4	70	« 14/9	84
« 25/4	35	« 17/4	59	« 17/11	40
« 9/5	60	« 23/4	45	« 20/11	75
« 22/6	50	« 4/5	25	« 23/12	12
« 28/6	45	« 7/5	23, 55	1940, 15/1	72
« 5/7	11	« 11/5	4	« 23/1	12, 22

	Side		Side		Side
1940, 26/1	84	1941, 21/5	3	1942, 10/2	73
« 9/2	37	« 9/6	34	« 13/2	71
« 23/2	15, 40	« 11/6	22	« 16/2	58
« 7/3	72, 73	« 18/6	70	« 17/2	34
« 28/4	85	« 23/6	42	« 19/2	51
« 18/5	73, 79	« 24/6	41	« 28/2	47, 49
« 16/5	34	« 27/6	71	« 24/3	73
« 11/6	33	« 17/7	70	« 30/3	47
« 15/6	33	« 18/7	34	« 31/3	18, 19, 21
« 20/6	57	« 19/7	31	« 8/4	20
« 2/7	25	« 23/7	15	« 13/4	60
« 6/7	5	« 25/7	34	« 20/4	22
« 9/7	13	« 26/7	71	« 21/4	64
« 5/8	22	« 30/7	76	« 23/4	49
« 26/8	72	« 1/8	71	« 4/5	55, 56
« 5/9	58	« 9/8	15	« 12/5	85
« 28/9	68	« 25/8	43	« 8/6	83
« 30/9	33	« 30/8	63	« 16/6	12
« 21/10	78	« 3/9	68	« 29/6	4
« 6/11	17, 30	« 8/9	11	« 8/7	68
« 11/11	71	« 17/9	63	« 9/7	36, 58
« 22/11	73	« 4/10	35	« 17/7	12
« 29/11	82	« 8/10	82	« 21/7	69
« 30/11	30	« 10/10	58, 64	« 22/7	56
« 2/12	71	« 14/10	2	« 20/8	82
« 4/12	7	« 27/10	82	« 31/8	71
« 18/12	85	« 5/11	74	« 23/9	2
1941, 7/1	34	« 8/11	35	« 7/10	50, 70
« 4/2	53	« 18/11	70	« 9/10	12
« 8/2	73	« 27/11	50, 66, 70	« 9/11	3
« 21/2	71	« 9/12	19	« 10/11	82
« 21/3	34	1942, 5/1	84	« 11/11	2, 4
« 24/3	24	« 6/1	47	« 12/11	82
« 25/3	61	« 9/1	45	« 16/11	2, 34, 50
« 5/4	19	« 13/1	47	« 19/11	16
« 23/4	85	« 22/1	71	« 20/11	42
« 30/4	79	« 23/1	70, 46	« 30/11	78
« 3/5	73	« 26/1	47	« 1/12	19
« 5/5	54, 71	« 30/1	12	« 2/12	18
« 7/5	73	« 3/2	84	« 3/12	61
« 9/5	85	« 4/2	2	« 8/12	84
« 10/5	85	« 7/2	15	« 21/12	36
« 19/5	85				

Administrasjonsforhold.

Ekspedisjonsmåte.

Rundskr. 5/1 1929, 28/2 1933, 21/3 1938.

Henvendelser og forespørslers må besvares hurtigst mulig, og ekspedisjoner i det hele fremmes uten unødig opphold.

I tilfelle erkjennes mottagelsen av en henvendelse med underretning om når svar kan ventes.

Bestemmelsen om at hver sak skal ha sin særskilte ekspedisjon, bringes i erindring. — Spesielt påses at det i budsjettforslag ikke innføres andre spørsmål enn de som har betydning for budsjettet.

Skriv bes sendt in duplo, også fra avdelingskontorer — for oppbevaring av det ene eksemplar i Vegdirektoratet.

Rundskr. 18/12 1936.

Alle saker av større betydning i økonomisk eller trafikkmessig henseende sendes inn til sentraladministrasjonen gjennom vedk. fylkesmann.

Målbruk.

Rundskr. 30/3 1932, 14/1 1935.

Meddelelse fra Kirkedepartementet i rundskriv av 18 februar 1932 om regler for målbruk i statstjenesten.

Kunngjøring av ledige poster må skje i samsvarende med de forskrifter som gjelder for målbruk i statstjenesten, jfr. rundskriv fra Kirkedepartementet av 18 februar 1932 om kgl. res. av 29 januar 1932, sendt med rundskriv av 30 mars 1932, og rundskriv fra Justisdepartementet av 30 juni 1932, inntatt i Lovtidend.

Meddelelser til offentligheten.

Rundskr. 22/11 1930.

Arbeidsdepartementet har på ny strengt innskjerpet at det ikke må gis offentligheten meddelelser vedkommende vegbudsjettforslaget før statsbudsjettproposisjonen er blitt offentliggjort.

Skjemaer m. v.

Rundskr. 25/9 1934.

Ny skjemafortegnelse

Rundskr. 3/3 1933.

Omslag for innhefting av løse normalblad m. v. (mappe med normaler for stålbjelkebruer, kl. 2), jfr. rundskriv 8/1932.

Rundskr. 9/3 1938.

Til oppbevaring av profilark leveres permer 29 × 39 cm med 1,5 cm rygg.

Rundskr. 28/2 1933.

For bestilling av deler til stålbjelkebruer benyttes skjema nr. 10.

Bestilling av bruern, malerverer, sement.

Rundskr. 17/6 1903, 3/6 1907, 2/4 1925 m. fl.

Malerverer bør rekvireres gjennom Vegdirektoratet fra et under dets kontroll stående lager av beste sort, kjemisk rene malerverer, oppbevart på forseglet emballasje.

Jerndeler til bruer kan bestilles gjennom Vegdirektoratet, hvor også om ønskes, de nødvendige spesifikasjoner og vektberegninger for sådanne brudeler samt besiktigelse av samme kan besørjes utført.

Til beregning og konstruksjon av større jernbruer trenges alminnelig minst ca. 7 måneder for anbud, materialleveranse, forarbeiding og forsendelse. Imidlertid er det ikke minst av hensyn til fordelaktig materialleveranse heldig å ha rommelig tid, så flere bruer kan bortsettes samtidig.

Forsendelse fra lager fordyrer ofte betydelig sammenlignet med cif-levering direkte fra utlandet.

Prøvet sement fra et under Vegdirektoratets kontroll stående lager kan rekvireres gjennom Vegdirektoratet. Rekvisisjoner bør innsendes i betimelig tid.

Bestilling av maskiner m. v.

Rundskr. 27/11 1933.

Bestilling av maskiner, spesialredskaper m. v. bør som regel skje gjennom Vegdirektoratet, som også fører kontroll med leveransen.

Bestilling for andre.

Rundskr. 11/10 1926.

Ved bestilling for de kommuner og eventuelt til andre arbeider, som ikke utføres for Statens regning, må rekvirenten ha sikkerhet for at varen blir betalt så snart den er mottatt.

Det bør gjøres spesielt og skriftlig oppmerksom på at bestilling skjer for vedk. kommunes (eventuelt andres) regning, og at regning må utskrives på vedkommende kommune (eventuelt andre).

I motsatt fall vil kunne risikeres at leverandøren holder seg til rekvirenten for å få sitt tilgodehavende utbetalt.

Reklamasjon for skade under transport av varer.

Rundskr. 23/9 1942 (nr. 111/42).

Varemottaker plikter å undersøke om gods som utleveres ham fra fraktfører er skadet og i så fall omgående gjøre tilsvarende anmerkning på mottakelseskvitteringene.

Varemottaker plikter, til oppfyllelse av lovens forskrifter om reklamasjon og til sikring av eventuelt erstatningskrav mot fraktfører, *straks* å sende fraktfører eller dennes representant (reder, ekspeditør, jernbanens distriktskontor o. l.) *skriftlig* meddelelse «om beskadigelse eller tap som mottaker har oppdaget og om skadens eller tapets alminnelige natur».

Under nuværende forhold innskjerpes nødvendigheten av at vegvesenet ved ankomst av varer sørger for pålitelig mottakelse og rettidig reklamasjon for derved å sikre seg retten til erstatning ved eventuell skade.

Betaling av regninger.

Rundskr. 11/10 1926.

Ved bestilling av varer gjennom Vegdirektoratet er det en alminnelig forutsetning at varen betales så snart de er kommet til sitt bestemmelsessted. Prisene for vegvesenet er netto og i alminnelighet så lave, at de ikke tåler noe rentetap.

Prisbestemmelsene gjelder også for kommunal og offentlig ervervsvirksomhet.

Rundskr. 14/10 1941 (nr. 144/41).

«Pristidende» nr. 29/1941, kfr. spesielt side 764—769.

Omsetningsavgift.

Rundskr. 23/5 1939 og 4/2 1942.

Bestemmelsene nevnt i rundskriv av 23. mai 1939 er forandret ved Finansdepartementets forordning av 2. august 1941. Ifølge denne forordning skal det også betales omsetningsskatt for arbeid utført av ervervsdrivende. Varens *salgspris* legges til grunn for avgiftsberegningen. Transportutgifter som inngår i varens salgspris eller som utlegges av selgeren er avgiftspliktig. Monteringsutgifter ved bruleveranser er avgiftspliktig. Ved

salg av grus fra privat grustak er lessing og kjøring o. likn. avgiftspliktig, såframt de inngår i prisen eller legges ut av selgeren.

Spørsmålet om hvorledes det skal forholdes ved bortsettelse av snøbrøyting og issvullhogging har Vegdirektøren forelagt direktøren for skattevesenet, som har svart, at for sådanne kontrakter skal det ikke betales omsetningsavgift.

Avgift til transportformidlingsentraler for leid bil med sjåfør.

Rundskr. 16/11 1942.

Sosialdepartementet har meddelt at det forutsettes å være vedkommende bileier, som må svare avgiften til sentralene og ikke vegvesenet. Det skal heller ikke av vegvesenet ytes noe tillegg til kjøreprisene for det tilfelle at avgift forlanges betalt.

Forskrifter for bortsettelse av leveranser og arbeider for statens regning.

Rundskr. 11/11 1942 (nr. 133/42).

Sådanne forskrifter ble fastsatt ved Stortingets beslutning av 4. juli 1927. Et eksemplar av forskriftene med seneste forandringer vedliggjer.

Bruk av norske varer.

Rundskr. 6/4 1921, 26/1 og 14/12 1926, 11/4 1927.

Oppmerksomheten henledes på at ifølge offentlige anbudsforskrifter skal utenlandske varer ikke kjøpes, når norske varer kan erholdes i god kvalitet og til rimelig pris.

Det bør påses at det ved kjøp fra forhandlere, som også fører utenlandsk vare, virkelig erholdes norsk vare.

Bruk av norske skip for det offentliges transporter.

Rundskr. 21/3 1922.

På foranledning av Handelsdepartementet har Arbeidsdepartementet i skriv av 15 mars 1922 anmodet vegdirektøren om for vegvesenets verkommende å dra omsorg for at transport av gods m. v. for offentlig regning må foregå med norsk skip.

Kjøp og salg av biler.

Rundskr. 6/10 1937.

Saker av større betydning i økonomisk eller trafikkmessig henseende skal forelegges sentraladministrasjonen til avgjørelse.

Kjøp av bilgummi, rabatt m. v.

Rundskr. 10/2 1939.

Ved samlet årlig innkjøp for mere enn kr. 10 000.— innrømmes Vegvesenet 10 % rabatt + 2 % kontantrabatt. Rekvisisjoner kan sendes gjennom Vegdirektoratet eller fra vegkontorene direkte, men i hvert tilfelle skal fakturaen sendes Vegdirektoratet til notering og kontroll samt videre forsendelse til vegkontoret. Riksrevisjo-

nen krever at det på fakturaen anføres brutto-
pris (listepriis) og gjøres fradrag for rabatt.

For vegarbeidsmaskiner er gummien fritatt
for avgift. Gummiavgiften utlegges av forhand-
leren og godtgjøres denne ved ansøking til veg-
direktøren. Rekvisisjoner av bilgummi til veg-
vesenet må være påført erklæring om at varen
er til vegvesenets eget bruk. Brøytebiler og an-
dre biler er *ikke* fritatt for gummiavgift.

Kjøp av trelast og papp.

Rundskr. 21/5 1941.

Det er no vanskelig å skaffe ensidig bestemte
dimensjoner. Vegdirektøren påpeker reduksjon
av kravene til fordel for en mer økonomisk ut-
nyttelse av materialene.

Avhending av gamle fagverksbruer.

Rundskr. 21/6 1939.

Vegdirektøren ber om å bli holdt à jour om
gamle bruer som er til salgs.

Levering av jern og stål eller produkter derav til tysk forbruk.

Rundskr. 9/11 1942 (nr. 130/42).

Herom har Direktoratet for Industriforsynin-
gen gitt nye forskrifter 25. september 1942:

«Det er forbudt for norske firmaer, bedrifter
og personer å bokføre og effektuere ordre fra
tyske oppdragsgivere på jern og stål og produk-
ter av jern og stål uten at oppdragsgiveren sam-
tidig leverer tysk «Eisenzuweisung» for ordre
med totalvekt over 100 kg, eller «Kleinbedarf-
schein» eller «Eisenzuweisung» for ordre på 100
kg og under, slik som i disse forskrifter bestemt,
for det kvantum oppdraget gjelder.

Bestemmelsene i første ledd gjelder så vel
valseverksprodukter (etter tysk-norsk jernav-
tale) som bearbejdede materialer og ferdigpro-
dukter, uansett om disse er av norsk eller uten-
landsk fabrikat.

«Eisenzuweisung» utstedes av de tyske myn-
digheter og gjelder som kontingent for ulegert
jern og stål.»

Overtredelse av forskriftene er straffbart.

Statens eiendommer.

Rundskr. 30/12 1938.

Som bilag til de enkelte anleggs- og vedlike-
holdsregnskapers redskapsfortegnelse innsendes
pr. 30 juni 1938 og senere hvert 3. år, oppgave-
neste gang pr. 30 juni 1944 en åjourført tilleggs-
oppgave, over vegvesenets faste eiendommer. For-
tegnelsen avfattes på skjema nr. 29 b og forut-
settes å omfatte:

1. Grunn som eies av vegvesenet, unntatt selve
veglegemet med hva dertil hører. Grustak,
sandtak, grunn som senere skal bebygges og
lign. medtas uansett størrelse.
2. Bygninger på Statens grunn.

3. Bygninger av permanent art på leid grunn.

4. Brakker, garasjer, redskapsskur o. l.

a) av permanent karakter og verdi over
kr. 500.00.

b) Flyttbare, som forutsettes ikke å bli flyt-
tet på 5 år og av verdi over kr. 100.00.

Rundskr. 12/1 1939.

Det må for fremtiden ikke bli foretatt kjøp
av faste eiendommer med påhvilende pantegjeld,
som forutsettes å bli stående, uten at saken først
har vært forelagt Finansdepartementet.

Rundskr. 4/6 1915.

Arbeidsdepartementet har henstillet til vegdi-
rektøren å ha oppmerksomheten henvendt på, at
der vel salg av eiendommer tilhørende staten eller
offentlige fonds må bli inntatt i skjøtene følgende
bestemmelse:

«Den i nærværende kontrakt omhandlede ei-
endom må ikke uten det offentliges samtykke
pantsettes eller helt eller delvis overdras til eiend-
om eller bruk til noen, som ikke er beslektet
eller besvogret med eieren i opp- eller nedstigende
linje eller i første eller annen sidelinje. Såfremt
en mot denne bestemmelse stridende rettshandel
er fullbyrdet ved tingslesning av pantedokument
eller hjemmelsbrev eller ved, at erververen er
innsatt i eiendommens besittelse, skal det offent-
lige være berettiget til å la eiendommen selge
ved auksjon. Det offentlige forbeholdes rett til å
godta eller forkaste et hvilket som helst bud og å
inntre i det høieste bud. Salget foregår for eierens
eller besitterens regning.

Denne heftelse bortfaller, når der er vunnet
odel på eiendommen.»

Rundskr. 23/4 1919.

Arbeidsdepartementet har anmodet vegdirek-
tøren om å dra omsorg for «at der — når offentlig
eiendom avståes til bruk ved opparbeidelse av sta-
tens veganlegg — ikke av vegvesenets ingeniører
blir disponert over vedkommende statseiendom,
uten at der på forhånd forhandles med den admi-
nistrasjonsgren, under hvis bestyrelse eiendommen
hører.»

Rundskr. 8/4 1935.

For arbeider ved Statens eiendommer innhen-
tes i størst mulig utstrekning konkurrerende an-
bud — og som regel ikke bare fra de firmaer og
håndverkere, som så å si til stadighet har arbeid
ved Statens bygninger.

Forsikring.

Rundskr. 12/3 1917.

På foranledning av forespørsel fra vegdirek-
tøren om der er noe til hinder for at større red-
skapsbeholdninger, smier og brakker m. v. for
vegvesenets regning assureres mot brannskade,
når det på grunn av særlige forhold måtte ansees
ønskelig, har Arbeidsdepartementet uttalt, at da

det etter den gjeldende ordning er alminnelig regel at det offentliges bygninger m. v. ikke skal holdes assurert, finner ikke departementet å kunde treffe noen annen bestemmelse om dette for vegvesenets vedkommende.

Rundskr. 7/4 1937, 2/1 1939.

Arbeidsdepartementet har bestemt at brannforsikring av vegkontorenes inventar m. v. ikke skal finne sted, hvorfor løpende forsikringer må bringes til opphør ved forsikringstidens utløp.

Brannforsikring av Statens bygninger i private selskaper sies opp og overføres til Norges Brannkasse.

Rundskr. 11/11 1942 (nr. 133/42).

I «Forskrifter for bortsettelse av leveranser og arbeider for Statens regning» av 4 juli 1927 § 41, 5te ledd, var bestemt at entreprenøren skulde tegne forsikring på bygningsarbeid som kan brannforsikres i alle tilfelle hvor det utbetales ham avdrag av kontraktsummen under arbeidets utførelse.

Da erfaring viste at denne bestemmelse etter omstendighetene kunde virke uheldig eller upraktisk, ble det ved kgl. res. av 1 februar 1935 bestemt at «Forskriftene» § 41, 5te ledd, skulde lyde således:

«Skjer avbetaling på bygningsarbeid eller annet arbeid, som kan brannforsikres, er entreprenøren forpliktet til å holde det forsikret for et beløp, der minst motsvarer de utbetalte avdrag. Politen skal deponeres hos vedkommende administrasjon med rett for denne til i tilfelle av ildsvåde å oppebære av assurancesummen, hva der behøves til dekkelse av de betalte avdrag. Vedkommende departement kan i særlige tilfelle samtykke i at brannforsikringen ordnes av det offentlige istedenfor av vedkommende entreprenør.»

Rundskr. 11/5 1937, 19/6 1937, 9/7 1937.

Vegvesenets biler skal fra 1 juli 1937 ikke lenger holdes forsikret. I stedet iverksettes avsetning til et fond til dekning av ansvarsskade ved vegvesenets bildrift. — Regler for fondet vil senere bli oppsatt.

Arbeidsdepartementet utferdiger under 19 juni 1937 regler for avsetning til fondet.

For alle distrikter utenom Oslo, Aker og de tre nordligste fylker blir den premie som no skal avsettes til fondet til dekning av ansvarsskader ved vegvesenets bildrift, å beregne med kr. 48.00 pr. år.

Rundskr. 23/11 1937.

Det blir ikke å tegne havariforsikring vedkommende leveranser til riksvegvedlikeholdet eller statsveganlegg.

Rundskr. 29/6 1942.

Finansdepartementet har bestemt at «fullverdiforsikring» i sin alminnelighet ikke blir å tegne

for statsbygninger som går inn under gjeldende brannforsikringsordning. Det samme gjelder forhøyelse av løpende forsikringer.

På foranledning av Norges Brannkasse henstilles at det ikke blir forlangt avholdt nye takster i anledning av fullverdiforsikring eller forhøyelse av løpende forsikringer med mindre saken på forhånd har vært forelagt Finansdepartementet, idet avholdelse av takster m. m. påfører Brannkassen utgifter og unødig arbeid.

Vegfondet.

Rundskr. fra Arbeidsdepartementet 6/10 1934 til en del fylkesmenn.

De midler som har vært bevilget til vegfond, har i et fylke vært anvendt til annet øyemed enn forutsatt ved den slags bevilgninger.

Det må derfor hvert år sendes inn en fortegning over de anlegg som har fått bidrag av Vegfondet, opplysning om bidragets størrelse, en regnskapsoversikt vedkommende vegfondet som viser hva som er innbetalt av Staten og fylket, og en oversikt over vegfondets aktiva og passiva.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 13/6 1935 til fylkesmennene.

I forbindelse med rundskriv av 6 oktober 1934 henstilles at i de opplysninger fylkesmennene hvert år sender inn til departementet vedkommende vegfondet, også gjøres rede for hvordan fondets midler er anbrakt.

Rundskr. 29/6 1939.

Stortinget har den 15 juni 1939 vedtatt følgende regler for vegfondet:

1. Skal eit distrikt få godt av statstilskotet til vegfondet, må det sjølv yta $\frac{1}{10}$, soleis at statstilskotet til vegfondsanlegga ikkje vert over $\frac{4}{10}$.
2. I Finnmark fylke skal distriktstilskotet vera like stort som den sumen Staten yter.
3. Fondspengane — både stats- og distriktstilskotet — skal, når det let seg gjera, nyttast i det budsjettåret då løyvingane vart gjevne.
4. Pengane skal fyrst og framst gå til ålmenne vegar (bygdevegar) som ikkje kan få godt av andre løyvingar på stats- og fylkesbudsjetta.
5. Løyving til eit anlegg gjev fylkestinget etter framlegg frå overingeniøren.
6. Planane for anlegget skal vera utarbeidde på vegkontoret; overingeniøren skal ha godkjent dei, og vegstellet skal stå føre arbeidsdrifta.
7. Fylkesmannen får seg rekneskapen tilsend kvart år. Vegdirektøren får eit oversyn over rekneskapen når budsjettåret er omme.
8. Fond som fylka alt har lagt opp, skal dei, so snart råd er, nytta slik at vegbygginga kan få godt av desse pengane og.

Statens tilskudd til landdistriktenes vegvesen.

Rundskr. 8/10 1934.

Tilskuddet skal utelukkende komme vegene til gode, og det må således ikke nyttas til andre formål.

Rundskr. 5/2 1935.

Ved oppstilling av utgiftene til vegvesenets anleggsarbeider skal ikke tas med de beløp som i budsjett-terminen legges ut som forskuddsbeløp for Staten eller annen kommune, og som forutsettes senere å skulde refunderes.

En herredskommune så vel som en fylkeskommune skal således bare føre opp de utgifter, som blir de endelige for den selv.

Veganlegg i kolonisasjonsøyemed.

Rundskr. 30/8 1920.

Som kjent bevilger Landbruksdepartementet lån og bidrag av offentlige midler til veganlegg i kolonisasjonsøyemed.

Ved å oversende et eksemplar av de fastsatte regler for tilståelse av sådanne lån eller bidrag opplyses, at vegdirektøren i skrivelse av 25 august 1920 til landbruksdirektøren har uttalt, at der for hvert enkelt påtenkt veganlegg av heromhandlede slags bør sendes meddelelse til overingeniøren for vegvesenet i vedkommende fylke med anmodning om, at vegvesenet vil påta seg utstikningen og kontrollen med vegen.

Av hensyn til Vegdirektørkontorets karter og historiske notater vil det imidlertid være ønskelig å få innsendt meddelelse til vegdirektøren så snart en sådan kolonisasjonsveg er ferdig opparbeidet.

Meddelelsen bør inneholde oppgave over lengde, kjørebredde og maksimumsstigning, opplysning om vegdekkets art, medgatte anleggsomkostninger samt om statsbidragets størrelse.

Veger i sjøbygdene.

Rundskr. 20/6 1938.

Det utbes oversikt over vegprosjekter i kystdistriktene.

Se videre vegbudsjettproposisjonene.

Betingelser overfor vedk. kommuner for opptaing av nye riksveger.

Rundskr. 30/4 1935.

Vegdirektøren nevner, hvilke betingelser bør stilles, og ber om uttalelse.

Utgifter til gjenoppføring eller reparasjon av krigsskadde bruer.

Rundskr. 6/7 1940.

Administrasjonsrådets vedtak i møte den 2 juli 1940. Også distriktsbidrag omhandles.

Distriktenes kvotadelsbidrag til ekstraordinære arbeider.

Rundskr. 6/7 1940.

Administrasjonsrådets vedtak i møte den 2 juli 1940.

Planer, budsjettbehandling, bemyndigelse til opparbeiding av veganlegg.

Rundskr. 16/3 1922.

Da der råder en del usikkerhet med omsyn til ovennevnte spørsmål, har vegdirektøren til orientering trodd å burde hitsette:

I. Hovedveger som opptas på budsjettet.

1. Budsjettmessig behandling. Denne forutsettes tilstrekkelig kjent, så det ansees unødvendig nærmere å gå inn herpå.
2. Planer og overslag. Det gjøres oppmerksom på, at Stortinget som regel krever detaljerte planer og overslag for hele anlegget, således at full oversikt kan has før bevilgning gis. Overslaget forutsettes revidert hvis det er av eldre datum.

For utbedring av veger av hensyn til biltrafikk er det ønskelig at planen i hovedtrekk foreligger utarbeidet på forhånd (hovedplan); i all fall må der ved budsjettframstillingen angis hvilke arbeider som skal utføres, da dette er bestemmende for hvorvidt anlegget kan oppføres som utbedringsarbeid eller ordinært anlegg. Går planen videre enn av Stortinget forutsatt for utbedringsarbeider, må nemlig arbeidene — i all fall for tiden — betraktes som ordinære anlegg.

3. Bemyndigelse. Det er vesentlig to hovedting å iakttå. a) Departementet meddeler vegdirektøren bemyndigelse, når fylkesmannen til departementet har avgitt fyldestgjørende skjematisk bidragsvedtagelse. b) Vegdirektøren meddeler denne bemyndigelse videre, når arbeidsplaner er godkjent.

Først når både punkt a) og b) er brakt i orden, kan arbeid iverksettes.

Erfaringsmessig viser det seg at det oftest er manglende skjematisk bidragsvedtagelse som forsinker anleggenes iverksettelse.

II. Forskuddsvis opparbeiding av hovedveger.

1. Budsjettmessig behandling. Vedkommende spørsmål bør helst behandles i overingeniørenes alminnelige budsjettframstilling. Det er som oftest herredene som forskutterer utgiftene. Fylkets og Stortingets samtykke bør på forhånd innhentes, da man ellers løper en viss risiko. Stortinget bestemmer klassifikasjon og størrelsen av Statens bidrag.

Hvis der ikke er anledning til å innhente fylkestingets samtykke på forhånd, bør fylkesmanns (fylkesvegstyrets) uttalelse foreligge før saken sendes sentraladministrasjonen.

Betingelser for refusjon — f. eks. refusjon innen et bestemt tidspunkt eller lignende — vil i alminnelighet aldri kunde godtas.

2. Planer og overslag. Der må foreligge detaljplan og overslag, iallfall for den eller de parceller som forskuddsvis aktes opparbeidet og i

sistnevnte tilfelle hovedplan og overslag for den resterende del av det hele anlegg. Utstyret for hele anlegget må angis; oversiktsprofil, kartskisse og vegdekkprofil må utarbeides og fornøden orientering forøvrig gis.

3. Bemyndigelse. a) Departementet meddeler vegdirektøren bemyndigelse, så framtidig fyldestgjørende erklæringer foreligger fra dem som skal utrede utgiftene ved den forskuddsvise opparbeidelse. b) Vegdirektøren meddeler denne bemyndigelse videre, hvis arbeidsplaner er godkjent.

III. Bygdeveger som opptas på budsjettet.

1. Budsjettmessig behandling. Denne forutsettes tilstrekkelig kjent; kfr. nedenfor.
2. Planer og overslag. Etter gjeldende bestemmelser skal planen godkjennes av fylkesvegstyret. Det er imidlertid selvsagt at planen i store trekk også må kjennes av sentraladministrasjonen for å tjene til bedømmelse av hvor vidt statsbidrag er berettiget.

Av betydning ved bedømmelsen er det også på forhånd å vite om vedkommende bygdeveg senere kan ventes omklassifisert til hovedveg, hvorfor dette bes spesielt opplyst.

Med budsjettframstillingen bør etter dette følge:

- a) Kartskisse.
  - b) Oversiktsprofil.
  - c) Vegdekkprofil.
  - d) Opplysninger om utstyret for såvel selve vegen som mulige bruere som inngår i veganlegget, maksimalstigning, kjørebredde o. lign.
  - e) Oppgave over lengder og beregnede omkostninger.
  - f) Opplysning om vegens karakter.
3. Bemyndigelse. Gjeldende bestemmelser er at arbeidet skal utføres under vedkommende fylkesvegstyres ledelse og kontroll.

IV. Forskuddsvise opparbeidning av bygdeveger.

1. Budsjettmessig behandling. Det har hittil som regel vært ansett som unødvendig å forelegge sådanne spørsmål for Stortinget. I hvert fall må det ansees påkrevet å innhente sentraladministrasjonens uttalelse om eventuelt statsbidrag kan påregnes innen anlegget iverksettes.
2. Planer og overslag. Som for budsjetterte bygdeveger.
Sentraladministrasjonen må ha de fornødne opplysninger til bedømmelse av om anleggets beliggenhet, utstyr o. lign. berettiger til statsbidrag.
3. Bemyndigelse. Som for budsjetterte bygdeveger.

Forskuddsvise opparbeidning av hovedveger og pengenes rekvisisjon.

Rundskr. 21/6, 19/9 1922.

Innskjerper bestemmelsen i sirkulære av 16 mars 1922 (jfr. instruksens B § 1) om at forskuddsvise opparbeidelse av hovedveger ikke må iverksettes før Stortingets — eller i hvert fall Arbeidsdepartementets — samtykke dertil er innhentet.

Arbeidsdepartementet har pålagt vegdirektøren å påse at der ikke foregår vegarbeidsdrift for midler som forskuddsvise utlegges av vedkommende kommune uten at departementets samtykke på forhånd er innhentet.

For såvidt en kommune ønsker å gi forskudd til opparbeidelse av et veganlegg, må begrunnet forestilling derom innsendes hertil, så saken kan bli forelagt departementet til avgjørelse før pengene mottas og arbeidet iverksettes.

Forskudd fra distriktet kan som regel ikke ventes refundert før der blir gitt ordinær bevilgning til vedkommende anlegg — altså ikke av midler som er stillet til rådighet til nødsarbeid.

(Forskudd refunderes i alminnelighet heller ikke før anlegget er ferdig.)

Forskudd fra distriktet til fremme av arbeidsdriften innbetales direkte til anleggets kasserer etter rekvisisjon fra vedkommende overingeniør.

Vegkassererne gis pålegg om gjennom overingeniøren å innsende melding til vegdirektøren så snart innbetaling av et sådant forskuddsbeløp har funnet sted.

Rundskr. 1/2 1930.

Vegbygging ved forskudd fra distriktet til vegbygging må søkes begrenset mest mulig.

Spørsmål om tilveiebringelse av sådant forskudd skal alltid forelegges Innenriksdepartementet til uttalelse, da forholdet kan tenkes å berøre vedkommende kommunes økonomi.

Det må da foreligge opplysninger om anlegget i sin alminnelighet, om i hvilken utstrekning kommunen påtar seg å utrede midler til forskuddsvise opparbeidelse av vegen, hvor stort beløp det tenkes anvendt pr. år, og om midlene er tenkt tilveiebragt ved ordinær bevilgning eller ved lån. Videre sendes med utskrift av kommunestyrets vedtak i sakens anledning.

Overskridelse av bevilgninger.

Forskudd på redskapsbeholdningenes verdi.

Rundskr. 25/6 og 1/10 1925.

Arbeidsdepartementet har anmodet vegdirektøren om å holde alle utgifter strengt innenfor bevilgningenes ramme og nøye å påse at der ikke foretas noen disposisjon som vil kunne medføre overskridelse, uten at samtykke hertil på forhånd er innhentet fra departementet.

Videre har departementet henledet oppmerksomheten på at der ikke uten Stortingets sam-

tykke eller bevilgning må igangsettes arbeider eller iverksettes noen foranstaltninger som binder eller beslaglegger statskassas kontantbeholdning.

Rundskr. 20/11 1928.

Det er ikke lenger adgang til å tilstå forskudd på redskapsbeholdningens verdi.

Nivellement og plantegning av ferdig veg.

Rundskr. 10/6 1904, 30/3 1911.

Angående optaking av nivellement og plantegning av ferdigbygde veger; kfr. instruksens B § 12 a.

Eksempel. I.

For de hovedveganlegg, som heretter blir ferdig, og for hvilke ifølge den gjeldende instruks hovedplansnivellement og plantegning skal opp- tas, bes dette heretter utført innen slutningsregnskapet avlegges og på lignende måte som i eksem- pel I antydnet.

Utgifter til fornøden håndlangerhjelp utredes av anleggets midler.

Som det av eksemplet og de på likeledes ved- lagte titelblad angitte betegnelser vil sees, innteg- nes i rutearket et lengdenivellement av den fer- dige veg med angivelse av høydetall, stikkrenner og bruer m. v. samt enten alle eller de mere ut- pregede stigninger og kurver; der anbringes fast- merker, minst 1 for hver pagina.

Foruten nivellementet utføres et grunnriss, hvori inntegnes kjørebreddens begrensning, stab- berom og eiendomsgrenser m. v. På særskilt blad optegnes de forskjellige vegdekkers konstruk- sjon; kfr. iøvrig den detaljerte angivelse på for- annevnte titelblads bakside.

Det herved framkomne nivellement m. v. antas å ville være til vesentlig hjelp i framtiden under vedkommende vegs vedlikehold.

Under forutsetning av, at de på titelbladet om- handlede tverrmål for grunnrisset opptas nøyak- tig antas samme grunnriss i sin alminnelighet og- så å være tilstrekkelig til beregning av grunner- statningen.

Eksempel II.

For høyfjellsveger o. lign. vil formentlig den her angitte enklere framgangsmåte være tilstrekkelig, idet plantegningen senere, om ønskes, kan suppleres. Likeledes er dette skjema tenkt anvendt ved eventuell opptagelse av manglende hovedplans- nivellements for eldre hovedveger.

Rutearket er trykt på papir, som egner seg for lyskopiering, og der vil for hvert anlegg — eller for hver vegrute — bli tatt en kopi for vegdirek- tøren og som regel en kopi for overingeniøren, idet forutsettes, at originalen blir oppbevart uinnbun- nen hos overingeniøren til komplettering og mulig senere kopiering.

Kopieringen er tenkt utført på et og samme

sted, om ønskes ved vegdirektørens foranstalt- ning, mot refusjon av vedkommende bevilgnings- post.

Til opptrekningen må av hensyn til kopierin- gen bare benyttes svart tusj.

Det er ofte tilfelle, at et anleggs regnskaper blir avsluttet samtidig med eller straks etter at nivellement av den ferdige veg er opptatt og inn- sendt til vegdirektøren. Da kopieringen som regel tar noe lang tid, idet den må utføres ved veg- direktørkontoret leilighetsvis ved siden av andre forretninger og helst i den lyse årstid, kan utgif- tene til kopiering og innbinding således ikke bli refundert av anlegget, men har i flere tilfelle måt- tet bæres av vegdirektørkontoret.

Det er imidlertid ikke adgang til å fortsette hermed, hvorfor overingeniørene anmodes om å iaktta, at det før regnskapets avslutning tilveie- bringes regning på nevnte arbeider.

Regningen kan i tilfelle betales forskuddsvis.

Innberetning om avlevering av veger, omklassifisering og nedlegging.

Rundskr. 9/7 1926.

Ved innberetning til vegdirektøren om avle- vering til distriktet av ferdigbygde veger, er det meget ønskelig å få oppgitt den avleverte vegg — eller vegparsells — lengde, kjørebredde, vegdek- ke, maksimumsstigning og byggetid ved siden av de alminnelige meddelelser om bemerkninger og forhold ved avleveringen, samt innsendt en enkel kartskisse visende parsellens beliggenhet og tracé forsåvidt de anvendte parsellnavn ikke er anført på forefinnende kartskisse i en budsjettproposi- sjon, hvortil i tilfelle henvises.

Rundskr. 4/11 1930.

Under henvisning til rundskriv av 9 juli 1926 minnes om innsendelse av kartskisse.

Likkså ved meddelelse om omklassifisering eller nedlegging av offentlig veg.

Rundskr. 4/12 1940.

Skjema for melding om avlevering.

Bygdeveggers utstyr og omklassifisering.

Rundskr. 21/6 1917.

Arbeidsdepartementet har uttalt, at det ikke antas å være noe til hindør for at en veg, som går inn under bestemmelsene i veglovens § 1 om hovedveger, opparbeides som bygdeveg etter der- om av vedkommende myndigheter truffet bestem- melse.

Departementet tilføyer, at der vil være adgang til senere å søke vegen omklassifisert til hovedveg i henhold til bestemmelsen i veglovens § 9, første ledd.

Vegdirektøren forutsetter at en sådan veg i tilfelle bygges med utstyr som hovedveg.

Avmerking av vegenes eiendomsgrenser.

Rundskr. 15/10 1923.

Ifølge lov av 2 juli 1921 om grenseavmerkning m. v. ved økonomisk oppmåling plikter eiere av jordeiendom å avmerke sine eiendomsgrenser når et herred har besluttet å iverksette sådan oppmåling av herredet eller deler derav. Disse bestemmelser gjelder også vegvesenet, som derfor i henhold til nevnte lovs § 12, som grunneier også må delta i omkostningene ved avmerkning av grensene mellom de offentlige vegger og de tilstøtende eiendommer.

På foranledning av et nettopp inntruffet tilfelle har Arbeidsdepartementet overensstemmende med vegdirektørens uttalelse fastslått, at der for offentlige vegger skal betraktes som grunneier vedkommende veganlegg inntil avlevering har funnet sted, og etter den tid Staten for de av denne vedlikeholdte vegger, fylket for hovedvegene forøvrig og herredet for bygdevegene.

I denne forbindelse vil vegdirektøren ikke unnlate å nevne at man anser det påkrevd at grensene for vegvesenets eiendom heretter blir avmerket samtidig med vegenes bygging over alt, hvor det antas å være av betydning å ha grensene nøyaktig fiksert.

Bestemmelsene om hvorledes grensene skal avmerkes finnes i avsnittet B i reglement for utskiftningsvesenets målinger av 30 april 1921 sålydende:

«8. Eiendoms- og servitutsgrenser, som skal oppretholdes, må betegnes med varige og tydelige merker. Som sådanne kommer fortrinnsvis i betraktning:

I innmark nedsatte steiner med såkaldte vidnesteiner, i utmark kors i berg og i store steiner, nedsatte steiner med såkaldte vidnesteiner samt røyser. Hver linje (d. v. s. rettlinjet avsnitt av en grense) betegnes med minst 3 merker. Linjer av 50 meters lengde og derunder kan dog undtagelsesvis betegnes med kun 2 merker.

Er det umulig eller uhensiktsmessig å avmerke en linjes begyndelses- eller endepunkt i marken, må det legges særlig vekt på, at dens beliggenhet med letthet kan konstateres ved hjelp av grensebeskrivelsen og kartet. Dette opnås f. eks. ved at det anbringes et merke i linjen i nærheten av begynnelses- eller endepunktet og at dettes avstand fra merket måles og anføres i grensebeskrivelsen og på kartet.

9. a) I kryss- og brekkpunkter på innmark skal nedsatte steiner settes minst 0,35 m. ned i jorden og rake minst 0,15 m. over jorden. Merkesteinen skal korshugges. Korsene skal være rettvinklede og innhugges til en dybde av minst 4 mm. Grenene skal ha en lengde fra krysspunktet av minst 3 cm.

b) I kryss- og brekkpunkter i utmark skal nedsatte steiner settes minst 0,30 m. ned i jorden og korshugges som under a. nevnt.

10. Røyser skal ha en diameter ved jordoverflaten av minst 0,5 m. og skal nedgraves så dypt, at de står støtt. I røyser markerer en hertil skikket midtstein grensepunktet. Midtsteinen må rake minst 0,5 m. over jorden og skal korshugges, som under 9 a nevnt.

11. Kors i berg og store steiner skal være rett-vinklet og innhugges til en dybde av minst 8 mm. Grenene skal ha en lengde fra krysspunktet av minst 5 cm.

12. Når så finnes forsvarlig kan i kryss- og brekkpunkter på innmark og i utmark, hvor det står og fremtidig skal opretholdes gjerd eller hegn, grensesteiner av mindre dimensjoner — dog ikke mindre enn $\frac{2}{3}$ av de under punkt 9 nevnte — anvendes.

I mellempunkter (punkter mellom en grenses brytningspunkter) kan også anvendes sådanne mindre steiner.

13. I myr kan som grensemerker anvendes dypt nedslåtte, nedentil kulbrendte peler, der har en diameter av minst 8 cm. og raker minst 0,8 m. over jorden. Omkring pelen, hvori innskjæres et rett-vinklet kors, legges en mindre røys av helt flate steiner. Hvor det er hensiktsmessig, kan grensens retning fra grensepelen antydes ved en ca. 1 m. lang grøft, opkastet i spadedybde.

14. Grensene skal avmerkes slik, at de overalt let gir sig tilkjenne. Eksempelvis nevnes:

Merkene må såvidt mulig anbringes slik at terrenget ikke hindrer utsikten mellom dem, og deres innbyrdes avstand bør selv i mindre verdifullt og oversiktig terreng ikke overskride 300 m. I skog bør grensemerkene innbyrdes avstand ikke overstige 100 m.

Omkring og over kors i berg og store steiner anbringes såvidt gjørlig en hul røys, således at man ved å løfte av toppsteinen kan se korset.

Ved kryss- og brekkpunkter i utmark anbringes om påkrevet steiner — visere — til markering av de sammenstøtende grenselinjers retning. Viserne — hvortil anvendes hertil egnede flate steiner — siktes nøyaktig inn i linjene.

I steinurer, og hvor marken nærmest omkring er oppfylt av stein, vil hyppig kors i lett kjennelige, store steiner være den hensiktsmessigste avmerkning.

Må der i mellompunkter anvendes stein av sådan størrelse eller form, at den ikke gir seg tydelig til kjenne som merkestein, skal den korshugges.

15. Merkene må såvidt mulig anbringes således, at de er sikret mot ødeleggelse.

Omkring nedsatte steiner i jordterreng pakkes godt med småstein og jorden tilstampes fast.

16. Avmerkning som foran angitt skal også anvendes, hvor der hugges gate i skog for grenselinjene og ved avmerkning av utskiftningsfeltets yttergrense.

17. Trær skal ikke benyttes som grensemerker.

18. Hvor grensen følger bekker (elver), som i tidens løp antas å kunne forandre retning (leie), skal grensepunktene innmåles (etter ordinatmetoden) i forhold til en avmerket rett linje eller om nødvendig flere sådanne. Hvor et polygonalt drag med avmerkede polygonpunkter ligger bekvemt til anvendes dette. På samme måte forholdes når avmerkningen av samtlige brekkpunkter i en uregelmessig grense vilde medføre et uforholdsmessig arbeid. Når ikke et varig avmerket polygonalt drag kan benyttes, innmåles grensen i forhold til rette linjer mellom avmerkede punkter i grensen.

19. Hvor eiendoms- og servitutsgrenser følger varige, naturlige eller kunstige grenser, såsom vassdrag, kanaler, åpne grøfter, steile fjellskrenter eller steingjerder, blir avmerkning i marken kun å foreta i tilfelle og i den utstrekning, det finnes nødvendig for grensens fremtidige bevaring og til unngåelse av tvist. Det må selvfølgelig i sådanne tilfelle framgå av grensebeskrivelsen og kartet, hvorledes eiendoms- (resp. servituts-)grensen er beliggende i forhold til vassdraget etc.

20. Til midlertidig avmerkning av grensen anvendes i fornøden utstrekning solide trepeler, der må rammes godt ned.

Ennvidere har Landbruksdepartementet i skrivelse av 13 juni 1921 fastsatt følgende tilleggsbestemmelser til dette reglement sålydende:

«Gjerde som står i grensen, er i god stand og med sikkerhet kan påregnes vedlikeholdt godtas som grenseavmerkning. Forefinnende varige og tydelige grensemerker bibeholdes uansett om de oppfyller utskiftningsreglementets krav m. h. t. dimensjoner eller ikke. Består sådanne eldre merker av trær skal dog grensen dessforuten avmerkes med merker av den i reglementet påbudte art. Eldre utydelige eller uvarige grensemerker utbedres eller fornyes således at de kommer i forskriftsmessig stand. Når eldre avmerkning endres eller suppleres skal opplysning herom innføres i landmålerens grenseangsprotokoll.

Korshugning av nedsatte merkesteiner kan sløyfes når steinen er av sådan form at den gir sig tydelig til kjenne som merkestein.»

Utskiftningsvesenets oppmålingsreglement.

Rundskr. 13/2 1937.

Meddelelse om endringer, foretatt av Landbruksdepartementet 18 desember 1936, i reglementet.

Portofrihetens opphevelse. Tjenestemerker m. v.

Rundskr. 25/11 1925.

Ved kgl. res. av 2 oktober 1925 er bestemt at lov av 26. juni 1925 om portofrihetens opphevelse m. v. skal tre i kraft fra 1 januar 1926.

Ved samme resolusjon er fastsatt som gjeldende fra samme tid et reglement angående frankering av statens og kommunenes post etter portofrihetens opphevelse og anvendelse av tjenestefrimerker m. v. (Kfr. Poststyrets sirkulære nr. 44, 1925.)

I henhold til nevnte reglements § 5 har Arbeidsdepartementet for vegvesenets vedkommende bestemt at:

Overingeniører, avdelingsingeniører og assistentingeniører samt sekretærer og journalføreren ved vegdirektørens kontor, overingeniører, avdelingsingeniører, assistentingeniører samt fullmektiger og 1ste kontorister ved overingeniørkontorene, fylkesvegstyrets medlemmer, 1ste kontorister hos avdelingsingeniører med eget kontor i den kombinerte vegadministrasjon, kasserer og oppsynsmenn ved Statens samt ved Statens og fylkenes kombinerte vegadministrasjon og vegvesenets tilsynsmenn

skal ha rett til å bruke tjenestemerker til Statens post.

Idet henvises til reglementets § 5, nest siste ledd (kfr. også § 7) anmodes overingeniørene om å fordele tjenestemerkene etter beste skjønn til de av funksjonærene som etter departementets foranstående bestemmelse er berettiget til å benytte sådanne og som har bruk for dem, samt å føre den fornødne kontroll med merkene anvendelse.

Med hensyn til rekvisisjon og fordeling av tjenestemerker henvises til reglementets § 3 og 4.

Rundskr. 25/1 1926.

All fra vegkontorene utgående tjenestepost antas å gå inn under betegnelsen «Statens post» — altså også forsåvidt angår korrespondanse med kommunal myndighet eller med en privat person.

Kasserere og oppsynsmenn som er ansatt ved hovedveganlegg tildeles de nødvendige tjenestemerker av overingeniørens kontorholdsgodtgjørelse. Bygdeveganlegg — så vel med som uten statsbidrag — må betraktes som kommunale foretagender. Kasserere og oppsynsmenn ved bygdeveganlegg må få de nødvendige tjenestemerker samt refusjon for utlegg til frimerker ved vedkommende ordførers foranstaltning — likeså veg-

vesenets tilsynsmenn forsåvidt angår deres kommunale post.

Utgifter til frimerker kan ikke føres til utgift i anleggenes regnskaper.

Rundskr. 29/6 1933.

Forskrifter fra Handelsdepartementet, Poststyret, om bruk av tjenestemerker fra 1 juli 1933.

Riksforsikringsanstalten har i skr. 20 oktober 1926 meddelt at kretssykekassene antas berettiget til å belaste arbeidsgiverne for de portoutgifter som er forbundet med forsendelse av kvitteringer for innbetalt premie.

Portonotering m. v.

Rundskr. 9/8 1926.

Handelsdepartementet, Poststyret, har 3 august 1926 utsendt sådan rundskrivelse:

«Man tillater sig herved å meddele at efter Handelsdepartementets bestemmelse vil fra 1. januar 1927 adgangen til å få den i § 3 i reglementet angående frankering av statens og kommunenes korrespondanse omhandlede portonotering være betinget av at portobeløpet antas å utgjøre minst kr. 400,00 årlig.

Man unnlater ikke å tilføye at der er adgang for korresponderende til avgiftsfritt å få vedkommende poststeds kvittering for kjøpte frimerker, når der kjøpes for minst kr. 5,00 — og kvittering medbringes ferdig til underskrift.»

Portoutgiftenes budsjettering.

Rundskr. 14/9 1926.

Finansdepartementet har bestemt at den tidligere ordning — hvoretter statskontorers portoutgifter belastes den særskilte bevilgning under kap. 1001 — no bortfaller.

For vegvesenets vedkommende skal disse portoutgifter heretter medtas under kontorutgifter på administrasjonsbudsjettet.

Rundskr. 4/6 1930, 29/6 1933.

Utgifter til porto, skjemaer og kontorinventar vedkommende riksvegvedlikeholdet kan ikke belastes dette, men må utredes av overingeniørens kontorholdsgodtgjørelse.

Papir og kontorrekvisita.

Rundskr. 25/2 1926.

Finansdepartementet har i rundskriv av 9 februar 1926 angående besparelser i det offentlige papirforbruk og portoutgifter bl. a. uttalt følgende:

«Til avskrifter og gjenparter som skal følge en skriv, benyttes tynt papir. Trykte dokumenter bør man såvidt mulig undgå å vedlegge, idet der forsåvidt alene bør gjøres henvisninger.

Til skjemaer og blanketter må ikke anvendes større papirformat enn strengt nødvendig.

Det må særlig påsees at der ikke benyttes kostbarere papirsorter enn rimelig for øyemedet.»

Rundskr. 7/3 1929, 6/2 1935.

Handelsdepartementet har i skriv av 15 februar 1929 bestemt at metriske standardformater fra 1 mars 1929 skal legges til grunn ved anskaffelse av papir og blanketter til bruk i stats-tjenesten.

Ved anskaffelse av papir, blekk, skrivemaskinbånd, karbonpapir og stempelfarge skal treffes valg mellom de i et foreliggende prøvehefte inn-tatte prøver og oppgitte merker.

Navn, belastningsskilter på vegbruer, m. v.

Rundskr. 30/10 1921, 12/1 1924, 13/3 1925.

Angående navn på vegbruer går Arbeidsdepartementet ut fra at der treffes bestemmelse herom av vedk. fylkesvegstyret.

I henhold til truffet bestemmelse av Arbeidsdepartementet skal der på alle nye bruer oppsettes belastningsskilter.

Ved de eldre bruer bør man begynne med å anbringe skilter på de større bruer på hver rute, men ikke på de mindre mellomliggende bruer, forsåvidt ikke disse er svakere enn de store.

Når en ny eller gammel bru er utstyrt med belastningsskilt, ansees det av hensyn til den offentlige sikkerhet påkrevet at der også på den nærmeste, svakere bru i hver retning anbringes belastningsskilter eller advarselsskilt..

Å anbringe belastningsskilter av den alminnelige type på de svakeste bruer, herunder innbattet trebruer som måtte stå for tur til ombygging, ansees ikke formålstjenlig. På sådanne bruer bør formentlig anbringes varselsskilter i form av store, iøynefallende treskilter (f. eks. minst 1 m × 0,6 m), hvorpå anføres: På denne bru må ikke kjøres med større belastning enn

.....kg.

pr. aksel eller enkelt slede, iberegnet kjøretøyet».

Rundskr. 8/1 1931.

Ettér veglovens bestemmelse henligger det til fylkesvegstyret for hoved- og bygdeveggenes vedkommende å treffe avgjørelse angående brunavn og skrivemåte. — Det innskjerpes at spørsmål angående brunavn og skrivemåten på bruers navneplater, vegvisere og milepeler i alle tilfelle skal forelegges for fylkesvegstyret, og at ingeniørene ikke på egen hånd må treffe avgjørelsen.

Rundskr. 14/8 1933.

Ved kgl. res. av 28 april 1933 er fastsatt nye regler for skrivemåten av norske stedsnavn, hvorved bl. a. formen «Bru» oppføres som eneste riksform i offisielle stedsnavn. Denne form blir etter hvert å gjennomføre for hele landet og er ikke gjenstand for lokal avgjørelse. Det som i tilfelle må bli å forelegge de stedlige autoriteter til uttalelse, forsåvidt angår navnespørsmål, er valg av stedsbetegnelse i navnet, om navnet skal være i

ett eller to ord eller gis bestemt eller ubestemt form, for eks. Fossen bru, Fossebrua, Fossebrui e. lign.

Ved framtidig fastsettelse av brunavn vil vegdirektøren ikke gjøre forespørsel, med mindre det er tvil. I motsatt fall vil bli benyttet den navneform som er benyttet under tidligere korrespondanse om vedkommende bru.

Rundskr. 21/6 1933.

Forskrifter om skrivemåten av stedsnavn, fastsatt ved kgl. res. av 28 april 1933.

Rundskr. 21/10 1931.

Det forekommer at et veganlegg gis et nytt navn ettersom arbeidet skrider fram og den første del er ferdig.

Riksrevisjonen henstiller at anleggene, så vel i proposisjonen som i spesialregnskapene, betegnes ved sitt opprinnelige navn med tilføyelse av den nye strekning.

Rundskr. 25/11 1935.

Riksrevisjonen henstiller igjen at et veganleggs opprinnelige navn bibeholdes.

Nye anlegg bør gis en benevnelse som kan benyttes for en lengre byggeperiode, hvis flere parseller av et anlegg antas å skulde opparbeides kontinuerlig.

Oppbevaring av vegforslag og profiler.

Rundskr. 10/10 1922, 25/6, 1/10 1925, 8/9 1941.

Innbinding av arbeidsprofiler med tilhørende overslag forutsettes gjort etter hvert som anleggene blir ferdig, enten ved overingeniørens foranstaltning eller ved innsendelse til Vegdirektørkontoret, i siste tilfelle med ordning og paginering av stoffet før innsendelsen. Eventuelle alternativer ordnes for seg.

Vegskiltes.

Rundskr. 20/11 1933.

Meddelelse om utseende og oppsetting om varselsskilt og om anskaffelse av skiltene.

Rundskr. 21/1 1935.

Varselsskilter anbringes loddrett på vegen og i en avstand fra hindringen av minst 150 m, men ikke mer enn 250 m, hvis ikke de stedlige forhold gjør dette vanskelig.

Hvis avstanden blir vesentlig mindre enn 150 m, bør det treffes særlige foranstaltninger.

Rundskr. 30/11 1934.

Anvisninger for fundamentering og oppsetting av vegskiltes.

Rundskr. 29/8 1934.

Direktiver for vegviserskilter for gårdsveger m. v. («kommunale», seterveger, veger til hoteller m. v.):

Skiltets form og dimensjoner som for vegvisere ved offentlige veger bestemt, vegviserplatens bunnfarge blå med hvit påskrift, bokstavenes dimensjoner de samme som bestemt for påskriften ved offentlige vegers vegvisere. Hvor avstanden ønskes angitt følges de samme bestemmelser som for offentlige vegers vegvisere.

Skiltene bør betales av den som ønsker skiltet oppsatt.

Reklameskilter.

Rundskr. 5/7 1934.

Det henstilles ført nøye kontroll med at reklameskilter ikke anbringes nærmere veg enn foreskrevet i veglovens § 40.

Skilter som er anbragt etter at forandringen av 24 juni 1931 i veglovens § 40 trådte i kraft den 12 august 1931, og nærmere veg enn tillatt etter nevnte lovbestemmelser, må foranlediges fjernet.

Det antas at reklameskilter som er oppsat før den nevnte lovforandrings ikrafttreden ikke uten tillatelse vil kunne erstattes med nye.

Det henvises i denne forbindelse til den ved lov av 24 juni 1938 endrede § 40 i vegloven hvor etter skilt som tidligere uten tillatelse er satt nærmere veg enn 25 m. av fylkesvegstyret kan forlanges fjernet innen 1 år.

Bensintankanlegg ved offentlig veg.

Rundskr. 13/6 1921, 23/12 1927.

Tillatelse til å opprette bensintankanlegg gis i henhold til ildsfarlighetsloven. Spørsmål om sådanne anleggs sikkerhet med hensyn til eksplosjon eller brannfare som omhandlet i veglovens § 39, 4de avsnitt, henhører no under sprengstoffinspektøren og er således vegmyndighetene uvedkommende.

Spørsmål av vegteknisk art og særlig hva angår trafikken på vegen forbi anleggene, sorterer under vedkommende vegmyndighet.

For å opnå en grei og hurtig ekspedisjonsmåte er vegdirektøren kommet overens med sprengstoffinspektøren om i hvilke tilfelle de til ham innkomne andragender om bensinanlegg blir å oversende til overingeniøren for vedk. fylkes vegvesen for at denne i tilfelle kan forelegge spørsmålet for fylkesvegstyret.

Sprengstoffinspektøren har i skriv av 2 mai 1921 uttalt følgende:

«Det bør være forutsetningen at ansøkeren selv sørger for at andragende i de nevnte tilfelle blir innsendt til overingeniøren for vedkommende fylkes vegvesen. Skulde det imidlertid vise seg at dette ikke er gjort før andragendet er innkommet til Sosialdepartementet må sprengstoffinspektøren dra omsorg for at saken blir forelagt vedkommende overingeniør før departementet treffer den endelige avgjørelse».

Arbeidsdepartementet har anmodet vegdirektøren om å pålegge fylkenes overingeniører at

der på steder hvor bygningsloven er gjort gjeldende konfereres med vedkommende reguleringskommisjon forinnen der fra vegvesenets side avgis uttalelse om anbringelse av bensintankanlegg.

Vegvesenets bensintankanlegg.

Rundskr. 23/12 1939.

Tegning og orientering ang. monteringen av bensintanker med armatur, tegning av håndpumper, peilestokkenes inndeling, driftsreglement, elektriske pumper, brannslukningsapparater.

Rundskr. 23/1 1940.

Bensintankers beskyttelse mot rust. Trykkprøving av tanker og armatur bør skje ved liten kompressor.

Rundskr. 30/1 1942.

Veiledning og skjemaer for regnskapsførsel vedkommende vegvesenets tankanlegg.

Rundskr. 17/7 1942.

Instruks for rengjøring av olje- og bensintanker.

Det hender, at lekasje kan skyldes feil der hvor påfyllingsrøret går inn i tanken. Hvis trykket holder seg etter luftprøving som i instruksens punkt 9 angitt, kan lekkasjen skyldes lekk i skjotsveiser.

Rundskr. 9/10 1942.

Håndpumpeanlegg må justeres hvert annet år. *Elektrisk pumpeanlegg* skal første gang justeres etter monteringen på stedet og senere en gang hvert år.

Hvis pumpen utelukkende leverer bensin til vegvesenets egne biler, altså ikke til salg, er justeringen, respektive periodisk registrering, ikke påbudt. Justeringen utføres av justermesteren i vedkommende distrikt.

Bruk av lys og oppbevaring av bensin i vegvesenets garasjer.

Rundskr. 16/6 1942.

Sender «Regler for bruk av lys og oppbevaring av bensin i vegvesenets garasjer».

Innberetning av interesse for sjøkartverket.

Rundskr. 19/5 1926.

På foranledning av Forsvarsdepartementet har Arbeidsdepartementet anmodet vegdirektøren om å sende melding til Norges Geografiske Opmåling om alle de av vegvesenets arbeider som foranlediger forandring i sjøkartene.

Hva der særlig ønskes er opplysning om kaier og fyllinger i eller ved sjøen, som kan være av interesse for sjøfart og fiskeri, samt bruoverganger over farvann som er av betydning for skipsfarten, og derfor bør angis på de offisielle sjøkartet.

Oppmålingen har bedt om at sådanne opplysninger må bli meddelt så snart anlegget er ferdig, og at der innsendes en kartskisse hvor anleggets plass er avlagt.

Rundskr. 12/11 1937.

Vegdirektøren ber om at oppmerksomheten må være henvendt på spørsmålet.

Samarbeid om nivellementer, bortsprengning av fastmerker.

Rundskr. 10/7 1920.

Regler for samarbeid om nivellementer mellom veg-, vassdrags- og jernbanevesenet og Norges Geografiske Opmåling. Vedtatt av ovennevnte etater mars—mai 1917:

1. Alle nivellementer som utføres av veg-, vassdrags- og jernbanevesenet med anvendelse av nivellerkikkert og med en minimumslengde av 10 km skal tilknyttes presisjonsnivellelementet, såfremt der finnes fastmerker tilhørende Opmålingens presisjonsnivellelement innen 1 kms avstand fra vedkommende etats nivellelement.

Nivellementer av større lengde enn 25 km skal tilknyttes, når avstanden til nærmeste presisjonsnivellelements fastmerke ikke overskrider 4 % av nivellelementets lengde.

Dispensasjon fra nevnte alminnelige bestemmelser for tilknytning kan meddeles av vedkommende etats sentraladministrasjon, hvis tilknytningen støter på særlige terrengvanskeligheter.

2. Hvert år innen mars måned sender Opmålingen til veg-, vassdrags- og jernbanevesenet utskrift av sine til nevnte tidspunkt beregnede nivellementer, og — omvendt — innsender nevnte etater til Opmålingen en utskrift av sine godkjente nivellementer, som har en lengde av minst 10 km.
3. Utskriftene skal inneholde nøyaktig beskrivelse av fastmerkens form og beliggenhet samt fastmerkens absolutte høyder (høyde over middelvannstand eller en i forhold til et fastmerke bestemt nivåflate) eventuelt høydeforskjellen mellom fastmerkene.

Det er ønskelig at utskriftene blegges med kart, hvorpå nivellementslinjer og fastmerker er avlagt.

Det er enn videre ønskelig, at utskriftene inneholder oppgaver om vedkommende nivellementers nøyaktighet (tillatelig forskjell mellom fram- og tilbakenivellelement, eller mellom 2 parallelnivellelementer, oppgave over anvendte instrumenter og stenger etc.)

4. Opmålingen utarbeider og holder à jour et oversiktskart i 1:1000 000 over sitt presisjons- og signalnivellelement og de av veg-, vassdrags- og jernbanevesenet utførte nivellementer, som er innsendt til Opmålingen. Nivellementer

kortere enn 10 km vil ikke bli avlagt på kartet.

Av dette kart skal kunne sees hvert av nevnte etaters nivellementer.

Det åjourførte kart vil hvert år i tiden april—mai bli sendt veg-, vassdrags- og jernbanevesenet. Disse etater oppgir ved innsendelsen a v sine nivellementer det antall eksemplarer som ønskes.

Enkelte eksemplarer vil kunne erholdes på rekvisisjon.

Hvis veivesenet lar utføre nivellement med kikkert og med tilknytning til Opmålingens fastmerker og resultatet blir så nøyaktig at det antas å være av interesse for Opmålingen bes forholdt overensstemmende med foranførte regler med hensyn til innsendelse av utskrift m. v.

Rundskr. 27/11 1935.

Meddeler bestemmelse ifl. kgl. res. av 28 oktober 1935.

Norges Geografiske Opmåling må alltid varsles, så snart noe fastmerke skal flyttes.

Fastmerker for Norges Geografiske Opmålings presisjonsnivellement.

Rundskr. 9/7 1940.

Sender oversiktskart over Opmålingens presisjonsnivellementslinjer.

N. G. O. underrettes i tide — ved vegutvidelser o. l. — om hvor fastmerker må bortsprenges, så fastmerker om mulig ikke blir bortsprengt før nødvendig flytning er foretatt.

Spesialkart for vegvesenet.

Rundskr. 4/7 1930.

Til bruk ved behandling av forskjellige vegspørsmål er det ønskelig å ha spesielle vegkart i målestokk 1:100 000, som vil bli trykt og utgitt ved vegdirektørens foranstaltning. (Se også «Meddelelser fra Veidirektøren» nr. 10—1933).

Vegenes forhold til vassdragsreguleringer.

Rundskr. 28/11 1922.

Arbeidsdepartementet har i skr. til vegdirektøren uttalt:

«I skriv hertil henleder hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet oppmerksomheten på at der i vassdragene for offentlige midler tildels bygges bruer som innrettes således at de medfører forandringer i vannets naturlige løp på steder, hvor dette kan influere på forholdene i vassdraget. Likeledes planlegges og utføres der veg- og jernbanelinjer langs vassdrag og sjøer, hvis utnyttelse i kraftutbygnings- og reguleringsøyemed er under behandling i vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

Hovedstyret henstiller derfor at sådanne saker

må bli hovedstyret forelagt på et forberedende stadium således at dette kan ha adgang til å øve innflytelse på planene.

Man skal anmode om at der må bli forholdt overensstemmende hermed.»

Vegdirektøren forutsetter at sådanne planer kun blir å innsende for bruer og veger, eller deler av veger som er eller kan tenkes avhengige av vassdragsreguleringer.

«Dekar» som arealbetegnelse.

Rundskr. 24/3 1923.

Landsbruksdepartementet har i skriv til Arbeidsdepartementet uttalt følgende:

«Herved meddeles at nærværende departement har utsendt følgende rundskriv til samtlige institusjoner og funksjonærer under departementet:

«Dekar som arealbetegnelse. I den nye lov av 14 juli 1922 om metrisk mål og vekt er optatt betegnelsen dekar med forkortelsen daa. for 1000 m.² Tidligere hadde man ingen lovfestet betegnelse for 1000 m.². idet dette areal i praksis betegnedes dels med «mål», dels med «tiar».

Det vil av flere grunner være heldig også i praksis å få en bestemt betegnelse for jordarealiteten og da de metriske betegnelser no alminnelig anvendes på andre områder anser man det mest konsekvent å bruke den metriske betegnelse i stedet for betegnelsen mål.

Dog bør forkortelsen daa. ikke brukes, da den lett vil virke villedende, men ordet dekar skrives fullt ut. Den alminnelig brukte forkortelse da. er feilaktig, da den betyr deciar.

På foranledning har Det Statistiske Centralbyrå besluttet å opta betegnelsen dekar i sine publikasjoner med betegnelsen mål i parentes.

Ved å meddele dette skal man henstille at betegnelsen dekar tas i bruk som arealenhet til erstatning for de forskjellige uttrykk, som hittil har vært brukt for å betegne et areal stort 1000 m.²».

Fortidslevningers fredning.

Rundskr. 24/8 1906.

Meddeler sirkulære av 18 juli 1906 fra Kirke- og Undervisningsdepartementet sålydende:

«Lov om fredning og bevaring av fortidslevninger av 13 juli 1905 bestemmer i § 4 og § 9 følgende:

§ 4. Når det ved anlegg eller omlegning av offentlig veg, jernbane, kanal eller ved hvilket som helst annen av stat eller kommune igangsatt arbeid ikke uten stor ulempe eller bekostning kan unngåes å ødelegge eller beskadige en fast fortidslevning, skal der, forinnan noe skritt i den retning foretas av arbeidets bestyrer, gis det regjeringsdepartement, hvorunder denne lovs håndhevelse henlegges, underretning, for at samme, om så finnes påkrevet, kan la foreta den fornødne undersøkelse av fortidslevningen.

§ 9. Løse fortidslevninger fra oldtiden eller middelalderen, som måtte finnes under et arbeidsforetagende som i § 4 omhandlet, eies av staten. Om funnet skal arbeidets bestyrer sende meddelelse til vedkommende regjeringsdepartement, der i tilfelle kan utrede en passende finnerlønn.

Gjøres statens eiendomsrett til funnet ikke gjeldende, inntrer vedkommende anlegg som eier av funnet.

Idet man tillater seg å gjøre det ærede departement oppmerksom på disse bestemmelser, tilføyes, at i henhold til kongelig resolusjon av 30 juni d. å. blir den i ovennevnte paragrafer omhandlede underretning eller meddelelse istedenfor til vedkommende regjeringsdepartement (Kirke- og Undervisningsdepartementet) inntil videre å sende etternevnte institusjoner, der ved resolusjonen er overdratt departementets rettigheter og funksjoner:

- a) Til Foreningen til norske fortidsminnesmerkers bevaring, Oslo, såfremt det gjelder faste fortidslevninger fra middelalderen av det i lovens § 2 d. og f. omhandlede slags (boliger, bygningsninger av alle slags, befestninger m. v.).
- b) Gjelder saken derimot andre fortidslevninger, blir meddelelsen å sende:
i Oslo og Hamar bispedømmer samt Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder fylker til universitetets oldsakssamling,
i Rogaland fylke til Stavanger museum,
i Bjørgvin bispedømme til Bergens museum,
i Nidaros bispedømme samt Søndre og Nordre Helgeland med unntagelse av prestegjeldene Meløy, Rødøy og Lurøy til Videnskapsselskapet i Trondheim.
i resten av Nordland fylke samt i Troms og Finnmark fylker til Tromsø museum.

Man unnlater ikke å gjøre oppmerksom på, at ved uttrykket «ikke uten stor ulempe eller bekostning» i § 4 har det vært lovens mening å fremheve, at også Staten og kommunen til en viss grad får finne sig i de ulemper eller bekostninger, som hensynet til bevaringen av en fast fortidslevning medfører. Hvad der i det givne tilfelle skal forstås som stor ulempe eller bekostning vil selvfølgelig komme til å bero på et skjønn, hvorved arbeidets hele art og omfang vil få betydning; men departementet går ut fra, at staten i de enkelte tilfelle vil strekke sig så langt som mulig.

Man tillater sig å henstille til det ærede departement å gi de under samme sorterende faste eller tilfeldige arbeidssjefer fornøden underretning om de nevnte bestemmelser.

By- og herredsstyrene vil få underretning gjennom fylkesmennene, hvem departementet idag har tilskrevet.»

Beskyttelse av naturforekomster m. v.

Rundskr. 8/4 1935, 10/4 1930.

Det må unngås ødeleggelse av plante- og dyrarter, geologiske og mineralogiske dannelser og i det hele naturforekomster og steder som kan

antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning. — Er dette ikke til å unngå, må på forhånd betimelig underrettes om saken, Landsforeningen for Naturfredning i Norge, nærmeste naturhistoriske museum eller Universitetet.

Varetagelse av antikvariske interesser ved offentlige bygninger.

Rundskr. 10/2 1917.

Kirkedepartementet har tilskrevet Arbeidsdepartementet sålydende:

«Riksantikvaren har i et skriv hertil uttalt blandt annet følgende:

«Der finnes en rekke bygninger av betydelig kulturhistorisk interesse i offentlig eie og det gjelder her såvidt mulig også å ta antikvariske hensyn. Meget ofte når man er oppmerksom på forholdet lar disse sig forene med det praktiske livs krav og det er da uheldig således som det ofte tidligere har vært tilfelle å gå til en litt tankeløs ødeleggelse av kulturverdier.»

Ved å meddele dette skal man gjøre det ærede departement oppmerksom på at Riksantikvaren i spørsmål av antikvarisk art er det offentliges konsulent. Man skal derfor anmode det ærede departement om at det i eventuelle tilfelle hvor der kunde oppstå spørsmål om varetagelse av antikvariske interesser, forinnan endelig avgjørelse treffes, henvender sig til riksantikvaren for å innhente dennes uttalelse.»

Eldre signeters oppbevaring.

Rundskr. 30/8 1924.

Riksarkivaren har anmodet om å få innsendt til betryggende oppbevaring i vedkommende statsarkiv eldre embetssigneter eller lignende som måtte has i behold, men ikke lengere er i bruk. Sådanne statsarkiv finnes i Oslo, Bergen, Trondheim og Hamar.

Gamle bruer. Fotografier og opptegnelser.

Rundskr. 9/6 1932.

Riksantikvaren akter å tilvegebringe et verk om gamle bruer med fotografi og skisser av beliggenheten og opplysninger om bruens tilblivelse og alder og når de i tilfelle er nedrevet.

Sådanne opplysninger utbes så fyldig som mulig.

Rundskr. 7/6 1933.

Henvendelse fra riksantikvaren (rundskriv 9/6 1932) bringes i erindring.

Gamle bruer av teknisk og kulturhistorisk interesse må ikke nedrives uten at de er fotografert. — Foruten bilder av mulige interessante detaljer bør også tas bilder hvor bruas beliggenhet i landskapet kommer tydelig fram.

Elektrisk kraft til statsinstitusjoner.

Rundskr. 23/2 1940.

Riksrevisjonen har tatt opp spørsmålet om å gjøre alle avtaler om kraftlevering fra de alminnelige elektrisitetsverker til statsinstitusjoner til gjenstand for en ensartet kontroll.

Uttalelser fra Riksrevisjonen og fra Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

Konstruksjon av bygdevegbruer.

Rundskr. 29/12 1938.

Det vil bli oppkrevd en godtgjørelse av 2 à 3 % av overslagssummen for de konstruksjoner som utføres.

Bedriftsvern.

Rundskr. 23/7 1941.

Vegdirektøren sender avskrift av Innenriksdepartementets telegram av 14 juli 1941 til fylkesmennene om innen 2 dager å opprette bedrifts-

vern for å hindre ødeleggelse og for å unngå lengre stans.

Overingeniøren må bringe på det rene hvorvidt vegvesenet har noe å iaktta i sakens enledning.

Besøk i bedrifter.

Rundskr. 7/2 1942.

Offentlige tjenestemenn som skal avlegge besøk i bedrifter, som er pålagt bedriftsvern i henhold til forordning av 21 august 1941, må forsynes med en spesiell skriftlig legitimasjon utstedt og stemplet av den ansvarlige myndighet med oppgivende av hvilken bedrift besøket gjelder, besøkets grunn og dets tidspunkt. Den ansvarlige myndighet er vedkommende tjenestemanns overordnede, altså overingeniøren for vegkontorenes personale.

Rapport om flyangrep.

Rundskr. 9/8 1941.

Om melding av angrep.

Vegarbeidsdriften.

(Skjematisk vedtak av distriktsbidrag, lovgivninger, fortolkninger, avgjørelser ang. erstatningsplikt, telegraf- og telefonanlegg, elektriske ledninger, veg- og bru-anleggsdrift.)

Skjematisk vedtagelse av distriktsbidrag.

Det nugjeldende skjema har følgende ordlyd som punkt 1:

«Som fylkeskommunens tilskudd vedtar fylkestinget å utrede erstatning for gjerdehold og grunn, medregnet erstatning for grustak, holdeplasser, opplagstomter, steinbrudd m. m. og for all annen jordskade og ulempe (derunder snøskjermer) som anlegget fører med seg, og dessuten ..... av de øvrige utgifter.

Arbeidet skal i det vesentlige utføres i samsvarende med den (de) plan(er) som er forelagt fylkestinget.

Vedtaket er bindende både for hele arbeidet og del(er) av det, så langt det er høve til å fremme arbeidet ved bevilgning av staten. Fylkets kvotadelstilskudd regnes foreløpig av det (de) beløp som etter hvert blir bevilget og betales i det budsjettår bevilgningen gjelder, med en fjerdedel hvert kvartal.»

Rundskr. 19/11 1942.

I rundskriv av 22 april 1942 (nr. 61/1942) ba vegdirektøren om en del opplysninger om den praksis som hittil hadde vært fulgt i fylkene med hensyn til utgiftenes fordeling for å kunne gjennomføre en mer ensartet framgangsmåte. Samtidig ba en om uttalelse om hvorvidt en burde gå over til å praktisere det skjematiske vedtak mer strengt etter sin ordlyd slik at distriktene bærer utgiftene ved å erverve grunn til en veglinje fri for alle heftelser eller forpliktelser.

Av de innkomne uttalelser viser det seg at praktisk talt i alle fylker har anlegget båret en stor del av de utgifter som etter vegdirektørens forslag i tilfelle skulde bæres av distriktet. Det er også fra de fleste fylker kommet vektige innvendinger mot å stramme kravet til distriktet i denne henseende. Vegdirektøren vil derfor ikke lengere holde på sitt opprinnelige forslag, men skal innskrenke seg til å gi en del alminnelige retningslinjer.

Ervervelse av selve grunnen
må alltid bæres av distriktet bortsett fra rent særlige tilfelle som alltid må forelegges sentraladministrasjonen.

Gjerder.

Hvor sådanne må flyttes ut som følge av vegutbedring må det i mangel av enighet på vanlig måte holdes skjønn. Utgiftene ved flytting bæres av distriktet.

Flytting av elektriske ledninger.

I de tilfelle hvor utgiftene hermed påhviler vegvesenet og f. eks. ikke Telegrafverket, Vassdragsvesenet eller en konsesjonær, blir de å bære av anlegget, se for øvrig det som er anført nedenfor om vannledninger, noe som får tilsvarende anvendelse ved elektriske ledninger.

Fjernelse, flytting eller omlegging av vannledninger m. v.

For så vidt utgiften skal bæres av vegvesenet og ikke av grunneieren, f. eks. i henhold til meddelt dispensasjon, blir de å bære av anlegget. Det bemerkes i denne forbindelse at det, når det legges vannledning langs eller gjennom veg, må påsees inntatt bestemmelse i dispensasjonen om plikt for vedkommende til på egen bekostning å foreta endringer når veganlegg m. v. måtte kreve det, se for øvrig skjema for dispensasjoner.

Fjernelse eller flytting av hus eller faststående innetninger på eller ved veg

bæres likeledes av distriktet. I særlige tilfelle f. eks. hvor en for å oppnå bedre veglinje eller besparelse av omkostninger velger å rive eller flytte hus eller andre faste innetninger som revegårder m. v., kan departementet som hittil, etter søknad i hvert enkelt tilfelle, bestemme at utgiftene helt eller delvis kan bæres av anlegget.

Privat veg eller avkjørsel.

Hvor anlegget avskjærer en privat veg eller avkjørsel, bør nødvendig tilslutning bygges for anleggets regning også utenfor selve vegområdet.

Hvor langt en skal gå i denne henseende må avhenge av forholdet i hvert enkelt tilfelle. Hvor eldre veg omlegges bør i alminnelighet forholdes på samme måte.

Arbeider som er en direkte del av selve anlegget,

såsom stikkrenner, underganger, trappearrangementer bæres av anlegget. Hva spesielt underganger angår skal en peke på at vegvesenet alltid har i sin hånd å nekte å anlegge slike hvor det ikke ansees hensiktsmessig.

Utgiftene til ulempeerstatninger vil da faile på distriktet. Hvis distriktet vil ha anlagt flere underganger m. v. enn anlegget anser nødvendig og rimelig, bør det kreves at distriktet selv bærer utgiftene med det. Tilsvarende ved foranstaltninger for transport av tømmer over eller gjennom veg. Ved vannavløp fra veg bør anlegget treffe rimelige foranstaltninger for å minske distriktets utgifter til ulempeerstatning, f. eks. legge avløpsgrøft også utover nedenforliggende mark, men distriktet må i alminnelighet erverve den grunn som er nødvendig hertil.

Brønner.

Ervervelse av brønner som ligger i veglinjen må bæres av distriktet.

Hvor det må betales erstatning til en grunneier om hans brønn blir ubrukelig, f. eks. fordi en vannåre avskjæres eller den utsettes for forurensning, påhviler også denne utgift distriktet. Hvor det uten særlig vanskelighet kan skaffes grunneieren ny brønn bør dette gjøres og anlegget kan ta omkostningene (hvis de ikke er særlig store). Dersom det dreier seg om større arbeider bør det i samråd med distriktet treffes en sådan ordning at utgiftene deles.

Skade og ulempe

som følge av anlegget. Distriktet bærer skade og ulempe med mindre anlegget har være drevet uaktsomt eller hvor en for å spare omkostninger har unnlatt foranstaltninger som kunde forebygge skade, f. eks. dekning ved minering. Hvor langt en skal gå i denne henseende vil måtte bero på forholdene i det enkelte tilfelle, idet hensynet til en rasjonell arbeidsdrift må tillegges særlig vekt. Anlegget bør i alminnelighet bære utgiftene ved opprensning og opp-plukking av stein etter minering o. l.

Snøskjærmer.

Utgifter hertil bæres i alminnelighet av vedlikeholdet. Ved anlegg av *ny* veg, hvor det i forbindelse med anlegget erverves grunn til oppførelse av permanente snøskjærmer, bør anlegget ta utgiftene hertil.

Hvor det gjelder husflytting, brønner, underganger m. v. og skade og ulempe altså i de til-

felle hvor det kan være spørsmål om enten anlegg eller distrikt skal bære omkostningene, skal en bemerke at avgjørelse av hvorledes arbeidet skal utføres ikke bør influeres av hvem som skal bære omkostningene. I disse tilfelle bør det også kunne bli spørsmål om en utgiftsfordeling mellom anlegg og distrikt. Hvis noen vesentlige utgifter faller på anlegget forutsettes spørsmålet forelagt sentraladministrasjonen.

Rundskr. 6/11 1940.

Formularer for skjematisk vedtak er trykt i nytt opplag — på bokmål og nynorsk — og med noen forandringer fra tidligere. Formularet er vedtatt av Arbeidsdepartementet.

Fylkets kvotatilskudd forfaller no til betaling med en fjerdedel hvert kvartal, i likhet med hva som er gjeldende for utbetaling av statstilskuddet til landdistriktenes vegvesen.

Angående utredelse av utgifter til gjenoppføring eller reparasjon av krigsskadede bruer, og distriktenes kvotadelsbidrag til ekstraordinære vegarbeider, se *rundskriv av 6. juli 1940 nr. 86 og 87*, og om distriktsbidrag, grunn og gjerder til ekstraordinære arbeider 1940, *rundskriv til fylkesmennene av 14. oktober 1940 nr. 130*.

Lovgivningen, fortolkninger, avgjørelser ang. erstatningsplikt m. v.

Vegloven.

Rundskr. 24/6 1933.

Lov av 19 mai 1933 ang. forandringer i lov om vegvesenet av 21 juni 1912, jfr. lov av 20 februar 1926 og 24 juni 1931, trådt i kraft 20 juni 1933.

Rundskr. 12/7 1938.

Nærmere meddelelse om lov av 24. juni 1938 om forandring i vegloven av 21. juni 1912.

Kommentarutgave til Vegloven.

Rundskr. 22/5 1937.

Lov om vegvesenet av 21. juni 1912 med senere endringslover, med kommentar av byråsjef C. W. Bang og sekretær H. Larsen, 1937.

Skjønn.

Rundskr. 2/5 1928.

Den nye rettergangsordning, som trådte i kraft den 1. juli 1927, har medført en del forandringer i de i lov om vegvesenet av 21. juni 1912 gitte bestemmelser om skjønn.

Etter lov nr. 4 av 14. august 1918 om rettergangsordningens ikrafttreden § 76 skal veglovens § 61 heretter lyde således:

«Skjønn, som avholdes med hjemmel av bestemmelser i nærværende lovs første del, avgives

på landet av lensmannen og 2 skjønnsmenn. Varsel gives som ved innkallelse til forliksrådet.»

Derhos er etter samme lovs § 2 følgende bestemmelser i vegloven opphevet:

§ 8 4de ledd, § 62, § 64, § 65 annet og tredje ledd, § 82 fjerde ledd, § 84, § 86, § 89 annet ledd, § 92 fjerde ledd, § 95 siste ledd, § 107 annet ledd og § 108.

Med hensyn til de nugjeldende bestemmelser om skjønn, herunder også vegskjønn, henvises for øvrig til lov nr. 1 av 1. juni 1917 om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning.

Det hitsettes en oversikt over de bestemmelser om skjønn som antas å være av særlig interesse.

Skjønn — så vel ekspropriasjonsskjønn som andre skjønn — avgis på landet av lensmannen, som tillike bestyrer forretningen, og 2 skjønnsmenn. Begjæring om avholdelse av forretningen framsettes for lensmannen, jfr. veglovens § 61 og skjønnslovens § 8.

Begjæringen framsettes ved prosessskrift eller muntlig. Den må oppgi forretningens gjenstand og øyemed og redegjøre for de omstendigheter som er nødvendige for å bedømme om der er adgang til å holde forretningen (skjønnsl. § 8). Om prosessskrifter henvises for øvrig til lov nr. 6 av 13. august 1915 om rettergangsmåten for tvistemål kap. 10.

Nekter lensmannen å ta begjæringen tilfølge, skal han snarest mulig underrette rekvirenten. Blir det forlangt, er han pliktig til å meddele nektelsen skriftlig med en kort redegjørelse for grunnene. Rekvirenten kan innen en måned klage til herredsretten over avgjørelsen (skjønnsl. § 31).

Blir begjæringen tatt tilfølge, foretar lensmannen av eget tiltak de videre skritt til å fremme forretningen (skjønnsl. § 10).

Skjønnsmenn oppnevnes av herredsretten. Partene har ikke adgang til utskytning. Partene skal gis varsel som ved innkallelse til forliksrådet d.v.s. så langt som bestyreren finner passende, dog minst 5 dager på landet og 2 dager i by. Til denne frist skal legges den tid som antakelig vil medgå til partenes reise fra oppholdsstedet til retsstedet og til å forberede reisen.

I alle avgjørelser under forretningen tar så vel bestyreren som skjønnsmennene del (skjønnsl. § 27).

Bestyreren besørger forretningens slutning og resultat forkynt for partene (skjønnsl. § 29).

Om omkostninger se skjønnsl. §§ 42—44 og § 65 i vegloven.

Om godtgjørelse til skjønnsmennene henvises til sportelloven (l. 26. april 1918) §§ 90—92. Den skjønnsmennene tilkommende skyss- og kostgodtgjørelse av statskassen utredes av vedkommende dommers sportelkasse, mens deres godtgjørelse for øvrig (kr. 4.00 pr. dag) utredes av rekvirenten.

Begjæring om overskjønn må framsettes innen 4 uker etter at underskjønnets slutning og resultat er forkynt. Begjæringen framsettes for underskjønnets bestyrer og i de samme former som begjæring om underskjønn (skjønnsl. § 33).

Overskjønnet avgis av herredsdommeren (sorenskriveren), som tillike bestyrer forretningen og 4 skjønnsmenn. Partene har her adgang til å foreta utskytning (skjønnsl. §§ 34 og 13). For øvrig gjelder de samme regler som ved underskjønn (skjønnsl. § 36).

Om hvorledes saksøkeren kan kreve seg innsett i besiddelse av det eksproprierte henvises til skjønnsl. §§ 53 flg.

Rundskr. 31/3 1942.

Om overskjønns påankeelse til lagmannsrett og grunnlaget for erstatningsberegning for grus-tak. Ved overskjønn vil det ofte være formålstjenlig at vegvesenet er representert av en jurist. Det tilfelle, hvor sådan assistanse er påkrevd, bes innrapportert til vegdirektøren.

Rundskr. 2/12 1942.

Undertiden ser en at det i et skjønn f. eks. bestemmes at det skal være underganger eller andre innretninger ved veganlegg eller at vegvesenet blir pålagt å skaffe en grunneier en like god avkjørsel eller en like god brønn som tidligere. Hvis det som således bestemmes er i overensstemmelse med de forutsetninger vegvesenet har oppstillet, er saken for så vidt i orden. Imidlertid må det has for øye at skjønnen ikke kan pålegge vegvesenet noe i så henseende. Det er vegvesenet og ikke skjønnen som bestemmer hva vegvesenet skal foreta seg for å minske ulempe og dermed erstatningen ved ekspropriasjonen. Vegvesenet vil også kunne kreve at det avgis skjønn under 2 eller flere alternative forutsetninger og så senere velge etter hvilket alternativ det vil gjennomføre ekspropriasjonen.

Jurisdiksjongrensener ved skjønn m. v.

Rundskr. 12/4 1924.

Ifølge meddelelse fra Justisdepartementet er det ved kgl. resolusjon av 7 mars 1924 bestemt:

«At Justisdepartementet bemyndiges til å treffe de fornødne avgjørelser med hensyn til underdommeres adgang til uten hinder av jurisdiksjongrensener å bestyre rettssaker, skjønn m. v. som også vedkommer en annen undderrettsjurisdiksjon.»

Lov om Bygningsvesenet av 22 februar 1924.

Rundskr. 2/8 1929.

Uttalelse om en del paragrafer som vedrører vegvesenet.

Rundskr. 1/12 1942.

Det er fylkesvegstyret som har avgjørelsen med hensyn til fastsettelse av regulerende bestemmelser om framtidig bebyggelse langs vegene i henhold til bygningslovens § 22 etter at vedkommende herredsstyres uttalelse er innhentet. Det er også fylkesvegstyret som har kontrollen med at bestemmelsen overholdes.

Forordning om fylkesvegstyrene og forordning om oppnevning av byenes representanter i fylkesvegstyret.

Rundskr. 9/12 1941 (nr. 179/41).

fra Arbeidsdepartementet til fylkesmennene og overingeniørene.

Meddelelse om forordningene.

Lov om vegvesenet av 21. juni 1912 § 12, tredje og fjerde ledd oppheves.

Nyvalg av representanter til Fylkesvegstyret.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 5/4 1941 til fylkesmennene.

Medlemmer oppnevnes av fylkesmannen, dog således at han foretar dette på fylkestinget, dersom saken tidligere hørte under dette.

Om valg av representanter etter Motorvognlovens 21, avsnitt III, 2net ledd, bemerkes at ifølge Innenriksdepartementets skriv av 22 mars 1941 må no ordføreren treffe de avgjørelser som tidligere var tillagt bystyret (formannskapet).

Rundskr. 31/3 1942.

Oppnevning av byrepresentanter til fylkesvegstyret behøver ikke å stadfestes av eller meddeles Arbeidsdepartementet.

Delegering av myndighet.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 15/10 1932 til fylkesmennene.

Vegdirektøren er bemyndiget til å treffe bestemmelse i følgende spørsmål:

1. Oppsetting av kilometermerker og vegvisere samt grensemerker mellom herredene (§ 30).
2. Tillatelse til oppføring av bygninger langs offentlig veg innenfor den i veglovens § 36 nevnte avstand fra vegkanten.
3. Tillatelse, for så vidt angår riksveger, til å anbringe løypestrenger, taubaner, elektriske og andre kraftledninger samt reklameskilter eller lign. innretninger (§ 40).

Hvor det er spørsmål bare om tillatelse til rent midlertidig anbringelse av reklameskilter e. l. på eller ved riksvegernes område, bemyndiges overingeniørene til å treffe avgjørelsen.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 7/3 1934 til fylkesmennene.

Vegdirektøren er bemyndiget til også å treffe avgjørelsene ang. spørsmålet om å oppsette varselsskilter ved riksvegene, kfr. § 30, 1, i vegloven.

Rundskr. 16/3 1935, kfr. rundskr. 15/10 1932.

Overingeniøren bemyndiges til å avgjøre søknader om vann- og kloakkledninger samt stikkrenner, enn videre om avkjørselsveger, ved riksvegene.

Det vedlegges de trykte alminnelige betingelser.

Rundskr. 16/12 1935.

Under henvisning til rundskriv av 16 mars 1935 bemyndiges overingeniøren til også å avgjøre søknader om anbringelse av de i veglovens § 40 omhandlede øvrige innretninger ved riksvegene.

For elektriske ledninger m. v. forutsettes de nettopp fastsatte bestemmelser om forholdet mellom de offentlige veger og elektriske ledningsanlegg fulgt.

Det gæes ut fra at reklameskilter bare rent unntagelsesvis tillates plasert nærmere riksveg enn 25 m. fra vegens eiendomsområde.

Rundskr. 14/5 1937.

Hvor overingeniøren ikke finner å kunne innvilge en søknad om innretninger som nevnt i veglovens § 40, kfr. rundskriv av 16 mars 1935 og 16 desember 1935, vil det være adgang til å bringe avgjørelsen inn for Arbeidsdepartementet gjennom vegdirektøren.

Når en søknad som nevnt avslåes, forutsettes søkeren gjort bekjent med adgangen til å bringe avgjørelsen inn for departementet.

Generelle betingelser for tillatelse til anbringelse av vannledninger, stikkrenner o. l. ved riksvegene.

Rundskr. 8/12 1934.

Vegdirektøren sender et forslag til generelle betingelser som i tilfelle vil bli å benytte ved meddelelse av sådanne tillatelser.

Se for øvrig rundskriv av 16 mars 1938 med skjemaer til fylkesmennene.

Rundskr. 19/11 1936.

Vegdirektøren sender et av Justisdepartementet utarbeidet skjema for erklæring i anledning av meddelt tillatelse til å legge vannledning (kloakkledning, stikkrenne) gjennom veg. Departementet antar at det er adgang til å tinglyse en sådan erklæring, og at dokumentet blir å anmerke på grunnbokbladet for den eiendom, som har fått rett til å legge ledning eller stikkrenne på vegens område eller anbringe avkjørsel fra vegen.

Rundskr. 21/12 1936.

Det foreligger no trykt skjema for erklæringer som skal tinglyses, en del på «tinglyingspapir».

Rundskr. 13/2 1939.

Etter konferanse med Arbeidsdepartementet og Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet er punkt 5 i erklæringen endret for så vidt angår turbinrørledninger.

Punkt 5 inneholder dog bare de rent generelle vilkår; de mer spesielle vilkår forutsettes i hvert enkelt tilfelle fastsatt ut fra de stedlige forhold.

Tinglysing av ekspropriasjonsforretninger.

Rundskr. 8/4 1937.

Inntil den nye lov om tinglysing av 7. juni 1935 var det alminnelig rettsoppfatning at ervervelse av grunn m. v. ved ekspropriasjon var rettsbeskyttet overfor tredjemann uten tinglysing.

Etter at den nevnte lov trådte i kraft 1 januar 1936, må derimot ervervelse ved ekspropriasjon like så vel som ved frivillig overenskomst tinglyses for å ha rettsvern i alle kollisjoner, jfr. loven § 20. Overfor ekspropriatens konkursbo er eksproprianten dog beskyttet uten tinglysing, jfr. lovens § 23.

Etter vegdirektørens mening vil det imidlertid tross den nevnte forandring av rettsreglene på dette område ikke være hensiktsmessig å tinglyse alle vegvesenets grunnervervelser m. v. ved ekspropriasjon, idet den rettsbeskyttelse man derved oppnår svært ofte ikke vil oppveie omkostningene og arbeidet ved tinglysingen. Hvor således det ervervede noenlunde snart skal utlegges til vegbane med grøfter, skråninger og gjerdegrunn, antar man av den grunn at tinglysing kan unnlates. Men i andre tilfelle går man ut fra at ervervelse ved ekspropriasjon av grunn eller rettigheter av noen vesentlig økonomisk betydning i alminnelighet bør tinglyses, og skal henstille til herr overingeniøren å dra omsorg for at det heretter blir gjort.

På samme måte blir det for øvrig også å forholde hvor grunn m. v. erverves ved frivillig overenskomst.

De retningslinjer som er anvist foran har vært forelagt for Arbeidsdepartementet som ikke har hatt noe å bemerke.

Rundskr. 8/4 1942.

Som meddelt i rundskriv av 8 april 1937 må erverv ved ekspropriasjon likesåvel som ved frivillig overenskomst tinglyses for å ha rettsvern i alle kollisjoner. Etter forespørsel fra et vegkontor har en forelagt for Justisdepartementet spørsmålet om hva der må tinglyses ved ekspropriasjon. Nevnte departement har uttalt at tinglysing av skjønnsutskrift — som for øvrig kan kreves tinglyst uten at skylddelingsforretning er avholdt — ikke gir eksproprianten grunnbokshjemmel og heller ikke rettsvern for eiendomsretten, derimot vil den gi rettsvern for ekspropriantens rett til å kreve avståing. Denne rett vil bli hvilende som en heftelse på den eiendom hvorfra det eksproprieres. Justisdepartementet har tilføyd at «et utinglyst rettserverv, som er stiftet ved ekspropriasjon, går foran et yngre tinglyst rettsverv som er stiftet ved rettsandel, dersom erververen av den yngre rett kjente eller burde kjenne den eksproprieerte rett, jfr. tinglysningslovens § 21, første ledd.

Ekspropriasjonsskjønn kan være holdt uten at ekspropriasjonen er gjennomført, og utskrift av skjønnet kan følgelig være tinglyst uten at eksproprianten har ervervet eiendomsrett. Man finner det derfor tvilsomt om den omstendighet at det er tinglyst ekspropriasjonsskjønn bevirker at den som slutter rettshandler vedkommende den eksproprieerte grunn, må antas å burde kjenne ekspropriantens eiendomsrett. Man er tilbøyelig til å anta at spørsmålet — iallfall regelmessig — må besvares bekreftende. Spørsmålet hører under domstolene.»

Skal eksproprianten oppnå grunnbokshjemmel, anføres det videre, «vil det i alle tilfelle være nødvendig å tinglyse et dokument som gir ham hjemmel til det eksproprieerte. Slikt dokument vil ikke kunne tinglyses uten at det på forhånd er holdt skylddelingsforretning, så framtidig ekspropriasjonen gjelder en ikke særskilt skyldsatt eiendom. Som hjemmelsdokumenter kommer her i betraktning skjøte fra ekspropriatus, erklæring fra ekspropriatus om at ekspropriasjonen er gjennomført eller utskrift av overleveringsforretning med legitimasjon for at ekspropriasjonssummen er betalt eller deponert. Forutsetningen for at eksproprianten skal få grunnbokshjemmel er imidlertid i alle disse tilfelle at ekspropriatus selv har slik hjemmel, eller at det foreligger samtykke fra innehaveren av grunnbokshjemmelen.

Om retten til å kreve skylddeling viser man til Finansdepartementets rundskriv av 16 august 1938 (i Norsk Lovtidend).

Etter det som er opplyst, antar man at det for vegvesenets vedkommende regelmessig vil være mest hensiktsmessig å la tinglyse skjøte eller erklæring fra innehaveren av grunnbokshjemmelen om at ekspropriasjonen er gjennomført og ekspropriasjonssummen betalt.

Med hensyn til tinglysningsgebyret skal man bemerke at hvor skjønnsutskrift og hjemmelsdokument blir tinglyst hver for seg, vil det for hver tinglysing måtte betales fullt gebyr etter sportellovens § 51.»

Idet henvises til det som således er uttalt av Justisdepartementet, skal en bemerke at en erklæring fra grunneieren som omhandlet av Justisdepartementet for eksempel kan gis følgende ordlyd:

Erklæring.

Undertegnede eier av g.nr. .... b.nr. .... i ..... herred, erklærer herved at vegvesenet ved ekspropriasjon har ervervet eiendomsrett til følgende deler av nevnte eiendom.

Erstatningen kr. .... betalt.

(Grunneierens underskrift.)

Hvis det skal tinglyses skjøte må det først være avholdt skylddeling, og Justisdepartementet har antatt at erklæring som foran nevnt ikke vil kunne tinglyses før skylddeling er holdt. Hvis en finner at en sådan framgangsmåte er for omstendelig i forhold til verdien av det areal det

gjelder, vil en også kunne tinglyse bare en utskrift av skjønnet, idet slik tinglysing iallfall som oftest skulde gi tilstrekkelig rettsvern. Man må dog være oppmerksom på at en i slike tilfelle kan måtte betale dobbelt, idet kreditorer som har tatt utlegg i eiendommen kan ha en bedre rett, likeså de som i god tro har ervervet rett fra ekspropriatus. I alle tilfelle er det tilstrekkelig å ta utskrift av det som vedrører den eiendom det er tale om.

Hvor det gjelder ervervelse av mere verdifulle arealer — viktigere grustak o. lign. — bør en dog alltid sørge for å bringe forholdet i full formell orden.

I anledning av det som anføres av Justisdepartementet om grunnbokshjemmel for vegvesenet bemerkes at dette bare får betydning hvis vegvesenet senere avhender grunnen.

Gebyr for tinglysing og for panteattester.

Rundskr. 10/2 1939.

Gebyrfrihet for vegvesenet for tinglysing er bortfalt etter at den nye Sportellov av 4 februar 1935 trådte i kraft 1 januar 1939.

Gebyrfrihet for panteattester m. v. er etter den nye Sportellov begrenset til å omfatte attest eller avskrift som begjæres av statsmyndighet til Statens bruk.

Grunnervervelse m. v. fra pantsatte eiendommer.

Rundskr. 2/2 1937.

Det må alltid innhentes samtykke fra eventuelle bedre prioriterte panthavere i en eiendom før erstatning for grunnerhvervelsen eller grustak eller andre rettigheter i fast eiendom blir utbetalt til grunneieren.

Hvis det er utstedt pantobligasjon for pantefordringen, må det videre påsees at samtykke blir påtegnet obligasjonen.

Det må alltid forlanges panteattest før den slags erstatninger utbetales. For sådan attest skal det i følge Sportellovens § 167 ikke erlegges betaling.

Gratis grunnavståelse.

Rundskr. 22/9 1927.

Den omstendighet at grunn til offentlig veg er avgitt gratis antas ikke å medføre noen forandring m. h. t. fylkesvegstyrets rett til å bestemme over den ervervede grunn.

Erstatning vedr. materialer m. v. til vegvedlikeholdet (Veglovens § 60, 2net ledd).

Rundskr. 9/1 1935.

Det skal ikke betales for den verdi det borttatte (materiale) måtte ha for vegvesenet, men for det tap som eieren lider ved at materialet blir ham fratatt.

Dette må framholdes ved skjønn ved erstatning som omhandlet i Veglovens § 60, 2net ledd.

Rundskr. 20/8 1937.

Rundskriv av 9 januar 1935 foran innskjerpes.

Erstatning for grunnrettigheter. Juridisk assistanse ved skjønn.

Rundskr. 31/3 1942.

Av en del forelagte tilfelle framgår det at erstatningen for grunn, særlig for grustaksrettigheter av skjønnene til dels er satt så høye at vedkommende overingeniører har foranlediget overskjønn påanket til lagmannsrett. Normalt vil jo overskjønn her være siste rettsinstans, anke av overskjønnet for å oppnå minskning av erstatningen må derfor grunnes på at skjønnet ved erstatningens beregning har bygget på uriktige rettsprinsipper. Et slikt uriktig rettsprinsipp har enkelte overingeniører ment å finne deri at skjønnene har fastsatt erstatningen i relasjon til grustaks kubikkinnhold istedenfor i relasjon til arealet. Imidlertid er det fra lovens side ikke noe til hinder for at erstatningen fastsattes pr. uttatt kubikkenhet grus. Alene på dette grunnlag kan således et skjønn ikke angripes. Når imidlertid erstatningen skal fastsettes, enten når dette skjer etter areal- eller kubikkberegning, må den spesielle verdistigning som følger av at vegvesenet er avtaker helt sjaltes ut. Prisen må med andre ord settes til det grusen vilde være verd i fall vegvesenet overhodet ikke var avtaker. Da det ikke er usannsynlig at dette ikke alltid står klart for skjønnene, bør dette forhold alltid presiseres av vegvesenets folk.

Det er jo nemlig klart at vegvesenet under tiden vil være praktisk talt eneste påregnelige avtaker, og at en riktig erstatningsberegning derfor vil føre til en overmåte beskjeden erstatning. Er det først imidlertid allerede avholdt overskjønn, vil det være overmåte vanskelig for vegvesenet å bevise at et slikt uriktig erstatningsprinsipp er lagt til grunn. Hvor det derfor er grunn til å anta at underskjønnet har bygget på et uriktig erstatningsprinsipp, bør det forelegges skjønnsretten spørsmål om det ved verditaksten er tatt hensyn som omhandlet. Et bekreftende svar vil kunne gi grunnlag for anke. Ofte vil det — ihvertfall hvor det gjelder en ikke helt ubetydelig erstatning — formentlig ofte være formålstjenlig at vegvesenet ved overskjønnet er representert av en jurist. De tilfelle hvor sådan assistanse etter herr overingeniørens mening måtte være hensiktsmessig, bes derfor i tide innrapportert hertil. For så vidt avstanden måtte tillate det, vil da en av Vegdirektoratets jurister avgi møte. I motsatt fall vil en kunne utvirke at vegvesenet for anledningen blir representert av advokat. Utenom rent spesielle tilfelle hvor det ikke har vært anledning til å forelegge saken, må juridisk assistanse ikke engasjeres uten vegdirektørens samtykke. Er rent unntakelsesvis sakfører antatt uten slikt samtykke, må saken innrapporteres.

Det som foran er anført med hensyn til juridisk representasjon ved skjønn angående grustak, bør også få tilsvarende anvendelse ved an-

dre skjønn hvor det antas å kunne reise seg juridiske vanskeligheter. Særlig bør dette gjelde hvor motparten forventes å møte ved sakfører eller advokat.

Rundskr. 20/4 1942.

I rundskriv nr. 49/1942 heter det bl. a.: «Hvor det derfor er grunn til å anta at underskjønnet har bygget på et uriktig erstatningsprinsipp, bør det forelegges skjønnsretten spørsmål om det ved verdiansettelsen er tatt hensyn som omhandlet. Et bekreftende svar vil kunne gi grunnlag for anke.» Til å stille spørsmål til skjønnsmennene var det også adgang til etter den gamle skjønnsprosess. Imidlertid er en blitt oppmerksom på at adgangen til dette no er falt bort.

Etter den no gjeldende skjønnsprosess har en ingen andre midler til å framtvinge klare skjønnsgrunner med hensyn til hvilke momenter som er tatt med eller satt ut av betraktning ved verdiansettelsen enn ved klar prosedyre å henlede skjønnets oppmerksomhet på disse momenter, idet skjønnet i så fall ikke uten å tilsesette bestemmelsen i skjønnslovens § 28 1 kan unnlate å behandle forholdet i sine skjønnsgrunner — ihvertfall ikke når det som er framholdt i prosedyren fravikes. For fullstendighets skyld skal det imidlertid nevnes at det selv etter at skjønnsresultatet er forkynt, i en vis utstrekning vil være adgang til ved begjæring om rettelse (fullstendigjørelse) av skjønnsgrunnene etter rettergangslovens § 157 å råde bot på uklare skjønnspremisses.

Det som her er sagt, gjelder så vel for underskjønn som for overskjønn.

Ekspropriasjonsskjønn vedr. eiendommer tilhørende Opplysningsvesenets fonds.

Rundskr. 5/8 1940.

Når det begjæres skjønn over herhenhørende eiendommer, må Kirkedepartementet ved dets sjef innstevnes.

Konsesjonsplikt ved ervervelse av grustak.

Rundskr. 11/6 1941.

Forordning av 23 oktober 1940 om tillegg til konsesjonslovgivningen gjelder ikke for Statens ervervelse av eiendomsrett eller bruksrett over fast eiendom.

Regulering av nybygg langs vegene.

Rundskr. 15/12 1933.

Skriv fra Norsk Brannvernforening av 20 mai 1932 vedrørende forslag fra professor Sverre Pedersen til ordning av spørsmålet om regulering av nybygg langs vegene.

Bebyggelse langs vegene og i vegkryss, kfr. bygningsloven § 22.

Rundskr. 16/7 1936.

Vegkryss innbyr i sterk grad til bebyggelse. Vegbredden her bør derfor allerede fra første stund ofres særlig oppmerksomhet.

For vordende vegkryss bør vegbredden gis en utvidelse ved vegens bygging. Vegdirektøren tenker seg at den samlede bredde, innbefattet flat grøft, ikke bør være under 6,0 m gjennom en tettbebyggelse som finnes eller som kan ventes. Avstanden mellom husene blir da i alminnelighet minst 16 m.

I vegkryssene bør tilslutningen mellom de forskjellige veger gjøres så rommelig at en får så god oversikt som forholdene tillater.

Bestemmelsen i bygningslovens § 22 bør benyttes hvor det ansees nødvendig.

Det gjøres oppmerksom på at en regulering av denne art så vel som en på alminnelig måte foretatt regulering vil kunne ventes endret hvor det antas å være nødvendig.

Bygningsreguleringer: Bygningsdistrikt — bygningskommune.

Rundskr. 23/1 1940.

I følge departementets skriv av 16 november 1931 gjelder følgende:

For så vidt det for strøket foreligger en av departementet stadfestet reguleringsplan, må ny bygning mot gate oppføres i den regulerte bygge- linje (hvor det ikke er regulert særskilt bygge- linje — gatelinjen), med mindre det for vedkom- mende strøk er stadfestet bygningsvedtekt som bestemmer anderledes. Det trenges ikke dispensasjon fra veglovens bestemmelser om en bygning som oppføres i regulert bygge- linje kommer nær- mere offentlig veg enn i vegloven bestemt. — Er strøket uregulert er det bygningsrådet som fast- setter bygningens beliggenhet, jfr. bygningslovens § 29, men bygningsrådet antas herunder bundet av veglovens bestemmelser om bygningers min- ste avstand fra offentlig veg. I øvrig bør bygnings- rådet iaktta bygningslovens bestemmelser om minste avstand mellom bygge- linjer, jfr. bygnings- lovens § 26 d. — For at en bygning i uregulert strøk skal kunne oppføres nærmere offentlig veg enn i vegloven bestemt, må fylkesvegstyret, even- tuelt departementets samtykke innhentes. Derhos må bygningens beliggenhet godkjennes av byg- ningsrådet i henhold til bygningslovens § 29.

Fortegnelse over steder som bygningsloven gjelder for, og redegjørelse for når bygningsloven skal gjøres gjeldende for landet. Det bør skje så tidlig som mulig på steder, hvor det kan ventes byggevirksomhet i større grad, og melding herom sendes inn.

Rundskr. 7/7 1939.

Det bør vises varsomhet med å anbefale tillatelse til å oppføre bygning nærmere veg enn veg- loven foreskriver. Anbefaling bør ikke bli gitt

uten at det foreligger særlige omstendigheter som vanskeliggjør at der bygges i lovlig avstand.

I tettbygde strøk hvor det ved avgjørelse av søknaden er nødvendig å bestemme avstand mellom byggelinjene for en eventuell reguleringsplan, bør en ha for øye at det i framtiden kan bli nødvendig å gå til anlegg av fortau og sykkelbaner langs de mest trafikerte veger gjennom tettbebyggelsen.

Ved søknader om dispensasjon må gis uttømmende opplysninger om de lokale forhold og hva slags veg søknaden gjelder med påført nummer forsåvidt den gjelder riks- eller fylkesveg. Skisser må vedlegges.

Oppførelse av bygninger i en utstukket veglinje.

Arbeidsdepts. skr. av 18/2 1920 til Hordaland fylke.

Veglovens § 27, 1ste punkt, vil kunne bringes i anvendelse i de tilfelle, hvor der — før der foreligger endelig avgjørelse om bygning av en projektert offentlig veg — er foretatt utstikning av linjen i marken.

Bestemmelsen i veglovens § 36, 1ste ledd, antas, å få anvendelse fra det tidspunkt vegen er avsluttet bygget, planer utarbeidet og bevilgning foreligger.

Lasteramper.

Rundskr. 15/4 1929.

Vegdirektøren antar at små lasteramper for melkespann kommer inn under veglovens bestemmelser, således at de ikke uten dispensasjon kan oppføres på vegens grunn eller i tilfelle nærmere vegkant enn vegloven foreskriver for bygninger.

Det bør søkes fastsatt ensartede regler for lasterampenes anbringelse ved offentlig veg.

Vegdirektøren antyder hvilke regler bør anvendes.

Rundskr. 11/5 1936 til fylkesmennene.

Lasteramper er av de innretninger som ikke er spesielt omhandlet i veglovens § 40, men som antas å komme inn under bestemmelsene i nevnte paragraf. Følgende «Betingelser for tillatelse til å anbringe private lasteramper ved riksvegene» er fastsatt:

1. Lasteramper må ikke settes nærmere vegkant enn 2,0 m og tillates ikke oppført på uoversiktlige vegpartier.
2. Hvis vegvesenet finner det påkrevd at vegbanen utvides av hensyn til lasterampen, blir dette arbeid å utføre etter nærmere anvisning uten utgift for vegvesenet.
3. Lasterampens utførelse skal godkjennes av vegvesenet og den må vedlikeholdes forsvarlig.
4. Medfører bruken av lasterampen ekstra renhold eller vedlikehold av vegbanen ved lasterampen, skal dette utføres av eieren.

5. Tillatelse til anbringelse av lasteramper gjelder bare inntil videre, og de kan forlanges fjernet på eierens bekostning hvis vegvesenet finner dette påkrevd.

Oppsetning av kilometerstolper. Veglovens § 30.

Rundskr. 14/12 1917.

Ifølge veglovens § 30 skal der på hovedvegene for fylkeskommunens regning oppsettes kilometermerker for hver 5 og 10 km.

Da vegdirektøren er bekjent med, at denne bestemmelse mange steder ikke er gjennomført og det ansees meget ønskelig at de nevnte merker kunde bli oppsatt etter ensartede regler for det hele land, i tilfelle under samarbeid med nabo-fylkene, anmodes overingeniøren om å meddele, hvilke forføyninger der i så henseende er truffet, tillikemed forslag om, hvorledes bestemmelsen bør gjennomføres for fylkets vedkommende.

Fylkesgrensemerker.

Rundskr. 2/1 1933.

Det bør snarest mulig oppsettes manglende fylkesgrensemerker ved riksvegene, og eldre defekte merker bør erstattes med nye, etter hvert som disponible riksvegmidler hertil has.

Rundskr. 7/5 1937.

Vegdirektøren henstiller på ny å få gjort fortgang med oppsetting og modernisering av fylkesgrensemerker.

Rundskr. 1/6 1937.

Gamle merker av veghistorisk interesse bør selvsagt ikke fjernes, men bli stående ved siden av eller rett overfor de nye.

Gjerder. Ervervelse av grunn.

Rundskr. 9/7 1931.

Det påsees at det ved grunnnavståelse til offentlige veger erverves grunn i sådan utstrekning at gjerdene kan oppføres i den i loven angitte avstand fra vegkant og på den grunn som hører til vegen.

Ulovlige gjerder: Hevd.

Rundskr. 5/10 1933.

Foranlediget ved forespørsel om gjerder som står ulovlig på vegens grunn, vil kunne oppnå hevd har Justisdepartementets lovavdeling under 4. september 1933 uttalt:

«Vegvesenets eiendomsrett til grunn vil kunne gå tapt som følge av hevd. Til hevd kreves at hevderen har utøvet en eiers rådighet over grunnen i 20 år i forsvarlig god tro på å være berettiget til det. Det vil i tilfelle påligge vegvese-

net å føre bevis for at hevderen ikke har vært i forsvarlig god tro.»

Under henvisning hertil henstiller vegdirektøren at tilsynet med gjerders plassering langs vegene blir skjerpet.

Gjerder. Veglovens § 34.

Rundskr. 10/8 1917.

I anledning av at en grunneier ved et bygdeveganlegg vilde bygge på et eldre steingjerde som lå nærmere vegen enn den nye veglov bestemmer, oppstod spørsmål om, hvorvidt grunneieren kunde tvinges til å flytte gjerdet til den bestemte avstand fra vegen.

Arbeidsdepartementet har i den anledning uttalt at vedkommende grunneier må antas å kunne utføre de arbeider som av vegmyndighetene finnes nødvendige for å bringe et allerede bestående gjerde i lovlig stand og at han, når arbeidet innskrenkes hertil, ikke kan ansees pliktig til å flytte gjerdet til den i den nye veglov bestemte avstand fra vegkanten.

I tilfelle av at vedkommende *grunneier* ønsket gjerdet ombygget, antok departementet, at saken burde avgjøres av fylkesvegstyret i henhold til veglovens § 34, 3dje ledd.

Piggtrådloven av 14 juli 1893 i forhold til Veglovens § 34, 2net ledd.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 24/3 1941.

Gjennom Landbruksdepartementet er en gjort kjent med at det til dels synes å herske noen uklarhet om forståelsen av forholdet mellom ovennevnte lovbestemmelser. For å bøte på mulige misforståelser som her gjør seg gjeldende, og for å bidra til istandbringelse av en ensartet praksis på dette område skal en derfor gi følgende orientering:

1. Den myndighet som i veglovens § 34 2net ledd er tillagt fylkesvegstyret, antas å være begrenset til de gjerder som oppføres i henhold til samme lov §§ 33 og 34, 1ste ledd. Lovstedet antas derfor ikke å gi hjemmel til å forby anvendelse av piggtrådgjerde når dette settes på vedkommende grunneiers egen grunn. For helt å hindre oppsetting av piggtrådgjerder langs veger, må det utferdiges vedtekt etter piggtrådloven.
2. Vedtekter utferdiget i henhold til sistnevnte lov har virkning likeoverfor eventuelle bestemmelser av fylkesvegstyret etter veglovens § 34 annet ledd. Det kan således med hjemmel i piggtrådloven fastsettes absolutt forbud mot bruk av piggtråd — et forbud som da vil ha virkning også for gjerder som er oppført i henhold til veglovens §§ 33 og 34 første ledd. Likeledes vil det kunne fattes bestemmelse om mer vidtgående innskrenkninger i bruken enn fylkesvegstyret har gjort. Dette fordi en

antar at fylkesvegstyrets myndighet etter vegloven § 34 annet ledd ikke strekker seg lenger enn til å treffe bestemmelse om gjerder innenfor rammen av det som etter alminnelig gjeldende bestemmelser er tillatt, og at fylkesvegstyret derfor ikke for gjerder som faller innenfor dets myndighetsområde, kan tillate eller påby bruk av gjerder eller gjerdematerialer som for øvrig er forbudt.

Landbruksdepartementet har for øvrig meddelt at det i framtiden i størst mulig utstrekning vil sørge for at saker angående innskrenkning i adgangen til å bruke piggtråd i gjerder blir forelagt fylkesvegstyrene før slike vedtak stadfestes.

Imidlertid har vegdirektøren likeoverfor Landbruksdepartementet gjort gjeldende at det er et lite tilfredsstillende forhold at vegvesenet ikke har noe herredømme over anvendelse av piggtråd langs offentlig veg med mindre gjerdene står på vegvesenets egen grunn, og at vegloven derfor bør endres derhen at vegvesenet får myndighet til å regulere eller forby bruk av piggtråd på sådan måte at vegfarende dyr eller mennesker kan skades. Landbruksdepartementet har i den anledning bl. a. uttalt følgende: «En har ikke noe å innvende mot at det arbeides med en endring av vegloven med sikte på å utvide vegvesenets adgang til å treffe avgjørelser om bruk av piggtråd i gjerder langs offentlig veg til også i en viss utstrekning å gjelde gjerder som ikke er oppført på vegvesenets egen grunn. Vegvesenets myndighet i så måte bør imidlertid bare gjelde gjerder innen en bestemt avstand fra vegen, og det bør tydelig framgå at dets myndighet er begrenset til å gi *innskrenkende* bestemmelser om bruken av piggtråd i slike gjerder. En er oppmerksom på de ulemper som er forbundet med anvendelse av piggtråd i gjerder og er interessert i å motvirke disse, men en kan heller ikke se bort fra at en i piggtråd har et effektivt og forholdsvis billig gjerdemateriale som ikke bør forbys i større utstrekning enn nødvendig for å motvirke farene og ulempene som følger med en helt fri bruk.»

Skade på skog, jord og gjerder.

Rundskr. 10/4 1896.

Arbeidsdepartementet har i skriv til vegdirektøren meddelt:

«At ved eventuelle spørsmål om erstatning for *skade på skog og jord*, som ved veganleggene måtte forvoldes ved minering, bør kun sådan skade på jord m. v. erstattes av anlegget, der kan tilskrives uaktsomhet under minering eller unnlatelse av å dekke minerne, uaktet dette med i forhold til den påregnelige skade rimelige omkostninger kunde skje, hvilket formentlig ikke vil være tilfellet i udyrket mark og iallfall som regel heller ikke i dyrket mark.»

I anledning av et oppstått spørsmål om erstat-

ning for opplegging av torv og matjord ved siden av et under opparbeidelse værende veganlegg har Arbeidsdepartementet meddelt vegdirektøren, at for så vidt henleggelsen av torven og matjorden må betraktes som en foranstaltning, der er en regelmessig og naturlig følge av vegarbeidsdriften, må formentlig erstatning for mulig skade herved inngå under den erstatning for «annen jordskade utenfor veglinjen», som påhviler distriktet.

Vegdirektørens rundskr. 10/9 1925.

Erstatning for gjerder, som er ødelagt under anleggsdriften er antatt å måtte påhvile anlegget.

Kjørsel utenfor veglinjen.

Rundskr. 28/3 1896.

Erstatning for den skade, som forvoldes på veger og grunn utenfor veglinjen ved kjøring av stein, grus o. l., antas å måtte gå inn under «annen jordskade utenfor veglinjen», som er overtatt av distriktet. Herved bør dog iakttas, at anleggets drift innrettes således, at det uten forøkede utgifter for samme forårsakes minst mulig skade på grunn av veger utenfor veglinjen.

Arbeidsdepartementets rundskr. 12/8 1920.

Distriktet må betale skade forvoldt ved at det er kjørt over en grunneiers eiendom mens hovedvegen var stengt på grunn av omlegginger.

Leirtak, stein- og grustak.

Rundskr. 23/11 1899.

Til en bru ble det til brudekket tatt leire fra et i et annet herred beliggende leirtak.

Da det fordredes erstatning for leirtaket, ble det, etter at Arbeidsdepartementet hadde hen-skutt spørsmålets avgjørelse til fylkesmannen, av denne bestemt, at erstatningen skulde utredes av det herred, hvori brua var beliggende.

Rundskr. 31/5 1927.

Når anleggene kjøper grus, singel eller stein levert etter en bestemt enhetspris hvori også inn-går leie av grus- eller steintak, skal den del av kjøpesummen som antas å være arbeidspenger, såsom sortering, lessing, transport o. l. utredes av anleggene, mens restbeløpet må utredes av distriktet.

På vedkommende regnskapsbilag må det av hensyn til revisjonen anføres fornødne opplysninger.

Skade ved vegutstikking.

Arbeidsdepartementets rundskr. 13/11 1923, 15/9 1924.

Erstatning til en grunneier for foretatt skogrydding etter en annen utstukket veglinje enn den for anleggets opparbeidelse benyttede veglinje er utredet som en utgift vedk. anlegget.

Skade ved feilaktig beregnet vannavløp.

Arbeidsdepartementets rundskr. 6/11 1924.

Erstatning for ulempe og skade på våningshus forvoldt ved en i et veganlegg bygget stikkrenne, hvis gjennomløp viste seg for knapt til-målt, er utredet av veganleggets midler.

Flomskade.

Arbeidsdepartementets rundskr. 22/3 1924.

Erstatning for flomskade forvoldt ved mangler ved veganleggets utførelse betales av anleggs-midler.

Annen skade.

Arbeidsdepartementets rundskr. 16/10 1915.

Av anleggets midler er erstatning utbetalt til en gutt for skade forårsaket ved en eksplosjon av en funnen fenghette.

Arbeidsdepartementets rundskr. 2/11 1921.

Erstatning for mønjevorgiftning av kuer ved et bruanlegg, som ikke var inngjerdet, er betalt av anleggets midler.

Arbeidsdepartementets rundskr. 29/11 1923.

Erstatning for legemsbeskadigelse ved steinsprut fra minering er betalt av anlegget til en kvinne, som tilfeldig gikk nedenfor veglinjen.

Arbeidsdepartementets rundskr. 22/3 1924.

Erstatning for en ved minering skadeskutt ku er betalt av veganleggets midler.

Telegraf- og telefonanlegg, elektriske ledninger.

Forskrifter for elektriske anlegg.

Rundskr. 19/6 1920.

Arbeidsdepartementet har utferdiget nye forskrifter for elektriske anlegg, se Norsk Lovtidende, 1. avdeling, nr. 79 for 1919.

Vegdirektøren angir forskriftenes bestemmelser angående forholdet til Vegvesenet i § 14.

Rundskr. 17/6 1922.

Tillegg til og forandring i forskriftene.

Rundskr. 2/7 1940.

Kommentar til forskriftene.

Områdekonsesjoner.

Rundskr. 4/5 1937.

Regler for adgang for elektrisitetsverker til å foreta utvidelser og forandringer av høyspent elektrisk anlegg innen et bestemt område.

Bestemmelser om forholdet mellom offentlige vegger og elektriske ledningsanlegg.

Vedtatt ved Arbeidsdepartementets rundskriv til fylkesmennene av 5 desember 1935 med endringer av november 1940.

A. Anlegg og vedlikehold av elektriske ledninger ved bestående eller planlagte vegger.

I. Generelle bestemmelser.

§ 1.

Ikke noe anlegg av heromhandlede art som berører vegvesenet kan iverksettes før tillatelse er gitt av fylkesvegstyret — eventuelt Arbeidsdepartementet — og vilkårene er vedtatt (vegloven av 21. juni 1912, kfr. lov av 24. juni 1931).

For telegrafverket er melding om arbeidet tilstrekkelig når det ikke gjelder kabelanlegg. For øvrig henvises til lov av 9. juni 1903 (telegrafloven).

§ 2.

Med søknad om tillatelse skal følge plan og beskrivelse eventuelt i tilknytning til peler eller merker i terrenget.

Før anlegg og større reparasjonsarbeider av ledningsanlegg av hvilken som helst art iverksettes, underrettes overingeniøren for vegvesenet i vedkommende fylke minst 4 uker i forvegen.

Også når det gjelder ledningskurser i strøk hvor det ikke finnes offentlig veg, skal vegvesenet varsles for i tilfelle å gi opplysning om utstakne eller projekteerte veglinjer, slik at det kan bli tatt tilbørlig hensyn til samme.

Ledningsanlegg skal såvidt gjørlig tilpasses foreliggende reguleringsplaner.

Hvis overingeniøren for vegvesenet finner det nødvendig, skal anlegget befares sammen med en representant for det elektriske anlegg til forhandling om planen og arbeidets utførelse.

§ 3.

Vegvesenet avgir uten godtgjørelse den grunn som er nødvendig til stolper eller master med fundamenter og til nedlegging av kabler m. v. for så vidt hensynet til trafikken og andre forhold ikke hindrer det.

§ 4.

Det elektriske anlegg oppgir til vegvesenet hvem som er dets ansvarlige leder på arbeidsstedet. Vegvesenet oppgir på sin side av hvem det representeres på vedkommende sted.

§ 5.

Anleggets eier er forpliktet til for egen regning å utføre de foranstaltninger som vegvesenet på grunn av ledningsarbeidet anser nødvendige av hensyn til vegen eller trafikken — herunder bruk av særlig oppsyn.

(Angående beskyttelse av de elektriske ledninger under vegvesenets arbeider henvises til § 28.)

§ 6.

Ledningsarbeid på vegens område fullføres så snart som mulig. Den foreløpige istandsetting av vegen med grøfter, skråninger etc. foretas av ledningsanleggets eier mens vegvesenet forbeholder seg å utføre nødvendige etterarbeider for dennes regning.

Det kan også på forhånd treffes avtale mellom eieren og vegvesenet — særlig når det gjelder kabelanlegg — om en viss sum en gang for alle eller en viss enhetspris pr. m. for istandsetting av vegen.

Nedfalne elektriske ledninger og stolper eller falleferdige sådanne som kan ventes å volde ulykker på offentlig veg, kan fjernes eller utdres midlertidig av vegvesenet for eierens regning. Eieren eller hans representant på stedet må underrettes snarest.

§ 7.

Anlegg av ledninger på offentlig vegs grunn tillates i regelen bare på den ene side langs vegen. Dog kan også den annen side brukes såframt veg- og trafikktekniske hensyn ikke hindrer det. Et og samme ledningsanlegg bør ikke beslaglegge mer enn én side av vegen.

Anlegget utføres såvidt gjørlig slik at det ikke virker skjemmende på vegens utseende.

§ 8.

Kryssninger av vegen skal mest mulig unngås (kfr. § 16).

§ 9.

Ved anlegg av nye stolperrekker og ved ombygging eller hovedreparasjon av eldre linjer med utskiftning av et større antall stolper skal stolper og stoljefester, mastefundamenter, strevere eller barduner o. l. plasseres i den minste avstand fra kjørebanelens kant som hensynet til vegens karakter, trafikk og vedlikehold (derunder snøbrøyting) tilsier — som regel fra 2.50 til 3.00 m.

Vegvesenet vil dog på anmodning tillate en mindre avstand enn 2.50 m. når dette er av vesentlig betydning for ledningsanlegget og ikke hindrer vegens vedlikehold eller hensiktssvarende bruk. Det stedlige normale snøryddingsbehov tas herunder i betraktning, særlig der hvor det er faringsmessig sjelden forekommer større snømengder.

Hver terrengvanskeligheter nødvendiggjør ferdigste av stolpe til fjell, skal stolpene plasseres slik at de ikke innskrenker det frie profil i høyde inntil 3 meter over vegbanen.

Stolpene med eventuelt tilbehør plasseres dess-uten slik at de ikke bevirker utrasing av skråningsteiger, ulemper for grøfter, dreneringer og vedlikegje

hold og heller ikke hindrer tilstrekkelig fri utsikt i kurver.

Stolper må være således avstivet at de ikke heller mot vegen — fraregnet den monn som av praktiske hensyn trengs i vinkelpunkter. Stolpene skal for øvrig være solide og ha et utseende som ikke virker skjemmende.

§ 10.

For plasing av ledninger på bru er truffet bestemmelse av vegvesenet i hvert enkelt tilfelle etter forslag fra ledningens eier.

Kabler blir i regelen å plasere under brubanen.

§ 11.

Viser det seg senere at ledningsanlegget hindrer den hensiktssvarende bruk av vegen eller utførelsen av nødvendige arbeider på eller forandringer av samme, skal ledningens eier på forlangende av vegvesenet midlertidig eller for alltid besørge ledningsanlegget forandret eller flyttet. Krav om flytning eller forandring av ledningene skal skje med minst 4 ukers varsel.

Når ledningsanlegget er plasert på vegvesenets grunn, bæres omkostningene ved forandring eller flytning av ledningsanleggets eier hvis ikke annet er bestemt i konsesjonsvilkårene eller telegrafloven. For ledninger utenfor vegområdet bæres omkostningene av vegvesenet, med mindre annet er fastsatt på forhånd (f. eks. i konsesjonsbestemmelsene) eller flytningen er en direkte følge av nødvendig ledningsforandring på vegens område.

§ 12.

Ethvert erstatningskrav som måtte bli reist av tredjemann i anledning av vegområdets disposisjon til ledningsanlegg, skal være vegvesenet uvedkommende.

Vegvesenet skal på anmodning derom i tvilstilfelle påvise grensene for vegens område.

§ 13.

Når det elektriske anlegg skal foreta vedlikehold eller utbedring av sine ledninger og arbeidet er av den art at det kan være av betydning for vegvesenet — navnlig gravinger og stolpe-skiftinger — skal arbeidet anmeldes til overingeniøren for vegvesenet for at denne kan vareta vegvesenets interesser.

Rettelse av plutselig opptredende feil av inngripende betydning kan iverksettes straks. Medfører utbedringen noe arbeid som har innflytelse på vegens bruk, vedlikehold eller utbedring, skal det meldes til det stedlige vegtilsyn snarest mulig.

§ 14.

Når telegrafverket foretar hovedreparasjoner av eldre ledningsanlegg, skal foranstående bestemmelser i størst mulig utstrekning søkes gjort gjeldende. Vegvesenet kan likevel ikke kreve

flyttet stolper m. v. lenger fra vegen enn utenfor vegens område, med mindre vegvesenet overtar den forskjell i utgifter som påløper ved øket utflytning, herunder også øket grunnerstatning.

§ 15.

For de i veglovens § 40 omhandlede elektriske ledninger forbeholder vegvesenet seg adgang til å fravike foranstående regler i den utstrekning den nevnte lovparagraf gir adgang til.

II. Særlige bestemmelser for luftledninger.

Telegraf, telefon

og andre svakstrømsledninger.

§ 16.

Lengden av krysningsspenn skal såvidt gjørlig ikke overstige 40 m.

Ledninger langs vegen bør ikke henge over vegbanen. Hvor det ikke kan unngåes, brukes forkortet avstand mellom stolpene.

Høyden av laveste ledning skal ikke være mindre enn 5 m. over snøbar veg.

Sterkstrømsledninger med lav spenning.

§ 17.

Krysning og parallellføring med offentlige veger blir å utføre etter de til enhver tid gjeldende forskrifter for elektriske anlegg.

Høyden av laveste ledning over snøbar veg skal ikke være mindre enn 5 m.

Sterkstrømsledninger med høy spenning.

§ 18.

Krysning og parallellføring med offentlige veger blir å utføre etter de til enhver tid gjeldende forskrifter for elektriske anlegg (som bl. a. for tiden foreskriver en minste høyde av 7 m. for alminnelige kraftledninger).

III. Særlige bestemmelser for jordkabler.

§ 19.

Kablene legges i vegens grøfter, skråninger eller fortau etter forslag fra ledningsanleggets eier og nærmere bestemmelse av vegvesenet. Hvor forholdene nødvendiggjør at kablene legges i selve kjørebanelen, må de ikke uten særskilt tillatelse av vegvesenet komme lenger inn i samme enn 0.50 m. fra vegkanten.

Krysninger av vegbanen — som mest mulig skal unngåes — legges tvers på vegretningen eller iallfall ikke under spissere vinkel enn 45°.

§ 20.

De fra kabelgrøftene oppkastede masser skal lagres slik at det alltid levnes en fri og sikker kjørebane av minst 4 m. bredde. Må den unn-

takelsesvis bli smalere, skal det ved hjelp av lemmer eller på annen måte anlegges midlertidige, solide møteplasser, minst 12 m. lange, på steder, som byr god oversikt og i innbyrdes avstand høyst 50 m.

Møteplassene arrangeres på forhånd, ikke først etter at gravingen på vedkommende sted er iverksatt.

I mørket skal arbeidsstedet være merket med lys.

§ 21.

Det forbeholdes vegvesenet — eventuelt ledningens eier — adgang til under arbeidet å legge drenering i bunnen av kabelgrøften som i såfall gis nødvendig økning av dybden.

Merutgiften overtas av den rekvirerende part med mindre det treffes overenskomst om fordeling.

Kabelgrøft må ikke hindre eller besværliggjøre vannavløpet.

§ 22.

Kablene dekkes med solide heller eller teglstein eller annet skikket materiale, såvidt mulig av sådan art at de under senere utgraving lett kan skjernes fra fyllmassene.

Dekning av armerte svakstrømskabler kan unnlates på ledningseierens egen risiko.

§ 23.

Kablens plass merkes ved nedsatte, tilstrekkelig høye steiner, stolper av varig materiale eller liknende med inskripsjon som angir kablens avbøyning og den horisontale avstand til kabelgrøftens midte. Merkene skal ha en innbyrdes avstand av høyst 100 m., ved utpregede retningsendringer i forhold til veglinjen mindre. Anvendes for merkene peler eller støtter, skal disse ha en avstand fra kjørebanelen som nevnt under § 9 (som regel minst 1.5 m. fra vegkant).

Oppsetning og vedlikehold av merkene på hviler ledningens eier. Merking av svakstrøms abonnentkabler — unntatt vegkryssninger — kan sløyfes på eierens egen risiko.

Enn videre besørger det elektriske anlegg umiddelbart etter avslutningen av arbeidet tilstillet vegvesenet et kart eller en tydelig kartskisse som viser kablens beliggenhet og andre forhold av betydning.

B. Anlegg, omlegging, utvidelse og vedlikehold av veger ved bestående elektriske ledningsanlegg.

§ 24.

Når et veganlegg, omlegging eller utvidelse berører lovlig bestående elektriske ledningsanlegg, slik at flytning eller forandring av disse blir nødvendig, bærer vegvesenet samtlige utgifter hermed, med mindre ledningen står på det opprinnelige vegområde (kfr. § 11) eller det i kon-

sesjonen for vedkommende elektriske anlegg er fastsatt særlige bestemmelser herom, eller dette anlegg er bygget uten at det er tatt hensyn til påviselig utstukket veglinje.

§ 25.

I hvilken utstrekning flytning og sikring av ledningsanlegg skal finne sted, avtales såvidt mulig mellom vegvesenet og ledningsanleggets eier før arbeidet igangsettes.

Utgiftenes fordeling skal også søkes fastlagt på forhånd.

Erstatning for flytning, sikring og reparasjoner må bare omfatte alle direkte utgifter med fradrag av verdien av eventuelt tiloversblitt gammelt materiell.

Flytnings-, sikrings- og reparasjonsarbeider skal utføres på en rasjonell og billigst mulig måte, idet alminnelig arbeidshjelp på stedet nyttes i den utstrekning det lar seg gjøre.

Ved utstikning av veger skal såvidt gjørlig tas hensyn til bestående og planlagte ledningsanlegg.

§ 26.

Når utglidninger eller forskyvninger skjer som følge av veganlegg, bekostes utbedringen av vegvesenet.

§ 27.

Når den elektriske ledning opprinnelig har eiet stolpegrunnen, men senere avgitt samme uten godtgjørelse til veganlegg, skal alle fremtidige flytninger som må skje av hensyn til vegen bekostes av veganlegget.

Erstatningsbyrden skal være uavhengig av måten hvorpå grunnen er ervervet (fri eller betalt).

§ 28.

Når vegvesenet skal foreta arbeider som kan være av betydning for det elektriske ledningsanlegg på eller nær vegområdet, men som ikke medfører forandring eller flytning av ledningsanlegget (se § 11), meldes dette betimelig til ledningsanleggets eier eller den funksjonær det sorterer under, for at samme kan varetta sitt tarv.

Ved siden herav skal vegvesenet iaktta fornøden varsomhet slik at skader på ledningsanlegget såvidt mulig unngås. Skulde som følge herav påløpe ekstraordinære omkostninger, bæres disse av ledningsanlegget når dette står på vegområdet.

Angående arbeidets ordning og de ordinære omkostninger henvises til §§ 25 og 11.

Når det gjelder ledningsanlegg utenfor vegområdet, kan eieren etter forutgående varsel på vegvesenets bekostning iverksette de foranstaltninger som måtte vise seg nødvendige som følge av det pågående vegarbeid — herunder også bruk av særlig oppsyn (kfr. § 5).

Enn videre skal vegvesenet såframt det gir

tredjemann tillatelse til å utføre arbeider på vegvesenets grunn, sette som betingelse at vedkommende gir det elektriske anleggs eier betimelig varsel.

C. Særbestemmelser.

§ 29.

Ved nedlegging av offentlige vegstykker langs hvilke stolperrekker er oppsatt, bør vegvesenet varsle ledningens eier og for så vidt staten også eier ledningsanlegget medvirke til at spørsmålet om stolpegrunn på det nedlagte vegområde ordnes på fordelaktigste måte.

§ 30.

Tvister om forståelsen av foranstående bestemmelser hvorom enighet ikke oppnåes, avgjøres med endelig virkning av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 2/12 1935 til fylkesmennene.

Departementet henstiller at de bestemmelser som er gjort gjeldende for de i veglovens § 12 a nevnte veger, også gjøres gjeldende for de øvrige offentlige veger.

Vilkår for elektriske anlegg.

Rundskr. 15/6 1937.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet henstiller at det ved meddelelse av kryssingstillatelser o. l. i alminnelighet ikke oppstilles vilkår, som ligger utenom konsesjonsbetingelser, gjeldende «Forskrifter for elektriske anlegg» og Arbeidsdepartementets bestemmelser av 5. desember 1935 om forholdet mellom offentlige veger og elektriske ledningsanlegg.

Vegdirektøren tilføyer at nevnte bestemmelser i henhold til sin § 15 kan fravikes for private ledninger i den utstrekning veglovens § 40 gir adgang til. Det forutsettes at det herunder ikke oppstilles vilkår, som strider mot de av departementet fastsatte konsesjonsbetingelser og forskrifter for elektriske anlegg.

Lov av 9/6 1903 om telegrafanlegg.

Rundskr. 11/1 1910.

Det tidligere forhold er ved denne lov forandret for så vidt angår flytning av stolper, som står på eller langs gammel veg. Kfr. sirkulære av 17. april 1896.

I henhold til nevnte lovs § 5 er nemlig telegrafvesenet forpliktet til å besørge midlertidig eller for alltid fjernet eller forandret en telegraf eller telefonledning, som uten godtgjørelse er anbrakt på, over eller under offentlig ferdselsveg, såfremt «ledningen hindrer den hensiktssvarende benyttelse av ferdselsvegen eller utførelsen av

nødvendige arbeider på eller forandringer av denne.»

Hvis altså vegvesenet av hensyn som foran nevnt forlanger flyttet stolper, som står på veggrunn, må telegrafvesenet bære samtlige dermed forbundne utgifter, heri innbefattet mulig flytning av stolper, som står utenfor vegens grunn, når flytningen av disse er direkte foranlediget ved at de på veggrunn stående stolper må flyttes.

Da det har vært tvil om forståelsen av lovens § 4 bemerkes, at denne paragraf ifølge uttalelse fra regjeringsadvokaten ikke kan gjøres gjeldende for vegvesenets vedkommende. Når det således til et veganlegg er ervervet grunn ved ekspropriasjon, fri overdragelse eller på annen måte, oppnår vegvesenet ikke de rettigheter som etter § 4 er tilstått grunneiere, og oppstår det under sådanne forhold kollisjon mellom vegvesenet og telegrafvesenet, må vegvesenet bære omkostningene med flytning av stolper, som ikke står på gammel veggrunn, og forutsatt at tilfellet ikke rammes av de bestemmelser i § 5 som foran er nevnt.

Også ved omlegging av eldre veger kan det tenkes at vegvesenet må bære utgiftene ved flytning av en ledning, nemlig når flytningen foranlediges ved linjeforandring av den gamle veg, hvorved denne kommer i kollisjon med telegraf eller telefonledning, som er anbrakt utenfor den gamle vegs grunn.

Vegarbeider i nærheten av telegraf- og telefonlinjer.

Rundskr. 8/12 1915, 25/8 1922.

Telegrafdirektøren har tilskrevet vegdirektøren således:

«Det hender forholdsvis hyppig at Rikstelegrafens linjer blir beskadiget under minering ved veganlegg. I de fleste tilfelle har man grunn til å tro at skaden ikke har kunnet unngåes til tross for den av veganleggets vedkommende utviste forsiktighet. Men det forekommer også tilfelle av den art at man må være i tvil om hvorvidt vegarbeiderne og disses nærmeste foresatte har den rette forståelse av forholdet. Det er innlysende, at selv om telegrafvesenet får refundert sine utlegg til reparasjon, dekker dette som regel kun en ringe del av den virkelige skade, idet det også må tas hensyn til det tap telegrafvesenet lider derved at linjen blir ubrukbargjort for kortere eller lengere tid. Hertil kommer alle de av trafikkforstyrrelsen forvoldte ulemper for publikum, som ikke angis med bestemte pengebeløp. Enn videre vil man ikke unnlate å påpeke at selv om skytningen ikke forårsaker brudd eller slyngninger i øyeblikket, kan linjemateriellet, især kobbertråden, lett ta sådan skade av steinflisene at det senere kan oppstå feil, som egentlig skriver seg herfra.»

Overingeniørene anmodes om å påse, at det

utvises den størst forsiktighet under arbeider i nærheten av telegraf- og telefonlinjer for å unngå beskadigelse av disse.

Skade på telegraflinjer.

Rundskr. 22/7 1938.

Det bes påsett at det blir vist den største forsiktighet med telegrafvesenets linjer.

Rundskr. 6/11 1940.

Henvendelse fra Telegrafstyret til Handelsdepartementet med besværing over skade på linjennettet ved sprengning under vegarbeider.

Utgifter ved flytning av telegraflinje.

Rundskr. 30/11 1940.

I et tilfelle har Telegrafverket regnet seg 10 % i administrasjonsutgifter som tillegg til sine utgifter for øvrig ved stolpeflytning som følge av vegarbeid. Vegdirektøren har ment at utgiftene til administrasjon ikke kan regnes til slike utgifter til linjeflytting m. v. som er nevnt i § 25 i «Bestemmelser om forholdet mellom offentlige vegger og elektriske ledningsanlegg», hvorefter Telegrafstyret har sagt seg villig til å treffe samme avtale med vegvesenet som det no har med Statsbanene, nemlig at ingen av etatene regner seg administrasjonstillegg.

Vegdirektøren går ut fra at det i framtiden forholdes således.

Oppmerking av telefonstolper langs vegene.

Rundskr. 15/1 1937.

Telegrafverket har forsøksvis i et par kretser malt sine stolper med rød eller hvit maling i ett eller flere felter. Vegdirektøren har hertil uttalt seg å være interessert i at telefonstolper langs vegene blir oppmerket, da dette antas å ha betydning for trafikantene, særlig ved kjøring i mørke og i kurver, — men går ut fra at sådan oppmerking bare kan foretas på stolper som er plasert slik at de ikke kan virke villedende om vegkanten i tåke eller mørke er vanskelig å skjelne. Stolper som f. eks. står på den annen side av en åpen grøft, må således ikke oppmerkes.

Hva fargene angår anbefales at det males — gjerne med aluminiumsmaling — to hvite ringer ca. 30 cm. brede og med et umalt felt på 30 cm. imellom. Overkanten av øverste ring bør ligge i en høyde av ca. 1.30 à 1.50 m. over vegbanen.

Vegnummerskilter på telegrafstolper.

Rundskr. 14/7 1933.

Ved henvendelse til Telegrafstyret er oppnådd tillatelse til å sette opp sådanne skilter. Avstanden mellom skiltene bør antakelig være ca. 1 km. Skiltene må ikke bli stående fritt ut fra stolpen,

men bøyd etter denne og festet i alle 4 hjørner. De må festes sådan at de leses bare fra én kjøretning.

Bruskjønn.

Rundskr. 25/1 1915.

Ved anlegg av bruerv selv over mindre vassdrag har det i den senere tid vist seg nødvendig forinnet anleggets iverksettelse å bringe på det rene, om det er påkrevd å avholde bruskjønn i henhold til vassdragsloven.

Da det gjentatte ganger har hendt, at iverksettelsen av bruerv er blitt forsinket, fordi de nødvendige formalia i så henseende ikke har vært brakt i orden ved sakens innsendelse til vegdirektøren, har vegdirektøren — under henvisning til «Regler for utarbeidelse av forslag til veg- og bruervarbeider», — trodd å burde meddele følgende:

Forsåvidt det ansees mulig, bør man selvsagt søke å unngå avholdelsen av bruskjønn, da dette krever forholdsvis lang tid og er forbundet med ikke ubetydelige omkostninger. I tilfelle av at skjønn vil søkes unngått, må der imidlertid innhentes erklæringer om, at de, som er interessert i ferdsel og fløtning i vassdraget (vassdragslovens § 8) eller som muligens kan ha andre vassdragsinteresser å vareta (vassdragslovens § 7) finner det planlagte bruerv tilfredsstillende og derfor frafaller krav på avholdelse av bruskjønn. Ennvidere må innhentes fylkesmannens tilslutning til at bruskjønn sløyfes.

I de tilfelle, hvor der ikke vites å være noen, som er spesielt interessert i ferdsel eller fløtning eller har andre interesser i vassdraget, vil det i alminnelighet være tilstrekkelig å tilvebringe vedkommende herredstyes og fylkesmannens erklæring om, at bruskjønn ansees upåkrevet.

Kan imidlertid tilfredsstillende erklæringer fra de interesserte ikke tilvebringes, blir det som regel nødvendig å avholde skjønn.

I disse tilfelle vil der vinnes betydelig tid, såfram overingeniøren på forhånd — eventuelt gjennom lensmannen — har innhentet opplysninger om, hvilke interesserte bør innstevnes til skjønnet. I større vassdrag vil der ofte være et betydelig antall interesserte, uten at det dog ansees nødvendig særskilt å innstevne samtlige.

I vassdrag med fellesfløtning er det tilstrekkelig å innstevne sammes bestyrelse, forsåvidt ingen andre interesser påvirkes av anlegget.

I alminnelighet innstevnes kun de, som har de vesentligste interesser, idet man går ut fra, at når vedkommende bruerv er tilfredsstillende i forhold til dem, som har de største interesser, må det forutsettes også å bli tilfredsstillende for den, som har mindre interesser.

Se for øvrig nedenstående rundskriv av 19 juli 1941 om den nye vassdragslov av 15 mars 1940 og «Regler for utarbeidelse av forslag til veg- og bruervarbeider i statens vegvesen», utgave 1941, side 87.

Vassdragsloven av 15 mars 1940.

Rundskr. 19/7 1941 (nr. 110/41).

Oppmerksomheten henledes på at vassdragsloven av 1. juli 1887 er avløst av ovennevnte nye lov som trådte i kraft 1. januar 1941. Fra samme tid ble opphevet en del andre eldre lovbestemmelser angående vassdragsforhold, se den nye lov § 158.

En viser nærmere til den nye lov og skal nedenfor bare peke på enkelte av bestemmelsene.

Bruer og bruskjønn.

Vassdragsloven av 1887 inneholdt i § 7 bl. a. forbud mot uten særlig hjemmel til annen manns skade eller til hinder for den alminnelige ferdsel og fløtning å bygge tvert over vassdrag. Spørsmål om noen ved slike foranstaltninger vilde lide skade kunde forlanges avgjort på forhånd ved skjønn. Fulgte man skjønns anvisninger og det innen 10 år oppsto skade, ble denne erstattet. Etter den gamle vassdragslovs § 8 kunde videre spørsmål om hvorledes bruer skulde oppføres for så lite som mulig å besvære den alminnelige ferdsel og fløtning forelegges skjønnet. Når de av skjønnet gitte forskrifter om bruas innretning var fulgt, var vegvesenet uten ansvar for de ulemper den medførte for den alminnelige ferdsel og fløtning. Skjønn etter §§ 7 og 8 ble kombinert i én forretning.

Hvor en bru åpenbart ikke medførte ulemper for private rettigheter eller for ferdsel og fløtning unnlot man å holde bruskjønn.

Den nye vassdragslovs bestemmelser på dette område er ikke vesentlig endret.

§ 8 inneholder bestemmelse om forbud mot å bygge tvert over vassdrag uten særlig adkomst eller hjemmel i lov, såframt derved voldes skade eller fare for annen manns eiendom eller rettigheter, utilbørlig hinder for ferdsel eller fløtning eller iøvrig skade eller fare av noen betydning for almene interesser. Denne § svarer til den tidligere lovs § 7.

Etter den nye lovs § 104, punkt 1, skal bruer, dammer og andre anlegg som oppføres i vassdrag hvor almen ferdsel eller fløtning foregår eller hvor fisk har sin gang, være innrettet så eller være forsynt med slike særskilte innretninger for gjennomgang eller forbigang at de er så lite til hinder for ferdsel, fløtning eller den fri fiskegang som det er mulig uten uforholdsmessig utgift eller ulemper for anlegget.

Etter samme §'s punkt 2 må slike anlegg ikke utføres så de er til hinder eller ulempe av noen betydning for almen ferdsel eller fløtning eller for den fri fiskegang uten tillatelse av Kongen (Arbeidsdepartementet).

Slik tillatelse kreves også i visse tilfelle som er nevnt i § 105. Om tillatelsen nærmere i §§ 106 og 107.

Etter § 112 i den nye lov kan spørsmålet om

hvorledes bruanelegg kan settes i verk uten å volde skade eller fare for annen manns eiendom eller rettigheter kreves avgjort ved skjønn.

Likeledes kan spørsmålet om hvorledes bruanelegg kan iverksettes uten å komme i strid med reglene i § 104 m. fl. om ferdsel, fløtning og fri fiskegang kreves avgjort på forhånd ved skjønn.

Virksomheter av skjønnet.

Hvis skjønnet finner at skade eller fare for annen manns eiendom eller rettigheter ikke vil bli voldt kan ingen som har vært part under skjønnet motsette seg at bruanelegget blir iverksett selv om fare eller skade likevel oppstår. Erstatning for skade kan alltid kreves. (Etter tidligere lov kunde bare kreves erstattet skade som anlegget viste seg å volde innen 10 år.) Da vegvesenet har ekspropriasjonsrett for så vidt bruer angår er det spørsmål om noen rettighetshavere kan motsette seg at bru oppføres. Da videre voldt skade alltid må erstattes blir det nokså tvilsomt om det etter den nye lov overhodet har noen rettslig betydning at skjønnet avholdes av hensyn til rettighetshaverne. Da en imidlertid i alminnelighet må holde skjønn etter § 112,2, jfr. § 104, for den alminnelige ferdsel, fløtning og fiskegangs vedkommende, bør en under skjønn alltid medta spørsmålet om eiendom eller rettigheter lider skade, § 112 punkt 1. Et skjønn vil for øvrig også kunne gi vegvesenet nyttige råd med hensyn til anlegget.

Virksomheten av at skjønn er holdt er for den alminnelige ferdsel, fløtning og fiskegangs interesser at bruer som settes i gang i overensstemmelse med skjønns anvisninger ikke medfører ansvar for ulemper som tiltaket kan medføre for det offentlige eller almenheten. Dette er som etter den tidligere lov.

Det vil for øvrig være adgang til å fortsette vegvesenets tidligere praksis hvoretter en ikke holder bruskjønn hvor det ansees klart at brua hverken vil volde fare for annen manns rettigheter eller skade eller ulemper for ferdsel, fløtning eller fiskegang. I slike tilfeller behøver en heller ikke å innhente tillatelse etter § 104, punkt 2. Da distriktet bærer grunnerstatningen og ulempene ved hovedveganlegg kan ikke bruskjønn unnlates ved slike anlegg uten at distriktet (herred og fylke) er enige. Slike spørsmål må også forelegges for vegdirektøren og departementet.

Virksomheten av at skjønn ikke er holdt eller at dets anvisninger ikke er fulgt er for øvrig omhandlet i § 114.

Hvis noen setter i gang bruarbeid uten tillatelse etter § 104, punkt 2, eller uten skjønn etter § 112, punkt 2, kan departementet eller noen som kunde forlangt skjønn pålegge forholdet brakt i orden (§ 114, punkt 3). Den som har satt tiltaket

i verk uten skjønn har bevisbyrden for at reglene i § 104 m. fl. ikke er overtrådt (§ 114, punkt 6).

Hvis noen setter i verk vassdragstiltak uten gjennom et skjønn etter § 112, punkt 1 og i strid med bestemmelsene i § 8 plikter han etter krav fra eieren eller rettighetshaverne å bringe forholdet i lovlig orden og å ta bort eller endre anlegget (§ 114, punkt 4).

Som nevnt foran har vegvesenet ekspropriasjonsrett for sine bruer og det er tvilsomt om § 114, punkt 4, får anvendelse for vegvesenet.

Etter § 113, punkt 1, kan vegvesenet etter 5 år kreve nytt bruskjønn for å avgjøre om vilkår eller innskrenkninger fastsatt av det tidligere skjønn kan lempes på eller falle bort. Viser det seg i strid med det som et skjønn etter § 112, punkt 2, har antatt at tiltaket volder slik skade, ulempe eller fare som nevnt i § 104 kan det påbys endringer i anlegget. Dette gjelder bare endringer som kan foretas uten at anlegget eller driften fordyres betydelig og uten at det påføres utgift eller ulempe som står i misforhold til det som oppnåes. Avgjørelse treffes ved skjønn som må være krevd innen 10 år etter at brua ble fullført (§ 113, punkt 2).

Også i andre tilfelle kan etter § 117 bruer forlanges ombygget eller forandret så ulemper for den alminnelige ferdsel, fløtning eller fiskegang blir mindre, såframt det kan skje uten overveiende ulemper og uten at dets brukbarhet blir forringet vesentlig. Hvis ikke bestemmelsene i § 107, punkt 1 eller § 113, punkt 2, kommer til anvendelse har vegvesenet rett til erstatning etter skjønn, se for øvrig nærmere paragrafen.

Med hensyn til bruer henvises for øvrig særlig til følgende bestemmelser:

§ 109 hvoretter det kan bestemmes at i vassdrag som er undergitt offentlig tilsyn — se herom nærmere kap. 13 — kan ingen uten tillatelse fra tilsynet sette i gang bruanlegg over vassdrag hvor ferdsel foregår eller andre slike anlegg, se også § 110 og § 111. Det er for tiden ikke anordnet offentlig tilsyn med noe enkelt vassdrag i sin helhet eller med deler av sådant. § 115 setter plikt til å vedlikeholde vassdragsanlegg herunder bruer som ifall de blir ødelagt kan volde fare for liv, eiendom eller for offentlige eller almene interesser, se også § 120. Om nedlegging av bruer se § 116. Om dårlig byggede eller slett vedlikeholdte bruer se § 120. § 121 pålegger grunneierne plikt til å finne seg i forarbeid og undersøkelser i anledning bruer og andre bygg, eventuelt mot erstatning. Hjemmel herfor has også for øvrig i veglovens § 21.

Om skjønn etter § 112 gjelder bestemmelsene i skjønnsloven av 1. juli 1917. Skjønn etter § 112 holdes av sorenskriveren (byfogden) med 4 skjønnsmenn, unntagen når det gjelder tiltak som nevnt i § 11 (tiltak som kan forutsettes å volde skade på annen manns vassforsyning). Skjønnet

holdes da av lensmannen med 2 skjønnsmenn (se § 130 punkt 3).

Skjønnsmennene kan oppnevnes utenfor det alminnelige utvalg når betingelsene i skjønnslovens § 14 er til stede. Men § 130, punkt 5 bestemmer at fylkesmannen skal stevnes til bruskjønn for å ivareta de offentlige interesser.

I denne forbindelse peker en også på bestemmelsen i vassdragslovens § 129 hvoretter Hovestyrret for Vassdragsvesenet kan gi en som vil bygge bru høve til å kunne gjøre oppfordring til eiere og rettighetshavere om innen en viss frist å si fra om han krever at brua ikke skal settes i verk etter planen fordi den vil ventes å volde slik skade eller fare som omhandlet i lovens § 8. Det som er sagt om bruer får samme anvendelse for andre byggverk i eller over vassdrag.

Om vederlag for avståing etter vassdragsloven inneholdes nærmere bestemmelse i 12. kap.

En skal videre peke på enkelte andre bestemmelser i den nye vassdragslov som antas å ha interesse for vegvesenet. § 11 inneholder en ny bestemmelse hvoretter brønngraving eller annet arbeid på egen grunn som kan forutsettes å ville volde skade eller bortlede vann fra annen manns brønn (oppkomme) eller dam som brukes til vassforsyning ikke må finne sted uten særlig adkomst. Vegvesenet må alltid betale for skade voldt ved slike arbeider (se § 112, punkt 1). § 13, punkt 1. Vegtilsynet kan tillate isskjæring på de deler av innsjøer som ikke er undergitt privat eiendomsrett, ellers har grunneierne rett til å skjære is.

§ 22. Vassledninger. Disse må ikke legges under eller over offentlig veg uten tillatelse av vegvesenet. Nektet tillatelse kan innankes for departementet. Veglovens § 40 inneholder for øvrig mere vidtgående bestemmelser.

Vassdragslovens 3. kap. om tørrlegging. § 25 gir på visse betingelser adgang til å lede vann ut til grøft, herunder også formentlig veggroft. § 30 m. fl. om tapping av myrer m. v.

4. kap. om kloakkledninger.

7. kap. inneholder alminnelig bestemmelse om ferdsel i vassdrag. 8. kap. om fløtning.

Veg- og bruanleggsdrift.

Midlertidig stengning av veger.

Rundskr. 16/5 1929.

Av hensyn til gjennomgangstrafikken må ved utbedrings- eller reparasjonsarbeider mest mulig unngås hel avstengning — iallfall på riksvegene.

Hvor sådan avstengning likevel måtte finnes påkrevd, bør for riksvegens vedkommende underretning herom med de nødvendige opplysninger om de spesielle forhold og tiden for stengningen i så god tid som mulig på forhånd sendes inn til vegdirektøren.

Vegvesenets ansvar.

Rundskr. 2/3 1933.

Foranlediget ved innkomne klager henstilles nøye påsett at det under utbedrings- eller vedlikeholdsarbeider blir gitt tilfredsstillende varsel om vanskeligheter, og at dårlige eller farlige partier blir tydelig avstengt.

Lyssignaler bør benyttes under vanskelige omstendigheter, eventuelt i forbindelse med varselskilter.

Rundskr. 11/6 1935.

Foranlediget ved en høyesterettsdom henstilles påsett at det alltid utvises tilbørlig forsiktighet med hensyn til å legge tønnestabler eller lign., som kan skremme hester, ved offentlig veg.

Det bør være regel at varselsskilt omtrent unntagelsesfritt settes opp ved alle utbedringsarbeider, og dette må innskjerpes de underordnede tjenestemenn og akkordformennene.

Rundskr. 3/1 1936.

Det innskjerpes at det ved ethvert utbedringsarbeid langs riksveger som legger beslag på noen del av vegbanen eller av andre grunner nødvendiggjør forsiktig kjøring, skal oppsettes varselsskilt (vanlig åpen trekant) med reparasjonsskilt under.

Den del av vegen som er ufarbar på grunn av utbedringsarbeidet eller omlegginger må avsperreres med rekkverkplanker eller bukker. I mørke anbringes lykter med rødt lys.

Det henstilles at det samme iakttas ved fylkes- og bygdeveger.

Rundskr. 28/8 1936.

Det må utvises forsiktighet ved bruken av vegarbeidsmaskiner. Hvor høvelbladet stikker utenfor selve høvlen, må påsettes flagg eller annet lett synlig merke på bladets ytterste kant.

Rundskr. 17/1 1939.

Avsperring og varsling ved vegutbedring m. v. innskjerpes.

Kreaturtråkk.

Rundskr. 11/8 1903.

Arbeidsdepartementet har på foranledning uttalt:

«— — — sålenge anlegget er under opparbeidelse ved vegvesenets foranstaltning, antas det å måtte påligge anleggsbestyrelsen å holde veglegemet tilstrekkelig avstengt, således at kreaturtråkk og skadelig trafikk fra omboendes side hindres.»

Sprengstoff.

Rundskr. 26/3 1938.

For dynamitt bør aldri brukes svakere fenghette enn nr. 6 og for sikkerhetssprengstoffer bør alltid benyttes nr. 8.

Rundskr. 20/6 1938.

Når det ved kgl. res. 3 desember 1926, litr. c, bestemmes at fenghetter skal oppbevares adskilt fra sprengstoff, vil det si at oppbevaringen skal være slik at hvis fenghetter eksploderer, må ikke derved sprengstoffet bringes til eksplosjon.

Forsiktighet innskjerpes. Så vel ingeniører som oppsynsmenn bør, når leilighet gis, inspisere at oppbevaringen av fenghetter og sprengstoff er forskriftsmessig.

Rundskr. 25/1 1939.

Alle vegvesenets fast ansatte ingeniører vil gjennom vedk. overingeniør få Generalfelttøyimesterens bemyndigelse til rekvisisjon av sprengstoff. Bemyndigelse for ingeniørene vedlegges.

Overingeniøren må sende vedk. sprengstoffforhandlere og vedk. lensmenn en navnefortegnelse over de bemyndigede ingeniører.

Ved senere tiltredelse av nye tilkommende fast ansatte ingeniører må overingeniøren sende supplerende melding, og gjennomslag til Generalfelttøyimesteren. Se nedenfor rundskriv av 6 november 1942.

Rundskr. 3/2 1939.

Rekvisisjonen må skje skriftlig med blekk på holdbart papir.

Rundskr. 30/9 1940.

Det skal ikke godtas rekvisisjoner fra andre enn de bemyndigede.

Sprengstoffkasser bør være av godkjent type. «Årsberetning fra sprengstoffinspektøren om virksomheten i 1939» vedlegges.

Rundskr. 12/3 1938.

Foranlediget ved erstatningskrav for skade ved ulykker som skyldes at barn har fått tak i sprengstoff (fenghetter) innskjerpes at den gjeldende instruks for sprengstoffs behandling og bruk blir nøye overholdt.

Ved foreløpig eller lengre arbeidsstans må tiloversblitte rester av sprengstoff eller fenghetter ikke etterlates i ammunisjonskassen eller annet steds ved arbeidsstedene, men straks overføres til sikre lagre, fortrinnsvis til sprengstoffselskapenes kommisjonslagre. Så vel sprengstoff som fenghetter pakkes forsvarlig hver for seg. Det må ikke pakkes fenghetter og sprengstoff i samme kasse. Kassene må være tydelig merket så de lett kan gjenfinnes. Ferdiggjorte lunter med fenghetter må ikke medføres.

Rundskr. 11/6 1940.

Ang. kjøp av sprengstoff ifl. nye regler av 30 mai 1940, se rundskriv av 15 juni 1940. Vegdirektøren påpeker de strenge ansvarskrav.

Rundskr. 15/6 1940.

Nye regler for kjøp, transport, oppbevaring m. v. er sendt ut 30 mai 1940. Justisdepartementet ønsker antallet av dem som gis kjøpetillatelse,

innskrenket mest mulig. Det må opplyses, hos hvem sprengstoffet skal kjøpes, og disses antall innskrenkes så meget som mulig.

Det innskjerpes at påbudte forsiktighetsregler og bestemmelser overholdes.

Rundskr. 16/5 1940.

Regler for kjøp og transport av sprengstoff, fastsatt av Justisdepartementet i rundskriv av 3 mai 1940 til politimestrene i de besatte områder.

Rundskr. 6/11 1942.

De av politidepartementet (tidligere Generalfelttøymesteren) gitte generelle tillatelser til kjøp av sprengstoff for vegvesenet er framdeles uforandret gjeldende.

Søknad om tillatelse til bruk av sprengstoff (sprengningstillatelse) har tidligere ikke vært påbudt for vegvesenet; men i enkelte fylker forlanger no politiet innsendt søknad på skjema. For vegvesenet er skjemaet forenklet.

Søknadsskjema blir bare å benytte i fylker hvor politiet krever det og i den utstrekning det kreves.

Regler m. v. for bruk av sprengstoff.

Rundskr. 7/1 1941.

Sender de av Sosialdepartementet den 7 september 1940 fastsatte «Regler og rettleiing i bruk av sprengstoff» og av den i forbindelse hermed utarbeidede «Rettleiing for sprengningsarbeidere».

Det er forutsetningen at hver arbeider skal ha et eksemplar av «Rettleiing for sprengningsarbeidere».

Det nødvendige antall eksemplarer av begge reglementer kan rekvireres.

Begge reglementer er inntatt i «Akkordbok», Skjema nr. 1, Likeså «Noen bemerkninger angående de for tiden hyppigst forekommende årsaker til ulykker og uhell under minering», utgitt av vegdirektøren i oktober 1941.

Rundskr. 21/3 1941.

Foranlediget ved nettopp inntruffet ulykke, hvor årsaken synes å være at vedkommende formann ikke har fulgt reglene for bruk av sprengstoff, ber vegdirektøren inntrengende innskjerpet at den gjeldende instruks for sprengstoffs behandling og bruk blir nøye overholdt, kfr. rundskriv av 7 januar 1941 med «Regler og rettleiing i bruk av sprengstoff».

Sprengstoffinspektøren har uttalt at den dynamitt, som benevnes «frostfri», er ikke frostfri i den forstand at den ikke vil stivne ved meget lav temperatur. Meget kaldt sprengstoff bør alltid oppvarmes noe før bruken, fordi kaldt sprengstoff gir dårlig sprengvirkning.

Rundskr. 18/7 1941.

Et hefte om «Lagring av sprengstoff», utgitt av Statens sprengstoffinspektør.

Rundskr. 9/6 1941 (nr. 63/41).

Som følge av glyserinmangelen må inntil halvparten av sprengstoffbehovet rekvireres som sikkerhetssprengstoff.

Rundskr. 25/7 1941.

Norsk Sprengstoff, Handelsaktieselskap, uttaler at «med de endringer i sammensetningen av våre sprengstoffer, som vi på grunn av råvaresituasjonen har vært nødsaget til å gjøre, er det av enno større viktighet enn før at eldre sprengstoffbeholdninger brukes først», og henstiller innskjerpet at dette blir gjort.

Rundskr. 17/2 1942.

Dynamittens innhold av sprengstoffolje er betydelig nedsatt og blir derfor lettere stiv og uhåndterlig. I kaldt vær lønner det seg alltid å varme opp sprengstoffet. Dynamittvarmere kan skaffes på bestilling.

Fenghetters tørring og oppbevaring.

Rundskr. 17/12 1917.

På foranledning av en innkommet forespørsel om hvorledes man helst tørrer fenghetter, som er blitt fuktige, opplyser Nitroglyserinkompaniet:

Fenghetter som er blitt fuktige vil tørre, når der løftes litt på eskens lokk og esken får stå et par dager på en hylle i oppvarmet rom under iaktakelse av tilbørlig forsiktighet; står hyllen litt høyt oppe og i passende avstand fra ovnen kan erholdes godt trekk av tørr, varm luft.

Ved samme anledning ble forespurt om, hvorledes fenghettene best bør oppbevares for å beskyttes mot fuktighet.

Nitroglyserinkompaniet opplyser, at fenghettens originalpakning er ganske bra, nemlig små blikkesker i dobbelt kasse. Anleggets oppbevaringskasse for fenghetter bør stå på et tørt sted. Kassen kan jo på forskjellig vis gjøres tett f. eks. ved tjæring eller bekledning innvendig og utvendig og ved å innrette seg således, at lokkets avslutning blir lufttett f. eks. ved at lokket presses mot en på kassekanten anbrakt tetningslist av tjæredrev eller lignende. Enkelte steder benyttes en innvendig foring av jernblikk med loddede hjørner og ombrettet kant for tetningslister.

Det bemerkes, at mer eller mindre fuktige fenghetter visstnok eksploderer, men så svakt at sprengstoffet ikke detonerer.

Utbrenning av borhull.

Rundskr. 24/4 1911.

På grunn av et inntruffet uhell gjøres oppmerksom på, at sprengstoffinstruksens bestemmelser om vakt og rop også må følges ved «utbrenning» av borhull.

Elektrisk mineantennelse.

Rundskr. 11/12 1934.

Orientering med henvisning til Norsk Sprengstof A/S's bok om «Sprengstoffer, deres behandling og bruk».

Detektorgalvanometers benyttelse.

Rundskr. 14/2 1924.

Under henvisning til den i «Ledetråd ved sprengningsarbeider» side 90 anførte instruks for elektrisk mineantennelse, finnes det som følge av et inntruffet ulykkestilfelle ved bruk av en elektrisk lommelampe i stedet for detektorgalvanometer påkrevd å henlede oppmerksomheten på følgende bestemmelse:

«Til prøving av elektriske fenghetter og skyteledninger må der ikke benyttes andre apparater enn de for dette bruk spesielt bestemte detektorgalvanometere. Benyttelse av andre strømkilder er livsfarlig.»

Siemens & Halskes detektorgalvanometer type T. 312 med lærfutteral kan rekvireres gjennom Vegdirektørkontoret. Reservebatterier erholdes direkte fra Siemen Schuckert A/S, Oslo.

Illebefinnende ved behandling av sprengstoff.

Rundskr. 25/4 1934.

Uttalelser i skriv av 17 april 1934 fra Sjefinspektoratet for Fabrikktilsynet.

Kompressorers beskyttelse mot frost.

Rundskr. 4/10 1941 (nr. 151/41) og 8/11 1941 (nr. 161/41).

Stor forsiktighet må vises særlig under startning i frost. Orientering.

Forsiktighet med malerverar.

Rundskr. 15/11 1921.

Da det har vist seg at endog små mengder så vel av blyholdige malerverar som blymønje, blyhvitt, mønjekitt m. v. som av metallisk bly kan være farlige for husdyr som har fått tatt i disse ting, henledes oppmerksomheten på at man ved benyttelsen av sådanne varer må utvise den største forsiktighet. Det må således nøye påsees at intet av disse stoffer eller dermed befengt papir eller emballasje henlegges så de blir tilgjengelige for husdyr. Det bør også forhindres at disse kan komme i berøring med byggverker som males med blyfarger forinnan malingen er helt tørr.

Forsiktighet med klorkalsium.

Større rester av klorkalsium i tomfat eller sekker bør ikke bli stående så de er tilgjengelige for kreaturer, idet skade herved kan medføre ansvar.

Forsiktighet med natriumklorat (mot ugress).

Natriumklorat er giftig både for folk og fe. Vegkanter må ikke utsettes for beiting før etter gjentatte kraftige regnskyll. Rester må oppbe-

vares i lukket originalemballasje, da de sammen med andre saker kan bevirke brann eller eksplosjon.

Beplantning av vegskråninger.

Rundskr. 9/4 1907, 26/11 1910, 12/7 1920.

I anledning av spørsmål om å beplante vegskråninger i ufruktbart grus- eller aurterreng, hvor skråningene har vanskelig for å sette seg og hvor torv eller matjord ikke uten uforholdsmessige omkostninger kan skaffes, har vegdirektøren innhentet uttalelse fra landbruksdirektøren.

Landbruksdirektøren anbefaler at der gjøres forsøk med å beså sådanne strekninger med en blanding av stivsvingel og svingelfakse — halvparten av hver sort. Marehalm er, uttaler landbruksdirektøren, visstnok den plante, som binder best og som er mest egnet, hvor det gjelder å hindre sandflukt, men marehalmen faller kostbar, og dessuten bør vegskråningene, hvor det på noen måte går an, besåes eller beplantes med planter, der også har verdi som før.

Forsåvidt forsøk med noen av de her nevnte planter måtte bli anstillet, imøtesees i sin tid nærmere uttalelse angående de oppnådde resultater, liksom også bes meddelt mulige erfaringer, som allerede er innvunnet med hensyn til det her omhandlede spørsmål.

Ved et veganlegg har forsøk vært anstillet med å beplante vegskråningene med furu. Angående forsøkene har vedk. overingeniør meddelt følgende opplysninger:

«Ved veganlegget var der på 3 steder store vegskråninger, hvor fyllingsmatreialet bestod av råtten skiferfjell med litt jord iblandt. Det var ikke mulig med rimelige omkostninger å skaffe torv til disse store skråninger. Man bestemte sig derfor til å beplante dem meget tett med almindelig furu og buskfuru og tillike å så dem til med avfall fra høylader. Plantningen ble utført høsten 1905 og selvfølgelig omhyggelig inngjerdet med net.

No etter 5 års forløp viser det seg, at all alminnelig furu (på noen få unntakelser nær på et sted) er gått ut, mens buskfuruen trives utmerket og setter store skudd hvert år, særlig hvor der er litt mere jord; til våren akter man å etterplante på de større flekker.

Såvidt jeg kan forstå, omfattes plantningene med meget stor interesse av befolkningen; det er også en ren fornøyelse å se hvordan trærne vokser.

I det hele oppfordrer disse forsøk sterkt til videre planting i liknende tilfelle.

Selve plantningen koster en forsvinnende bagatell, men inngjerdingen, som er absolutt nødvendig, er kostbar.»

Ved et veganlegg er gjort forsøk med å tilså sandskråninger med lupiner. (*Lupinus angustifolium*). Det var lange og meget høye fyllingskråninger som besto av ren sand.

Da der ikke med rimelige omkostninger kunde skaffes matjord til beklledning av disse skråninger, ble de tilsådd med lupinfrø våren 1919.

Ved en foretatt inspeksjon 1920 viste det seg at lupinene hadde vokset godt, så de beklær det meste av skråningene, uaktet sanden synes fri for jord.

Da disse forsøk således synes å vise et meget lovende resultat, har vegdirektøren trodd å burde meddele dette, da det kanskje på flere steder kunde være hensiktsmessig å anvende lupiner til stabilisering av sandskråninger.

Forsiktighet i grustak.

Rundskr. 8/3 1892.

Da det under arbeide i grustak har hendt, at nedfallende teleklomp o. l. har forårsaket ulykkestilfelle med døden tilfølge, innskjerpes den største forsiktighet under den slags arbeider.

Rundskr. 15/11 1933.

Forslag til forsiktighetsregler (vegledning) til uttalelse.

Avstiving ved graving av grøfter m. v.

Rundskr. 9/7 1942.

Sender Arbeidstilsynets sirkulære nr. 151, «Rettleiing for avstiving ved graving av grøfter m. v.».

Revegårder.

Rundskr. 21/3 1936.

Skytning i parringstiden og i drektighetsperioden må unngås.

Rundskr. 4/10 1938.

Grunneier som vil anlegge revegård ved offentlig veg bør gjøres oppmerksom på at han bør avholde skjønn i henhold til § 13 i Naboloven av 27 mai 1887 for å få fastslått, hvor langt gården bør legges fra vegen, da han ellers kan risikere å måtte flytte den etter vegvesenets forlangende, hvis den finnes å volde usedvanlig eller upåregnelig ulempe for vegtrafikken.

Standardbestemmelser m. v.

For materialer til arbeider i vegvesenet samt for arbeidenes tekniske planleggelse og utførelse gjelder følgende bestemmelser:

N.S. 425. *Norsk Standard for Portlandsement* vedtatt av Arbeidsdepartementet 28. januar 1935 som gjeldende for levering av sement for statens regning.

N.S. 427. *Regler for utførelse av arbeider i armert betong* (1939).

N.S. 428. *Regler for utførelse av arbeider i ikke armert betong* (1939).

N.S. 4429. *Regler for prøving av betongsand, betonggrus, betongstein og betong* (1939).

N.S. 382. *Smågatestein* (1935).

N.S. 383, 384, 385. *Forkantstein, vinkelkantstein, råkantstein.*

Forskrifter for levering og prøving av stål til den norske stat.

Fastsatt av Arbeidsdepartementet 16. april 1937.

Forskrifter for levering og prøving av støpejernsgods til den norske stat.

Fastsatt av Arbeidsdepartementet 11. mars 1936.

Spesielle betingelser for utførelse av stålbruer til statens vegvesen med tillegg av 1913.

Sementarbeiders herdning.

Rundskr. 11/12 1909.

Ved flere anledninger har sementarbeider herdnet meget langsommere enn man skulde vente, uten at der med sikkerhet har kunnet påvises noen bestemt grunn. Høsten 1909 er der også inntruffet et tilfelle, som er så avvikende fra det normale, at vegdirektøren finner å burde tilråde særlig oppmerksomhet like overfor sementarbeiders avbinding og herdning, navnlig hvis sementen må transporteres under vanskelige forhold, eller hvis den må lagres i lengere tid før anvendelsen.

I antydede tilfelle herdnet sementmørtel i alminnelige murfuger godt i vedkommende murs ytre flater, mens mørtelen et litet stykke inne i samme murs indre etter over 2 måneders forløp var ganske myk og uherdnet.

Vedkommende arbeid var utført i en noenlunde alminnelig høsttemperatur uten kuldegrader. Der var benyttet sement, prøvet sand og rent vann.

Ved sementarbeider og særlig ved hvelvbruer bør man derfor forvise seg om at herdning har funnet sted i byggverkets indre, forinnan det utsettes for påkjenning.

Regler for utførelse av arbeider i armert betong og undervannsstøping med fast støpelur.

Rundskr. 26/10 1935, 16/2 1933.

Forslag til norsk standard, og foreløpig beskrivelse (trykt).

Regler for utførelse av arbeider i armert betong og for prøving av betongmaterialer.

Leiegodtgjørelse for byggemaskiner m. v.

Rundskr. 21/12 1942.

Bestemmelse om leiegodtgjørelse for byggemaskiner og apparater m. v. utlånt til vegvesenet eller for sådanne maskiner m. v. som tilhører en entreprenør som benytter egne maskiner under utførelse av entrepriser (anlegg eller vegdekker) for vegvesenet etter regning er fastsatt ved Prisdirektoratets kunngjøringer nr. 316 og 317 av

10. juni 1942, inntatt i Pristidende nr. 19—1942, sammenlign også bilag til Pristidende nr. 22 — 1942.

Disse bestemmelser gjelder fra 10. juni 1942 og må ifølge kunngjøringen påsees overholdt fra nevnte dag, også for løpende kontrakter. Kontraktenes håndhevelse må endres tilsvarende for resten av kontraktstiden og byggeomkostningene, hvis de derved blir mindre, reduseres. Bestemmelsene medfører at det under hele byggeperioden må føres kontroll med maskinenes drift, reparasjoner, driftsstanser, henståen ubenyttet o. l.

Felgbredde for hjul og hjulstål med avrundede kanter.

Rundskr. 9/2 1940.

En av landets største fabrikker for framstilling av arbeidskjøreredskaper har henledet vegdirektørens oppmerksomhet på, at den hjulståldimensjon som no alminnelig benyttes for 80 m/m brede hjulfelger er mindre kurant, idet hjulstål lettest og billigst erholdes i engelsk tommemål. Samtidig er man oppmerksom på, at der no alminnelig benyttes hjulstål med avrundede sidekanter, og at sidekantene i alminnelig praksis regnes som tillegg til vedkommende felgbredde således at der for 80 m/m felgbredde alminnelig brukes hjulstål med en totalbredde av ca. 85 m/m, idet den flate del av banen er 80 m/m bred. Den gangbare dimensjon 3" eng. hjulstål med avrundede kanter har tilsvarende en totalbredde av 76 m/m (+ 4 à 7 m/m for kantene = minst 80 m/m). Da hjulskoninger med denne totalbredde (inkl. avrundede kanter) neppe er skadeligere for vegbanen enn 80 m/m bredt, skarpkantet hjulstål, finner vegdirektøren det av praktiske og økonomiske hensyn rimelig, at hjulstålets totalbredde bør være avgjørende for felgbredden. Man skulde således få følgende regel:

«Vegplakatenes bestemmelse om 80 m/m felgbredde regnes, ved bruken av hjulstål med avrundede kanter, å tilfredsstilles når hjulstålets totalbredde (inkl. avrundede kanter) er minst 80 m/m.»

Innredning av brakker og anvendelse av telter.

Rundskr. 8/6, 9/10 1915.

Medisinalstyrelsen har oppstillet følgende hygieniske krav for brakkers innredning:

1. Luftvolumet i rom, som tjener til oppholdssted for mennesker, må minst være ca. 8 m.³ pr. individ.
2. Kokken må ikke ha soveplass i samme rom, hvor mat oppbevares og tilberedes.
3. Der må arrangeres tørrerom forsynt med ovn for effektiv tørking av arbeidernes våte klær.

Dette rom kan passende kombineres med det i § 17 i reglementsmessige bestemmelser angående arbeidsordningen nevnte vaskerom.

4. Bare enkeltseger tillates. Hvor disse plasseres umiddelbart ved siden av hverandre, må der arrangeres lettere skillevegger mellom sengene.
5. Der må sørges for tilstrekkelig ventilasjon.

Regler for bruk av brakken bør oppslås. Disse regler bør da bl. a. inneholde bestemmelser om:

at vått tøy ikke må tas med inn i soverom for tørking der og
at der stadig må holdes godt utluftet i soverommene.

Medisinalstyrelsen har envidere henstillet, at man så vidt mulig skaffer en minste vinduslysåpning = $\frac{1}{10}$ av gulvflaten.

På foranledning av vegdirektøren har Arbeidsdepartementet i skriv av 25 september 1915 samtykket i, at der anvendes telter ved mindre, kortvarige anlegg og hvor arbeidsdrift bare pågår om sommeren.

Skal brakker anvendes, går departementet ut fra, at forskriftene i § 17 i de reglementsmessige bestemmelser for arbeidsordningen ved Statens veganlegg må bli å iakttas, selv om det er spørsmål om «lettbyggede» brakker, liksom tegninger utarbeides og Medisinalstyrelsens uttalelse innhentes også for disses vedkommende.

Kokketjenesten i brakker.

Rundskr. 17/4 1912, 22/3 og 28/11 1917.

Arbeidsdepartementet har tilskrevet vegdirektøren således:

«Angående den innkomne forestilling fra de norske sedelighetsforeningers sentralstyre vedrørende forholdene ved arbeiderbrakker med kvinnelig betjening til matlavning m. v. skal departementet bemerke, at man finner det ønskelig at det, når kvinnelig betjening må anvendes i arbeiderbrakker, i størst mulig utstrekning blir overdratt til en arbeiders (eller arbeidsformanns) hustru å besørge matlavningen m. v. samtidig med at dennes mann antas til å føre det fornødne opsyn i brakken (som brakkesjef). Man skal derfor be rettet henvendelse til arbeidsbestyrerne om at der må bli forholdt på denne måte overalt hvor en sådan ordning kan istandbringes.

Forsåvidt man i det enkelte tilfelle blir nødt til at anvende ugifte kvinnelige kokker i arbeiderbrakker, går departementet ut fra, at der hertil søkes antatt eldre pålitelige kvinner. Man forutsetter, at der for disse alltid innrettes et særskilt låsferdig soverom, og at det påsees at der ikke blir lagt beslag på dette rum av andre. Et sådant særskilt soverom forutsettes likeledes stillet til disposisjon for brakkesjefen og hans hustru, når hun tjenstgjør som kokke i brakken.»

Arbeidsdepartementet har i skriv av 20 mars

1917 til vegdirektøren uttalt, at lønn til brakkekone etter gjeldende bestemmelser må være veganlegget uvedkommende, men har i skriv av 21 november 1917 antydnet at det offentlige etter derom innsendt forslag vil kunne yte fornødent tilskudd til avlønning a ven mannlig kokk, hvor det viser seg ønskelig å ansette en sådan til oppnåelse av betryggende forhold.

Det bemerkes at de tekniske administrasjons-sjefer på forhånd hadde uttalt seg mot at arbeidsbestyrerne avskjæres adgangen til å anvende ugifte kvinner som kokker i arbeiderbrakkene, da det er vanskelig å få kokkeplasser besatt med mannlige stuerter, som i alminnelighet også vil falle for kostbare for arbeiderne, og som dessuten neppe helt kan erstatte de kvinnelige.

For såvidt det i noe tilfelle skulde vise seg nødvendig å ansette en mannlig kokk, og dette ikke kan skje uten merutgift, går vegdirektøren ut fra at fornødent forslag om tilskudd av det offentlige innsendes hertil, så at spørsmålet kan bli forelagt departementet til avgjørelse.

Beskjeftigelse av den faste arbeidsstokk.

Rundskr. 25/10 1922.

Innskjerpes at den ordinære bevilgning til veganleggene først og framst skal brukes til beskjeftigelse av den faste arbeidsstokk, liksom den ordinære arbeidsdrift bør planlegges således at de faste arbeidere så vidt mulig kan skaffes beskjeftigelse året rundt i den utstrekning som bevilgningene og anleggenes beskaffenhet gir anledning til.

Hvis det skal anordnes nødsarbeid ved anlegg hvor der pågår ordinær arbeidsdrift, må arbeidsledige ikke inntas før nødsmidler er stillet til rådighet.

Omsetning av brukte redskaper og maskiner.

Rundskr. 22/10 1929.

Når det etter at et større bruanlegg er avsluttet, eller for øvrig, has maskiner eller redskaper,, som ønskes solgt, sendes inn til vegdirektøren oppgave over disse.

Hjelpesarbeid. (Tidligere benevnt „Nødsvegarbeid“.)

Regnskap for forberedelse av nødsarbeid.

Rundskr. 11/2 1921, 21/1 1922.

Arbeidsdepartementet har bestemt at det skal avlegges særskilt regnskap for de beløp som er anvist av de til disposisjon stillede midler til planleggelse og forberedelse av vegarbeidsdrift i tilfelle av arbeidsledighet, uansett om pengene anvendes til veganlegg som kommer til utførelse eller ei.

Ifølge Arbeidsdepartementets bestemmelse skal gjenstander som er innkjøpt for midler til forberedelse av nødsarbeid, f. eks. redskap, materiell og eventuelt brakker, overføres til vedkommende veganlegg, hvis gjenstandene har noen salgsverdi og benyttes ved veganlegget. Sådanne overførelse skal skje straks nødsmidler tilståes anlegget. Blir nødsmidler ikke stillet til disposisjon, skal overførelse skje til anlegg med ordinær bevilgning. For at sådan overførelse kan skje overensstemmende med instruksens litr. C § 12 forventes innsendt oppgave over

1. hvilke gjenstander som skal overføres,
2. for hvor stort beløp og
3. til hvilket anlegg.

Fjellavrenskninger, lønn til håndlangere ved undersøkelser og liknende kan føres som endelig utgift i regnskapet for forberedelse av nødsarbeid.

Felles regnskap for forberedelse av nødsarbeid avlegges for fylket under ett ved budsjetterminens utløp, idet det for de spesielle poster anføres hvilket anlegg utgifter vedrører.

Andragende om nødsarbeid.

Inntagelse av arbeidere.

Rundskr. 26/2, 14/11 1921, 4/7 1923.

Arbeidsdepartementet har pålagt vegdirektøren å sørge for at følgende blir iaktatt:

Når de kommunale myndigheter finner at det er nødvendig å sette i gang nødsarbeid for offentlige midler, må kommunen gjennom overingeniøren innsende andragende derom og oppgi antallet av arbeidsledige, hvor mange familieforsørgerne blant disse, skatteprosenten og hvilke nøds-

arbeider kommunen selv har satt i gang, samt peke på de arbeidere som den finner det hensiktsmessig å gå til.

Dessuten må det foreligge tilstrekkelige data til bedømmelse av vedkommende kommunes økonomiske stilling samt opplysning om, hvor store beløp kommunen selv har anvendt til nødsarbeid.

Vedkommende overingeniør må gjøre rede for anleggsomkostningene og planene m. v. for vedkommende anlegg samt angi hvor mange mann det kan beskjefliges ved anlegget og hvor mange penger det foreløpig trenges, hvoretter han gjennom fylkesmannen innsender saken til videre behandling.

Ved valg av anlegg som skal fremmes ved nødsarbeid, må det også — for at vegvesenet skal kunne klare administrasjonen — legges vekt på at nødsarbeid fortrinnsvis bør etableres ved bevilgede og allerede igangværende anlegg.

Vegvesenets administrasjonspersonale uttar etter oppgaver innhentet fra vedkommende kommune det antall arbeidere som kan skaffes beskjefligelse. Oppgavene bør være utarbeidet av det stedlige arbeidskontor (eller eventuelt arbeidsledighetskomité) på dertil avfattet skjema, således at anleggene med en gang får alle nødvendige opplysninger om vedkommende arbeidere.

Da det ved anordning av *nødsarbeid* vel ofte kan bli spørsmål om å anvende to øvede akkordarbeidere i samme akkordlag sammen med uøvede arbeidere, finner vegdirektøren å burde gjøre oppmerksom på at det under disse omstendigheter antas ikke å være noe til hinder for å utbetale passende *formannstillegg til begge de øvede arbeidere* (formann og hjelpeformann).

Ved det offentlige nødsarbeid — så vel som ved ordinært arbeid — bør fortrinnsvis anvendes norske arbeidere, og da i første rekke familieforsørgere. Utlendinger som er inngiftet her i landet og som er fastboende bør det dog tas hensyn til. Andre utlendinger må ikke inntas under de no rådende vanskelige arbeidsforhold.

Rundskr. 6/6 1928 til fylkesmennene, se også rundskr. 17/6 1930.

For å unngå forsinkelse av iverksettelse av nødsarbeid bør distriktsbidragsforholdet være ordnet ved innsendelsen av nødsandragendet — iallfall bør det foreligge uttalelse fra fylkesmannen om hvorvidt vedtakelse av distriktsbidrag antas å kunne tilvebringes med en rimelig kort frist.

Rundskr. 7/10 1936.

Det bør oppgis det maksimum antall mann, som kan plaseres, i hvilket tidsrom arbeidet kan drives, og eventuelt andre opplysninger for en hurtig saksbehandling.

Rundskr. 16/3 1937.

Ved spørsmål om nødsarbeid ønskes gitt nærmere opplysninger på forhånd om påregnelig månedsverkpris, og hertil utgifter til brakker og materialanskaffelse.

Rapport må snarest sendes inn hvis det antas at bevilgningen vil gå med i vesentlig kortere tid enn forutsatt.

Rundskr. 20/6 1938.

Ved uttalelse om nødsandragender må opplysninger i hvilken utstrekning eventuelt *ordinært* vegarbeid kommer kommunens bygdefolk til gode.

Rundskr. 4/3 1939.

Det hender at det til bygdeveganlegg forutsatte statsbidrag er blitt overskredet. For å unngå dette hvor nødsmidler anbefales anvendt ved bygdeveganlegg, utbes samtidig opplysning om anleggets overslagssum, forutsatt statsbidrag, hvor meget herav er bevilget, og hvor meget distriktet i tilfelle har opparbeidet av sin tilsvarende kvotadel.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 9/10 1936 til fylkesmennene.

De enkelte søknader sendes direkte til Arbeidsformidlingsinspektøren, Parkvegen 8, Oslo, etter at overingeniøren har avgitt sin uttalelse.

Plasering av nødsarbeid.

Rundskr. 17/11 1939.

Vegdirektøren finner det meget ønskelig i størst mulig utstrekning å plasere nødsbevilgninger på gjennomgangsanleggene og store hovedveganlegg.

Distriktsbidrag til nødsvegarbeid.

Rundskr. 1/2 1937.

Distriktsbidrag innbetales i sin helhet i det annet budsjettår etter det år (den termin), hvori vedkommende nødsmidler er stilt til disposisjon.

Hvor det er ordnet med skattetrekk til dekning av distriktsbidrag, forutsettes det dog at sådanne trekk fortsatt blir innbetalt etter hvert.

Dagsverksbidrag til nødsarbeid m. v.

Rundskr. 9/7 1932.

Dagverksbidrag begrenses til å omfatte den del av arbeidet, som utføres for kommunens egne midler, og da med den følge at bidraget tilfaller kommunen. — Etter dette bortfaller nødvendigheten av å sende melding «i alle de tilfelle hvor det bestemmes at dagverksbidraget skal innbetales til vedkommende anleggs kasse».

Nødsmidlenes anvendelse og nødsarbeidets opphør.

Rundskr. 29/2 1924.

Nødsmidler som gis må kun anvendes til beskjefteigelse av arbeidsledige. Hvis formelle mangler gjør at arbeidet først etter kortere eller lengere tid kommer i gang og det da ikke er arbeidsledighet til stede, må av nødsmidler kun anvendes hva der er absolutt nødvendig til dekking av allerede utførte forberedende arbeider eller liknende.

Er arbeidet påbegynt og arbeidsledigheten opphører, må også nødsarbeidet opphøre, hvis ikke spesielle forhold gjør det nødvendig å anvende et *mindre beløp* til foreløpig avslutning av arbeidet. Hertil trenges i tilfelle vegdirektørens samtykke.

Rundskr. 30/5 1929.

Midler som ikke er benyttet i budsjettåret, inndras.

I tilfelle må forslag om overføring sendes inn i betimelig tid.

Rundskr. 17/6 1930.

Nødsmidler må brukes straks og i den angitte tid. Når vegvesenet anbefaler nødsmidler til et anlegg må derfor planer og skjematisk vedtak være ordnet samtidig, så arbeidet straks kan iverksettes, når nødsmidler gis.

Arbeidsordningen.

Rundskr. 28/2 1934.

Det har inntruffet at det er satt på en større arbeidsstyrke enn bestemt ved bevilgningen, med den følge at nødsmidler blir oppbrukt tidligere enn forutsatt. Det er ikke anledning til å foreta sådanne disposisjoner uten at sentraladministrasjonens samtykke er innhentet.

Rundskr. 29/7 1935.

Den gamle regel om skifte i arbeidsstokken gjøres ikke lenger gjeldende. Skifte gjennomføres bare når vedkommende kommune ønsker det.

Lønn i offentlig nødsarbeid (hjelparbeid).

Rundskr. 25/7 1935.

Forskuddslønnen skal graderes etter stedlige leveomkostninger m. v. i 3 grupper, I, II, III, med stigende satser fra I til III.

Det er oppstilt tabell over forskuddslønnen med laveste sats kr. 0.45 pr. time (for gruppe I).

Gruppe I forutsettes anvendt i alle tilfelle hvor leveomkostningene må sies å være alminnelige og arbeiderne ikke sysselsettes så langt fra sin heim at de må føre to husholdninger.

Gruppe II kan nyttes når arbeidere som for øvrig vil måtte henregnes til gruppe I sysselsettes så langt fra heimen at de må føre to husholdninger. Dessuten kan satsene etter gruppe II nyttes for byer og industristrøk, der leveomkostningene må antas å være vesentlig større enn alminnelig i landdistriktene.

Gruppe III kommer til anvendelse under særlig dyre leveforhold eller når arbeidere fra gruppe II sysselsettes langt fra heimen som foran nevnt.

Vedkommende administrasjon avgjør, på grunnlag av stedlige leveforhold og lønnsvilkår, hvilken lønnsgruppe skal anvendes. Avgjørelsen kan ankes til Sosialdepartementet.

Rundskr. 24/6 1941.

Fra Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetsstrygd er mottatt en rettleiing etter forordning av 2. desember 1940 om gjennomføring av arbeidstiltak i kampen mot arbeidsløsheten. I denne rettleiing under avsnitt 3 sees forutsatt nye lønnsatser for hjelpearbeidet.

Det er utregnet forskuddstimelønn i akkord og timelønn i dagarbeid således:

Forskudd i akkord.

	Gruppe I		Gruppe II		Gruppe III	
	Time Kr.	Dag Kr.	Time Kr.	Dag Kr.	Time Kr.	Dag Kr.
a. Enslige	0,56	4,50	0,61	4,90	0,66	5,30
b. 1 å forsørge	0,65	5,20	0,70	5,60	0,75	6,00
c. 2 " "	0,71	5,70	0,76	6,10	0,81	6,50
d. 3 " "	0,78	6,20	0,83	6,60	0,88	7,00
e. 4 eller flere å forsørge	0,84	6,70	0,89	7,10	0,94	7,50

Til disse forskuddssatser er det forutsetningen å legge kr. 1.50 for akkordberegningstjenesten.

Timelønn i dagarbeid.

Som vanlig er det forutsetning at timelønnet dagarbeid blir tillagt 10 øre pr. time på ovennevnte forskuddssatser. En får da for dette arbeid følgende satser:

a. Enslige	0,66	5,28	0,71	5,68	0,76	6,08
b. 1 å forsørge	0,75	6,00	0,80	6,40	0,85	6,80
c. 2 " "	0,81	6,48	0,86	6,88	0,91	7,28
d. 3 " "	0,88	7,04	0,93	7,44	0,98	7,84
e. 4 eller flere å forsørge	0,94	7,52	0,99	7,92	1,04	8,32

Forsørgelsesbyrden.

Rundskr. 18/10 1935.

Husholderske bør no som før betraktes som forsørget, når vedkommende heim ikke har annen husmor. Foreldre og søsken bør regnes som for-

sørget når det er utvilsomt at vedkommende arbeider virkelig er deres forsørger.

Hvor forsørgelsesbyrden angis å omfatte andre enn hustru og barn, bør det kreves attestasjon fra formannen i kommunens arbeidsløshetsnemnd eller ligningsnemnden.

Attest angående forsørgelsesbyrden.

Rundskr. 4/3 1927.

Vedkommende arbeidskontors oppgaver over forsørgelsesbyrden for hver enkelt nødsarbeider bør kunne godtas for vegvesenets beregning av forsørgelsestilletget.

For kommuner uten arbeidskontor vil formentlig vedkommende arbeidsledighetskomité kunne gi de nødvendige opplysninger, og i tvilsomme tilfelle kan vel også pålitelige opplysninger innhentes hos kommunens ligningsvesen.

Nødsarbeid på sommertiden og bortsettelse av akkorder.

Rundskr. 2/8, 18/8 1927.

Det er regjeringens forutsetning at nødsarbeidet på sommertiden innskrenkes mest mulig, og at det ved arbeidsdriften ikke disponeres således at man blir bundet til å la arbeidet fortsette på denne tid av året.

Innskjerper nødvendigheten av, at det ved bortsettelse av nødsarbeidsakkorder ikke disponeres midler utover hva der has til disposisjon av nødsmidler, med andre ord, at større akkorder ikke bortsettes enn hva det kan dekkes av den givne nødsbevilgning.

For ikke å foregripe en eventuell bestemmelse om nødsarbeidets opphør, bør det også ved bortsettelse av nødsakkorder tas et alminnelig forbehold om at vedkommende akkord kan avbrytes og gjøres opp når den givne nødsbevilgning er oppbrukt.

Ferieberegning.

Rundskr. 15/6 1938.

Med Sosialdepartementets samtykke er fastsatt følgende bestemmelser vedkommende nødsarbeidet og den kombinerte vegarbeidsdrift:

1. Enhver arbeider i offentlig nødsvegarbeid eller kombinert nøds- og ordinært vegarbeid som i foregående kalenderår har vært beskjeftiget i en sammenhengende arbeidstid av minst 6 måneder tilkommer en årlig ferie i forhold til sin arbeidstid, idet man som utgangspunkt regner 9 dagers ferie når vedkommende har vært i sammenhengende arbeid i minst 1 år.
2. Ferielønnen beregnes med 5 % av den arbeidsfortjeneste som er opptjent ved nevnte arbeid.
For hest og mann og for leiet bil og sjåfør beregnes ferielønnen av henholdsvis $\frac{2}{3}$ og $\frac{1}{3}$ av den opparbeidede årsfortjeneste.

Om ferielønn for arbeid som er utført for fylkets og herreders vegarbeidsdrift, treffes bestemmelse av vedkommende myndigheter. Er det til disse arbeider ytet statsbidrag, deltar staten med sin kvote.

3. Tidspunktet for ferie bestemmes av arbeidsbestyreren etter samråd med vedkommende arbeider. Ferien skal kunne anordnes som fellesferie for en del eller samtlige arbeidere ved et anlegg.
4. Blir noen arbeider oppsagt eller han slutter etter eget ønske før han benytter en opptjent ferie, tilkommer han den til hans opptjente arbeidsfortjeneste svarende ferielønn.
5. Fravær fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom medregnes i arbeidstiden, dog ikke utover en samlet tid av 12 uker i ferieåret.
6. Lønn for feriedagene utbetales ved feriens begynnelse og ferien bør som regel gis som sommerferie i tidsrommet 15. mai — 15 september.

7. Lønn for feriedager utbetales ikke med mindre vedkommende arbeider virkelig tar ferie fra offentlig anlegg.

Offentlig nødsvegarbeid for heimstavnsløse.

Rundskr. 27/5 1937.

Sosialdepartementet henstiller at det ved uttaking av arbeidere til offentlig nødsvegarbeid tas omsyn til eventuelle heimstavnsløse og arbeidsføre norske borgere som oppholder seg i kommunen.

Innstilling av statshjelparbeidet.

Rundskr. 23/6 1941.

Alt hjelparbeid ved offentlig vegarbeid som administreres av vegvesenet stoppes straks, dog således at det tas nødvendig tekniske omsyn.

Personalforhold i alminnelighet.

Ansettelse i offentlig tjeneste.

Innenriksdepartementets forordning av 25 august 1941.

§ 1.

Ledig embete eller annen offentlig stilling i departementene eller disses underordnede institusjoner og kontorer skal kunngjøres i Norsk Lyssingsblad og en dagsavis, med mindre det gjelder rent midlertidig ansettelse.

I kunngjøringen skal angis lønn og den utdanning som kreves. Dessuten kan inntas krav om lægeattest.

Ansøkningsfristen må ikke være lenger enn 4 uker regnet fra kunngjøringen.

§ 2.

Ved forfremmelse behøves ikke kunngjøring. Ved forfremmelse menes f. eks. opprykning i den nærmest høyere stilling, således opprykning fra sekretær II til I og fra assistent II til I. Også i disse tilfelle kan kunngjøring finne sted når det ikke finnes kvalifiserte søkere av klasse II. Opprykking til fullmektig i sentraladministrasjonen foregår uten kunngjøring.

§ 3.

Hvis ikke forutsetningene i § 2 foreligger, foretas ansettelsen av sjefen for departementet eller av sjefen for vedkommende institusjon eller kontor, på grunnlag av innkomne ansøkninger og uten medvirkning av utvalg, råd eller liknende.

Innenriksdepartementets sjef kan bestemme at de innkomne ansøkninger etter ansøkningsfristens utløp blir oppført på en liste med angivelse av søkerens navn, alder, utdanning og tidligere virksomhet i offentlig eller privat tjeneste m. v.

§ 4.

Ved ansettelsen skal det påsees at vedkommende besitter den for stillingen foreskrevne eller vanlige utdanning.

§ 5.

Søkere, som på grunn av sin politiske holdning ikke byr full sikkerhet for at de med all kraft vil gå inn for den politiske nyordning, kan ikke ansettes i offentlig tjeneste.

§ 6.

Ved fast ansettelse utferdiges et ansettelsesbrev som utleveres den ansatte. Det skal i dette være angitt at vedkommende blir ansatt med de rettigheter og plikter som følger av de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter.

Ved midlertidig ansettelse blir det tilstillet vedkommende en skriftlig meddelelse, med mindre det bare gjelder ansettelse av ganske kort varighet.

§ 7.

Bestemmelsene i denne forordning gjelder også ansettelse i kommunal tjeneste.

§ 8.

Reglement for ansettelser m. v. i Regjeringens kontorer, godkjent ved kgl. res. av 10. november 1939, trer herved ut av kraft.

§ 9.

Nærmere forskrifter utferdiges av Innenriksdepartementets sjef.

Forskrifter

gitt i henhold til § 9 i forannevnte forordning.

I. *Stillingens art.*

Forordningen omfatter all ansettelse i stat, fylker og primærkommuner med underordnede institusjoner, således også aksjeselskaper, som f. eks. A/S Vinmonopolet, A/S Holmenkollbanen, Norges Bank og andre (hel- eller halv-)offentlige bankinstitusjoner.

Likt med ansettelse gjelder utnevning, beskikkelse, konstituering, forfremmelse, opprykning eller beordring til bedre stilling.

Ansettelse i underordnet stilling av arbeidere og andre som ikke regnes som funksjonærer, holdes dog inntil videre utenom reglene så vel i forordningen som i forskriftene. Det samme gjelder oppdrag og vikariat av mindre enn 3 måneders varighet.

II. *Kunngjøring.*

For kunngjøring i dagsavis etter forordningens § 1 benyttes Fritt Folk. Betalte kunngjøringer må ikke finne sted i fastidsskrifter.

I kunngjøringen utbes opplysning om søkerens helbredstilstand. Lægeattest kreves bare av den som aktes ansatt.

Den som søker ledig offentlig stilling, kan bare benytte det av Innenriksdepartementet godkjente søknadsskjema som føres i enhver papirhandel.

III. Politisk bedømmelse.

Den politiske bedømmelse etter forordningens § 5 foretas av Nasjonal Samlings Personalkontor, Offentlig Tjeneste (N.S.P.O.T.).

N.S.P.O.T. kan kreve seg forelagt til godkjenning oppnevning til hvilket som helst lønnet eller ulønnet offentlig verv.

Ansettelse i offentlig tjeneste eller oppnevning til offentlig verv som er foretatt etter 25. september 1940 uten å være forelagt N.S.P.O.T., kan kreves forelagt til godkjenning.

IV. Søknadenes behandling.

Den som ansetter, sender til N.S.P.O.T. en liste hvorpå er oppført 3 søkere, deres fulle navn og adresse, fødselssted og datum, nuværende stilling og tidligere virksomhet samt tidligere og nuværende politiske medlemskap. Det skal angis om det gjelder nyopprettet eller bestående stilling, og i tilfelle stillingens tidligere innehaver. Som nr 1 på listen settes den som aktes ansatt, nr. 2 og 3 de som subsidiært foretrekkes. N.S.P.O.T. kan dog på forlangende kreve seg forelagt en liste over samtlige søkere med angivelse som foran nevnt.

V. Reichskommissars godkjenning.

Ansettelse og avskjedigelse i henhold til Reichskommissars forordning av 28. september 1940 må forelegges Reichskommissar når det gjelder:

1. Høyere tjenestemenn i sentraladministrasjonen, hvorunder også departementssekretærer med embetseksamen.
2. Etatsjefer i statstjeneste og administrerende direktører i offentlige og halvoffentlige institusjoner (ikke kommunale).
3. Dessuten:
  - a) Fylkesmenn. Rådmenn og ordførere i kommuner med over 10 000 innbyggere.
  - b) Rektorer og skoledirektører.
  - c) Fagdommere (juridiske). Riksadvokaten. Statsadvokater. Politimestre.
  - d) Sjefinspektør og arbeidsinspektører i Arbeidstilsynet. Riksmeglingsmannen. Kretsmeglingsmenn.
  - e) Fylkesskogmestere. Skogforvaltere.
  - f) Distriktssjefer ved jernbanen. Overingeniører ved vegvesenet.
  - g) Bestyrere av Norges Banks avdelinger.

Det departement som skal foreta ansettelsen eller det departement som den ansettende myndighet sorterer under, må direkte til Reichskommissar, Hauptabteilung Verwaltung, Stortinget, Oslo, skriftlig søke om godkjenning for den person som aktes ansatt. Det må gis slike opplysninger om vedkommende som er anført under IV. Reichskommissariat besørger i disse tilfelle selv foreleggelse for N.S.P.O.T.

VI. Ansettelsesdokument.

Ansettelsesdokument utferdiges så snart godkjenning foreligger fra N.S.P.O.T., eller fra Reichskommissar, hvor dette forutsettes.

VII. Registrering.

For så vidt angår stillinger som krever godkjenning av Reichskommissar, må ansettelsesbrev sendes statsrådssekretariatet til registrering. Det samme gjelder for embeter som er uavhengig av slik godkjenning.

For de førstes vedkommende må medsendes i original godkjenningsattesten fra Reichskommissar, og for de andre attesten fra N.S.P.O.T.

VIII. Spesielle forskrifter.

Hvert enkelt departement gir, innenfor rammen av hva det er fastsatt i forordning av 25. august 1941 og i det foranstående direktiv, nærmere forskrifter for så vidt angår de tjenestemenn som sorterer under vedkommende departements fagområde. Disse spesielle forskrifter må forelegges Innenriksdepartementet til godkjenning.

Oslo, 4. oktober 1941.

Hagelin.

Th. Dahl.

Lønnsbestemmelser.

De lønnsregulativer som er angitt på side 34 i sirkulærutdraget pr. 31. desember 1927 er senere forandret.

«Lønnsregulativ for de offentlige tjenestemenn» foreligger trykt, senest i 1939.

Rundskr. 1/3 1934.

Finansdepartementets rundskriv av 15. februar 1934 ang. regler for utbetaling av de offentlige tjenestemenns lønninger:

«Etter regjeringens bestemmelse er det fastsatt følgende regler for utbetaling av de offentlige tjenestemenns lønninger:

Offentlige tjenestemenns lønn blir å utbetale en gang pr. måned fra og med den 20. i vedkommende måned. Lønn for juni og desember blir dog å utbetale fra og med den 15. i disse måneder.

For tjenestemenn for hvilke lønnsutbetaling etter allerede foreliggende reglementsbestemmel-

ser eller annen liknende hjemmel finner sted til andre tider enn foran nevnt, blir vedkommende bestemmelser fremdeles å befølge.

Forskudd på lønn må som regel ikke utbetales.

Dog kan lønn for den måned hvori tjenestemannen begynner sin ferie utbetales ved feriens begynnelse såfram den alminnelige gasjedag faller i hans ferie.

Videre kan i særlige, ekstraordinære tilfelle, f. eks. ved sykdom, forskudd for en enkelt måned utbetales etter innhentet samtykke fra den myndighet som vedkommende fagdepartement måtte bestemme, dog ikke utover en måneds lønn. Sådant forskudd må avvikles til sådan tid som fastsettes ved forskuddets innrømmelse.

Retten til å meddele samtykke til sådan forskuddsutbetaling som ovenfor omhandlet kan ikke gis vedkommende kassebetjent.

For så vidt departementenes tjenestemenn angår blir samtykke til forskuddsutbetaling å meddele den ekspedisjonssjef (direktør, avdelingssjef) hvorunder vedkommende tjenstlig sorterer. For de tjenestemenns vedkommende som får sine lønninger utbetalt gjennom skattefogdene og gjennom byfogdene i Fredrikstad og Kristiansund N. har dette departement bestemt at avgjørelse om forskuddsutbetaling blir å treffe av vedkommende fylkesmann.

Ovennevnte regler gjøres gjeldende fra 1. juli 1934.

Under henvisning hertil skal man henstille til det ærede departement å treffe fornødne forføyninger til reglens gjennomførelse for så vidt angår lønnsutbetalinger som foretas av kassebetjenter sorterende under det ærede departement.»

Rundskr. 28/6 1934.

Finansdepartementets rundskriv av 15. juni 1934 om endring i forannevnte regler:

«Under henvisning til departementets rundskriv av 15. februar 1934 meddeles at dette departement foranlediget ved en henvendelse fra Stats-tjenestemannsforbundet og etter at saken har vært drøftet i regjeringen, finner å kunne samtykke i en sådan tillempning av rundskrivets bestemmelser at de tjenestemenn hvis lønn blir å utbetale en gang pr. måned, gis adgang til på begjæring derom fra den enkelte tjenestemann til vedkommende kassebetjent å få utbetalt sin månedsgasje med en halvpart fra og med den 10. og en halvpart fra og med den 24. i vedkommende måned, for så vidt en sådan ordning kan gjennomføres uten vesentlige ulemper for det offentlige.

Også for dem for hvem en ordning som nevnt måtte bli gjennomført, vil gasjen for juni og desember bli å utbetale i sin helhet fra og med den 15. i disse måneder.

Den her omhandlede tillemping vil også gjelde kassebetjentens egen gasje.

Under henvisning hertil skal man henstille til det ærede departement å treffe de i sakens anledning fornødne forføyninger for så vidt angår lønnsutbetalinger som foretas av kassebetjenter sorterende under det ærede departement.»

Rundskr. 23/4 1937.

Ingen tjenestemann kan samtidig oppbære både lønn og pensjon for samme stilling.

Lønnsregulering for offentlige tjenestemenn.

Rundskr. 9/1 1942.

Finansdepartementet har under 5. ds. utsendt sådant rundskriv:

«Ved forordning av 20. desember 1941 er det truffet bestemmelse om lønnsregulering for offentlige tjenestemenn.

Samtidig er det i henhold til forordningens § 12 utferdiget nærmere forskrifter.

Man vedlegger en del eksemplarer av forordningen og forskriftene og skal de departementene sørge for utbetalingen til de tjenestemenn hvis lønninger utbetales av andre enn skattefogder og byfogder.

Ved de respektive stillingers overføring i den nye lønnsklasse regnes med uforandret lønnsansiennitet for innehaverne.

Barnetillegget skal utbetales kvartalsvis sammen med reguleringstillegget som utbetales etter de samme regler som hittil. Barnetillegget kan utbetales første gang fra 20. januar 1942.

Pensjonsinnskudd skal svares med 10 prosent av de forhøyde lønninger, jfr. §§ 1 og 8, derimot ikke av barnetillegget, jfr. § 9.

Utgiftene ved lønnsreguleringen skal konteres under de respektive lønningsposter, idet det under kapitel 1016 i statsregnskapet vil bli ført opp dekning for merutgiftene.

Det vil bli trykt særskilte kvitteringsblanketter for barnetillegget. Det nødvendige antall av kvitteringsblanketter vil i likhet med blankettene for reguleringstillegget kunne fåes ved direkte henvendelse til O. Fr. Arnesens boktrykkeri, Holbergs plass 4, hersteds.»

Forannevnte forordning hitsettes i utdrag:

Forordning av 20. desember 1941 om lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn:

Med samtykke av Der Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete og med hjemmel i Reichskommissars forordning av 28. september 1940 § 3, annet ledd, bestemmes:

§ 1.

I departementene skal med virkning fra 1. januar 1942 gjennomføres følgende nye lønnsordning:

Stillinger som no er tillagt en lønn av

kr. 10 800	overføres til	kr. 12 150
« 9 000	ny lønn	« 10 350
« 7 650/9 000		« 9 000/10 350
« 6 750/8 100		« 8 100/ 9 450
« 5 400/6 750		« 6 750/ 8 100
« 4 950/6 300		« 6 300/ 7 650
« 4 050/4 950		« 5 350/ 6 250
« 3 400/4 500		« 4 350/ 5 450
« 3 200/4 950		« 4 150/ 5 900
« 2 950/4 050		« 3 900/ 5 000
« 2 350/3 250		« 3 150/ 4 050
Dessuten		
« 4 050/5 400		« 5 350/ 6 700
« 4 500/5 850		« 5 850/ 7 200

Alderstilleggene blir uforandret. For stillinger som no er tillagt en lønn av kr. 13 500 eller mer, blir lønnen uforandret.

Foruten i de direktorater som helt er departementsavdelinger skal den i § 1 nevnte nye lønnsordning gjennomføres i følgende sentraladministrative direktorater:

Prisdirektoratet
Rikstrygdeverket
Arbeidsformidlingsdirektoratet
Sjefinspektoratet for Arbeidstilsynet
Forsikringsrådet
Statens pensjonskasse
Patentstyret
Fiskeridirektoratet
Havnedirektoratet
Fyrdirektoratet
Poststyret
Telegrafstyret
Vegdirektoratet
Vassdragsstyret
Det statistiske Sentralbyrå
Riksarkitektkontoret
Riksskattestyret
Bankinspeksjonen
Riksrevisjonen

§ 8.

Statstjenestemenn i hovedstilling som ikke omfattes av lønnsreguleringen i §§ 1—7 skal når deres årlige lønn er under kr. 11 700 fra 1. juli 1941 få en lønnsforhøyelse av kr. 220 årlig, dog ikke over 10 % av deres nuværende lønn. De tjenestemenn som har full kost får bare et lønnstillegg av kr. 110 årlig.

§ 9.

Alle statstjenestemenn får fra 1. januar 1942 et tillegg av kr. 200 årlig for hvert uforsørget barn under 16 år som tjenestemannen har fler enn 2.

Tillegget utbetales til utløpet av det 24. år når barnet:

1. gjennomgår skoleutdannelse eller annen utdannelse for et livserverv og det
2. ikke har egen inntekt på mer enn kr. 50 pr. måned.

§ 10.

Overtidsbetaling skal falle bort for alle stats-tjenestemenn.

§ 11.

Det er forbudt for alle statstjenestemenn i hovedstilling å ha ekstrafortjeneste av arbeidsytelser i privat virksomhet. Godtgjørelse for offentlige bierverv og for litterær virksomhet faller ikke inn under denne bestemmelse.

Finansdepartementet bestemmer hvilke stillinger som er hovedstillinger.

Vedkommende minister kan gjøre unntakelse fra forbudet mot ekstrafortjeneste av privat virksomhet.

§ 12.

For å unngå uheldige følger av bestemmelsen i § 10 kan Finansdepartementet gi nærmere forskrifter om gjennomføringen av denne bestemmelse for de tjenestemenn som ikke omfattes av §§ 1—7.

Oslo, 20. desember 1941.

Finansdepartementet

E. Sandberg.

R. J. Fuglesang.

Overtidsbetaling.

Rundskr. 23/1 1942.

I henhold til § 12 i forordning om lønnsregulering for offentlige tjenestemenn er av Finansdepartementet utferdiget følgende forskrifter:

De grupper av tjenestemenn i post-, telegraf- og jernbaneetatene som no har 48 timers arbeidsuke (8 timers dag), skal inntil videre få godtgjørelse for overtid etter regler som hittil.

Alle øvrige tjenestemenn utenfor sentraladministrasjonen (jfr. frd. §§ 1 og 7) som no har 7 timers dag eller mindre, skal inntil videre beholde som *personlig tillegg* pr. måned det beløp som de har hevet i overtidsgodtgjørelse i den tilsvarende måned i det nærmest foregående budsjettår. Forutsetningen er imidlertid at de fremdeles arbeider like mange timer pr. måned som i tilsvarende måned i budsjettåret forut. Er ikke dette tilfelle, blir tillegget avkortet forholdsmessig.

Finansdepartementet kan bestemme at en tjenestemann som går over i en annen statsstilling, kan beholde sitt personlige tillegg helt eller delvis hvis han i motsatt fall vilde gå ned i lønn.

Utbetaling av personlig tillegg etter forskrifter i henhold til § 12 i Forordning om lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn av 20 desember 1941.

Rundskr. 26/1 1942.

Finansdepartementet har den 13. januar 1942 utsendt sådant rundskriv:

«Departementet har ved skriv av 8. ds. gitt skattefogdene og regjeringens kontorkasserer ordre om å utbetale lønninger overensstemmende med §§ 1—9 i ovennevnte forordning.

På grunn av de betingelser som er satt for utbetalingen av personlig tillegg etter forskriftene i henhold til § 12, og revisjonen herav, kan det personlige tillegg ikke utbetales av skattefogdene sammen med lønnen. Det personlige tillegg blir å utbetale av samme kasse som tidligere har utbetalt overtidsgodtgjørelsen til vedkommende funksjonær, og disse utgifter blir å utgiftsføre i samme regnskap og kassarapport hvor overtidsgodtgjørelsen hittil har vært ført til utgift. Utgiftene til disse personlige tillegg blir å kontere på samme kapital og post som den faste lønn vedkommende tjenestemann oppebærer. Det ærede departement må derfor når de underordnede administrasjonsgrener blir underrettet herom, gjøre oppmerksom på hvilke kapitler og poster i statsbudsjettet de personlige tillegg blir å føre til utgift i de kvartalsvise kassarapporter.

Kvitteringen for personlige tillegg må påføres attest av kontorets sjef for at vedkommende funksjonær i den tilsvarende måned i nærmest foregående budsjettår har hevet samme beløp i overtidsgodtgjørelse og at han har arbeidet like mange timer i måneden som i tilsvarende måned i budsjettåret forut.»

Som det vil sees blir personlige tillegg til vegkontorenes personale å utbetale av vegkontorenes egen kasserer og posteres til utgift for kap. 712 1 a, b og c.

Rundskr. 13/1 1942.

Det omhandlede lønnstillegg kr. 220 pr. år blir også å utbetale til det midlertidige personale.

Utbetaling av personlige tillegg til vegvesenets tjenestemenn.

Rundskr. 30/3 1942.

I forbindelse med forannevnte spørsmål har Finansdepartementet i skriv av 6. mars 1942 til Arbeidsdepartementet uttalt følgende:

«Lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn. Arbeidsdepartementets brev av 13. februar d. å. (Jnr. I 46/Ji.).

Dersom Arbeidsdepartementet finner det mest hensiktsmessig, vil Finansdepartementet for sin del ikke gjøre noen merknad ved at personlige tillegg i henhold til forskriftene utbetales med

like store månedlige beløp beregnet på grunnlag av den gjennomsnittlig utbetalte overtidsgodtgjørelse i de tilsvarende måneder i det nærmest foregående budsjettår. En antar dog at en slik gjennomsnittsberegning foreløpig bare kan anvendes for tiden 1. januar—1. juli 1942.»

Idet Arbeidsdepartementet gjør vegdirektøren kjent med foranstående uttales at departementet for sitt vedkommende ikke vil gjøre noen merknad ved at det personlige tillegg i henhold til forskriftene beregnes og utbetales som i Finansdepartementets foranstående skriv omhandlet for så vidt vegvesenet angår.

Hvilket herved meddeles til iaktakelse.

Lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn. Pensjonsinnskudd.

Rundskr. 28/2 1942.

Finansdepartementet har den 21. februar 1942 i rundskriv til departementene uttalt følgende:

«Ved Finansdepartementets rundskriv av 5. januar d. å. ble det foreløpig bestemt at det skulde svares 10 prosent pensjonsinnskudd blant annet også av lønnsforhøyelsen i henhold til § 8 i forordning om lønnsregulering for de offentlige tjenestemenn av 20 desember 1941. Sosialdepartementet har no etter konferanse med Finansdepartementet i medhold av pensjonslovens § 5,3 bestemt at lønnstillegget etter forordningens § 8 ikke skal medføre noen forandring i innskudds- og pensjonsgrunnlag for tjenestemenn, som går inn under forordningens § 8.»

Forordning om arbeidstiden m. v. i offentlig tjeneste.

Rundskr. 6/1 1942.

Vedlagt oversendes til underretning 1 eksemplar av Norsk Lovtidend nr. 65 av 31. desember 1941 hvori er inntatt nye bestemmelser om arbeidstiden i offentlig tjeneste samt om lønnsregulering m. v.

Det gjøres oppmerksom på at vegvesenets tjenestemenn i distriktene, som lønnes etter de alminnelige lønnsregulativer: Ingeniører, kontorfunksjonærer og oppsynsmenn samt de bilsakkyndige etter § 8 i forordning om lønnsregulering, fra 1. juli 1941 å regne får en lønnsforhøyelse av kr. 220 årlig, dog ikke over 10 % av deres nuværende lønn. Dette lønnstillegg bes for så vidt angår forannevnte personale — dog unntatt de bilsakkyndige — utbetalt ved herr overingeniørens foranstaltning og belastet den konto som bestrider vedkommendes lønn.

*Forordning
av 20. desember 1941
om arbeidstiden i offentlig tjeneste
(stat og kommune).*

Med samtykke av der Reichskommissar für die besetzten norwegischen Gebiete, med hjem-

mel av § 3, 2 ledd i Reichskommissars forordning av 28. september 1940 og i forståelse med sjefene for de øvrige departementer, bestemmer Innenriksdepartementet:

§ 1.

Arbeidstiden for personer i offentlig tjeneste (stat og kommune) utgjør 48 timer pr. uke, for så vidt lengre tid ikke tidligere er fastsatt.

Ved beredskapstjeneste og hvor tjenestens art ellers krever det, forhøyes arbeidstiden etter behov.

Enhver tjenestemann plikter uten særskilt godtgjørelse å arbeide utover den foreskrevne arbeidstid når tjenesteforholdene krever det. Vedkommendes sjef kan i så fall senere la ham få tilsvarende tjenestefrihet.

§ 2.

Den regelmessige arbeidstid skal ikke overstige 9 timer i døgnet. Arbeidstiden på ett og samme sted bør være ensartet.

Lørdag ettermiddag skal i alminnelighet være tjenestefri.

§ 3.

Jul-, nyttårs- og pinseaften slutter arbeidet kl. 14. Påskeaften er tjenestefri.

Med samtykke av Innenriksdepartementet kan de enkelte departementer for tjenestemenn som hører under dem, bestemme tjenestefrihet også på andre virkedager. Hvor stedlige hensyn tilsier det, kan fylkesmannen unntaksvis treffe slik bestemmelse for offentlige kontorer innen fylket. Sjefen for en lokal enkeltforvaltning kan treffe tilsvarende bestemmelse for tjenestemenn ved forvaltningen når det tilsies av grunner som særskilt vedkommer denne.

§ 4.

Bestemmelsene i denne forordning omfatter bare tjenestemenn i hovedstilling. Arbeidstiden for andre tjenestemenn reguleres etter behovet.

§ 5.

Når tjenestens art krever det, kan de enkelte departementer for de institusjoner som sorterer under dem, med Innenriksdepartementets samtykke, fastsette spesiell arbeidstid, særlig natt- eller søndagstjeneste.

§ 6.

Innenriksdepartementet utferdiger forskrifter om gjennomføring av denne forordning.

§ 7.

Denne forordning trer i kraft med virkning fra 1. januar 1942. Fra samme tidspunkt opphe-

ves reglement om arbeidstiden m. v. i Sentraladministrasjonen av 2. desember 1938 og §§ 10 og 11 i lønnsregulativet for offentlige tjenestemenn av 15. juni 1937 med senere endringer.

Oslo, 20. desember 1941.

Innenriksdepartementet.
Hagelin.

R. J. Fuglesang.

Forordning

av 20. desember 1941

om forskrifter om arbeidstiden i offentlig tjeneste (stat og kommune).

§ 1.

Den daglige effektive arbeidstid i offentlige kontorer er 8½ time, lørdager 5½ time.

For så vidt intet motsatt bestemmes, er kontortiden kl. 8.30—13 og kl. 15—19, lørdager kl. 8.30—14.

I Oslo er kontortiden kl. 8.30—17 og lørdager kl. 8.30—14.

Samtlige tjenestemenn plikter å oppholde seg på kontoret i kontortiden med mindre tjenestlige grunner nødvendiggjør fravær.

Sjefen for vedkommende kontor påser — i tilfelle under overtilsyn av sin sjef — at kontortiden blir overholdt og utnyttet best mulig.

§ 2.

Personer i offentlig tjeneste skal være undergitt tidskontroll.

I departementene, større kommuner og viktigere institusjoner brukes fortrinnsvis tidskontrollur. I øvrig brukes møtebok eller annen hensiktsmessig kontrollordning.

§ 3.

Privat beskjeftigelse eller fravær av private grunner må ikke forekomme i kontortiden, men vedkommendes sjef kan for en enkelt gang tillate privat ærend.

§ 4.

Mulig sykdomsforfall meldes omgående.

Ved sykdom som har bevirket mer enn 6 dagers fravær kreves lægeattest. Har vedkommende hyppig sykdomsforfall, kan lægeattest kreves ved fravær over 1 dag.

§ 5.

Ethvert fravær skal registreres.

Skriftlig oppstilling over personalets fravær skal utarbeides hver måned.

§ 6.

Nærværende regler omfatter personalet ved samtlige kontorer i stat, fylker og primærkommuner med de institusjoner som hører under dem, så-

ledes også aksjeselskaper som f. eks. A/S Vinmonopolet, A/S Holmenkollbanen, Norges Bank og andre (hel- og halv-)offentlige institusjoner.

Oslo 20. desember 1941.
Innenriksdepartementet.
Hagelin.

R. J. Fuglesang.

Statstjenestemennenes ekstrarfortjeneste i privat virksomhet. Lønnsforordningens § 11.

Rundskr. 23/4 1942.

Finansdepartementet har i brev av 15. april 1942 til Innenriksdepartementet avgitt sådan uttalelse:

«Finansdepartementet antar at spørsmålet om dispensasjon fra forbudet mot ekstrarfortjeneste i privat virksomhet må avgjøres av vedkommende minister etter konkret vurdering av forholdene i hvert enkelt tilfelle. Herunder bør det tas særlig hensyn til om privatarbeidet kan utføres uten at vedkommende tjenestemanns offentlige tjenesteplikter lider under det, jfr. Finansdepartementets uttalelse i St.prp. nr. 1 for 1939, tillegg nr. 28, side 405.

Det tilføyes at det ved bestemmelsens utferdigelse har vært en uttrykkelig forutsetning at man stiller seg mest mulig velvillig overfor tjenestemenn som allerede har private bistillinger.»

Rundskr. 28/2 1942.

De enkelte institusjoner kan selv foreta mulige lempninger i kontortiden for enkelte funksjonærer under forutsetning av at 48 timers ukentlig arbeidstid strengt overholdes også for disse.

Offentlige tjenestemenns skyssregninger.

Rundskr. fra Handelsdepartementet 4/12 1934.

Etter skyss- og kostregulativets § 14 skal godtgjørelsen for skyss beregnes etter den veg og den måte reisen med minst utgift kan foregå på. Unntakelse kan skje når det på grunn av særegne omstendigheter har vært av vesentlig betydning (for det offentlige) å foreta reisen på en annen måte. Herom må regningen i tilfelle inneholde fyldestgjørende forklaring.

Det antas ikke at bestemmelsen avskjærer tjenestemennene adgangen til også av private grunner å foreta reisen på annen måte enn den billigste. Men merutgiften hermed må i så fall bæres av tjenestemannen selv og ikke av det offentlige.

Det kan derfor hende at en tjenestemann må beregne sin skyssgodtgjørelse under forutsetning av en annen reisemåte enn den han virkelig har brukt.

Statsrevisjonen anser det nødvendig at det i skyssregningene alltid opplyses om det er reist annerledes enn beregnet og hvorledes det er reist.

I det tilfelle at det på en reise har vært brukt bil eller annet skyssmiddel, som er dyrere enn jernbanen, på en strekning hvor jernbane kunde være brukt, og det derfor skal beregnes skyssgodtgjørelse som bestemt for jernbanereiser, antas det at det er jernbanens takst på tredje klasse som kan beregnes, se skriv herfra i Lovtidende av 13. oktober 1932. Dette antas å måtte gjelde også i tilfelle av at den reisende har reist på jernbanens 2. klasse på en strekning og så fortsetter reisen med annet dyrere skyssmiddel.

Det henstilles at tjenestemennene i størst mulig utstrekning blir gjort kjent med nærværende rundskriv.

Rundskr. 13/11 1928.

Vedkommende ingeniør må attestere at de veglengder, som er oppført på oppsynsmennenes skyssregninger, er riktige.

Skyss- og kostgodtgjørelser ved undersøkelser.

Rundskr. 30/9 1902, 7/5 1903.

Skyss- og kostgodtgjørelse til de ved undersøkelser benyttede oppsynsmenn utredes av det til håndlangere m. v. ved undersøkelser disponible beløp.

Arbeidsdepartementet har meddelt, «at det ikke ved vegundersøkelser antas å være adgang for vedkommende ingeniører til å beregne skyssgodtgjørelse innen arbeidsdistriktet, hvorimot virkelig hadde befordringsutgifter vil kunne erholdes godtgjort.»

Det i departementets skriv benyttede uttrykk «arbeidsdistriktet» har vegdirektøren forstått som ensbetydende med vedkommende «undersøkelsesfelt».

Riksrevisjonens krav ang. skyssregninger.

Rundskr. 29/3, 14/7 1927.

Riksrevisjonen har i antegnelser til vegvesenets regnskaper uttalt bl. a. følgende:

Da det ofte forekommer uoverensstemmelser mellom de på regningene oppførte utlegg til billetter og de beløp som skal betales, etter «Takstavdeling» til «Rutebok for Norge», anmerkes til framtidig iakttakelse at regningene for framtiden blir utferdiget i overensstemmelse med nevnte «Takstavdeling», såframt det ikke foreligger endrede satser, hvortil det kan henvises.

Det anmerkes til framtidig iakttakelse at regføres opplysninger om veglengder og om hva slags befordringsmidler er benyttet samt at de i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse pkt. 5 og 10 omhandlede bevitnelser i tilfelle må påføres regningene.

Det anmerkes til fremtidig iakttakelse at regningen over skyss- og kostgodtgjørelse påføres enten spesifikasjon over hvorledes det utbetalte beløp framkommer, eller henvisning til hovedberegning med opplysning om hvor denne er regnskapsført.

Endringer i regulativet for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse.

Rundskr. 3/7 1936.

Etter skyssregulativets § 2 kan egen automobil m. m. brukes på tjenestereiser bare når det departement som vedkommende tjenestemann sorterer under, har gitt sitt samtykke dertil.

Etter vegdirektørens forslag har Arbeidsdepartementet samtykket i at samtlige fast ansatte *ingeniører* i vegvesenet inntil videre kan benytte egen bil på tjenestereiser uten spesielt samtykke i det enkelte tilfelle.

For midlertidig ansatte *ingeniører* samt for mulige andre tjenestemenn i vegvesenet for hvem det kan bli spørsmål om adgang til å bruke egen bil på tjenestereiser må derimot begrunnet forslag innsendes i hvert enkelt tilfelle.

Kostgodtgjørelse for ekstraringeniører og teknikere m. fl.

Rundskr. 8/11 1913, 14/11 1922.

Ekstraringeniører tilståes samme kostgodtgjørelse som vegvesenets øvrige *ingeniører*.

Teknikere blir etter det nye regulativ for kostgodtgjørelse å henføre til samme klasse som fullmektiger og kontorister.

Rundskr. 22/6 1933.

Ved kgl. res. av 16. juni 1933 er bestemt:

I medhold av § 2, 3. ledd i lov av 25. juni 1926 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse fastsettes for vegoppsynsmenn sådan kostgodtgjørelse for reiser innen deres tjenestedistrikt, gjeldende fra 1. juli 1933:

For reiser av over 10 timers varighet kr. 4.50 pr. døgn og for reiser som har en varighet av 6 til og med 10 timer kr. 2.00 samt nattillegg kr. 2.00 pr. natt — eventuelt forhøyet med kr. 1.00 — i tilfelle hvor nattillegg etter gjeldende regulativ kan beregnes.

Rundskr. 27/11 1941.

Regulativ for oppsynsmenns skyssgodtgjørelse ved bruk av egen bil eller motorsykkel på tjenestereiser utenfor det anlegg de er stasjonert ved er fastsatt av Arbeidsdepartementet etter forslag av vegdirektøren — fra 1. desember 1941 — således:

Godtgjørelse ved bruk av egen	
Bil	Motorsykkel med eller uten sidevegn
1— 6000 km. 42 øre pr. km.	28 øre pr. km.
6001—12000 „ 25 — „ —	17 — „ —
12001—20000 „ 17 — „ —	11 — „ —

Utgangspunktet for beregningen av km.-godtgjørelsen for de lengre distanser er at den høyere betaling som oppbæres for de kortere kjøre-

lengder er kalkulert inn i beregningen for de lengre. Tjenestemennene får på denne måte full dekning for utgiftene på den distanse som de har kjørt sammenlagt i årets løp.

Vegvesenets biler som befordringsmiddel på tjenestereiser.

Rundskr. 7/10 1929.

Når biler tilhørende vegvesenet benyttes på tjenestereiser hvorfor skyssgodtgjørelse beregnes, må beregningen inneholde opplysning om hva og til hvem det er betalt for befordringen eller for leie av befordringsmiddel — samt om noen annen til skyssgodtgjørelse berettiget reiste med samme befordringsmiddel. — Enn videre må beregningen påføres attest for at reisen har foregått på den for Staten billigste måte.

Rundskr. 7/10 1942.

På tjenestereiser kan beregnes en skyssgodtgjørelse av 5 øre pr. km. når kjøringen foregår med vegvesenets bil og med alle driftsutgifter for vegvesenets regning.

Rundskr. 16/11 1942.

Den ovennevnte godtgjørelse av 5 øre pr. km. kan bare beregnes av den tjenestemann som selv kjører bilen når det ingen fast sjåfør medfølger. Godtgjørelsen kan heller ikke beregnes av oppsynsmenn ved reiser ved eget anlegg eller i særskilt tildelt distrikt.

Foreldelse av skyss- og kostregninger.

Rundskr. 22/6 1934.

Handelsdepartementet har ved rundskriv av 12. juni 1934 bestemt følgende:

«Idet man henviser til rundskriv herfra av 4. juni 1931 skal man henstille at alle offentlige tjenestemenn og andre som får skyss- og kostgodtgjørelse etter lov og regulativ om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse, på nytt blir gjort bekjent med at foreldelsesfristen for innsendelse av regninger over sådan godtgjørelse fra 1. juli 1930 er 2 måneder og at regningene undergis en ny foreldelsesfrist av samme lengde når de sendes tilbake til regningsutstederen av vedkommende myndighet.

Foreldelsen avbrytes således ved at regningsutstederen innen 2 måneder etter at reisen er tilendebrakt sender inn sin regning til vedkommende myndighet. Har regningsutstederen vedkommende departements samtykke til å sende sine regninger kvartalsvis, avbrytes foreldelsen ved at han sender inn regningen innen 2 måneder etter vedkommende kvartals utløp.

Rundskr. 21/12 1937.

Skyssregninger fra kasserere og oppsynsmenn m. v. må sendes inn til overingeniøren kvartalsvis og innen den i loven fastsatte preskripsjonsfrist.

Offentlige tjenestemenns flytningsgodtgjørelse.

Rundskr. 13/8 1925.

Ifølge meddelelse fra Handelsdepartementet har Stortinget den 3. juli 1925 fattet beslutning om nye regler for flytningsgodtgjørelse til offentlige tjenestemenn (gjeldende fra 1. oktober 1925).

Reglene omfatter tjenestemenn med hel statsavlønning, men det er dog forutsetningen at de også skal gjelde for vegvesenets tjenestemenn.

Reglene lyder således:

§ 1.

1. Embetsmenn og statens bestillingsmenn — statsråder samt embetsmenn og andre tjenestemenn i utenriksetaten og ved statens jernbaneanlegg unntatt — får ved forflytning til et embete eller til en annen stilling i stats-tjenesten med hel statsavlønning, godtgjørelse etter nedenstående regler, når bopelsplikt nødvendiggjør flytning til et annet oppholdssted.
2. Godtgjørelse overensstemmende med punkt 1 kan også tilstås ved første gangs ansettelse, når vedkommende fagdepartement finner det påtrengende nødvendig for å få stillingen tilfredsstillende besatt og hvor på grunn herav godtgjørelse har måttet tilsys.
3. Flytning til overtakelse av bistilling berettiger ikke til noen godtgjørelse.

§ 2.

En tjenestemann har ikke krav på godtgjørelse ved forflytning fra en stilling til en annen før etter 5 års tjenestetid i tidligere stilling.

§ 3.

Godtgjørelsen tilstås kun tjenestemenn som flytter med husstand som helt forsørges av ham.

§ 4.

Godtgjørelsen beregnes etter den veglengde som flyttes, således:

- a) For reiser på landeveg kr. 2.50 pr. km.
- b) For reiser på jernbane kr. 0.60 pr. km. til og med 100 km., kr. 0.40 for over 100 til og med 300 km. og for de overskytende kr. 0.20 pr. km.
- c) For reiser på dampskip kr. 2.00 pr. sjømil til og med 100 sjømil og for de overskytende kr. 1.00 pr. sjømil.

§ 5.

Regninger på flytningsgodtgjørelse foreldes overensstemmende med reglene i lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. Foreldelsesfristen regnes fra den dag flytningen er avsluttet.

§ 6.

I tilfelle hvor ovenstående regler vil virke særlig urimelig samt i andre særlige tilfelle hvor det ansees uomgjengelig nødvendig kan lempning i reglene foretas ved kgl. resolusjon.

§ 7.

Disse regler kommer til anvendelse på flytninger foretatt etter 1. oktober 1925 og gjelder inntil videre.

Rundskr. 11/6 1935.

Ifølge Stortingets beslutning av 29 april 1935 skal § 2 i Regler om offentlige tjenestemenns flytningsgodtgjørelse av 3 juli 1925 lyde:

En tjenestemann har ikke krav på godtgjørelse ved forflytning fra en stilling til en annen før etter 5 års tjenestetid i tidligere stilling eller før 5 år etter siste flytning som det er utbetalt flytningsgodtgjørelse for.

Rundskr. 19/2 1942.

Arbeidsdepartementet har i rundskriv av 13. februar 1942 meddelt følgende:

«Ved forordning av 31. januar d. å. er den i Regler om offentlige tjenestemenns flytningsgodtgjørelse av 3. juli 1925 og 29. april 1935 § 4 punkt c for reiser sjøverts fastsatte godtgjørelse forhøyet til kr. 4.00 pr. sjømil til og med 100 sjømil og for de overskytende til kr. 2.00 pr. sjømil.

Dessuten er § 4 gitt sådant nytt siste ledd:

«Når flytningen foregår sjøverts, får tjenestemannen dessuten refundert legitimerede utgifter til krigsforsikringspremie for sjøtransporten for en forsikringssum av inntil kr. 10 000.—.»

Endringene gjelder fra 1. februar d. å. og kommer til anvendelse på flytninger foretatt etter nevnte datum.»

Lov om aldersgrense, avskjed ved oppnådd aldersgrense.

Rundskr. 29/8 1917, 2/10 1920.

I henhold til lov av 14. mai 1917 er aldersgrensen for vegvesenets funksjonærer fastsatt således: 70 år for menn og 65 år for kvinner i alle stillinger, for hvilke der ikke i denne eller andre lover er fastsatt en lavere aldersgrense.

68 år for vegvesenets ingeniører i distriktene, de ved Vegdirektørkontoret ansatte ingeniører av lavere grad enn overingeniører samt oppsynsmenn.

Ifølge skrivelse fra Arbeidsdepartementet blir det ved meddelelse av avskjed til offentlige tjenestemenn ved oppnådd aldersgrense å gå fram etter følgende regler:

Tjenestemenn som fratrer på grunn av nådd aldersgrense, meddeles formelig avskjed av ved-

kommende myndighet — jfr. for de tjenestemenns vedkommende, som går inn under lov om offentlige tjenestemenn av 15. februar 1918, denne lovs § 22 — og tilstilles et avskjedsdokument.

Avskjeden meddeles *uten hensyn til om avskjedsansøknings foreligger*, idet det dog ikke vil være noe til hinder for, at tjenestemenn, som må fratre på grunn av nådd aldersgrense, innsender vanlig ansøknings om avskjed. Tidspunktet for avskjedsdokumentets utferdigelse bør settes til senest 3 måneder før den dag da aldersgrensen nåes.

Hva for øvrig angår gjennomførelsen av bestemmelsene om aldersgrenser iakttas, at tjenestemenn, som har å fratre på grunn av nådd aldersgrense, *i alminnelighet må fratre senest den dag da aldersgrensen nåes*. Denne regel bør imidlertid i *særegne tilfelle* — navnlig hvor det på grunn av boligforholdene måtte medføre særlig ulempe for den avgående tjenestemann å fratre denne dag og for den tiltredende straks å overta stillingen — kunde gjennomføres således, at avskjeden meddeles fra et noe senere tidspunkt, f. eks. fra første flyttedag. Selve bestemmelsen om avskjed må dog i så fall utferdiges *før det tidspunkt*, da vedkommende tjenestemann når aldersgrensen. Hvis det i særlige tilfelle, av hensyn til tjenestens tarv måtte anses ønskelig at en tjenestemann blir stående i sin stilling ut over aldersgrensen, må det i betimelig tid gjøres henvendelse til vegdirektøren, så det kan rettes oppfordring til vedkommende overensstemmende med aldersgrenselovens § 4.

Uttalelse fra Statens Pensjonskasse om ansettelsesforhold o. l.

Rundskr. 4/9 1919, 12/12 1923, 24/11 1926.

Arbeidsdepartementet har på foranledning av Sosialdepartementet meddelt, at Statens Pensjonskasse har henledet oppmerksomheten på, at det gjentatte ganger har hendt at det til kassen er innkommet underretning fra vedkommende fagdepartement om innlemmelse av tjenestemenn, som er ansatt i innskuddspliktig stilling i en så høy alder at de forholdsvis kort tid etter innlemmelsen vil nå den for stillingen fastsatte aldersgrense, hvorved kassen vil kunne pådras forpliktelser som står i avgjort misforhold til de innskudd som av vedkommende tjenestemann vil bli erlagt.

I sitt skriv av 24. juni 1919 til Sosialdepartementet har Statens Pensjonskasse bl. a. anført følgende:

«Pensjonskassen finner det derfor ønskelig at de myndigheter under hvem ansettelse av tjenestemenn som er innskuddspliktige i Statens Pensjonskasse henhører, blir anmodet om mest mulig å unngå ansettelse av folk i høy alder, og tillater seg å henstille til det kongelige departement ved en sirkulærskrivelse å underrette de øvrige de-

partementer herom. Å oppstille noen bestemt tidsfrist før aldersgrensen, etter hvilken ansettelse ikke bør finne sted, lar seg ikke gjøre. Etter kassens mening bør imidlertid ansettelser av folk som ikke tidligere er medlemmer av Pensjonskassen og som ikke har minst 10 år igjen til den for stillingen fastsatte aldersgrense ikke skje med mindre dette er absolutt nødvendig for å få stillingen tilfredsstillende besatt, og ansettelser i 10—15 år før aldersgrensen bør ikke skje med mindre det for det offentlige er særlig ønskelig.»

(Pensjonskassens uttalelse er senere noe avsvirket, jfr. vegdirektørens rundskriv av 23. februar 1923.)

Enn videre har Statens Pensjonskasse framholdt ønskeligheten av at ansettelses- og avskjedigelsesterminen for innskuddspliktige i pensjonskassen av hensyn til innskuddserleggelsen formelt fastsettes således at tjenestetiden blir regnet for et helt år i alle tilfelle hvor en tjenestemann lønnes med årslønn skjønt hans arbeid ikke er kontinuerlig.

I fall det i vegvesenet er noen stillinger, f. eks. vegvoktere, som kommer inn under disse forhold, må ansettelses- og avskjedigelsesterminen fastsettes således, at tjenestetiden blir regnet for et helt år, når tjenestemannen har utført stillingens hele ordinære arbeid og derfor oppebåret den hele årslønn.

Vegvoktere som måtte bli beskjeftiget ved de for automobilavgiftene vedlikeholdte veger vil ikke bli å anse som statstjenestemenn og vil ikke bli innmeldt i Statens Pensjonskasse; kfr. Ot. prp. nr. 12, 1925, s. 4 og vegdirektørens sirkulære 24. november 1926.

Rundskr. 20/6 1930.

Melding sendes til Statens Pensjonskasse om inntredelse i ekteskap eller uttredelse av ekteskap ved ektefellens død eller ved skilsmisse, jfr. Pensjonslovens § 3, 4.

Inneholdelse av pensjonsinnskudd.

Rundskr. 3/10 1921.

Statens Pensjonskasse har utferdiget instruks om inneholdelse og innbetaling av innskudd, hvorav hitsettes:

«I henhold til § 22, nr. 4 beregnes innskuddene for hele kalendermåned. Når innskuddsplikt inntreder, forandres eller opphører i tiden fra og med den 1. til og med den 15. i en måned, regnes den som inntrådt, forandret eller opphørt den 1. i samme måned, ellers regnes den som inntrådt, forandret eller opphørt den 1. i nestfølgende måned. *Det blir altså alltid å inneholde helt månedsinnskudd.*»

Enkepensjoner av statskassen.

Rundskr. 17/10 1934, 13/6 1935.

Ved søknader om enkepensjon bes meddelt fødselsår og datum for vedkommende ansøkers barn under 15 år.

Dåpsattest for vedkommende ansøkers barn under 18 år legges ved.

Innbetaling av pensjonsinnskudd for oppsynsmenn og vegvoktere.

Rundskr. 9/10, 19/10 1917, 9/3 1918, 20/4, 23/5 1923.

Pensjonslovens § 8 bestemmer:

«Det årlige beløp av en pensjon eller en tjenstemanns innskudd avrundes oppad til nærmeste tall, som dividert med 12 gir et helt antall tiøre.»

Ved fratrekk av pensjonsinnskudd ved månedslønnens utbetaling av vedkommende kasserer og ved innbetaling til Vegdirektørkontorets kasserer av pensjonsinnskudd for oppsynsmenn (og vegvoktere) tas hensyn til denne bestemmelse. Disse innbetalinger til vegdirektøren skal skje ved hvert kvartals utgang og må ikke innsendes direkte til Statens Pensjonskasse.

Til oppnåelse av en ensartet framgangsmåte ved regnskapsførselen for innbetalingen av oppsynsmennenes pensjonsinnskudd bør det på oppsynsmennenes gasjeregninger oppføres *nettobeløpet* og særskilte utgiftsbilag utferdiges for pensjonsinnskudd. Disse bes påsett utgiftsført i regnskapet for det halvår som innbetalingene gjelder.

Statens Pensjonskasse går ut fra, at det treffes alle nødvendige forføyninger til at forfalne kvartalsinnskudd kan bli innbetalt i pensjonskassen innen den av pensjonskassens styre fastsatte betalingsfrist, som er den 15. i angjeldende kvartals nærmest påfølgende måned.

Det bemerkes, at det vil bli oversendt pensjonskassen en fortegnelse over de innskudd som innkommer til Vegdirektørkontoret etter nevnte frist, og at det i henhold til pensjonslovens § 10, 5 vil bli beregnet renter av beløp som ikke er innbetalt i rett tid.

Disse renter vil ikke kunne utgiftsføres på anleggene, men må i tilfelle betales av vedkommende kasserere personlig.

Innberetning til pensjonskassen angående beskikkede vegtilsynsmenn.

Rundskr. 6/12 1924.

Ved kgl. res. av 30. september 1921 ble det truffet nærmere bestemmelse om innsendelse til Statens Pensjonskasse av de meddelelser og innberetninger, som er nevnt i pensjonslovens § 10 punkt 5.

Ifølge denne kgl. res. skal nevnte meddelelser og innberetninger tilstilles pensjonskassen av det departement, hvorunder tjenestemannen hører.

Innsendelsen kan dog av departementet pålegges en annen myndighet. Arbeidsdepartementet har pålagt vegdirektøren å foreta sådan meddelelse for vegvesenets tjenestemenn.

På foranledning av pensjonskassen skal man for de særskilt beskikkede vegtilsynsmenns vedkommende be iaktatt, at de nevnte innberetninger m. v. til pensjonskassen heretter sendes gjennom vegdirektøren. På denne måte vil sentraladministrasjonen tillike få den fornødne oversikt over disse tjenestemenns stilling i det hele land.

Innberetninger (meddelelser) skal ifølge nevnte kgl. res. bl a. sendes i følgende tilfelle:

1. Ved ansettelse. (Innberetning I.)
2. Ved forandring av den faste årlige godtgjørelse, som utredes av staten. (Innberetning II.)
3. Ved fratredelse. (Innberetning III.)
4. Ved dødsfall. (Innberetning IV.)
5. Ved permisjon uten inntekt eller med mindre inntekt enn det for stillingen pliktige innskudd. I disse tilfelle oppgis foruten for hvilken tid permisjonen er meddelt også om tjenestemannen ønsker å betale innskudd i permisjonstiden (jfr. lovens g 22.2).
6. Når det er inntruffet omstendigheter, som antas å øve innflytelse på pensjonsretten eller innskuddsplikten.

Det tilføyes at det no er bestemt at *innskuddsgrunnlaget* for de særskilt beskikkede vegtilsynsmenn kun omfatter den faste årlige godtgjørelse som utredes av staten i henhold til veglovens § 17. Lønnstilskudd av fylke eller herred vil således ikke kunne regnes med.

I henhold hertil og de for tiden gjeldende regler for innlemmelse blir det kun tale om stillinger hvor innskuddsgrunnlaget vil utgjøre minst kr. 1 000.00.

Med hensyn til inneholdelse og innbetaling av innskudd samt pensjonsutbetalinger henvises til hva det er fastsatt i pensjonslovens § 10, punkt 5.

Dyrtidstillegg til pensjonister.

Rundskr. 4/2 1941.

Stortinget har den 6. februar 1940 fattet beslutning om forhøyelse av dyrtidstillegget til visse offentlige pensjonister.

Overingeniøren anmodes om å påse at gjeldende bestemmelser blir fulgt ved utbetaling av de pensjoner, som er tilstått riksvegvoktere og deres etterlatte.

Midlertidig personales lønnsforhold.

Rundskr. 23/11 1931.

Etter Stortingets beslutning av 19. juni 1931 vil midlertidig personale (ekstraingeniører, ekstrakontorister, midlertidige oppsynsmenn og andre) heretter ikke kunne tilståes en begynnerlønn, som overstiger den regulativmessige grunnlønn for fast personale i tilsvarende stilling.

Innmelding av midlertidig personale i Statens Pensjonskasse.

Rundskr. 2/6 1931.

Skjema «Innberetning I» sendes inn til vegdirektøren for alle midlertidig ansatte ingeniører, kontorfunksjonærer og oppsynsmenn, som ikke tidligere er medlem av kassen.

Ansøknin g om pensjon fra ikke pensjonsberettigede.

Rundskr. 11/3 1908, 24/11 1911.

Søknader om pensjon fra vegfunksjonærer og arbeidere eller enker etter sådanne skal ved innsendelse til vegdirektøren inneholde (eller være ledsaget av) opplysning om vedkommende ansøkers:

alder,
tjenestetid i statens vegvesen,
helbredstilstand (helst ledsaget av lægeattest),
forsørgelsesplikt og
formuesforhold; dessuten bør om mulig vedkommendes attester i original eller bekreftet avskrift like til den siste tid medsendes søknaden.

Gjelder søknaden en enke, må også i tilfelle oppgis barnenes alder.

Søknader om pensjon skal også inneholde opplysning om vedkommendes årlige nettoinntekt i siste stilling.

Rundskr. 4/5 1928.

Finansdepartementet vil som regel ikke kunde utvirke pensjoner av statskassen til personer, hvis arbeid i det offentlige tjeneste ligger lenger tilbake i tiden eller alene har hatt karakteren av sesongarbeid.

Kontorholdsgodtgjørelse, telefonsamtaler og telegrammer.

Rundskr. 23/2 1900, 17/7 1902, 11/11 1904, 10/3 1905, 24/7 1911.

Arbeidsdepartementet har 25. juli 1896 bestemt at kontorholdsgodtgjørelsen for fylkenes overingeniører for vegvesenet skal anvendes til:

- a) Leie av fornødne kontorværelser samt til disse værelsers oppvarming, belysning og renhold.
- b) Anskaffelse av kontorinventar — herunder eventuelt innbefattet telefon, — som blir tilhørende vedkommende overingeniørstilling, og hvorover blir å føre inventariefortegnelse.
- c) Anskaffelse av mindre kontorrekvisita, såsom skrive- og tegnesaker m. v.

Heri er også innbefattet tilsvarende utgifter for avdelingsingeniører med eget kontor.

Under heromhandlede godtgjørelse henføres:

Anskaffelse av protokoller, kopibøker, journaler, skjemaer, rutepapir, papir og konvolutter, trykning av mulige fornødne skjemaer, både fyl-

keskommunens og statens veganlegg vedkommende, o. l. samt utgifter ved telefonsamtaler og telegrammer, som utgår direkte fra overingeniørens kontor. Overingeniørens utgifter til telefonsamtaler og telegrammer under reiser i distriktet utenfor heimstedet utredes av de givne bevilgninger til vedkommende anlegg eller undersøkelser.

Utgifter til telegrammer og telefonsamtaler, som ikke står i forbindelse med vedkommende funksjonærs reiser, kan ikke oppføres på skyssregningene, men må føres til utgift for vedkommende anlegg eller undersøkelse.

Telefonabonnement vedrørende avdelingskontorene belastes overingeniørens kontorholdsgodtgjørelse, mens telefonsamtaler (og telegrammer) som utgår fra avdelingskontorene belastes de respektive anlegg og undersøkelser.

Rundskr. 30/3 1938.

Bøker som kjøpes til vegkontorene må forsynes med kontorets stempel og vedk. regnskapsbilag påføres attest for at så er gjort.

Antakelse av slektninger av personalet.

Rundskr. 23/1 1936.

Det vil i alminnelighet ikke bli samtykket i at nærmeste slektninger av overingeniøren eller det øvrige personale antas til assistanse ved samme kontor.

Ekstrahjelp.

Rundskr. 24/4 1930.

Det må straks skje henvendelse til vegdirektøren i alle tilfeller, hvor det blir spørsmål om antakelse av midlertidig assistanse av noen art — også vikariater.

Rundskr. 7/5 1936.

Vegdirektøren vil inntil videre samtykke i at ekstraingeniører som fra tjeneste i et fylke forflyttes til midlertidig tjeneste i et annet, tilståes vanlig skyss- og kostgodtgjørelse på flytningsreise — for egen person — når vedkommende er gift og flytter med husstand som helt forsørges av ham.

Spørsmål som omhandlet forelegges vegdirektøren i hvert enkelt tilfelle.

Rundskr. 3/5 1941.

Finansdepartementet kan ikke samtykke i at ekstraingeniørene får sin oppsigelsesfrist forlenget fra 14 dager til 3 måneder. Derimot vil ikke departementet motsette seg at ekstrapersonale i vegvesenet som har utført sammenhengende full tjeneste i minst 1 år tilsikres lønn under sykdom i inntil 3 måneder.

Rundskr. 18/3 1932.

Avlønning av personer som er midlertidig ansatt i fast organiserte stillinger uten å være innlemmet i Statens Pensjonskasse, eller som gjør vikartjeneste i sådanne stillinger for vedk. fast ansatte tjenestemann, må ikke overstige den for stillingen normerte grunnlønn med et fradrag av 10 % (motsvarende beregningsmessig innskudd i pensjonskassen for fast ansatte).

Bevilgning til ekstrahjelp.

Rundskr. 19/7 1913, 6/8 1921.

Bevilgningen til «ekstrahjelp» er ikke forutsatt for noen del å skulle kunne anvendes til lønnstillegg for vegkontorister.

Ekstrahjelp til planleggelse og forberedelse av nødsarbeid må lønnes av ekstrahjelpkontoen, selv om denne derved overskrides.

Ferier m. v.

Rundskr. 7/5 1937, 7/10 1925, 15/11 1927.

Kontorpersonalet ved vegkontorene i fylkene har i en årrekke hatt ferie etter samme regel som kontorpersonalet ved embetskontorene, nemlig «en ferie av minst 14 dager», jfr. vegdirektørens rundskriv av 19. juli 1913.

Da feriebestemmelsen for sistnevnte personale ifjor ble endret derhen at det «bør tilkomme en årlig ferie av 3 uker, sammenhengende eller delt» har Arbeidsdepartementet på foranledning samtykket i at den nevnte endrede regel heretter også gjøres gjeldende for det faste kontorpersonale — herunder tekniske assistenter — ved vegkontorene.

Vegdirektørens rundskriv av 13. juni 1923 inneholdt bl. a. sådan bestemmelse:

«Midlertidig antatt personale, som har tjenstgjort minst 1 år kan tilståes 14 dagers ferie . . . .»

Arbeidsdepartementet har på foranledning samtykket i at sistnevnte regel forandres så den heretter vil lyde:

«Ekstraingeniører og midlertidig kontorpersonale — herunder teknikere — ved vegkontorene i fylkene, som har tjenstgjort minst et år tilståes 14 dagers ferie. Etter at de har tjenstgjort to år tilståes de en årlig ferie av 3 uker, sammenhengende eller delt.»

Ferie tilståes dog ikke når vedkommende samme år har hatt militærtjeneste av lengere varighet enn ferien.

Under noen av personalets ferier eller kortere tids sykdom er det ikke adgang til å betale de andre tjenstgjørende for merarbeid på grunn herav; kfr. tjenestemannslovens § 13.

Skulde det unntakelsesvis ved lengere fravær på grunn av sykdom eller liknende bli nødvendig, vil det med vegdirektørens samtykke i det spesielle tilfelle kunne antas noen ekstra vikarhjelp.

Arbeidets dag — 1. mai.

Rundskr. 4/5 1942.

Det forutsettes at det med hensyn til utbetaling av lønn m. v. blir forholdt overensstemmende med de av Sosialdepartementet utferdigede «Regler til utfylling og gjennomføring av lov om arbeidets dag — 1. mai.»

Besparelser på ledige gasjer kan ikke anvendes til ekstrahjelp eller ekstra-arbeid. Ledig gasje kan bare disponeres til avlønning av vikar i vedkommende stilling.

Midlertidige tjenestemenn.

Rundskr. 4/3 1922.

Samtlige midlertidig ansatte ingeniører, teknikere, kontorfolk, oppsynsmenn og andre gjøres bekjent med at deres lønn må betraktes som månedslønn og at oppsigelsestiden gjensidig er 14 dager.

Det må ikke treffes bindende avtale med noen som ønskes midlertidig ansatt uten at vegdirektørens samtykke i hvert inkelt tilfelle innhentes på forhånd.

Det påses at de midlertidige tjenestemenn hvis samlede lønn ikke overstiger kr. 500.00 pr. måned blir innmeldt i kretssykekaske, som i eventuelt sykdomstilfelle yter lovbestemte sykepenger m. v.

Under sykdomsforfall vil lønn som regel ikke kunne betales vedkommende for lenger tid enn 14 dager, for hvilket tidsrom eventuelle sykepenger fra kretssykekaske tas til inntekt i vegvesenets regnskaper.

Spørsmål om videre utbetaling av lønn må i tilfelle forelegges vegdirektøren.

Permisjon til møter i idrettsøyemed.

Rundskr. 10/3 1922.

Norges Landsforbund for idrett har rettet en henstilling til Forsvarsdepartementet om at offentlige funksjonærer som innehar stilling innen den høyere idrettsadministrasjon (landsforbundet, distriktslag, særforbund og kretser) må bli møtt med all mulig velvilje og imøtekommenhet når det gjelder permisjon til møter eller reiser i idrettsøyemed.

Arbeidsdepartementet, som finner at det for vegvesenets vedkommende bør imøtekommes i den utstrekning hvortil det måtte finnes anledning, henstiller at det må bli forholdt overensstemmende hermed likeoverfor permisjonsandragender som avgjøres av vegdirektøren.

Permisjon til partimessig oppdrag og hird- tjeneste.

Rundskr. 4/5 1942.

I brev av 23. april 1942 til Arbeidsdepartementet er det uttalt følgende:

«Finansdepartementet finner etter fornyet overveielese å kunne samtykke i at permisjon med lønn i inntil 30 dager i kalenderåret — ferie medregnet — til varetakelse av nærmere angitte oppdrag i organisasjonsmessig øyemed også kan omfatte utførelse av oppdrag for partiorganisasjonen og hirden.»

Arbeidsdepartementet går ut fra at det forholdes på liknende måte i vegvesenet.

Rundskr. 22/7 1942.

I skriv av 20. juli 1942 har Finansdepartementet uttalt at den i vegdirektørens rundskriv av 4. mai 1942 omhandlede ordning bare omfatter fast ansatt personale.

Statstjenestemannsforbundet.

Rundskr. 29/1 1935.

Tjenestemenn i vegvesenet som er oppnevnt som representanter for en tjenestemannsorganisasjon til å delta i Statstjenestemannsforbundets årlige landsmøte, kan tilståes tjenestefrihet med lønn for det hertil nødvendige antall dager. — Tjenestefrihet er dog begrenset til høyst 3 kalenderdager pr. år iberegnet ordinær ferie.

Kasserere, regnskapsførsel, arbeidsrapporter.

Ansettelse av kasserere.

Rundskr. 4/4 1938.

Det bør stilles det ufravikelige krav at ansøkere må ha kyndighet og øvelse i regnskapsførsel.

Rundskr. 18/6 1938.

Det skal fortrinsvis antas kasserere som ikke forvalter midler for andre enn Staten. Herom må derfor opplysning gis ved forslag om kassereransettelse.

Kasserergodtgjøring.

Rundskr. 12/5 1931, 9/11 1933.

§ 4 i kassererinstruksen skal lyde slik:

Den kassereren tilståtte prosentgodtgjørelse beregnes av de av ham *kontant* utbetalte summer og føres til utgift i det regnskap godtgjørelsen gjelder.

Ved overføring av redskap og materialer mellom anlegg som har forskjellige kasserere, kan i en regnskapstermin prosentgodtgjørelse beregnes av beløp inntil kr. 1 000.— for hvert enkelt anlegg, hvortil betaling for overføring er skjedd.

Denne begrensning av godtgjørelsen for overføring av redskap m. v. gjelder ikke redskap og materialer som selges av redskapssentral til anlegg med annen kasserer enn redskapssentralen.

Når redskap og materialer overføres fra anlegg eller redskapssentral til anlegg med samme kasserer, beregnes ikke prosentgodtgjørelse. Sådanne kan heller ikke beregnes av beløp som er utbetalt direkte fra vegdirektoratet.

Dette gjelder bare salg av redskap og materialer.

Kassereren antas å være berettiget til kassererhonorar for de beløp som betales for kjøring med eller leie av redskapssentrals biler, enten kjøringen foregår for sentralen selv eller for et veganlegg. Det samme bør også gjelde for *arbeid*, som eventuelt utføres av det ene anlegg for det annet, eller av redskapssentral for anlegg, når det er forskjellige kasserere.

Rundskr. 14/11 1934.

Vegkasserers reise- og godtgjørelse må betraktes som en del av kassererens lønn, hvorfor kasserere-

rens reiseberegninger ikke kan tas med i grunnlaget for beregningen av den del av lønnen, som beregnes prosentvis av de kontante utbetalinger.

Rundskr. 20/6 1940.

Kasserere skal etter innstilling av vegdirektøren ansettes av Finansdepartementet, når det gjelder anlegg med bevilgninger på over kr. 30 000 pr. år. Godtgjørelsen vil bli inntil 1 %. For kasserere med meget stor forvaltning er innført godtgjørelse etter følgende glideskala, regnet av kassererens samlede forvaltningsbeløp:

1	%	av de første	kr. 100 000
0.8	«	«	« 100 000
0.7	«	«	« 100 000

osv. inntil 0.3 % som minimum.

Ved anlegg med årlig bevilgning inntil kr. 30 000 skal ansettelsesmyndigheten som hittil tilligge vegdirektøren. Godtgjørelsen blir inntil 1¼ %.

Ved innsendelse av kassererforslag bes angitt — foruten forslag til avlønning, med eller uten reise- og godtgjørelse — vedk. anleggs overslagssum (eventuelt anslagsbeløp) samt med hensyn til framtidig bevilgning eller forskudd fra distriktet m. v., blir oppgitt de nødvendige opplysninger til bedømmelse av hvorvidt den foreslåtte godtgjørelse er berettiget (bl. a. i tilfelle kassererens samlede forvaltningsbeløp).

Garanti for vegkasserere.

Rundskr. 19/1 1909, 7/7 1926.

Ifølge kgl. res. 19. desember 1908 vil det for framtiden kun være adgang for vegvesenets kasserere til å stille sikkerhet ved garantipoliser fra «Det norske Garantiselskap A/S» overensstemmende med «Forsikringsbetingelser for offentlige regnskapsbetjenter». Dog vil det fremdeles være adgang for vedkommende kasserere til å stille sikkerhet i form av privat selvskyldnerkausjon eller reell sikkerhet.

Rundskr. 7/7 1926.

I forbindelse med instruksens avsnitt D § 2 meddeles til orientering at en garanti av kr. 4 000.00 i alminnelighet godkjennes, under forut-

setning av at det til vedkommende kasserer ikke rekvireres større beløp enn inntil kr. 10 000.00 ad gangen.

Hvis arbeidsdriften ved et anlegg er så stor at det trenges større summer, eller at samme kasserer har flere anlegg som tilsammen krever anvisning av mer enn kr. 10 000.00 på én gang, må kassereren stille tilsvarende større garanti.

Rundskr. 31/8 1934.

Riksrevisjonen underrettes (gjennom departementet) om når en embets- eller tjenestemann har gjort seg skyldig i underslag eller andre misligheter, helst forinnan det blir truffet avgjørelse av spørsmål om minnelig ordning.

Garantipoliser for kasserere ved bygdeveganlegg.

Rundskr. 8/10 1941.

Det Norske Garantiselskap har gått med på at de for hovedvegkasserere fastsatte forsikringsbetingelser som finnes på polisens 3. side kan gjelde for samtlige vegkasserere.

Kassererinstruksen.

Den gjeldende instruks foreligger i særtrykk.

Rundskr. 12/5 1931, 2/6 1936.

Forandring i §§ D 4 og 8.

Lensmenn som vegkasserere.

Rundskr. 9/4 1921 og 5/9 1940.

På foranledning av henvendelse fra Lensmennenes Landsforening til Finansdepartementet om å søke utvirket at lensmennene blir fortrinsberettiget til vegkassererstillingene har vegdirektøren i skrivelse til Arbeidsdepartementet bl. a. uttalt «at vegdirektøren ikke har noe å innvende mot at lensmenn *under ellers like vilkår* blir foretrukket ved ansettelser av kasserere, men vegdirektøren kan ikke anbefale at lensmenn uten noe forbehold gis fortrinsrett til kassererstillinger, idet det ved disse besettelser må være avgjørende det som best stemmer med anleggets tarv.»

Heri har Arbeidsdepartementet i skriv til Lensmennenes Landsforening erklært seg enig.

Rundskr. 16/2 1942.

Ifølge Arbeidsdepartementets bestemmelse skal lensmenn som avskjediges, samtidig oppsies som vegkasserere. Oppsigelsesfristen settes til en måned. Forslag til antakelse av nye kasserere må som vanlig sendes til vegdirektøren.

Anvisning av penger til veganlegg.

Rundskr. 6/7 1922.

Fra 1 juli 1922 foregår etter Arbeidsdepartementets bestemmelse anvisning av penger til veg-

anleggene og Statens vegvedlikehold direkte fra vegdirektøren.

Det er tilstrekkelig å innsende hertil rekvisjoner på penger i ett eksemplar, hvorefter vedkommende kasserer fra vegdirektøren vil bli tilstillet en sjekk på det rekvirerte beløp, som da kan heves i en av Norges Banks avdelinger eller i en hvilken som helst annen bank — privatbank eller sparebank. Hvor ingen annen bank er tilgjengelig for kassereren må sjekken i kvittert stand sendes til nærmeste avdeling av Norges Bank med anmodning om å få beløpet tilsendt i de myntsorter, som tiltrenges.

Norges Bank har avdelinger i følgende byer:

Halden.	Stavanger.
Fredrikstad.	Haugesund.
Hamar.	Bergen.
Lillehammer.	Alesund.
Gjøvik.	Kristiansund.
Drammen.	Trondheim.
Larvik.	Bodø.
Skien.	Tromsø.
Arendal.	Hammerfest.
Kristiansand.	Vardø.

Omkostninger ved innfrielse av sjekk.

Rundskr. 9/8 1922.

Da det har vist seg at privatbankene og sparebankene til dels beregner seg $1\frac{1}{2} \text{ ‰}$ i provisjon for utbetaling av vegvesenets sjekker på Norges Bank, meddeles at denne provisjon blir å føre til utgift på konto G, oppsyn og regnskap, mot behørig kvittering fra vedkommende bankinstitutt, mens sjekkens hele pålydende beløp føres til inntekt i regnskapet.

Det henstilles at kassererne i størst mulig utstrekning hever sjekkeløpene i Norges Bank eller dens avdelinger.

Rundskr. 9/3 1926.

At Norges Bank på enkelte steder beregner seg portoutlegg og trekker dette fra når den sender veganleggenes kasserere kontanter, kan der visstnok ikke gjøres noen opphevelse mot.

Sjekkens hele pålydende må innføres uavkortet i anleggsregnskapet og portofradraget således inntas i vedkommende kasserers portoregnskap.

Utbetaling av lønninger til vegadministrasjonen i distriktene.

Rundskr. 9/7 1942.

Finansdepartementet har under 7. november 1940 bl. a. tilskrevet Arbeidsdepartementet som følger:

I samsvar hermed bemyndiges de herrer overingeniører til fra 1. juli 1941 å anwise omhandlede lønninger til utbetaling gjennom vegkontorenes kasserere. En legger ved oppgave over ved-

kommende funksjonærer, deres årslønn og stigningsterminer for alderstillegg. Fra lønnen trekkes 10 % pensjonsinnskudd, eventuell sykepremie, skattetrekk o. l. overensstemmende med gjeldende bestemmelser. Lønn samt eventuelt forskudd på lønn utbetales overensstemmende med lønnsregulativets § 12.

Lønn til ekstrahjelp blir å anvise til utbetaling på samme måte som de faste lønninger, likeså overtidsbetaling, jfr. rundskriv herfra av 27. juni 1941, og reguleringstillegg.

Videre gis de herrer overingeniører bemyndigelse til å anvise skyss- og kostgodtgjørelse overensstemmende med skyssregulativets bestemmelser til utbetaling gjennom de samme kontorkasserere.

Oppbevaring av veganleggs kassebeholdning.

Rundskriv. 17/3 1921.

Arbeidsdepartementet har på foranledning uttalt «at bestemmelsen i instruksens D § 6 ikke bør være til hinder for at et veganleggs kassebeholdning innsettes på vedkommende veganleggs navn, og mulig innvunne renter tas til inntekt i regnskapet.

Hvor dertil er adgang bør helst benyttes nærmeste avdeling av Norges Bank eller autorisert sparebank.

Rundskriv. 28/12 1935.

Under henvisning til kassererinstruksens § 6 innskjerpes at kassebeholdning, kassabok og bilag skal oppbevares i brannfritt jernskap.

Rundskriv. 17/4 1937 og 24/2 1938.

Det innskjerpes at regnskapsfører ikke til noen tid må sitte inne med større beholdning enn strengt nødvendig for de nærmeste ukers behov. Overflødige penger innbetales på vegdirektørens konto i Norges Bank.

Hvor det er nødvendig å benytte bank til oppbevaring av kassebeholdning, må det forholdes overensstemmende med vegdirektørens rundskriv av 17. mars 1921; dog bør spørsmål om å gjøre innskudd i sparebank eller privatbank forelegges vegdirektøren til godkjennelse.

Rundskriv. 17/2 1938.

Regnskapsføreren skal holde særskilt kasse for de midler som vedkommer Statens Vegvesen. Kassen må ikke inneholde private eller andre midler. Som andre midler regnes ikke trekk for syketrygd, skatt og liknende dekurter, som Statens Vegvesen er ansvarlig for.

Hvis noen av disse midler oppbevares i bank, skal kontraboken lyde på Statens Vegvesen, eventuelt vedk. veganleggs eller bevilgningsposts navn.

Renter av kassebeholdning.

Rundskriv. 13/1 1930.

Innvunne renter posteres til inntekt i statsregnskapet under kap. 2812 «Renter av statskassens kontantbeholdning».

Denne inntekt må derfor i kassarapport og regnskap føres som særskilt post: Innvunne renter.

Beløpet innbetales straks på vegdirektørens konto i Norges Bank.

Vegvesenets kontorkasserere innbetaler ikke renter til vegdirektøren, men anvender beløpet til dekning av løpende utgifter.

Bilag, kontrakter, kvitteringer.

Rundskriv. 13/8 1937 og 16/3 1938.

Ved rundskriv herfra av 13. august 1937 er kassererinstruksens § 12 gitt følgende tillegg:

«Når det ikke er anledning til å få attestasjon på lønningslistene av vedkommende oppsynsmann, skal hver arbeider kvittere for sitt tilgodehavende.»

Vegdirektøren er oppmerksom på at det i enkelte distrikter vil volde kassererne vanskeligheter å skaffe kvitteringer som forlangt, og da bestemmelsen har vakt en del misnøye, har man forespurt Riksrevisjonen om den måtte ha noe å bemerke til at man lempet litt på kravet hvor dette er ønskelig.

I sitt svar anfører Riksrevisjonen:

«Hvor det gjelder lønningslister vedrørende vedlikeholdsarbeider, hvortil det ikke er knyttet oppsynsmann som kan attestere utbetalingene, må hovedregelen være at alle på listen oppførte arbeidere kvitterer.

Riksrevisjonen kan imidlertid gå med på at man — på de steder hvor det er ønskelig — lempet på bestemmelsen i vegdirektørens rundskriv av 13. august 1937, slik at to manns kvittering kan godtas, *men betingelsen må da være at den fast ansatte vegvokter på vedkommende strekning utferdiger og attesterer lønningslisten og er til stede under lønningen.*»

Overensstemmende hermed vil det på steder hvor det vil være forbundet med spesielle vanskeligheter å skaffe kvittering fra samtlige vedlikeholdsarbeidere, kunne forholdes som anført av Riksrevisjonen, slik at 2 av arbeiderne kvitterer på lønningslisten, som skal være *utferdiget* og attestert av den på vedkommende strekning fast ansatte vegvokter, *som også skal være til stede under avlønningen.*

For lønningsbeløp over kr. 20.00 som sendes i posten kan i tilfelle skaffes kvittering ved å bruke postverkets blankett nr. 93.

(Når en lønningsliste omfatter flere arbeidere som ikke står i arbeidslag med formann må selv sagt hver enkelt arbeider kvittere på lønningslisten.)

Rundskr. 6/10 1937.

Radering på regnskapsbilag må ikke finne sted. Enhver forandring skal foretas slik at det tydelig kan sees hva det opprinnelig har vært skrevet.

Rundskr. 21/11 1928.

Riksrevisjonen har gjort oppmerksom på at bortkomne bilag må søkes erstattet hvis ansvarsdesisjon vil unngåes.

Rundskr. 7/2 1934, 14/7 1937.

Riksrevisjonen har vedtegnet at når en utgiftsførsel har hjemmel i kontrakt, må denne enten i original eller i bekreftet avskrift vedlegges utgiftsbilaget. Kontrakter som har en virketid av flere regnskapsterminer må alltid vedlegges det bilag hvor førstegangsbetaling finner sted på samme måte som foran nevnt. — Senere er det nok på vedk. bilag å henvise til kontrakten.

Avskrifter av akkordsedler er overflødig, når akkordoppgjørstilaget er fullstendig, hvilket dette som regel er.

Foranstående pålegg innskjerpes.

Kopinotaer og sekundakvitteringer.

Rundskr. 21/9 1937.

Hvis notaer unntakelsesvis utstedes in duplo, må duplikatet diagonalt tvers over siden være påtrykt eller stemplet med rødt: «Kopinota» og duplikatets utstyr eventuelt også for øvrig være således at det ikke kan forveksles med originalen.

Duplikatkvitteringer må ikke utstedes.

Sekundakvittering som måtte utskrives i tilfelle en originalkvittering er kommet bort, må utstyres på samme vis og diagonalt over siden være stemplet eller påskrevet: «Sekundakvittering». Riksrevisjonen tilføyer at sådan kvittering i tilfelle bør tilstilles vedkommende regnskapsfører gjennom overingeniøren.

Feriegodtgjøring.

Rundskr. 9/5 1934, 15/5 1936.

Oppgave over arbeidernes feriegodtgjørelse sendes inn for hvert budsjettår. Oppgaven skal være samlet for hele fylket, skjematisk utarbeidet og helst alfabetisk ordnet. Den sendes direkte til Riksrevisjonen i særskilt ekspedisjon sammen med oppgaver over oppsynsmennenes lønninger.

Rundskr. 17/2 1938.

Det antas ikke å være anledning til å la riksvegvedlikeholdet utrede den feriegodtgjørelse som en vegvokter har opptjent (f. eks. på en fylkesveg) før vedkommende veg ble tatt opp som riksveg.

Feriegodtgjørelsen må således utredes av den kommune som har hatt vedlikeholdet av veggen før omklassifiseringen.

Rundskr. 13/4 1942.

For å lette arbeidet med beregning og fordeling av ferielønn, har en derfor innhentet Riksrevisjonens samtykke til å gå fram på følgende måte, hvis vegkontorene finner det formålstjenlig:

For hver arbeider utskrives feriebilag på grunnlag av hans lønningskort, hvor hans samlede inntekt som danner grunnlaget for ferieberegningen foreligger. Om det skal brukes enkeltbilag eller lister kan overingeniøren bestemme, etter som det finnes hensiktsmessig. Om så måtte ønskes kan da all ferielønn i terminens løp bokføres i ett regnskap — på én konto — f. eks. riksvegvedlikeholdet. Den samlede ferielønn fordeles derpå, med en sum, på de enkelte anlegg og vedlikeholdet forholdsvis etter antall arbeidstimer i siste regnskapsår.

Om vegkontorene bruker foran omhandlede fordelingsmåte av feriepengene, er det selvsagt ikke noe til hinder for at det for et enkelt anlegg kan foretas nøyaktig beregning av ferielønn.

Postering av dekurter.

Rundskr. 25/6 1938.

Finansdepartementet har under 29. januar 1935 utsendt til de øvrige departementer et rundskriv, hvori det uttales følgende:

«Med beløp, som trekkes i lønn for skatter, trygdekassepremier m. v. forholdes det no forskjellig. Enkelte regnskapsførere fører beløpene — etter å ha utgiftsført bruttolønnen — til inntekt for kassen, og når de utbetales, atter til utgift, mens andre holder de trukne beløp utenfor regnskapet (bokholderiet).

Man finner, at beløp av omhandlede art bør bokføres, og at bokførselen bør anordnes mest mulig ensartet.

Departementet har derfor bestemt, at der med hensyn til regnskapsføringen av disse dekurter blir å forholde således, at beløpene — etter at gasjene er utgiftsført brutto (gasje ÷ pensjonsinnskudd) tas til inntekt for en for øyemedet opprettet konto, hvor de atter utgiftsføres, når betaling har funnet sted.

Ansvar for feilregning på regnskapsbilag.

Rundskr. 17/10 1924.

Instruksens bestemmelser om ansvar for regnskapsbilagenes riktighet innskjerpes.

I henhold til instruksens C § 9 er regnskapsførerne d.v.s. *ingeniørene* (se § 1) og den som anviser regningene ansvarlig for mulige regnefeil ved lønningslister og akkordoppgjør m. v.

Etter instruksens D § 10 har kassererne å gjennomgå og kontrollregne alle bilag, uten at de dog har ansvar i så henseende.

Vegregnskaper.

Rundskr. 6/12 1926.

Riksrevisjonen forlanger vedkommende vegregnskapene:

1. Ved utbetaling av *forsørgelsestillegg* til vegarbeidere skal vedkommende bilag påføres opplysning om forsørgelsesbyrde og antall arbeidstimer for hver enkelt arbeider.
2. På bilag vedkommende *flytning av telefon- og (eller) telegraflinjer* skal attestasjon påføres av vedkommende ingeniør om at utgiftene ikke er foranlediget ved flytning av stolper som stod på gammel veggrunn.
3. På *materialfortegnelsen* skal vedkommende ingeniør attestere riktigheten av det som er ført i avgang som «forbrukt».
4. Når det i hovedveganleggenes regnskaper utgiftsføres *skyss- og (eller) kostgodtgjørelse til oppsynsmenn*, skal spesifisert regning herover vedlegges et av hovedvegregnskapene. Regningene skal påføres opplysning om hvilket anlegg hver enkelt reise vedkommer, om oppsynsmannens bopel (reisens utgangspunkt) og om ved hvilket anlegg han er stasjonert.

For så vidt godtgjørelse beregnes etter andre satser enn de i regulativet fastsatte, skal regningen påføres de for revisjonen nødvendige spesielle opplysninger herom.

Rundskr. 29/12 1930.

Det innskjerpes at forskuddsfortegnelse blir vedlagt vedkommende regnskap, kfr. instruksens D § 11, 3dje ledd.

Rundskr. 3/12 1942.

Skysregninger fra vegvesenets ingeniører og kontorpersonale skal innsendes kvartalsvis — ikke i forbindelse med hovedkassererens regnskap.

Rundskr. 23/2 1940.

Ved avgivelse av regnskap for faste vegdekker må kontraktavskrift vedlegges.

Rundskr. 8/2 1938 og 25/3 1941.

Ved alle anlegg med flere enn én kasserer skal det fra overingeniørkontoret medfølge et sammendrag hvor hvert parsellregnskap er påført, samt en samlet bevilgningsoversikt.

Rundskr. 5/4 1935.

Vegdirektøren må alltid og straks få underretning om nye kasser som opprettes og administreres av overingeniørkontoret, med opplysning om:

1. Hvilke midler disse kasser disponerer.
2. Den ansatte kasserers navn og sikkerhetsstilling.
3. Om regnskapet hittil er revidert og av hvem.

Rundskr. 1/6 1928.

Regnskaper for hovedveganlegg og vedlikehold av reksvegene m. v. for budsjettåret må være innkommet til vegdirektøren senest 1. desember. Kfr. for øvrig instruksens D § 10.

Rundskr. 26/7 1939.

Foranlediget ved henvendelse fra Riksrevisjonen framhever vegdirektøren at det er nødvendig at regnskapene sendes inn så tidlig som mulig. Den lange frist for innsendelse av regnskaper må betraktes som en ytterste grense innen hvilken samtlige regnskaper må være kommet inn.

Kassarapporter.

Rundskr. 14/4 1926 m. fl.

Regjeringen har bestemt at den såkalte kontinuasjonsperiode skal oppheves fra utløpet av budsjetterminen 1925—26 og at statsregnskapet skal oppbygges på grunnlag av det såkalte kasseprinsipp.

Dette prinsipp forutsetter at posteringene i statsregnskapet og spesialregnskapene skjer etter de pr. 30. juni stedfunne innbetalinger i og utbetalinger av vedkommende kasser.

Videre innebærer kasseprinsippet at statsregnskapet, som no oppbygges direkte på grunnlag av spesialregnskapene, istedetfor oppbygges på grunnlag av regnskapsførernes og oppebørselsbetjentenes kassebokholderi og at posteringene i statsregnskapet foretas på grunnlag av faktiske inn- og utbetalinger. Til gjennomførelse herav må spesialregnskapsførerne ved siden av de alminnelige regnskaper, med hvilke det foreløpig ikke gjøres noen forandring, innsende kvartalsvise utskrifter av deres spesielle kassekonti, de såkalte «kassarapporter».

Disse kassarapporter som fra først av ble å avgi på et av Finansdepartementet anordnet skjema med en konto A for bevilgningsregnskapet og en konto B for mellomregnskapet, kunde p. g. a. at rapportene innen vegvesenet må avlegges for hvert anlegg, avgis på et spesielt av vegdirektøren utarbeidet skjema. I dette skjema har man sløffet det såkalte kassaregnskap: «Konto A», idet «Konto B» er innrettet således, at arbeidets nettoutgift i kvartalet kan anføres der.

Kassarapporten åpnes alltid med saldoen fra foregående kvartal (siste kassa-rapports sluttbeholdning), altså enten med kassabeholdning eller eventuelt med regnskapsførerens tilgodehavende. Under inntekt oppføres anvisninger fra vegdirektøren, forskudd fra distriktet og hvis inntektene er større enn utgiftene, nettoinntekten. Anvisninger og forskudd oppføres spesifisert. På utgiftssiden oppføres utgiftene hvis disse er større enn inntektene samt spesifisert innbetalinger til Norges Bank og refusjoner av forskudd, når for-

skuddet er tilbakebetalt av vedkommende kasserer. Derimot medtas ikke refusjoner som er effektivert av vegdirektøren. Kassareporten oppsummeres og salderes.

Inntil videre skal kassarapporten avlegges kvartalsvis. Den oppgjøres nøyaktig den siste dag i kvartalet, og da rapportsystemet er innført for å kunne istandbringe en hurtig statsfinansiell oversikt, må kassererne avgi sine rapporter allerede dagen etter terminens utløp. Kassareporter utferdiges i 2 eksemplarer hvorav det ene sendes direkte til vegdirektøren og det annet til overingeniøren.

Særskilt innberetning om innbetaling av:

- a) forskudd fra distriktene,
- b) særbidrag,
- c) kassabeholdninger overført fra et anlegg til et annet

opphører, når tilsvarende nøyaktige data anføres i kassarapporten. Hermed følger at kassarapporter også må innsendes for forskuddsanlegg.

Med hensyn til spesialregnskapene er det som ovenfor nevnt ingen forandring gjort, men da det er en betingelse for det hele systems effektivitet, at kassarapportene stemmer med spesialregnskapene, er det en absolutt nødvendighet at spesialregnskapene oppgjøres nøyaktig pr. 30. juni. Derimot er ingen forandring gjort med omsyn til fristen for innsendelsen til vegdirektøren av regnskapene.

Nyordningen vil selvsagt medføre, at det er nødvendig at bokførselen holdes helt à jour og at regnskapsførernes bokholderi innrettes med kassarapportene for øye.

Kassabøkene avsluttes for hver 3. måned, hvorved man vil få beløpene til kassarapporten. Deretter transporteres kvartalsoppgjørene til en dertil reservert side bak i kassaboken som igjen avsluttes for hvert halvår. Herved vil man få beløpene til regnskapet. Man vil dog anbefale at denne avslutning og transport foretas oftere enn hver 3. måned, f. eks. hver måned eller for hver utfylt side i kassaboken, hvorved man holder seg bedre à jour. Dette er av betydning for en hurtig oppsetning av kassarapportene. Når man forut for hver side- eller månedsavslutning prøver riktigheten av de adderte kolonner, vil man nemlig oppdage eventuelle feil i god tid før kassarapporten skal oppsettes.

Skulde det etter at kassarapport er avlagt av kassereren oppdages feilførsel i kassaboken, må ikke feilen rettes ved å forandre de allerede innførte tall, men bare ved en ny postering i kassaboken under den dato feilen oppdages. For revisjonens skyld er det da hensiktsmessig å utferdige et bilag til forklaring av posteringen. Hvis det ved overingeniørkontoret oppdages feil i et regnskap, må ikke feilen rettes der. Regnskapet tilbakesendes vedkommende kasserer som, hvis

regnskapet er overensstemmende med den allerede avgitte kassarapport, ikke retter regnskapet i det hele tatt, men foretar postering i sin kassabok overensstemmende med hva der foran er anført. Feilen vil da bli utliknet i neste rapport og regnskap. Det er videre forutsatt at alle utgifter og inntekter posteres i kassaboken den dato beløpene henholdsvis utbetales eller mottas av kassereren. Benyttes denne framgangsmåte vil man alltid oppnå full overensstemmelse mellom rapport og regnskap.

Foruten å anføre anleggets navn må kassererne også påføre kassarapporten om det er veganlegg, vegutbedring, riksvegvedlikehold eller annet. Såframt et anlegg bare bygges for nødsmidler bes dette angitt i rapporten.

Antegninger.

Rundskr. 30/9 1933.

Riksrevisjonen anmoder om at besvarelser kommer revisjonen i hende senest innen 2 à 3 måneder etter antegnensens datum.

Foreldede regninger må søkes unngått. Det må derfor påsees at regninger betales innen den ved løv fastsatte preskripsjonsfrist.

Rundskr. 27/1 1936.

Riksrevisjonen sender antegnelse med 2 gjenparter direkte til overingeniørene.

Overingeniørene skriver besvarelsene med gjennomslag både på antegnelsen og de 2 gjenparter av disse, og sender besvarelsen og det ene gjennomslag direkte til Riksrevisjonen.

Rundskr. 2/3 1935.

Antegnelser som besvares av underordnede funksjonærer må alltid sendes inn med følgeskrivelse undertegnet av overingeniøren personlig.

Kassekontroll.

Rundskr. 14/4 1932.

Overingeniøren må sende skattefogden fortegnelse over de lensmenn som er vegkasserere og skattefogden får etter særskilt anmodning i hvert tilfelle, til bruk ved kassevisitasjon, fortegnelse over de summer som vedkommende lensmann har mottatt fra vegdirektøren.

Riksrevisjonen går ut fra at kasser blir kontrollert minst én gang hvert halvår.

Rundskr. 1/10 1936.

Vegdirektøren pålegger overingeniørene å sørge for at forskriftene for kassekontroll blir fulgt.

Rundskr. 20/10 1937, 17/2 1938.

Skattefogden må til enhver tid holdes underrettet om hvilke lensmenn er ansatt som vegkasserere.

Skattefogdens rapporter om foretatt ettersyn av lensmennenes vegkasser sendes vegdirektøren etter at de er innført i overingeniørens protokoll, kfr. forskriftenes §§ 5 og 6.

Lønnsoppgaver til ligningsvesenet.

Rundskr. 17/3 1921, 30/6 1922, 21/2, 26/5 1925.

Finansdepartementet har i skriv av 17. november 1920 bl. a. uttalt «at forpliktelsen for offentlige tjenestemenn til på forlangende å meddele alle de opplysninger, som måtte stå til deres rådighet — såsom fortegnelse over lønninger og lønsmottakere m. v. — jfr. skattelovene av 18. august 1911 for landet § 66, for byene § 58, er ubetinget, og ikke kan gjøres avhengig av, at det på forhånd er truffet overenskomst om godtgjørelse for arbeidets utførelse. Det framgår av de foreliggende opplysninger at lønningsoppgaver kan skaffes også for vegvesenets arbeidere og man antar derfor at vedkommende tjenestemenn må være forpliktet til på forlangende å utarbeide og innsende sådanne oppgaver. Unnlattelse av på forlangende å utferdige lønningsoppgaver vil kunne påføre vedkommende tjenestemann straffansvar etter straffelovens § 339».

Ifølge skriv av 9. februar 1925 antar Finansdepartementet «at det påhviler vegvesenet på forlangende fra en ligningsnemnd å meddele oppgave over de i ligningsnemndas distrikt skattepliktige personer, som oppebærer lønn ved vedkommende avdeling, selv om ikke de enkelte skattyteres navn er anført i begjæringen.»

Finansdepartementet har i skriv av 21. april 1925 uttalt:

«at det ikke antas å tilkomme vegvesenet noe krav på refusjon hos vedkommende kommune for utgifter ved istandbringelse av lønnsoppgaver til ligningsvesenet.»

Finansdepartementet har henvist til et i Lovtidende inntatt skriv av 15. februar 1923 hvori nevnte departement har uttalt at *statsbanene ikke antas å ha krav på refusjon for utgifter ved istandbringelse av lønnsoppgaver til ligningsmyndighetene*, idet bestemmelsen i landsskattelovens § 66 (byskattelovens § 58) siste punktum, kun antas å medføre plikt for ligningskommunen til å erstatte en *tjenestemann direkte utlegg*, som påføres ham personlig ved etterkommelsen av de i paragrafen omhandlede forlangender, ikke derimot økede kontorutgifter, som måtte forvoldes en av statens forvaltningsgrener.

Som det herav vil sees hevder Finansdepartementet den oppfatning, at vegvesenet ikke har

noe krav på refusjon hos vedkommende kommune for utgifter ved istandbringelse av lønnsoppgaver til ligningsvesenet. Følgelig må arbeidet med disse oppgaver legges slik an at det såvidt mulig kan utføres i den ordinære arbeidstid. Hvis overtidsarbeid i et enkelt tilfelle er uunngåelig, antas utgiftene å kunne utredes av vedkommende anleggs midler etter at vegdirektørens samtykke på forhånd er innhentet.

Etter det foreliggende finner vegdirektøren å burde henstille om det ikke burde pålegges anleggskassererne — således som allerede gjort i flere fylker — å avgi de fornødne oppgaver til ligningsvesenet, eventuelt mot en liten forhøyelse av prosentgodtgjørelsen (f. eks. $\frac{1}{4}$ %).

Skattetrekkordningen.

Rundskr. 8/10 1936.

Rundskriv fra Finansdepartementet av 7. juli 1936 og «Regler for gjennomførelse av skattetrekk» samt «Underretning for arbeidsgivere» angående den nye skattetrekkordning.

Ifølge Arbeidsdepartementets skriv av 15. mars 1923 til vegdirektøren har vegkassereren ikke adgang til å beregne særskilt godtgjørelse for skattetrekk.

Forhåndstrekk av skatt for faste vegarbeidere.

Rundskr. 30/8 1941 (nr. 129/41).

Etter § 1, første ledd, i Regler om forhåndstrekk av skatt av 10. september 1940 er det kommunens skatteoppkrever som avgjør hvorvidt forhåndstrekk skal settes i verk (hvor skatteoppkreveren finner at det kan oppstå fare for skattetap, hvis trekket utsettes). — Hvor det ikke er noen særlig grunn til å anta at skattyteren vil ha vanskelig for å betale, når skatt i sin tid blir lignet ut, og det ikke foreligger særlige omstendigheter, som gjør trekket påkrevet, bør arbeidsgiveren imidlertid henstille til skatteoppkreveren å frafalle trekket.

Skillemynt.

Rundskr. 17/9 1941 (nr. 136/41).

Hvor det er mangel på skillemynt må kassereren bruke skattetrekkene til avrunding, så det ikke forekommer ører i utlønningsbeløpet. — Hvis en arbeider ikke har skattetrekk og kassereren er i absolutt forlegenhet for skillemynt, er det ingen annen utveg enn å påføre bilaget et avrundingsbeløp. — Ved forskuddslønninger er ikke noe til hinder for å avrunde lønningsbeløpet, da dette blir trukket i et senere oppgjør, hvor også skatten blir trukket, og hvor det således blir høve til å avrunde utlønningsbeløpet.

Den nye kassererordning. Tellepenger.

Rundskr. 10/10 1941 (nr. 144/41).

Hovedkasserere og distriktskasserere i Vegvesenet tilståes i tellepenger henholdsvis kr. 200.00 og kr. 150.00, som for hvert år føres til utgift i regnskapet og til inntekt for en særskilt tellepengekonto. Adgangen til å disponere av denne konto til dekning av oppståtte tellefeil gjøres avhengig av Arbeidsdepartementets samtykke i hvert enkelt tilfelle. Tellepengene vil således i intet tilfelle tilfalle kassereren personlig.

Rundskr. 19/11 1928.

Under henvisning til instruksen C § 11 innskjerpes på foranledning av Riksrevisjonen at rapport og regnskapsstatus (i 2 eksemplarer) for bygdeveganlegg med statsbidrag skal sendes inn så snart anlegget er regnskapsmessig avsluttet.

Redskaper.

Rundskr. 14/3 1928.

Riksrevisjonen har gjentagende bemerket at en stor del materiell av jern og trelast m. v. som kjøpes inn, enten slett ikke eller bare delvis oppføres på materialfortegnelsen, uten at det foreligger nødvendig forklaring av forholdet.

Alle bilag for innkjøpt og forbrukt materiell av ethvert slags må derfor av vedk. ingeniør påføres attest med nødvendig opplysning om i hvilken utstrekning de kjøpte varer er forbrukt og derfor ikke er medtatt på materialfortegnelsen.

Rundskr. 31/7 1935.

Oppgave over større materiell så som biler, traktorer, vegvalser, veghøvler, pukkmaskiner, snøbrøytingsmateriell m. v., avgis som supplement til redskapsfortegnelsen og vedlegges hvert regnskap. — Skjema følger.

Salg av gamle brumaterialer.

Rundskr. 17/12 1908.

Vegdirektøren har meddelt en av overingeniørene, «at de ved salg av nedlagte bruere innkomne beløp — i henhold til Indredepartementets skriv av 21. mai 1872, — antas å måtte føres til inntekt i vedkommende nye bruianleggs regnskap, forsåvidt intet annet på forhånd uttrykkelig er bestemt».

Betaling av utgifter i den termin de er påløpet.

Rundskr. 6/11 1936.

Da det er inntruffet en del tilfelle hvor det for større leveranser er tilstått kreditt til ut i et nytt regnskapsår, fordi man for det år utgiften vedkommer ikke har hatt disponible midler av be-

vilgningen, meddeles at det ikke er adgang til å belaste framtidige budsjetter på denne måte. Alle statsutgifter skal såvidt mulig betales i den termin de er påløpet.

Det er i de senere år utferdiget mange antegnelser på kasserergodtgjørelse o. l. som har vært utgiftsført i et senere regnskap enn det godtgjørelsen er beregnet av. Dette har ofte ledet til at senere utbetalte kasserergodtgjørelser er blitt medtatt i spesialregnskapet, selv om de ikke er kontant betalt i vedkommende budsjettår og således ikke er kommet med i kassarapportene og statsregnskapet for samme tidsrom.

For å unngå misforståelser og uoverensstemmelser meddeles at etter at kontantprinsippet ble innført i statsregnskapet (kfr. bevilgningsreglementets § 8) må kasserergodtgjørelser være beregnet og utbetalt senest den 30. juni for å komme med i vedkommende budsjettermins regnskap. Hvis det unntakelsesvis skulde hende at godtgjørelsen ikke blir betalt før etter 30. juni, så må den ikke medtas i regnskapet som skal være avsluttet den 30. juni, men i det etterfølgende regnskap.

Når Riksrevisjonen antegner disse tilfelle, må det bare oppfattes som en henstilling om for framtiden å søke utgiftene betalt i den termin de er påløpet.

Saldo i regnskapsførerens favør.

Rundskr. 1/12 1932.

Bevilgninger må ikke overskrides ved utlegg av private midler eller ved lån fra andre kasser.

Overskridelse av bevilgninger må overhodet ikke forekomme uten at samtykke hertil i spesielle tilfelle er gitt av departementet. — Negativ kassebeholdning må søkes unngått.

Arbeidsrapporter.

Rundskr. 31/12 1897, 5/1 1922.

På arbeidsrapporter og regnskapsoversikter som er oppgjort ved budsjetterminens utgang må ikke under «bevilgning» medtas det som er bevilget for nærmestfølgende budsjettermin.

Innskjerpes nøyaktig rapportførsel.

Ved innsendelse av arbeidsrapporter må oppgis *timetall og arbeidsfortjeneste for nødsarbeid særskilt* foruten at det også inngår i de i rapportens ordinære rubrikker anførte tall.

Rundskr. 21/4 1942.

Antall arbeidstimer og middelfortjenesten ved veganleggene bes på arbeidsrapportene spesifisert på ordinært og ekstraordinært i de tilfelle hvor vedkommende anlegg drives både for ordinære og ekstraordinære midler. Fordelingen foretas

på samme måte som det hittil er gjort når samme anlegg er tilstått både ordinære midler og nøds- midler.

Rundskr. 4/10 1930.

Skjema nr. 42, Rapport, kan riktignok trykt på transparent papir, så det kan tas lyskopier av rapporten.

Rundskr. 16/12 1933.

Halvårsrapporten behøver inntil videre ikke å sendes inn, men det forutsettes at vedkommende anleggsingeniør holder seg således à jour med anleggenes status at man ikke mister den oversikt som halvårsrapporten forutsettes å bringe.

Rundskr. 8/6 1938.

Ved forandring av summene i rubrikk «i», anleggets kostende, må avgis forklaring (redegjørelse for forandringene).

Rundskr. 2/11 1933.

Teknisk rapport for faste vegdekker behøver bare å avgis ved avslutningen av sådanne spesielle vegdekkingsarbeider, som ikke strekker seg over mer enn 1 à 2 år.

Kassarapporter og regnskaper må derimot sendes inn som foreskrevet.

Vegoppsynsmenn.

Vegoppsynsmenns utdanning.

Rundskr. 13/12 1920.

I vegbudsjettproposisjonen for 1913 er bl. a. oppsynsmenns utdanning omhandlet i forbindelse med forslag til nytt lønnsregulativ. Vegdirektøren anførte herom følgende:

«Hva utdannelsesspørsmålet angår vilde det visstnok være ønskelig om oppsynsmennene ved siden av sin praktiske virksomhet hadde gjennomgått en teknisk elementærskole, men noen obligatorisk fordring herom bør ikke stilles for ansettelsen, da det er av langt større viktighet at de har en årelang praksis som arbeider og akkordformann.»

Da ingen bemerkning hertil framkom fra departementets eller Stortingets side forutsatte vegdirektøren at det ved ansettelse av oppsynsmenn ble gått fram overensstemmende med denne uttalelse.

Vegdirektøren er fremdeles av samme oppfatning. Det henstilles til overingeniørene ved framtidige innstillinger til besettelse av oppsynsmannsposter å legge hovedvekten på at vedkommende i lengere tid har vært arbeider og akkordformann.

Skyssgodtgjørelsen.

Rundskr. 27/11 1941.

På grunn av henvendelser fra flere av vegvesenets overingeniører om at det nuværende regulativ for oppsynsmenn ved bruk av egen bil eller motorsykkel på tjenestereiser utenfor det anlegg som vedkommende tjenestemann er stasjonert ved, ikke gir dekning for driftsutgiftene, har vegdirektøren funnet det påkrevet å ta regulativet opp til ny gjennomgåelse. Denne har resultert i at Arbeidsdepartementet etter forslag av vegdirektøren fra 1. desember 1941 fastsetter følgende endrede satser.

Godtgjørelse ved bruk av egen:

		Motorsykkel
	Bil	m. ell. u. sidevogn
1— 6000 km	42 øre pr. km	28 øre pr. km
6001—12000 «	25 —«—	17 —«—
12001—20000 «	17 —«—	11 —«—

Utgangspunktet for beregningen av km-godtgjørelsen for de lengre distanser er at den høy-

ere betaling som oppbæres for de kortere kjørelengder er kalkulert inn i beregningen for de lengre. Tjenestemennene får på denne måte full dekning for utgiftene på den distanse som de har kjørt sammenlagt i årets løp.

Vegdirektørens rundskriv nr. 115 og 146 er trådt ut av kraft fra 1. desember 1941. Eksempelene i vegdirektørens rundskriv nr. 118 må tillempe de endrede satser.

Kostgodtgjørelsen.

Rundskr. 22/6 1933.

Ved kgl. res. av 16. juni 1933 er i medhold av § 2, 3. ledd i lov av 25. juni 1926 om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse bestemt fastsatt sådan kostgodtgjørelse for reiser innen deres tjenestedistrikt, gjeldende fra 1. juli 1933:

For reiser av over 10 timers varighet kr. 4.50 pr. døgn og for reiser som har en varighet av 6 til og med 10 timer kr. 2.— samt natt-tillegg kr. 2.— pr. natt, eventuelt forhøyet med kr. 1.— i tilfelle hvor natt-tillegg etter gjeldende regler kan beregnes.

Utbetaling av lønnen.

Rundskr. 4/1 1935.

Vegoppsynsmennenes Forening har henstilt at lønnen kan heves i sin helhet, med fradrag av pensjonsinnskudd, etterskuddsvis hver måned, på fylkets vegkontor eller hos en hovedkasserer.

Vegdirektøren henstiller derfor at lønnsregninger fra oppsynsmennene blir anvist og betalt snarest etter at de er forfalt.

Bekjentgjøring av ledige stillinger.

Rundskr. 25/2 1928.

Vegoppsynsmennenes Landsforening har henstilt at ledige vegoppsynsmannsstillinger kunngjøres.

Vegdirektøren finner det ønskelig at det tas hensyn hertil i de tilfelle hvor det måtte være nødvendig å foreta kunngjøring av ledig oppsynsmannsstilling.

Regnskapsføring av lønnen.

Rundskr. 14/7 1930.

Oppsynsmennenes lønn beregnes og føres til utgift i regnskapene for vedkommende budsjettår (i likhet med kasserernes godtgjørelse, se rundskriv av 21. desember 1929). Oppsynsmennenes lønn for siste måned i budsjettåret må da utbetales så betids at kvitteringene kan bli medtatt ved regnskapets avslutning pr. 30. juni.

Innskuddsgrunnlag for midlertidige oppsynsmenn.

Rundskr. 16/1 1932.

Oppstår det noen vesentlig og varig forandring i den gjennomsnittlige fortjeneste, må melding herom straks sendes vegdirektøren med forslag til fastsettelse av nytt innskuddsgrunnlag.

Lønn under opphold ved tekniske elementærskoler.

Rundskr. 20/7 1921.

Under kurser ved tekniske elementærskoler tilstås fast ansatte hovedvegsoppsynsmenn full lønn, mens midlertidig ansatte oppsynsmenn og oppsynsmannsaspiranter som har tjenestgjort i

lengere tid, på ansøking vil bli tilstått delvis lønn under opphold på skolen, idet det ved lønnens fastsettelse tas i betraktning, hvorvidt vedkommende har forsørgelsesplikt eller ikke. I alminnelighet vil sistnevnte personale bli tilstått halv lønn eller noe derover. Forslag til avlønning samt nødvendige opplysninger til bedømmelse av forholdet forutsettes i hvert enkelt tilfelle innsendt til vegdirektøren.

Beskjeftigelse for aspiranter til tekniske mellomsaker.

Rundskr. 24/6 1926.

For å lette aspiranter til de tekniske mellomsaker adgangen til å skaffe seg den for opptakelse i disse skoler nødvendige praksis, har Kirkedepartementet anmodet Arbeidsdepartementet om å sørge for at de under dette departement hørende bedrifter stiller seg mest mulig velvillig overfor ansøkinger fra sådanne aspiranter om adgang til å skaffe seg denne praksis ved vedkommende bedrift.

Overingeniøren anmodes om å ta mulig hensyn til nevnte departements henstilling og søke å imøtekomme den i den utstrekning hvortil det finnes å være anledning.

Arbeidere.

Voldgiftsdommen av 30 april 1938.

Rundskr. 30/4 1938.

1 eksemplar av voldgiftsdom av 30. april 1938 vedrørende Statens vegarbeidsdrift. Dommen trer i kraft 1. mai 1938.

Rundskr. 29/4 1939.

Fortolkning av følgende paragrafer i de nå gjeldende bestemmelser i voldgiftsdommen av 30 april 1938:

§§2, 7, 9, 10, 16, 18, 19, 20.

Inntak og tilsetning av arbeidere ved Statens vegarbeidsdrift.

Rundskr. 3/9 1941 (nr. 132/41).

Faste vegarbeidere, som har vært i Vegvesenets tjeneste i løpet av de siste 12 måneder vil uten forhånds godkjenning av arbeidsformidlingen, kunne tas inn ved de forskjellige veganlegg, og også kunne overføres fra ett anlegg til et annet.

Oppsigelse.

Rundskr. 29/6 1938.

Arbeidslederen avgjør i hvert enkelt tilfelle om et arbeid er av forbigående art eller ikke.

Vegdirektøren antar dog at oppsigelsesfristen i alminnelighet må gjøres gjeldende ved anleggsarbeid. Derimot ikke ved sesongmessig vedlikeholdsarbeid som snøskuffing, grusing o. l.

Men arbeiderne må på forhånd bli meddelt at arbeidet er av forbigående art og at oppsigelse i dette tilfelle ikke blir gjort gjeldende, således at arbeiderne ikke kan komme etterpå og kreve lønn for 14 dager etter at arbeidet er ferdig.

Særavtaler.

Rundskr. 28/11 1938.

Særavtale, f. eks. akkordsatser for gruskjøring og andre lønnsatser som ikke er omhandlet i voldgiftsdommen, bør ikke opprettes, da forholdene ved vegarbeidsdriften på mange måter er forskjellige på hvert arbeidssted.

Feriebestemmelser.

Nye feriebestemmelser er inntatt i voldgiftsdommen av 30. april 1938 og i rundskriv av 29. april 1939 vedkommende fortolkningen av voldgiftsdommen.

Det foreligger tidligere forskjellige meldinger om praktiseringen av de alminnelige feriebestemmelser, således av 15. juni 1938 «for arbeidere i offentlig nødsvegarbeid og kombinert nøds- og ordinært vegarbeid», og av 18. juni 1938 om ferieberegning i sykdomstid, som er gjeldende; kfr. avsnittet om hjelpearbeid.

Rundskr. 28/9 1940.

Avdød vegarbeiders opptjente ferielønn — hvor avdøde hadde forsørgelsesplikt — kan utbetales den av hans etterlatte som er berettiget til å motta beløpet.

Rundskr. 8/7 1942.

Bestemmelse om beregning av feriepenger for leid bil med sjåffør.

Arbeidsbok for vegarbeidere.

Rundskr. 23/3 1923.

På grunn av forekommet misforståelse vil ikke vegdirektøren unnlate å innskjerpe bestemmelsen i instruksens F § 5 og rundskriv av 10. desember 1920 med bilag om at det for hver arbeider skal utstedes en arbeidsbok.

Denne bestemmelse gjelder ikke alene arbeidere ved den ordinære arbeidsdrift, men også nødsarbeidere.

Utgiftene til arbeidsbok for nødsarbeiderne kan inntil videre utredes av vedkommende anlegg.

Arbeiderne bes gjennom oppsynsmennene gjort bekjent med at det allerede forlengst er bestemt, at antakelse av arbeidere ved offentlige anlegg i vesentlig grad avhenger av at de kan framlegge fyldestgjørende arbeidsbok fra tidligere virksomhet. Man vil i denne forbindelse også minne om hvilken avgjørende vekt det blir lagt på at det foreligger arbeidsbok som bevis for en arbeiders offentlige tjenestetid, hvis han ved fremrykket alder søker statspensjon.

Garanti for proviant til arbeidere.

Rundskr. 29/5 1912.

På foranledning av at et veganlegg er påført en del tap derved, at oppsynsmannen dels har utbetalt arbeidere forskudd til mat og dels har garantert for arbeiderne hos vedkommende handelsmann, har Arbeidsdepartementet henstillet til vegdirektøren å dra omsorg for, at funksjonærene ved statens veganlegg for framtiden ikke innestår for arbeiderne.

Trekk til husverter for losji.

Arbeidsdepartementets rundskr. 22/1 1923.

Det bør ikke oppstilles som betingelse for å få arbeid ved anleggene at betalingen til husvertene for losji blir trukket ved lønningene.

Landhandlergjeld ikke avskjedigelsesgrunn.

Rundskr. 1/8 1900.

Landhandlergjeld alene skal ikke ansees som tilstrekkelig grunn til å nekte en arbeider, som forlater et veganlegg uten varsel, beskjeftigelse ved andre offentlige veganlegg.

Vandreboksamlinger for arbeidere.

Rundskr. 26/8 1904.

Boksamlingene bør ikke beholdes lengere enn 6 måneder ved hvert anlegg. Oppsynsmannen forutsettes å fungere som bibliotekar. Det bør fastsettes en bestemt dag i uken til ombytte av bøker, utenfor hvilken tid oppsynsmennene ikke bør være forpliktet til å forestå utlån.

Ved hvert anlegg føres protokoll over låntakerne som ved sin underskrift vedtar låneregulene, som også er innklebet i hver bok.

Vandreboksamlingen innsendes når påkrevd, til *Folkeboksamlingenes ekspedisjon, Grubbegaten 4, Oslo*, for å ettersees og fornyes. Meddelelse herom sendes vegdirektøren, likeså de til utlån benyttede kvitteringsbøker.

Bidrag ved dødsfall til arbeideres etterlatte.

Rundskr. 24/7 1917, 14/12 1918, 21/7 1942.

I henhold til Stortingets beslutning av 26. juli 1916 angående utbetaling av bidrag ved dødsfall til etterlatte etter arbeidere, som ikke har fast ansettelse (anleggsarbeidere), har Arbeidsdepartementet fastsatt følgende bestemmelser:

Bidraget settes til et fast beløp, kr. 200.00 (ifølge departementets skriv av 11. desember 1918 til vegdirektøren), og kan tilstås hvor vedkommende arbeider ved sin død har arbeidet i 3 år i sammenheng ved statens anlegg eller andre offentlige arbeidsgrener og på dødsdagen er å anse som stående i nevnte anleggs tjeneste.

Ifall den avdøde arbeider er omkommet som følge av en bedriftsulykke, kan bidraget tilstås hva enten de foran nevnte betingelser er oppfylt eller ikke. Bidraget blir i så fall å utbetale ved siden av ulykkesforsikringslovens ytelser.

Arbeidsdepartementet har overlatt til vegdirektøren å avgjøre i de enkelte tilfelle hvorvidt bidraget kan tilstås eller ikke.

Rundskr. 21/7 1942.

I henhold til Arbeidsdepartementets skriv av 15. juli 1942 er bidraget fra 1. juli 1942 inntil videre forhøyet til kr. 300.00.

Fortrinsvis anvendelse av norske arbeidere.

Rundskr. 14/11 1917, 25/2 1922.

Arbeidsdepartementet har tilskrevet de *selskaper* der som innehavere av vassdragskonsesjoner beskjeftiger fremmede arbeidere og meddelt, at departementet tilbakekaller den tidligere gitte tillatelse til midlertidig antakelse av utenlandske arbeidere.

Herom har departementet underrettet vegdirektøren og samtidig for *vegvesenets* vedkommende henvist til sitt tidligere skriv av 11. april 1917, hvori er innskjerpet bestemmelsen i instruksens litr. A § 12 om fortrinsvis å anvende norske arbeidere.

Arbeidsdepartementet har 11. januar 1922 tilskrevet vegdirektøren således:

«Ved flere leiligheter har departementet innskjerpet det av Stortinget stillede krav om at det ved offentlige anlegg fortrinsvis anvendes norske arbeidere. I skriv av 8. oktober 1921 har departementet videre fremholdt at det ved det offentlige nødsarbeider, som ved dets anlegg for øvrig, blir å anvende fortrinsvis norske arbeidere og fortrinsvis forsørgere, idet departementet har tilføyd, at utenlandske arbeidere ikke måtte innstas hvor der under de rådende vanskelige arbeidsforhold kunde skaffes beskjeftigelse for norske.

Det innløper imidlertid stadig fra de forskjellige distrikter klager over at en flerhet av arbeiderne så vel ved de ordinære anleggsarbeider som ved de igangsatte nødsarbeider er utlendinger.

Man finner derfor å måtte anmode om at forholdet snarest mulig blir nøyaktig undersøkt ved de forskjellige anlegg og nødsarbeider, og da arbeidsforholdene for tiden under den rådende store arbeidsmangel er vanskelig utover det hele land, må arbeidet så vel ved de ordinære anlegg som ved nødsarbeider forbeholdes innenlandske arbeidere. Hvor derfor utlendinger måtte være ansatt til fortrensel for norske, forutsettes disse erstattet med nordmenn. Man bortser her fra sådanne tilfelle, hvor vedkommende er inngiftet her og har vært bosatt i landet i en årrekke.»

Oppgave over antall vegarbeidere.

Rundskr. 17/12 1934.

Det skal settes i gang en kvartalsvis beskjeftigelsesstatistikk med oppgaver hver 15/12, 15/3, 15/6 og 15/9 over antall arbeidere og samlet antall utførte timeverk.

De tidligere oppgaver over antall arbeidere pr. 1/2 og 1/9 kan bortfalle.

Rundskr. 21/2 1935.

Vegdirektøren sender et skjema for foran omhandlede oppgaver.

Det er meningen at skjemaene sendes fra overingeniørkontoret ut i distriktet (til lensmenn, oppsynsmenn, vegvoktere e. l.) så tidlig at oppgavene kan avgis fra overingeniøren til vegdirektøren til de oppgitte tider 15/12, 15/3, 15/6 og 15/9.

Lov om arbeidervern av 19 juni 1936 (Arbeidervernloven).

Rundskr. 9/4 1937.

Statens, fylkenes og herredenes anleggsdrift og vedlikehold går inn under loven.

Alle arbeider som vegvesenet igangsetter må derfor etter lovens § 3 meldes til det stedlige tilsyn (arbeidsnemnden på stedet). Utbedrings- og vedlikeholdsarbeider av kortvarig og ubetydelig art behøver dog ikke å meldes hver gang. Også alminnelig vedlikeholdsarbeid vil i stor utstrekning etter nærmere avtale med nemndene kunne meldes én gang for alle.

Meldingsplikten påhviler arbeidsgiveren. Vegvesenets funksjonærer bør dog sørge for at melding blir gitt for alt det arbeid, som er undergitt vegvesenets tilsyn — uansett om Staten, fylket eller herred er arbeidsgiver.

Rundskr. 15/9 1938.

Om natt- og søndagsarbeid ved visse vedlikeholdsarbeider, bruvakt — bomvaktarbeider, arbeid påferjer.

Melding om vedlikeholdsarbeid bør skje én gang for alle til arbeidsnemnda i det herred, hvor vedlikeholdsredskapen er stasjonert.

Arbeidervernskrifter.

Rundskr. 7/6 1935.

Vegdirektøren henleder oppmerksomheten på skrifter av «Norsk Forening for sosialt Arbeide» for å gjøre arbeiderne oppmerksom på arbeidets farer og hva det kan gjøres for å forebygge ulykker.

Rundskr. 18/11 1941 (nr. 165/41).

Oppmerksomheten henledes på de utgitte brosjyrer.

Rundskr. 27/11 1941 (nr. 170/41).

Nytt arbeidervernskrift nr. IX: «Hvorledes skal vi forebygge de reumatiske sykdommer?» Videre «Veiledning til forebyggelse av silikose».

Lægeundersøkelse av arbeidere.

Rundskr. 7/10 1942.

Sender rundskriv nr. 152/1942 fra Arbeidsdirektoratet til distriktskontorer for arbeidsformidling m. v., datert 28. september 1942 angående lægeundersøkelse av arbeidere ved visse bygge- og anleggsarbeider. Vegdirektøren går ut fra at vegvesenets arbeidsledere i tilfelle som nevnt under I i forordningen påser, at de øvrige bestemmelser blir fulgt.

Rundskr. 22/1 1942.

Etter arbeidervernlovens § 6—1 skal arbeidsgiveren «sørge for at arbeiderne blir gjort oppmerksom på de farer, som måtte være forbundet med arbeidet, og at de får vegledning om hvordan faren skal unngåes».

Der vedlegges et eksemplar av Arbeidstilsynets sirkulære nr. 142: «Rettleiing til forebyggelse av ulykker og helsefare ved anleggsarbeid» samt tidligere utgitte sirkulærer fra Arbeidstilsynet, nemlig:

1. Vegledning vedrørende arbeid i grustak.
2. Førstehjelp ved arbeidsulykker.
3. Gassgeneratorer på biler — vegledning.

Vegdirektøren går ut fra at de respektive arbeidsledere i størst mulig utstrekning foretar de fornødne rettleiinger av arbeiderne.

Innskrenkning av retten til å forlate vegarbeid.

Rundskr. 18/6 1941.

Arbeiderne ved de nyanlegg som er av betydning for den tyske forsvarsmakt (herunder vedlikehold av viktigere veger eller anlegg som er forlangt av de tyske myndigheter) har ikke adgang til å nedlegge arbeidet.

For så vidt derfor arbeiderne ved nevnte vegarbeider vil forlate arbeidsplassen eller si opp sine plasser bl. a. på grunn av lønnsforholdene, forutsettes arbeiderne underrettet om foranstående.

Begrensning av retten til å bringe arbeidsforhold til opphør.

Rundskr. 17/7 1941.

Vegdirektøren underretter om forordning av 27. mars 1941 om begrensning i retten til å bringe arbeidsforhold til opphør og om endringer i denne forordning. Bygge- og anleggsarbeid, herunder anlegg og vedlikehold av offentlige veger, er no medtatt i forordningen.

Det må gis melding til den stedlige arbeidsformidling, når arbeidsforholdet bringes til opphør overensstemmende med forordningen.

Rundskr. 31/8 1942.

Sender avtrykk av rundskriv nr. 156/1942 fra Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetsstrygd av 24. august 1942. De tidligere oversendte rundskriv fra Arbeidsdirektoratet nr. 34 m. v. vedkommende denne sak inngår i det nye rundskriv og settes derfor ut av kraft.

Arbeidshjelp til særlige samfunnsviktige arbeidsoppgaver.

Rundskr. 1/8 1941.

Vegdirektøren underretter om midlertidig forordning av 9. juli 1941 om arbeidshjelp til særlige samfunnsviktige arbeidsoppgaver.

Forordningen gir anledning til å søke Sosialdepartementet om at et enkelt arbeidsobjekt blir opptatt blant dem som kan skaffes arbeidshjelp etter pålegg.

Arbeidsformidling.

Rundskr. 11/11 1940.

Vegdirektøren underretter om «Forordning om arbeidsformidling» av 8. oktober 1940 med rundskriv av 9. oktober 1940 fra Sosialdepartementet, og rundskriv nr. 12/1940 og nr. 13/1940 fra Direktoratet for Arbeidsformidling og Arbeidsløshetsstrygd, samt skriv av 8. november 1940 fra samme direktorat — ang. tilsetting av arbeidere ved Statens vegarbeidsdrift.

Rundskr. 2/12 1940 til fylkesmennene.

Vegdirektøren underretter om sitt rundskriv av 11. november 1940. Den gjeldende ordning for tilsetting av arbeidere ved Statens vegarbeidsdrift kan også omfatte fylkenes vegarbeidsdrift.

Rundskr. 2/12 1940.

Vegdirektøren underretter om sitt rundskriv av 2. desember 1940 til fylkesmennene.

Rundskr. 21/2 1941.

Fiskere må ikke tilsettes i Statens vegarbeidsdrift uten at saken på forhånd er forelagt vedk. fylke til uttalelse.

Lønnssatser for leid bil med sjåfør.

Rundskr. 13/2 1942.

Nye timelønnssatser for leid bil med sjåfør. Forhøyelsen av satsene forutsettes ikke å ha innflytelse på ferielønningen.

Rundskr. 5/5 1941.

Det innskjerpes at formidlingsorganene når det gjelder tilsetting av utenbygds folk skal samrå seg med bostedskommunens arbeidsformidling før godkjenning blir gitt. Særlig må det unngåes å godkjenne tilsettinger av ikke arbeidsløse fra yrker hvor det er mangel på arbeidskraft.

Rundskr. 26/7 1941.

Angående tilsetting av arbeidere under hensyntaken til mulig mangel på arbeidskraft i jord- og skogbruk, skipsfart og fiskeri.

Rundskr. 27/6 1941.

Til ekstraordinær vedhogst kan arbeidere uttas ved pålegg.

Pensjon for vegarbeidere.

Rundskr. 22/1 1942.

Ved søknad om pensjon for vegarbeidere bes opplyst:

1. Om vedk. er sluttet i vegvesenet eller ikke.
2. Når han i tilfelle sluttet.
3. Ligger det tidspunkt da vedk. sluttet, lenger tilbake enn løpende budsjettermin, bes også anført når søknaden kom inn.

Trygd.

Ulykkestrygd. Syketrygd. Arbeidsløshetstrygd.

Lov av 24. juni 1931 om ulykkestrygd for industriarbeidere m. v. avløser lov av 13. august 1915 og omfatter også vegvesenet.

Lønnsoppgaver til Rikstrygdeverket (R. T. V.): **Lastebilkjøring m. v.**

Rundskr. 19/1 1933.

Etter melding fra R.T.V. skal i lønnsoppgaver medtas, foruten vegvesenets egne sjåførere og transporten med vegvesenets egne biler, når det gjelder et bestemt anlegg, all transport innen et sådant anlegg. Likeså enhver kjører som for et lenger tidsrom ad gangen påtar seg kjøring for vegvesenet alene.

Ved mer leilighetsvis kjøring — vegutbedringer, vedlikehold o. l., skal kjørerne medtas når de er bundet av en bestemt arbeidstid i likhet med de øvrige arbeidere og er lønnet pr. time, pr. dag eller pr. lass.

I det hele tatt må alt transportarbeid for vegvesenets regning, som ikke er bortsatt til selvstendige transportbedrifter som er ansett trygdepliktige, medtas i lønnsoppgavene. Når betalingen omfatter både sjåfør og bil (mann og hest) blir godtgjørelsen for bilen (hesten) å fratrekke skjønnsmessig (en halvpart).

Snøplogkjøring o. l. medtas, selv om arbeidet er bortsatt på akkord til lastebileiere eller gårdbrukere med egen hest. Når snøbrøytingen bortesettes til rutebilselskaper eller andre selvstendige transportvirksomheter, skal disse avgi lønnsoppgaver.

Vegdirektøren tilføyer at ved gjennomføringen av den av R.T.V. forlangte ordning kan det tenkes å ville forekomme dobbeltforsikring av enkelte personer.

Lønnsoppgaver til industriarbeidertrygden.

Rundskr. 28/3 1934.

Direktiver om i hvilken utstrekning vegvesenets transportarbeid (lastebilkjøring m. v.) skal medtas i lønnsoppgavene for Statens og fylkets vegvesen, og uttalelse om hvorvidt og i hvilken utstrekning ulykkestrygdens regler om arbeidsgiverforhold skal være gjeldende for syketrygdens vedkommende.

Syketrygd.

Rundskr. 4/2 1931.

Tidligere lov om sykeforsikring er avløst av lov om syketrygd av 6. juni 1930 som trådte i kraft 5. januar 1931.

Loven innfører følgende navnforandringer: Riksforsikringsanstalten heter no Rikstrygdeverket.

Kretssykekasser heter no trygdekasser.

Trygdepremie.

Rundskr. 27/8 1937.

Oppgjør for trygdepremie skal foretas pr. måned eller kvartal og like etter månedens eller kvartalets utløp.

Lovbestemte meldinger til trygdekassen fra statsinstitusjoner.

Rundskr. 26/8 1940.

Sosialdepartementet innskjerper at de forskjellige institusjoner under Staten må være særlig nøyaktig med å oppfylle de plikter som påhviler dem som arbeidsgivere overfor trygdekassene, overholde de fastsatte frister og gi så fullstendige meldinger som råd er.

Nærmere direktiver vedk. antakelse i trygdepliktig tjeneste, opphør av trygdeplikt m. v.

Klasseføring.

Rundskr. 15/1 1940.

Sosialdepartementet har bestemt at samtlige vegvesenets arbeidere som er trygdepliktige skal føres i klasse 5, dog unntatt de som går inn under § 2, II, punkt 5 i voldgiftsdom av 30. april 1938 om lønns- og arbeidsvilkår (arbeidere under 18 år og arbeidere hvis arbeidsevne er nedsatt).

Rundskr. 7/3 1940.

Sosialdepartementet har samtykket i at bestemmelsen ifølge rundskriv av 15. januar 1940 skal gjelde alle vegarbeider som administreres gjennom vegkontorene i fylkene.

Rundskr. 3/5 1941.

Finansdepartementet har samtykket i at ekstrapersonale i vegvesenet som har utført sammenhengende full tjeneste i minst 1 år, tilsikres lønn under sykdom i inntil 3 måneder. Syke-trygdpremie for dette personale skal da betales etter klasse 0 og arbeidsledighetstrygd bortfaller.

Trygdeplikt for sjåfør som bruker egen bil.

Rundskr. 7/5 1941.

Om kjøreren nytter egen bil eller ikke, er i seg selv ikke avgjørende for om det foreligger trygdeplikt etter syketrygdlovens § 1. Det avgjørende er om det i det enkelte tilfelle foreligger et reelt arbeids- eller tjenesteforhold.

Spørsmålet om kjørere med egen bil er trygdepliktige med vegvesenet som arbeidsgiver kan ofte være tvilsomt. Er kjøreren i forhold til vegvesenet pliktig til personlig å utføre arbeidet (kjøringen) vil det som regel foreligge trygdeplikt. Dette gjelder hva enten den personlige arbeidsplikt er direkte avtalt eller utvetydig forutsatt. Foreligger slik personlig arbeidsplikt (kjørepplikt) er det uten betydning om det nyttes egen, leiet eller vegvesenets bil. Omvendt vil det ikke foreligge trygdeplikt hvis kjøreren ikke plikter å utføre arbeidet personlig.

Spørsmålet om det foreligger trygdeplikt i det enkelte tilfelle må på vanlig vis forelegges trygdekassen til avgjørelse.

Lov om trygd mot arbeidsløshet av 24 juni 1938 og senere forordning.

Rundskr. 11/2 1939.

Redegjørelse fra Sosialdepartementet om den nye lov.

Rundskr. 24/5 1939.

Nærmere redegjørelse og instruksjer ang. den nye lov.

Rundskr. 26/7 1939.

Kgl. res. av 14. juli 1939 ang. unntakelse fra plikt til trygd mot arbeidsløshet.

Rundskr. 7/3 1940.

Forståelse av kgl. res. av 14. juli 1939, punkt 2 og 3 m. v.

Rundskr. 15/8 1939.

Alle tjenestemenn og arbeidere i Statens tjeneste som omfattes av loven skal selv betale den del av premien som etter loven faller på dem.

Rundskr. 9/9 1939.

Rundskriv av 8. august 1939 fra Sosialdepartementet til arbeidsløshetsnemnder og trygdekasser om unntak fra plikt til arbeidsløshetstrygd og om behandlingen av saker hvor det er tvil om plikt til arbeidsløshetstrygd.

Rundskr. 7/3 1940.

Om plikt til trygd mot arbeidsløshet og forståelsen av kgl. res. av 14. juli 1939.

Rundskr. 18/5 1940.

Rundskriv av 16. mai 1940 fra Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetstrygd til arbeidsløshetsnemnder og trygdekasser om at Administrasjonsrådet har sett seg nødsaget til midlertidig å utsette med å sette i kraft reglene om stønad til arbeidsløshetstrygden.

Rundskr. 22/11 1940.

Forordning av 15. november 1940 om trygd mot arbeidsløshet. Forordningen trer i kraft fra 18. november 1940. Loven av 24. juni 1938 om trygd mot arbeidsløshet faller i sin helhet bort fra 18. november 1940.

Det nevnes de viktigste endringer som er gjort, sett i forhold til loven av 1938, nemlig om trygdepliktens omfang, trygdemyndighetene, premier til trygden, forberedende arbeid m. v., og arbeidsløshetsstønad.

Ad trygdemyndighetene:

Direktoratet for Arbeidsformidling og Arbeidsløshetstrygd får den sentrale ledelse av trygden.

Lederen av den offentlige arbeidsformidling i kommunen blir også leder av arbeidsløshetstrygden i kommunen.

Forretningsføreren for trygdekassen avgjør i det enkelte tilfelle om det foreligger plikt til arbeidsløshetstrygd.

Distriktskontorene for arbeidsformidling og de nemnder som er rådgivende organer for lederne av distriktskontorene, er nytt organ for arbeidsløshetstrygden.

Rundskr. 8/2 1941.

Forståelse av § 14 i forordning om trygd mot arbeidsløshet (melding om oppsigelser).

Rundskr. 3/5 1941.

Se under Syketrygd, klasseføring.

Rundskr. 10/2 1942.

Spørsmålet om arbeidsløshetstrygd for arbeidere ved bygdeveganlegg må tas opp til avgjørelse for hver enkelt arbeidstaker og det må undersøkes for ham særskilt om han i sin alminnelighet er beskjeftiget i virksomhet som ikke medfører trygdeplikt etter trygdeforordningen.

Rundskr. 24/3 1942.

Melding etter § 14 i forordning om trygd mot arbeidsløshet kan inntil videre skje *anleggsvis* til arbeidsformidlingen i den kommune anlegget er.

For vedlikeholdets vedkommende knyttes meldeplikten til virksomheten innen den enkelte trygdekommune.

Undersøkelser og planleggelse.

Regler for utarbeidelse av forslag til veg- og bruarbeider i Statens Vegvesen.

Rundskr. 5/11 1941 (nr. 157/41).

Ny utgave.

Utbedring av stamvegene.

Rundskr. 1/4 1937.

Etter forutsetningen skal planene omfatte:

1. Ombygging av bruer som ikke tåler 5 tonn akseltrykk.
2. Utvidelse av helt uoversiktlige kurver til dobbelt kjørebredde (6 m. + kurveutvidelsen).
3. Ombygging av særlig dårlige vegpartier.
4. Anlegg av møteplasser.

Planer for utbedring av eldre veger og bruer.

Rundskr. 3/5 1924.

Det må ansees å være av meget stor betydning, at de bruer, som er beliggende i eldre veger, som utbedres for automobilferdsel tilfredsstillende forordningene for belastningsklasse II. Medd. nr. 35.

Disse belastninger antas i mange tilfelle å ligge over, hva det har vært forutsatt ved bruens bygging, og det må derfor ansees berettiget, at utbedring eller ombygging av bruene medtas under utbedringsbudsjettet i så stor utstrekning som ansees påkrevd for ferdselens sikkerhet under hensyn til forventet kjørsel med tunge automobiler.

Under utbedringer av eldre veger har forholdet med hensyn til bruene vært forskjellig. Enkelte fylker har overhodet ikke medtatt bruer i utbedringsplanene, mens andre derimot har tatt bruene med like ned til størrelse av større stikkrenner. Det er følgelig noen usikkerhet til stede på dette område så vel for oppstillingen av planene som for sentraladministrasjonens videre behandling.

Vegdirektøren har derfor tatt under overveielse å søke innført en bestemt regel for forsterkingen eller ombyggingen av bruer beliggende i eldre veger, som har fått plass på utbedringsbudsjettet, idet dette må ansees for en sak av stor rekkevidde.

Da utbedringen av bruene som regel formentlig må forutsettes foretatt med materialer av stein, jern eller betong, vil vedlikeholdsutgiftene som hviler på distriktene bli ganske betydelig redusert. Det synes av denne grunn berettiget, at distriktsbidraget for bruens vedkommende i sin alminnelighet settes høyere enn for utbedringen av vegene, idet de fordeler som distriktene derigjennom oppnår må ansees forholdsvis større enn for vegene for øvrig, hvis vedlikehold ikke kan antas å falle vesentlig billigere på grunn av utbedringen.

Distriktsbidraget for utbedringer eller ombygging av bruene antas derfor som regel å burde settes til $\frac{1}{2}$ selvsagt under forutsetning av Stortingets godkjennelse. For allerede vedtatte planers vedkommende vil de herav foranledigede tillegg kunne medtas etter hvert som omstendighetene tillater, etter at særskilt distriktsbidrag er vedtatt for de bruers vedkommende som ikke allerede er medtatt i bevilgningsplanen.

Mindre ombygginger eller forsterkninger av småbruer bør fremdeles søkes utført under det alminnelige vedlikehold for fylkeskassens regning.

Vegundersøkelser langs sjøer.

Rundskr. 25/10 1895.

Ved vegundersøkelse langs sjøer bør has for øye, at linjen helst legges så høyt, at den ikke vil være til hinder for en oppdemning av disse i hensikt å tilveiebringe større fall i vedkommende vassdrag for utvikling av elektrisk kraft.

Ved projekteringen tas hensyn til jordens oppdyrking.

Rundskr. 9/12 1898.

Arbeidsdepartementet har truffet bestemmelse om, at vegvesenets ingeniører ved projektering og utførelse av veg- og bruanlegg skal ha sin oppmerksomhet henvendt på de anleggene nærliggende jordstrekninger og deres framtidige oppdyrking, således at man ikke ved anlegg av for høyt liggende stikkrennefundamenter og liknende stenger for en framtidig rasjonell oppdyrking.

Utgiftene ved mindre foranstaltninger i heromhandlede øyemed bæres av vedkommende anlegg, mens saken, for så vidt det i noe enkelt tilfelle skulde bli spørsmål om en betrakteligere utgift for anlegget, forutsettes forelagt vegdirektøren, eventuelt Arbeidsdepartementet, til avgjørelse.

I tvilsomme tilfelle, samt hvor enighet med grunneierne ikke oppnåes, bedes konferert med distriktets landbruksingeniør om saken.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 20/11 1939.

Landbruksdepartementet har i skriv av 6. oktober 1939 uttalt at det vilde være meget ønskelig om vegvesenet ved nyanlegg av veger konfererer med fylkesagronomen i distriktet om plassering og utstyr av stikkrenner slik at de ikke senere blir til hinder for rasjonell drenering av tilstøtende dyrket jord og nybrottsland.

Rundskr. fra Arbeidsdept. 20/7 1933 til fylkesmennene.

Landbruksdepartementet har i skriv av 19. mai 1933 henstillet at vegvesenet må stille seg mest mulig imøtekommende til andragender om å legge stikkrenner gjennom offentlig veg i jorddyrkingsøyemed eller om å utvide eller omsette eldre stikkrenner i samme øyemed. Enn videre at vedlikeholdet av stikkrennen i sådanne tilfeller blir overtatt av vegvesenet.

Sådanne andragender må, for så vidt angår de i veglovens § 12 a nevnte veger, sendes til vegdirektøren ledsaget av fylkesmannens, eventuelt fylkesvegstyrets uttalelse; kfr. bestemmelsene i veglovens §§ 40 og 70 samt vegdirektørens rundskriv av 9. desember 1898.

For så vidt angår de øvrige offentlige veger henstilles til fylkesvegstyret å stille seg mest mulig imøtekommende til sådanne andragender.

Flomskade på veg som følge av skogsgrøfting.

Rundskr. 31/5 1939.

Vegdirektøren har meddelt Skogdirektøren at det blir gjort stor skade på offentlig veg som følge av flom fra skogsgrøfter, og har bedt om en ord-

ning slik «at det ved planlegging av grøftingsarbeider kan bli tatt nødvendig omsyn til vannets gjennomføring i stikkrenner og småbruer og skadeflom såvidt mulig unngåes».

Skogdirektøren mener at atskillig ulempe kan unngåes når det på forhånd blir samrådd med vegingeniøren i distriktet hvor det gjelder større grøftinger med utløp gjennom stikkrenner m. v. Skogdirektøren finner at det bør være en selvfølge at det ved nyanlegg av veger blir dratt omsorg for at stikkrenner og gjennomløp for vann gis så store dimensjoner at det kan oppta alt vann under flom, selv om det er utført store grøftingsarbeider i trakten.

Trygging av byggverk mot flom og isgang.

Rundskr. 20/11 1942.

Det bes i god tid truffet de nødvendige forholdsregler for å avverge skader på bruer og andre byggverk, som kan bli forårsaket ved flom og isgang. Sådanne arbeider bes planlagt på forhånd i god tid så en mest mulig unngår skader under snøsmeltingen.

Fri synslinje i kurver.

Rundskr. 16/4 1923.

I sirkulære til overingeniørene av 21. januar 1921 har vegdirektøren redegjort for de prinsipper som bør legges til grunn ved utbedring av eldre veger. Det er deri antydnet at den fri synslinje synes å måtte være minimum 30 m., men at man helst bør tilstrebe å få noe mere.

I et land som vårt, hvor foruten trafikkens størrelse også terrengforholdene er høyst forskjellige, er det imidlertid ikke mulig å sette opp bestemte regler for hvilke krav det i det hele tatt må stilles til vegenes utstyr.

For de sterkt trafikerte veger i nærheten av større byer, hvor det er av den største betydning at vegen er oversiktlig, synes det således rimelig å anvende forholdsvis store omkostninger for å oppnå dette, i særdeleshet, hvis det på en for øvrig god oversiktlig veg kun forekommer enkelte uheldige partier med utilstrekkelige synsfelter.

Synsfelt.

Kurveradius	Vegbredder i m. for:												Forutsetninger:
	Fri synslinje = 30 m.						Fri synslinje = 35 m.						
	Ved pelene fra kurvens begynnelsepunkt												
	÷ 1	0	1	2	3	4	÷ 1	0	1	2	3	4	
25 m.	4,00	5,00	6,75	7,00	7,00	7,00	4,00	6,00	8,50	9,00	9,00	9,00	Som vegbredder regnet 4 m. fra stabb til fjell resp. skråningsfot. Begge sjåførere kjører midt i vegen. For større vegbredder forutsettes kjørt 2 m. fra ytterkant. Synslinjens bøyde over vegen 1,50 m.
30 "	"	4,50	5,80	6,00	6,00	6,00	"	5,50	7,20	7,65	7,65	7,65	
40 "	"	4,00	4,75	5,00	5,00	5,00	"	4,50	5,50	6,00	6,00	6,00	
50 "	"	"	4,20	4,50	4,50	4,50	"	4,00	5,00	5,15	5,15	5,15	
60 "	"	"	"	"	"	"	"	"	4,50	4,65	4,65	4,65	
70 "	"	"	"	"	"	"	"	"	4,00	4,30	4,30	4,30	
80 "	Trenger ikke utvidelse på 4 m. vegbredder.						Trenger ikke utvidelse på 4. m. vegbredder.						

I kostbart fjellterreng og kurver under 40 m. bør man visstnok nøye seg med en rummelig kjørebredde, hvor ikke fjellprofilene tillater uttakning av synsfeltet med rimelige omkostninger.

Den største del av vår samlede veglengde har imidlertid mindre trafikk og det kan derfor ofte være forsvarlig å redusere fordringene m. h. t. oversiktighet, hvis terrenget er av den art, at det vil kreves særlig store omkostninger for å skaffe helt tilfredsstillende synslengder i kurven.

I foranstående tabell er oppsatt en oversikt over hvor stort fritt tverrprofil det vil behøves for ved forskjellige kurveradier å kunne oppnå en fri synslinje på henholdsvis 30 og 35 m.

Av tabellen framgår at de masser som må borttas for mindre kurveradier i bratt terreng og lengere kurver i alminnelighet blir så store, at det ikke alltid vil være økonomisk overkommelig å oppnå en så lang synslinje, mens det ofte faller langt billigere å skaffe en kjørebredde av 5 eller endog 6 m.

Man vil henstille til overingeniøren under utarbeidelse av planer for såvel utbedring av eldre veger som projektering av nye å ha oppmerksomheten henvendt herpå, og i hvert enkelt tilfelle velge den under omsyn til omkostninger og trafikksikkerhet heldigste framgangsmåte.

Betegnelse av stigninger.

Rundskr. 30/7 1941.

Ved innsendelse av planer bør stigninger fortrinsvis angis i prosent.

Angivelse av kurveradier på profilene.

Rundskr. 16/2 1924.

I «Regler for utarbeidelse av forslag til veg- og bruarbeider i statens vegvesen» er anført at kurveradienes omtrentlige størrelse skal anføres på detaljprofilene for kurver med radius under ca. 30 m.

Denne bestemmelse er av meget stor betydning for Vegdirektørkontoret under den videre behandling av planer for anlegg og utbedringer, idet de for den hurtiggående automobiltrafikk viktige oversikt og kjøreforhold ikke kan bedømmes uten at det foreligger opplysninger om kurveradiene.

Da dessuten viktigheten av denne regel også fra distriktenes overingeniørers synspunkt betraktet er framholdt for vegdirektøren, bes ved innsendelsen av detaljeforslag iaktatt at kurveradier fra 30 m. og nedover blir anført på profilene.

Det vil også være av interesse at alle andre kurveradier ble angitt, og for så vidt dette kan skje uten at det dermed forbundne arbeid ansees uforholdsmessig, skulde vegdirektøren anse det for meget heldig om detaljprofilene inneholdt angivelse av alle kurveradier. I denne forbindelse bemerkes, at dette allerede gjøres av en del markingeniører selv ved anlegg og undersøkelser i meget vanskelig terreng.

Anordning av materialplasser og hensyntagen til motorvogndrift.

Rundskr. 15/3 1899, 25/8 1909.

Ved planleggelsen av hovedveganlegg bør anordnes materialplasser og tas under overveielse hvorvidt og i hvilken utstrekning det bør tas omsyn til påregnelig trafikk med motorvogner.

Overhøyde i vegkurver.

Rundskr. 30/8 1919.

På enkelte steder i vårt land er det forsøkt — til dels i atskillig utstrekning — å benytte overhøyde i vegkurvenes ytre periferi av omsyn til automobiltrafikken.

Resultatet er utvilsomt meget godt, og overhøyde bør vistnok derfor heretter benyttes over alt, både ved nybygging og utbedringsarbeider.

Rekkverksanordninger.

Rundskr. 29/6 1926.

Etter hvert som vegtrafikken — særlig automobiltrafikken — har tiltatt, har det stadig tydeligere vist seg at det alminnelige rekkverk langs våre veger — stabbesteinrekkverket — ikke oppfyller hva der skulde være et rekkverks hovedhensikt: å betrygge ferdsele: — Tvert imot må stabbesteinene i stor utstrekning betegnes som en stadig truende fare for den kjørende trafikk og de bærer dessverre ansvaret for tallrike kjøreulykker.

Ofta kan det med sikkerhet konstateres at slike ulykker direkte er forårsaket ved kollisjon med stabb, og selv om det i andre tilfelle — hvor rekkverket i det hele tatt spiller noen rolle ved en ulykke — kan sies at denne vilde funnet sted selv uten stabbene, så har det altså vist seg at stabbesteinrekkverket mangler evnen til å beskytte trafikken og avverge ulykker.

Dette gjelder i særlig grad stabbesteinrekkverket i sin enkleste form — det vil si uten noen innbyrdes forbindelse mellom de enkelte stapper.

De viktigste ulemper og svakheter ved et stabbesteinrekkverk kan erfaringsmessig i korthet sammenfattes således:

1. Automobile, motorsykler og alminnelige sykler kan ikke komme i berøring med en stabbestein uten at det oppstår fare for en ulykke enten som følge av brekasje eller kanskje oftest ved at kjøretøyet tvinges til å svinge ut over vegkanten. Faren er særlig uberegnelig hvor stabbesteinene ikke lenger står rett, men tildels holder innover mot vegbanen og kanskje dessuten er skjult i høgt grass eller snø.
2. På grunn av denne fare må en bil alltid kjøre i sikker avstand fra stabbesteinene. Disse hindrer således en effektiv utnyttelse av vegens hele kjørebredde.

3. Vegbanens vedlikehold om sommeren vanskeligjøres og fordyres fordi man av frykt for å ødelegge sine redskaper ikke tør høvle eller foreta annen maskinell behandling av vegbanen helt ut til dennes ytterkant.
4. Av samme grunn blir også vintervegarbeidet ufullkomment, idet snøryddingen ikke på rasjonell måte kan foretas i full bredde.
5. Under enkelte forhold bevirker vind og soltining at det meget tidlig på våren blir bart omkring stabbene så vegbanen får en for bilkjøringen meget generende skjjevhet.
6. Stabbenes tilbøyelighet til å komme ut av stilling, idet de etter hvert siger til en eller annen kant når de står på jordfylling, er en svakhet som foruten å ha de foran nevnte alvorlige ulemper også gir vegen et forfallent og vanskjøttet utseende.

Alt dette som i det vesentlige vil være vel kjent for vegvesenets ingeniører gjør det i høyeste grad nødvendig å finne andre og bedre former for rekkverk enn stabbesteinrekkverket som hittil har vært omtrent enerådende hos oss, til tross for at det er beheftet med så mange og så avgjørende mangler og neppe kan sies å gjøre noen større nytte. Det er vistnok i alminnelighet forholdsvis billig, men blir dog dyrt når det er til liten nytte og ofte til stor skade.

Løsningen av de derhen hørende spørsmål på en tilfredsstillende måte må for tiden betegnes som en av de mest aktuelle tekniske oppgaver i vegvesenet.

For såvidt mulig å framskynne et godt resultat av arbeidet for å finne rekkverksformer som ikke blir for dyre og dog oppfyller de krav som vegtrafikken no for tiden må stille, har vegdirektøren funnet å burde anmode overingeniørene om så snart som mulig å sende inn meddelelse om hva der finnes å være av interesse for løsningen av rekkverksspørsmålet.

Hva der særlig ønskes opplysning om er:

1. Hvorvidt det i vedkommende fylke er forsøkt nye rekkverksanordninger, hvori disse i tilfelle har bestått og hvilke erfaringer der er innhøstet i teknisk, økonomisk og trafikkmessig henseende.
2. Hvilke rekkverksanordninger som antas for framtiden å burde komme i betraktning.
3. Hvorvidt og i tilfelle hvorledes gammelt stabbesteinsrekkverk antas å kunne omdannes til brukbart rekkverk og hvortil stabbene bør benyttes, hvis de helt kasseres som rekkverk.
4. Hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning man antar at det bør gjøres forandring i de nuværende bestemmelser om anvendelse av rekkverk langs en veg.

Vegdirektøren for sitt vedkommende antar at egentlig rekkverk i alminnelig forstand bør kunne sløyfes i jordterreng selv ved nokså store fyl-

lingshøyder, når det gjelder lengere rettlinjer eller rommelige, oversiktlige kurver og når stigningsforholdene ikke er for ugunstige. Selvfølgelig må det i noen grad tas omsyn til tverrprofillets karakter ved avgjørelsen av spørsmålet om hvorvidt rekkverk er nødvendig eller ikke.

For at et rekkverk skal være tilfredsstillende må det først og fremst være slik anordnet at en berøring av et vognhjul ikke arter seg som et voldsomt støt, men slik at vognen ledes langs rekkverket inntil den atter kan bringes i normal stilling på vegbanen. Denne ledende evne er en stor betryggelse for ferdsele.

Av rekkverksanordninger som har vært prøvd eller muligens bør prøves kan foreløpig nevnes:

1. Stabbesteinrekkverk som forsynes med en eller flere rekker av jern eller tre.
2. Betongstolper med do.
3. Trestolper med én eller flere trerekker, med eller uten impregnering.
4. Sammenhengende glatt og tett betongrekkverk på mur eller steinfylling på farlige steder.
5. Sammenhengende jordvoller (torv) på jordfyllinger eventuelt i forbindelse med treplantning.
6. Sammenhengende lave murkanter på mur- og steinfylling. Eventuelt i forbindelse med stabb i murens ytre del.
7. I forholdsvis flatt terreng er det brukt en flat bankett (stabberom) uten stabb.
8. Om enn litt utenfor denne sak nevnes at det i Lågendalsruten er forsøkt å flytte stabbene ut fra vegkanten og litt ned i skråningen for å skaffe plass for vinterbrøytingen.

Hvor egentlige rekkverk trenges antar vegdirektøren at trekkverk i en eller annen form fortrinnsvis bør komme i betraktning hvor det med rimelighet kan benyttes. Tre er for trafikken visstnok det heldigste materiale vesentlig på grunn av dets elastisitet og mykhet. Hertil kommer at trekkverk har et tiltalende utseende.

I Amerika brukes no på nye vegger i stor utstrekning trekkverk på jordfylling. Rekkverket er til dels ganske lavt og forsynt med kun én rekke. Også hos oss anvendes trekkverk til dels. Således i Østfold, (kfr. i «Meddelelser fra Veidirektøren» nr. 6 1925 side 79) og i Akershus, hvor impregnerte materialer er benyttet.

I Danmark brukes til dels jordvoller som også er prøvd hos oss i Oppland fylke.

Lav mur og i farlig terreng de høye, glatte murer er benyttet henholdsvis i Hordaland og Telemark (kfr. overingeniør Dahles foredrag om rekkverk på vegger og bruer under overingeniørmøtet 1923).

Om jernrekker på stabb har avdelingsingeniør Arne Nilsen i Sogn og Fjordane fylke skrevet en artikkel i «Meddelelser fra Veidirektøren» nr. 8 pag. 122.

Undersøkelser av bruenes trafikksikkerhet.

Rundskr. 30/9 1921.

Vegdirektøren henviser til rundskriv 2. juni 1921 til fylkesmennene om at mange bruer, fornemmelig trebruer er farlige for ferdselen. Bruinspeksjon bør istandbringes i alle fylker etter samme grunnprinsipper og overingeniørene anmodes om å avgi forslag i så henseende.

Regelmessig inspeksjon bør foretas av vedkommende overingeniør, og lensmennene ha kontinuerlig tilsyn med bruenes tilstand.

Bruers bredde.

Rundskr. 8/3 1932.

Etter den nye form for brudekker med brede sidekanter er den gamle betegnelse «kjørebredde» for den fri avstand mellom rekkverkene blitt misvisende. I stedet bør brukes betegnelsen *kjørebanebredde* for avstanden mellom sidekantene. I tillegg hertil kommer 2 i alminnelighet 25 cm. brede sidekanter innenfor rekkverkene.

Det vedlegges første del av forslag til nye normaler for bjelkebruer.

Bruers vedlikehold.

Rundskr. 21/10 1940.

Ingeniørene, vegtilsynsmennene og vegvokterne må beordres til å føre et omhyggelig tilsyn med at bruene holdes i orden og vedlikeholdes forsvarlig.

Landkar og pillarer for bruer.

Rundskr. 30/11 1942.

Detaljtegninger vedrørende landkar og eventuelt pillarer for alle bruer med lysvidde over 6 m. besendt til vegdirektøren i 4 eksemplarer. Tegningene forutsettes utarbeidet i standard format A 4 (210×297), om nødvendig i flere blad og må innsendes minst 6 uker før arbeidet påbegynnes.

Belastningsklasse.

Rundskr. 14/8 1930.

Utkast til nye belastningsregler som kan velges uten at det er nødvendig å gjøre unntakelse for de bruer som er konstruert etter de gamle regler.

Rundskr. 13/12 1937.

Angivelse av tillatte belastninger for kl. I og kl. II.

Kurver og vegbredde ved jernbanekryssinger.

Rundskr. 14/5 1923.

Kryssing av vegger og jernbaner får ofte en mindre heldig utførelse, idet kurver og oversikt er utilfredsstillende. Mange eksempler kan nevnes herpå så vel av nyere som eldre datum.

Vegdirektøren har inntrykk av at overingeniørens arbeid med disse spørsmål ofte er van-

skelig, på grunn av at forståelsen av de krav som må stilles til vegene ofte ikke er tilstrekkelig utviklet hos flere av de myndigheter, som foruten vegvesenet har befatning med disse saker. Blant annet blir det ofte hevdet at de samme kurve- og oversiktsforhold som ellers finnes på en veg, også kan anvendes ved nye kryssinger. Denne anskuelse er ikke riktig, — ikke alene av den grunn at mangelfulle vegger etter hvert søkes utbedret, men også fordi jernbanekryssingene er spesielt vanskelige og farlige for trafikken samt overordentlig kostbare å utbedre etter at manglene er konstatert.

Planene blir kun til dels forelagt vegdirektøren, hvorfor disse saker fra administrasjonens side ikke blir ensartet behandlet, hvilket i ethvert tilfelle må ansees uheldig. Jernbanekryssinger bør betraktes i analogi med utbedringer av eldre vegger, og visse minimumsbetingelser for deres utstyr burde ikke kunne fravikes.

For den fri høyde finnes bestemmelser, hvis overholdelse også jernbanen er interessert i, mens bredde, kurver og oversiktighet i de enkelte tilfelle er gjenstand for overlegninger. For breddene antas å burde forlanges 1 m. tillegg til en lukket grøft på hver side av den normale kjørebredde, og kurveforholdene bør antakelig være sådanne at den fri synslinje minst blir 30 m., og større hvor trafikkforholdene og vegens tracé for øvrig krever det.

For å kunne oppnå den heldigst mulige løsning av jernbanekryssingene og til støtte for overingeniørene i arbeidet herfor, henstilles derfor til overingeniørene å innsende planene i foreliggende tilfelle til vegdirektøren ledsaget av de fornødne uttalelser.

Varselmerker ved vegger i plankryssing med jernbane.

Rundskr. 27/5 1924.

Statsbanenes hovedstyre har tilskrevet vegdirektøren således:

«Ved offentlige vegger som krysser jernbanen i plan akter man i den utstrekning som det finnes ønskelig for jernbanens sikkerhet å oppstille særlige varselmerker for vegfarende, overensstemmende med vedlagte tegning. Disse merker forutsettes anbrakt på høyre side av veggen med avstand fra planovergangen, avpasset etter de stedlige forhold.»

Hovedstyret har samtidig uttalt at anbringelsen i tilfelle kan finne sted etter konferanse mellom vegvesenets overingeniører i fylkene og jernbanens distriktsjefer.

Herpå har vegdirektøren gitt hovedstyret sådant svar:

«I anledning av hovedstyrets skriv av 18. februar sistleden tillater vegdirektøren seg å meddele, at det ikke vites å være noe til hinder for, at jernbanens distriktsjefer søker de fornød-

ne konferanser med overingeniørene for fylkenes vegvesen.

Angående anbringelsen av varselmerkene bemerkes, at det i sin alminnelighet antas, at de bør oppsettes på utsiden av vegkurven, for så vidt vegens tracé i krysningen ikke er rettlinjet. På innsiden av eventuelle kurver vil varselmerkene lettere være utsatt for å unngå oppmerksomheten, særlig når vegen går gjennom skog.

For øvrig vil anbringelsen selvfølgelig også være avhengig av de lokale forhold på krysningsstedet.»

Nøyaktige nivellementer og beregninger.

Rundskr. 8/2 1890, 6/4 1898.

Innskjerper nødvendigheten av, at nivellement og kubikkberegning utføres nøyaktig.

Vegforslagenes tekniske behandling må utføres nøyaktig etter de gjeldende regler.

Vassdragsnivellementer til bruk ved planleggelser.

Rundskr. 26/3 1925.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen utgir i trykt form resultatet av sine vassdragsnivellementer samt alfabetisk fortegnelse over de nivelerte elver.

Da disse nivellementer formentlig vil være av interesse ved planleggelse av veger, bruer, elveforbygninger, m. v. oversendes til orientering en fortegnelse over de nivellerte elver samt et blad vassdragsnivellement, hvilket kan beholdes.

Nivelementene kan i et begrenset antall fåes kjøpt hos vassdragsvesenet og prisen er kr. 1.00 pr. blad.

Rundskr. 1/6 1928.

Alfabetisk fortegnelse over nyere vassdragsnivellementer.

Rutepapir for vanskelig og dyrt terreng.

Rundskr. 5/9 1936.

Nytt «Skjema nr. 41 b, vanskelig og dyrt terreng», er utarbeidet.

På hver side kommer i detaljplan bare 200 m.

Kopiering av skriv, brutegninger, kartskisser m. v.

Rundskr. 11/11 1929.

Vegdirektøren innskjerper rundskriv av 5. januar 1920 om bruk av rutepapir, skjema nr. 41 c.

Det kan også sendes kopier, som kan beholdes i Vegdirektoratet.

Rundskr. 18/5 1940.

Nærmere angivelse av kontorbehandlingen for kopiering av veg- og bruoverslag.

Rundskr. 30/4 1941.

Det blir fremdeles ikke gått fram som angitt i rundskriv av 18. mai 1940. Vegdirektøren finner det derfor påkrevd å omerindre at saker skal sendes inn kontorbehandlet som angitt.

I den forbindelse anmodes påsett at det på overslagsoversikter, skjema nr. 35, alltid opptegnes en kartskisse over det prosjekt som sendes inn.

Papir for tegninger, kartskisser o. l. som skal lyskopieres.

Rundskr. 5/1 1920.

Til oversiktsprofiler, kartskisser, brutegninger og mulige detaljetegninger som blir kopiert ved Vegdirektørkontoret til bruk for kontorets arkiv, bør brukes rutepapir, skjema nr. 41 c som direkte lar seg lyskopiere, eller tracing om så skulde foretrekkes.

Kopier av Geogr. Oppmålings karter er forbudt.

Rundskr. 1/2 1916.

Norges Geografiske Oppmåling har tilskrevet vegdirektøren sålydende:

«Oppmålingen er blitt bekjent med at en overingeniør til benyttelse ved utarbeidelse av forslag vedrørende fylkets veger ved flere anledninger har tatt lyskopier av Oppmålingens fotografiske kopier av originalmålingene.

Kopieringen har utvilsomt funnet sted i god tro; men i virkeligheten er sådan kopiering forbudt som stridende mot loven om forfatter- og kunstnerrett av 4. juli 1893 § 2 c.

Det tilfelle som er kommet til Oppmålingens kunnskap har imidlertid en annen og alvorligere side, idet det viser seg, at det er av *våre hemmelige målinger* at kopier tatt. Når disse med generalstabens samtykke har vært utlevert bl. a. til overingeniørene er dette skjedd under den forutsetning, at målingene skulde behandles helt konfidentielt, og spesielt at kopier utover det utleverte antall (hvorover man fører kontroll) ikke skulde forarbeides.»

Oppmålingen anholder om, at det til alle vedkommende må utgå forbud mot kopiering av Oppmålingens originalmålinger, idet oppmerksomheten spesielt bes henledet på, at kopiering av de hemmelige karter på det strengeste er forbudt.

Beregning av konto B og E i overslag.

Rundskr. 16/6 1905.

Det har i de siste år hyppig vist seg, at det blir besparelse på *konto E: material og redskap* i forhold til bevilgningsoverslaget, hvorfor vegdirektøren har latt utarbeide en sammenstilling av de medgåtte utgifter under kontoene B, C, D og E for samtlige siden 1895 ferdigbyggede statsveganlegg. Det fremgår av sammenstillingen, at det under *konto E* er medgått gjennomsnittlig 8.07 %

av B + C + D; prosenten varierer fra 5.6 % til 11.2 %.

Det lar seg selvfølgelig ikke gjøre å fastslå en for alle tilfelle gjeldende prosent for konto E, der jo er avhengig av mange forhold. Ved utarbeidelsen av overslag for veganlegg er det hittil gått ut fra E = 10—15 % av B + C, i alminnelighet 12 %; men etter de foreliggende erfaringer synes det å være grunn til for framtiden å redusere redskapskontoen noe, således at denne beregnes til 8—12 % av B + C, for så vidt ikke særlige grunner taler for en lavere eller høyere prosent.

En tilsvarende sammenstilling vedkommende bruanlegg viser, at konto E bør settes noe høyere for *bruanlegg* enn for *veganlegg*, nemlig E = 12—15 %, dog kun 2—4 % av *jernbruers overbygging*, hvilke prosenter bør benyttes så vel for selvstendige bruanlegg som for større bruer, som inngår i et *veganlegg*.

I motsetning til konto E viser det seg ofte, at overslaget for *konto B, underbygging*, blir overskredet, selv om de midlere enhetspriser for utført arbeid ikke avviker fra bevilgningsoverslagets, hvorfor oppmerksomheten i denne forbindelse henledes på nødvendigheten av, at detaljeundersøkelsen i marken utføres så omhyggelig og nøyaktig, at overslaget under *konto B, post «Øvrige beregnede arbeider»* blir nøye overveiet og såvidt mulig detaljert.

Utfylling av oversiktstabellen i overslag.

Rundskr. 24/2 1914.

I anledning utfylling av oversiktstabellens rubrikker for midlere enhetspriser gjøres oppmerksom på, at det er de i overslaget anvendte midlere enhetspriser som skal oppføres, således at massene multiplisert med enhetspriser + «Øvrige beregnede arbeider» og «Upåregnede arbeider» skal svare til omkostningene på vedkommende konto.

I fyllingsprisen inngår også uttaing og transport av alle gravingsmasser, som anvendes til fyllingen. Gravingsmasser, som ikke finner anvendelse til planeringen og er forutsatt uttrillet, behandles særskilt, og prisen pr. m.³ for uttaing og transport oppføres under «Graving».

Også med omsyn til konteringen på «Øvrige beregnede arbeider» er overslagene forskjellig avfattet. Under denne post bør medtas alle arbeider, som kan forutsettes å måtte utføres, og som ikke inngår under noen av overslagets øvrige poster.

Til «Øvrige beregnede arbeider» vil således bli å henføre: Overvannsgrøfter; skogrydding; torvkledning; stein- og blokkesprengning når masser ikke er angitt; overkjørsler; elve-, bekke- og grøfterregulering; beskyttelse mot elvebrudd; flytning av telegraf- og telefonledninger; steinkant langs grøfter; avplanering på myr; medhjelp til stikning, nivellement, høydeoppsetting og oppmåling av grunn; hestevanningskummer og liknende.

Anvendelse av bevilgning til undersøkelser og håndlangerhjelp.

Rundskr. 2/5 1904.

Arbeidsdepartementet har angående den på vegbudsjettet til undersøkelser — håndlangerhjelp — gitte bevilgning tilskrevet vegdirektøren at den etter sin bestemmelse kun blir å anvende til assistanse for ingeniørene under deres arbeid i marken.

Overskridelser av undersøkelsesmidlene må unngås.

Rundskr. 19/4 1902.

Innskjerper nødvendigheten av ikke i noen nevneverdig grad å overskride det beløp, som for hver enkelt termin er stillet til disposisjon til undersøkelser.

For så vidt en undersøkessjef skulde finne det påkrevd å søke forhøyet det beløp, som er stilt til hans disposisjon, må herom i betimelig tid innsendes forestilling til vegdirektøren, hvis avgjørelse må avventes, før bindende disposisjoner utover bevilgningen treffes.

Bergskred.

Rundskr. 20/6 1938.

Foreløpige bestemmelser om undersøkelser vedrørende bergskred m. v.

Vegvedlikehold, vegtilsynsmenn, vegvoktere.

Vegvedlikehold.

Vegvedlikehold i henhold til veglovens

§§ 45, 49 og 60.

Rundskr. 23/6 1917, 1/11 1920.

Arbeidsdepartementet har i skriv til vegdirektøren uttalt, at den ordning som gjaldt ved den nye veglovs ikrafttreden for det i lovens § 45 imhandlede vedlikehold av hovedveggers bruere, stikkrenner, vegmurer, stabbesteiner og rekkverk — i henhold til lovens § 49, første ledd — må bli gjeldende inntil den ved gyldig beslutning oppheves eller endres.

Etter veglovens § 60, 1. ledd, skal fornødent *vedlikeholdsmateriale* skaffes og bekostes av vedkommende fylkeskommune for hovedvegene og av vedkommende herredskommune for bygdevegene i sådanne mengder og av sådan beskaffenhet som for hver enkelt veg ansees påkrevet.

Denne lovbestemmelse har vært praktisert på forskjellig måte i de forskjellige fylker. I de sørlige fylker har dog regelen vært den at fylkeskommunen har skaffet grustak med adkomstveger og levert ferdigslått pukkkstein, hvorimot utvinning av grus (foruten lesning og transport m. v. av grus og pukkk) har foregått for herredets regning, hvor ikke fylket har overtatt hele vedlikeholdet. På denne måte har fordelingen av utgiftene blitt forskjellig ettersom det har gjeldt pukkk eller grus, men da det neppe har vært lovens mening, har Arbeidsdepartementet i skriv av 30. juni 1920 på foranledning uttalt «at det etter bestemmelsen i ovennevnte paragrafs 1. ledd må antas å påhvile fylkeskommunen for hovedvegene og herredskommunene for bygdevegene å skaffe tilveie vedlikeholdsmaterialet i sådan stand at det uten videre arbeid kan borttransporteres og anbringes på vegbanen.»

Regnskaps-spesifisering for statens vedlikehold.

Rundskr. 27/4 1917.

Riksrevisjonen har til regnskapene for vedlikehold av høgfjells- og mellomriksveger gjort følgende bemerkning:

«Man skal henstille, at regnskapene spesifiseres overensstemmende med de til grunn for bevilgningen liggende spesifikasjoner.»

Fylkesvegstyrets kompetanse vedk. bygdevegernes vedlikehold.

Rundskr. 4/10 1935.

Justisdepartementet uttaler 13 juni 1935 at etter dets mening hører det under kommunestyret å treffe forføyning til å få arbeidet med vedlikehold av bygdeveger utført, herunder også å treffe avtaler med dem som skal lede og utføre arbeidet og å fastsette deres godtgjørelse.

Veglengder.

Rundskr. 8/10 1931.

Ved hvert budsjettårs utgang sendes inn til vegdirektøren oppgave pr. 30. juni over veglengder innen fylket, spesifisert for stats-, riks-, fylkes- og bygdeveger.

Arlig oppgave over vedlikeholdsutgifter og lengden av utførte veger.

Rundskr. 26/11 1925.

Det Statistiske Sentralbyrå har hittil innhentet oppgaver for hvert femår angående veglengder og vedlikeholdets kostende m. v. Da imidlertid de fornødne opplysninger herom finnes i de oppgaver over vedlikeholdsutgifter, som av overingeniørene hvert femte år innsendes til vegdirektøren, vil byrået for framtiden ikke innhente sådanne opplysninger. Byrået har dog henstillet til vegdirektøren at det som tidligere må bli meddelt opplysning om lengden av nyanlagte og omlagte veger. Samtidig med innsendelsen av de i vegdirektørens skriv av 26. januar 1925 omhandlede vedlikeholdsoppgaver blir derfor å oppgi lengden av de i femåret nyanlagte og omlagte hoved- og bygdeveger.

Bane for syklist og fotgjengere.

Rundskr. 8/3 1934.

Det må ikke legges opp vegdekksmaterialer på vegkantene. Heller ikke må løs og grov grus bli liggende på vegkanten.

Sandstrøing.

Rundskr. 13/2 1937.

Ved vedlikeholdsarbeidet må legges an på at vegbanens krumning blir minst mulig. Om nødvendig må det sørges for sandstrøing på særlig

glatte partier, men det må tas tilstrekkelig hensyn til at vinterføret blir bevart over en del av vegbanene for hestekjørende.

Sledeføre.

Rundskr. 8/2 1939.

Det må ikke brøytes for grunt.

Lagring av snøploger.

Rundskr. 21/8 1934.

Lagring av ploger og vegvesenets redskaper for øvrig langs vegene henstilles foretatt bare på områder hvor plassen er så stor at maskinene kommer tilstrekkelig vekk fra kjørebanelen.

Snøplogene legges ordentlig opp for sommerhalvåret og holdes tilstrekkelig malt.

Større materiell ved riksvegvedlikeholdet.

Rundskr. 20/8 1942.

Ber om at det samtidig med regnskapsavleggelsen innsendes særskilt til vegdirektøren en spesifikasjon over maskiner og større redskaper ved riksvegvedlikeholdet.

Forsiktighetsregler ved bruk av klorkalsium.

Rundskr. 21/11 1931.

Foranlediget ved klager og erstatningskrav oppfordres til å vise forsiktighet ved lagring av klorkalsium og henståen av ufullstendig tømte emballasje, så den blir tilgjengelig for dyr.

Se for øvrig «Meddelelser fra Veidirektøren» side 107 1930 og 147 1930.

Riksvegvedlikeholdet.

Rundskr. 10/11 1942.

Det er ønskelig mest mulig å rasjonalisere vedlikeholdsmetodene så en får størst mulig effekt av de redskaper og den arbeidskraft som står til rådighet. Dette vil bl. a. formentlig kunne oppnåes ved å sette bort arbeid i størst mulig utstrekning på akkord. På grunn av mangelen på arbeidskraft er det nødvendig at også vegvokterne kommer inn under akkordarbeid i størst mulig utstrekning.

Snøryddingen 1940/41.

Rundskr. 29/11 1940.

I skriv av 7. oktober 1940 ble gitt beskjed om snøryddingen 1940/41. Fra tysk hold er oppgitt en del sider ved snøryddingen, som disse myndigheter særlig synes trenger aktpågivenhet:

Først og fremst nødvendig sandstrøing, videre spordannelsen som bør motarbeides med de mid-

ler som står til rådighet (høvel, opprøver o. l.). — Etter snøfall og brøyting må kantene snarest mulig legges ut — f. eks. ved sideplog — for å unngå for høye, loddrette, harde brøytekanter.

Nærmere anvisninger for brøytestikk ved vegkanten, farlige stikkrenner, kummer o. l., møteplasser, varselskilt på farlige steder.

Ekstraordinært vintervedlikehold 1941/42.

Rundskr. 27/10 1941 (nr. 154/41).

Anvisninger fra Reichskommissar for ordningen.

Selvantennelse i oljet avfall.

Rundskr. 20/12 1932.

Plakat til oppslag i redskapsentraler, garasjer, verksteder o. l.

Vegrapporter.

Rundskr. 14/7 1939.

Vegdirektøren og nabofylkene må uoppholdelig underrettes om vegstengninger som følge av flom, brudd eller snøfall, med opplysning om rute for eventuell omkjøring. Likeså når vegene igjen er farbare.

Meldinger om trafikkhindringer.

Rundskr. 12/11 1942.

Der Reichskommissar har bedt vegdirektøren inskjerpe at alle trafikkhindringer i samband med «wehrwichtige» veger, straks blir meldt til vegdirektøren for så av ham å bli meldt videre til Der Reichskommissar.

Dette gjelder også ferjedriften i disse veger.

Kjøp av grustak av Statens Skogvesen.

Rundskr. 5/9 1939.

Skogdirektøren har ønsket å få ensartede regler for salg av grustak til vegvesenet og har oppstilt et skjema for «Kontrakt om grustak for riksveg».

Vegtilsynsmenn.

Rundskr. 10/6 1929.

Lensmennene fortsetter fremdeles som vegtilsynsmenn, også ved riksvegene, men ordningen av vegvedlikeholdet tilpasses i noen grad etter de stedlige forhold.

Vegvoktere.

Tilsetting av riksvegvoktere.

Rundskr. 8/10 1941 (nr. 140/41).

Tilsetting av riksvegsvoktere kan skje som hitil, dvs. at overingeniøren, fylkesmannen eller vegdirektøren treffer avgjørelsen uten forelegg

for andre instanser — dette ut fra den betraktning at riksvegfolkere er alminnelige vegarbeidere som ikke er statstjenestemenn og som heller ikke meldes inn i Statens Pensjonskasse. — N.S.P.O.T. har sagt seg enig i at vegfolkterne blir tilsatt uten forelegg for Personalkontoret.

Trygdekassen.

Rundskr. 9/7 1928.

Syketrygdplikt er til stede bare i den tid vegfolkterne står i tjenesteforhold (utfører arbeid).

Tjenestetid for ferie.

Rundskr. 20/7 1936.

I vegfolkternes tjenestetid for oppnåelse av 1000 timer kan medregnes tjenestetid både på riks-, fylkes- og bygdeveger og alt annet vegarbeid utenom det alminnelige vegfolkterarbeid.

Oppsigelse, aldersgrense, pensjon.

Rundskr. 7/7 1937.

Vegfolktere hvis aldersgrense ikke er fastsatt ved kontrakt eller overenskomst, bør oppsies ved oppnådd 70 års alder. For så vidt vedkommende har vært ansatt i mer enn 5 år kan han etter arbeidervernlovens § 33, punkt 2 ikke sies opp med

kortere varsel enn en måned ved slutten av en kalendermåned.

Ved nyansettelse av vegfolktere bør aldersgrensen ikke settes høyere enn 68 år.

Rundskr. 17/3 1938.

Pensjoner til riksvegfolktere og deres etterlatte blir å utbetale for 1 måned etter dødsfallet

Rundskr. 31/8 1936.

Vegdirektøren bes tilstilt underretning om noen pensjon til riksvegfolktere og riksvegfolkteres etterlatte er bortfalt eller for framtiden bortfaller.

Rundskr. 8/6 1942.

Oversikt over ordningen innen de forskjellige fylker med hensyn til pensjonering av fylkes- og bygdevegfolktere.

Statsbidrag til vegfolkterlønninger.

Rundskr. 19/10 1931.

Riksrevisjonen har anmodet om at krav på Statens andel i kommunale vegfolkterlønninger må være ledsaget av spesifisert oppgave fra hver kommune, attestert av overingeniøren, over vegfolkternes antall og de enkelte vegfolkteres avlønning.

Ferjer.

Opptaking av ferjeinnretninger i riksvegvedlikeholdet.

Rundskr. 6/6 1930.

Det skal i hvert enkelt tilfelle treffes bestemmelse av departementet ang. innlemmelse av eldre ferjeinnretninger i riksvegvedlikeholdet samt om opptakelse av nye ferjesteder i en riksveg-rute.

Eventuelle forslag om innlemmelse av ferjer i riksvegene må sendes inn gjennom fylkesmannen hvis erklæring må foreligge om at de gamle ferjeinnretninger med tilbehør overdras vederlagsfritt.

Bygging av ferjekaier og bilferjebruer.

Rundskr. 14/9 1939.

Etter Havnelovens §§ 19 og 20 skal det innhentes tillatelse fra havnedirektøren til å oppføre byggverk i havner og trange og grunne farvann, hvor det er alminnelig ferdsel. Det vil da som regel være nødvendig å innhente havnedirektørens tillatelse for bygging av ferjekaier. Dette synes ikke alltid å være gjort. Der ønskes av havnedirektøren fortegnelse over samtlige utførte og planlagte ferjekaier langs kysten. Før bygg som det ikke måtte være innhentet tillatelse til forutsettes søknad om tillatelse sendt inn gjennom vedkommende losoldermann. Det vedlegges skjema for søknad om byggetillatelse.

Rundskr. 26/1 1940.

Havnedirektøren har uttalt at det vilde være ønskelig at det særlig for betongkaiene sendes inn gjenpart av beregningene og at disse er slik ut-

formet at de kan kontrolleres. Videre må for enhver konstruksjon, også trekaier, oppgis beregningsgrunnlaget forutsatt maks. nyttelast pr. m.² og forutsatt maks. enkeltlast og deres innbyrdes avstand (hjultrykk m. v.).

Kontroll.

Rundskr. 20/9 1930.

Foreta undersøkelse av ferjeinnretninger. Det bør også ved effektiv kontroll påses at de blir betjent på rette måte.

Sandstrøing på ferjer og ferjekaier.

Rundskr. 5/1 1942. 3/2 1942.

Faren ved isbelegg er stor og må vies særlig og stadig oppmerksomhet av ferjemannen eller vegvokteren. En kasse med sand skal alltid finnes ombord i ferjen for strøing på dekk.

Sikkerheten ved ferjene.

Rundskr. 8/12 1942.

Det samlede ansvar for en sikker avvikling av ferjetrafikken hviler nå på vegvesenet som følger må treffe de tiltak av trafikkmessig art som det mener er nødvendig. Gir foreløpig en del bestemmelser om sikkerhetsforanstaltninger ved ferjene.

Landgangsordninger.

Rundskr. 11/11 1937.

Vegdirektøren anmoder om uttalelse om hvilket system mest anvendes, og omhandler forskjellige former for landgangsbruer.

Veglaboratoriet.

Innsending av materialprøver.

Rundskr. 5/1 1939.

Laboratoriet akter å foreta materialprøver bl. a. for bergarter, naturgrus, leire, planeringsjordarter.

Rettledning for innsendelse av prøver.

Rundskr. 1/4 1939.

Veglaboratoriet ønsker innsendt prøver av samtlige arter «filler» som vil bli anvendt. Da det er altfor risikabelt å lage vegdekker som inneholder tvilsom filler kan vegdekker ikke tillates utført før fillermaterialet er undersøkt.

Rundskr. 18/12 1940.

Det anbefales at det snarest sendes inn prøver av den grus og leire, som det sannsynligvis blir bruk for i nærmeste framtid, så analysene kan bli ferdig tidnok.

For grus bør det sendes så stor gjennomsnittsprøve at denne inneholder minst 5 kg., helst 10 kg. stein, 5 mm.—15 mm. Samtidig bes opplyst hvilke grus- og leireforekomster ønskes anvendt. Hver forsendelse må ledsages av nøyaktig kartskisse med angivelse av finnested for de forskjellige prøver. Foruten finnested er det også av interesse å få opplyst i hvilken mengde materialene forekommer, og om det er av særlig interesse å få anvendt én forekomst framfor en annen.

Det er videre av interesse å bli meddelt hvilke praktiske erfaringer allerede foreligger ved bruk av de materialer hvorav prøver sendes. I sådanne tilfelle ønskes prøver fra selve vegbanen, tatt på den måte at det sendes en prøve av de øverste 2 cm. av vegdekket, den neste prøve fra vegdekket i dybde 2 cm.—5 cm., derpå fra 5 cm.—10 cm., og så prøve for hver gang grusdekket skifter karakter. Tykkelsen av hvert lag angis.

Rundskr. 23/4 1941.

Ved innsending av materialprøver ønskes benyttet vedlagte skjema, in duplo, og 1 kopi vedlagt prøven.

Prøvekasser med sikter etc.

Rundskr. 1/4 1939.

Vegdirektøren angir tabell over jordarter med hensyn til telefarlighet og anbefaler anskaffet prøvekasse med sikter.

Nærmere angivelse om disse.

Arbeidsbeskrivelse for leir- og grus-dekker.

Rundskr. 19/5 1941.

Beskrivelsen er delt i følgende avsnitt.

- I. Materialene og prøvetagningen av disse.
- II. Arbeidets utførelse.
- III. Grusens sammensetning.
- IV. Valsing av stabiliserte grusdekker.
- V. Tilsetting av kjemikalier etc.
- VI. Vegbanens tverrprofil.
- VII. Vedlikehold av stabiliserte grusdekker.
- VIII. Kontroll av materialene.

Arbeidsbeskrivelse for faste vegdekker.

Rundskr. 26/4 1939.

Beskrivelsen omfatter kapitel I til og med XIV. De er gitt en generell form fordi de ved siden av å inneholde krav overfor entreprenører som legger faste dekker også skal tjene som rettledning for vegvesenets folk som legger faste dekker selv.

Grusvegers bygging og vedlikehold.

Rundskr. 28/4 1940.

Sender 15 eks. av utredning angående grusvegers bygging og vedlikehold til fordeling blant ingeniører og oppsynsmenn.

Siktekurver for stabiliserte grusdekker.

Rundskr. 9/5 1941.

Sender nye skjemaer for siktekurver, idet det henvises til den utarbeidede arbeidsbeskrivelse for leir-grusdekker.

Leirgrusdekker.

Rundskr. 12/5 1942.

Veiledning vedrørende bearbeidelse av leire som blandes i leirgrusdekker.

Sulfitlut til støvdemping m. v.

Rundskr. 10/5 1941.

Tilbud fra Toten Cellulosefabrikk, Nygård stasjon om levering av sulfitlut.

Også Union Co. imøteser gjerne forespørsel om leveranse av rålut fra sine forskjellige fabrikk.

Det forutsettes for øvrig at overingeniørene forhandler direkte med eventuelle sulfitsellulosefabrikker som måtte ligge bekvemt til.

A/S Hedmark Treimpregnering, Ilseng stasjon kan levere tretanker.

Fortegnelse over en del rundskriv fra 1880—1942 som ikke er medtatt i foranstående utdrag.

1. 13/10 1900, 5/2 1913, 8/1 1924, 13/8 1925.
Reiser til utenlandske statsanstalter.
2. 12/5 1906.
Henvendelser til diplomatiet.
3. 6/2 1907, 25/6 1907.
Arbeidshvile og lønn på valgdager.
4. 22/9 1911.
Godtgjørelse under mobilisering.
5. 5/7 1914.
St. Olavs Orden til utlendinger.
6. 10/5 1915.
Lønn under militærtjeneste.
7. 16/9 1915.
Militær passasje over vegbruer.
8. 13/11 1916, 11/1 1917.
Om forsvarshemmeligheter.
9. 12/4 1917.
Megling i arbeidstvistigheter.
10. 17/11 1917.
Forsendelse av sikkerhetssprengstoff.
11. 27/2 1920.
Meddelelser til Stortinget.
12. 5/7 1920.
Bekjentgjørelse og ansettelse i ledige stillinger.
13. 5/7 1920, 10/12 1920.
Streikende arbeidere.
14. 23/1 1923.
Passbestemmelser.
15. 1/3 1923.
Jordoppdyrking ved Statens Vegvokterboliger.
16. 3/5 1924.
Private telefonanlegg.
17. 30/5 1924.
Lov om arbeiderutvalg.
18. 8/8 1925.
Lønn under vernepliktig tjeneste.
19. 22/9 1926.
Anbringelse av varselskilt for «Skole».
20. 7/7 1928.
Bistillinger.
21. 5/5 1934.
Sivile flyplasser.
22. 15/6 1934.
Fremmedloven. — Arbeidsgivers meldeplikt.
23. 27/8 1934.
Mellomriksveger: Forhandling mellom norske og utenlandske myndigheter.
24. 6/12 1934.
Trafikktellings utførelse.
25. 8/12 1934.
Loven om forhandlingsrett for statstjenestemenn av 6. juli 1933.
26. 7/11 1936.
Ajourføring av skjema med tekniske data om vegger av militær interesse samt av generalstabens eksemplar av fylkets vegkart.
27. 14/4 1937.
Clearingavtale med Tyskland.
28. 20/4 1937.
Instruks for vegvesenets befatning med vegarbeider på krigsskueplass (se nr. 18).
29. 21/5 1937.
Omlegging av vegger. Bibehold av gamle veggstykker.

30. 1/7 1937.
Fotografisk kartlegging.
31. 1/2 1939.
Som nr. 6 foran.
32. 2/9 1939.
Personalforhold under eventuell alminnelig mobilisering.
33. 3/7 1940.
Anleggsmateriell for eventuelt delvis utlån til militærvesenet.
34. 2/2 1940.
Lønn under nøytralitetsvakt til tjenestemenn, hvis lønn anvises av Finansdepartementet.
35. 12/2 1940.
Plan for evakuering av offentlige kontorer.
36. 21/2 1940.
Behov for frivillig arbeidskraft (henvendelse fra Norges økonomiske Selvhjelpsråd).
37. 26/2 1940.
Innkalling av brøytebiler og sjåførere ved mobilisering.
38. 28/3 1940.
Instruks for vegvesenets befatning med vegarbeider på krigsskueplass (se nr. 8 foran).
39. 12/6 1940.
Lønn under nøytralitetsvakt.
40. 28/6 1940.
Lønn under mobilisering, krig og krigsfangenskap.